

Serviciile sociale sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private.

Furnizarea serviciilor sociale se bazează pe principii, cum sunt : solidaritatea socială, centrarea pe familie și comunitate, abordarea globală, organizarea comunitară, parteneriatul, complementaritatea și lucrul în echipă.

Tipurile mari de servicii sociale sunt:

- *servicii cu caracter primar* care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate sau vulnerabilitate care pot duce la marginalizarea sau excluziunea socială ;
- *servicii specializate* care au drept scop menținerea, refacerea sau dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de nevoie socială.

Finanțarea serviciilor sociale se realizează, în principal, din bugetele locale, bugetul de stat, contribuțiile beneficiarilor, sponsorizări și donații.

7.3.2. Asistența socială locală

Reprezentanții instituțiilor din cadrul sistemului de asistență socială aparținând autorităților administrației publice locale și județene abordează, printr-un efort concentrat împreună cu reprezentanții instituțiilor cu atribuții specifice și cu aportul societății civile, un model care se cere pus în practică, un model pentru modificări structurale compatibile cu standardele Uniunii Europene.

Principalii furnizori publici de servicii sociale acreditați sunt:

- ⇒ Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, serviciu specializat la nivel județean;
- ⇒ Direcția de Asistență Socială, la nivelul Consiliului Local al Municipiului Deva.

Furnizorii publici de servicii sociale fac obiectul *Registrului electronic unic al serviciilor sociale*, care este apanajul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale - Politici familiale, incluziune și asistență socială

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara asigură aplicarea politicilor sociale la nivel județean, în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și oricăror persoane aflate în nevoie. *Direcția de Asistență Socială Deva*, aflată în subordinea *Consiliului Local al Municipiului Deva*, are rolul de a identifica și soluționa probleme sociale ale comunității din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și ale altor persoane aflate în situații de nevoie socială.

A.Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara. Prin intermediul acestui serviciu specializat se oferă o gamă largă de servicii de asistență socială, acoperitoare pentru spectrul larg al problemelor sociale din cadrul județului Hunedoara. Pentru a oferi o imagine integratoare asupra acestora, ne vom referi la ansamblul acestor servicii, deși unele au sediile în alte localități din cadrul județului.

Aceasta deoarece ele reprezintă servicii la dispoziția întregii populații a județului, inclusiv a locuitorilor municipiului Deva, deci constituie structuri viabile care pot fi accesate în condițiile încadrării în prevederile reglementărilor aferente serviciului social respectiv.

Aceste servicii sunt:

- * Centre de îngrijire și asistență pentru persoane cu handicap
- * Servicii sociale specializate acordate în cadrul Centrelor de îngrijire și asistență socială nr.1, nr.2 și nr.3 Paclisa
- * Serviciul de management de caz, plasamente, asistenți maternali profesioniști
- * Centrul de plasament pentru copilul cu handicap Hunedoara, Strandului
- * Retea servicii de tip familial - Apartament Familiar Deva
- * Centrul de primire în regim de urgență – Deva
- * Apartamentul Familiar Calan
- * Centrul de plasament pentru copilul cu handicap din Vulcan
- * Retea servicii de tip familial Valea-Jiului - Apartamente Familiale din Vulcan, Apartament Familiar din Petrila
- * Casa familială din Hunedoara; Centru de plasament din Lupeni
- * Centrul de orientare, supraveghere și sprijinire a reintegrării sociale a copilului - Cuore Petrosani
- * Echipe mobile de intervenție rapidă în cazuri de abuz, neglijare și exploatare
- * Centrul de plasament din Hateg
- * Centrul de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării oraștie
- * Centrul de integrare prin terapie ocupațională din Simeria Veche
- * Locuințe protejate oraștie Pricaz
- * Serviciul de recuperare pentru copii și adulți Deva, Barițiu
- * Centrul de plasament din cadrul Complexului de servicii oraștie
- * Cămin pentru persoane vârstnice Pui
- * Casa familială pentru copii cu dizabilități și Centrul specializat pentru copii cu dizabilități din Hunedoara, Centrul maternal din Hunedoara
- * Centrul de recuperare pentru copii cu dizabilități din Hunedoara
- * Compartimentul adopții, postadopții, coordonare CL și ONG
- * Aplicare politicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și oricărui persoane aflate în nevoie Deva
- * Centrul de îngrijire și asistență Bretea Strei
- * Centrul de plasament din Brad
- * Serviciul Evaluare complexă a Copilului
- * Serviciul de evaluare complexă a Persoanelor Adulțe cu Handicap Deva
- * Retea servicii de tip familial Deva - Apartament familial din Hunedoara

Fiecare din aceste structuri din organic Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara acordă servicii specifice, conform mențiunilor din Tabelul 7.2.

Furnizori publici de servicii sociale
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara

Tabel 7.2.

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Centre de îngrijire și asistență pentru persoane cu handicap		
Adulți	Handicap	Centre rezidențiale, publice sau private
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Servicii de recuperare și reabilitare; Gazduire pe perioada nedeterminată; Servicii de îngrijire social- medicala de natura medicala; Servicii de îngrijire social-medicala de natura socială; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Servicii de baza pentru activitățile zilnice; Fizioterapie; Masaj; Ergoterapie sau terapie ocupaționala; Alte servicii de recuperare și reabilitare; Consiliere Psihologica;		
Personal: asistent medical; asistent social; infirmiera; medic medicina generala/medic specialist; personal administrativ; psiholog; instructor ergoterapie;		
Servicii sociale specializate acordate în cadrul Centrelor de îngrijire și asistență socială nr.1, nr.2 și nr.3 Paclisa		
Adulți	Handicap	Centre rezidențiale, publice sau private
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Servicii de recuperare și reabilitare; Servicii de îngrijire social- medicala de natura medicala; Kinetoterapie; Ergoterapie sau terapie ocupaționala; Alte servicii de recuperare și reabilitare;		
Personal: infirmiera; asistent medical; asistent social; pedagog social/pedagog de recuperare; medic medicina generala/medic specialist;		
Serviciul de management de caz, plasamente, asistenți maternali profesioniști		
Copii 17-18 ani; Copii 7-16 ani; Copii 0-6 ani; Tineri 18-26;	Abuz (violenta) și neglijare; Neglijare; Risc de separare de părinți; Situație de dificultate în Familie; Abandon;	Servicii publice specializate;
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Reintegrare Familie;		
Personal: Asistent social; jurist; psiholog;		
Centrul de plasament pentru copilul cu handicap Hunedoara, Strandului		
Copii 0-6 ani; 7-16 ani; 17-18 ani; Tineri 18-26;	Handicap; sărăcie; Neglijare;	Centre rezidențiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Gazduire pe perioada nedeterminată; Consiliere Psihologica; Kinetoterapie; Personal;		
Personal: psiholog; asistent medical; kinetoterapeut;		
Rețea servicii de tip familial - Apartament Familial Deva		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidențiale, publice sau private;

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminată; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Consiliere Psihologica; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Personal;		
Personal: educator/educator specializat; asistent social; psiholog;		
<i>Centrul de primire în regim de urgență – Deva</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Abuz (violenta) și neglijare; Neglijare; Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidențiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Consiliere Psihologica; Reintegrare Familie; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Reintegrare Comunitate; Gazduire pe perioada determinată; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Personal;		
Personal: psiholog; asistent social; asistent medical;		
<i>Apartamentul Familial Calan</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Separare de parinti;	Centre rezidențiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminată; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Consiliere Socială; Consiliere Psihologica; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate;		
Personal: psiholog; educator; asistent social;		
<i>Centrul de plasament pentru copilul cu handicap din Vulcan</i>		
Copii 0-6; 7-16 ; 17-18 ani;	Handicap; Separare de parinti;	Centre de zi, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminată; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Alte servicii de recuperare și reabilitare; educație socială; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber;		
Personal: psiholog; asistent social; educator; asistent medical;		
<i>Rețea servicii de tip familial Valea-Jiului - Apartamente Familiale din Vulcan, Apartament Familial din Petrila</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situație de dificultate în Familie; Separare de parinti;	Centre rezidențiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminată; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Consiliere Psihologica; Reintegrare Familie; educație socială; Suport și acompaniament; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale;		
Personal: psiholog; asistent social; educator;		
<i>Casa familială din Hunedoara; Centru de plasament din Lupeni</i>		
Copii 0-6 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidențiale, publice sau private;

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Consiliere Psihologica; educație socială; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale;		
Personal: psiholog; asistent social;		
<i>Centrul de orientare, supraveghere și sprijinire a reintegrării sociale a copilului - Cuore Petrosani</i>		
Copii 7-16 ani;	Delincventa;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Identificare și evaluare; Consiliere Psihologica; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale;		
Personal: psiholog; asistent social;		
<i>Echipa mobilă de intervenție rapidă în cazuri de abuz, neglijare și exploatare</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Abuz (violenta) și neglijare; Neglijare;	Alte locații; La domiciliu;
Tipuri de servicii oferite: Consiliere Socială; Consiliere Psihologica; Identificare și evaluare; Informare în domeniu;		
Personal: asistent social; psiholog;		
<i>Centrul de plasament din Hateg</i>		
Copii 0-6 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Consiliere Psihologica; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Gazduire pe perioada nedeterminata;		
Personal: asistent social; psiholog; educator/educator specializat; asistent medical;		
<i>Centrul de prevenire și intervenție împotriva abuzului și neglijării oraștie</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre de zi, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Reintegrare Familie; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Consiliere Socială;		
Personal: asistent social; psihopedagog; asistent medical;		
<i>Centrul de integrare prin terapie ocupațională din Simeria Veche</i>		
Adulți;	Handicap;	Centre de zi, publice sau private; Centre rezidentiale, publice sau private;

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Consiliere Psihologica; Ergoterapie sau terapie ocupationala; Suport și acompaniament; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Gazduire pe perioada nedeterminata; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber;		
Personal: asistent medical; educator/educator specializat; asistent social; medic medicina generala/medic specialist; instructor de educație;		
<i>Locuinte protejate oraștie Pricaz</i>		
Adulți;	Handicap;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Identificare și evaluare; Consiliere Psihologica; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de îngrijire social- medicala de natura medicala;		
Personal: psiholog; asistent medical; personal administrativ;		
<i>Serviciul de recuperare pentru copii și adulți Deva, Barițiu</i>		
Adulți; Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani; Copii 17-18 ani;	Handicap;	Centre sociale;
Tipuri de servicii oferite: Kinetoterapie; Masaj; Fizioterapie; Consiliere Psihologica;		
Personal: fizioterapeut; medic medicina generala/medic specialist; psihopedagog;		
<i>Centrul de plasament din cadrul Complexului de servicii oraștie</i>		
Copii 7-16 ani; Copii 17-18 ani;	Situație de dificultate în Familie; Alte situații de dificultate;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de locații: Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada determinata; Consiliere Psihologica; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale;		
Personal: asistent social; psiholog; personal administrativ;		
<i>Cămin pentru persoane varstnice Pui</i>		
Persoane varstnice;	Varsta;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber;		
Personal: asistent medical; lucrator social; infirmiera;		
<i>Casa familială pentru copii cu dizabilitati și Centrul specializat pentru copii cu dizabilitati din Hunedoara, Centrul maternal din Hunedoara</i>		
Copii 0-6 ani; 7-16 ani;	Handicap;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Servicii de recuperare și reabilitare;		
Personal: asistent social; psiholog; asistent medical; educator/educator specializat;		

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Centrul de recuperare pentru copii cu dizabilitati din Hunedoara		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Handicap;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Servicii de recuperare și reabilitare;		
Personal: asistent medical; psiholog; kinetoterape		
Compartimentul adoptii, postadoptii, coordonare CL și ONG		
Copii 0-6 ani;	Alte situatii de dificultate;	Servicii publice specializate;
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Identificare și evaluare;		
Personal: personal administrativ;		
<i>Aplicareapolicilor și strategiilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și oricărui persoane aflate în nevoie Deva</i>		
Centrul de îngrijire și asistență Bretea Strei		
Adulți;	Handicap;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Servicii de recuperare și reabilitare; Servicii de îngrijire paleativa;		
Personal: medic medicina generala/medic specialist; asistent social; psiholog; instructor ergoterapie;		
Centrul de plasament din Brad		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situatie de dificultate în Familie;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale;		
Personal: psiholog; asistent social; educator;		
Serviciul Evaluare complexa a Copilului		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani; Copii 17-18 ani;	Boala cronica;	Servicii publice specializate;
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Orientare Psihologica; Consiliere Psihologica; Consiliere Socială;		
Personal: psiholog; asistent social; medic medicina generala/medic specialist;		
Serviciul de evaluare complexa a Persoanelor Adulte cu Handicap Deva		
Adulți;	Handicap;	
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Informare în domeniu; Orientare Socială; Orientare Psihologica;		
Personal: psiholog; asistent social; medic medicina generala/medic specialist;		
Retea servicii de tip familial Deva - Apartament familial din Hunedoara		

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Copii 7-16 ani; Copii 0-6 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidențiale, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Gazduire pe perioada nedeterminată; Consiliere Psihologică; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; educație socială;		
Personal: asistent social; educator;		

Tabelul 7.3 prezintă furnizorii publici de servicii sociale din cadrul Serviciului Public Local de Asistență Socială –Deva.

*Furnizori publici de servicii sociale
Serviciul Public Local de Asistență Socială -Deva*

Tabel 7.3.

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Asociația "Filantropia Ortodoxa" Deva		
Persoane varstnice;		La domiciliu;
Tipuri de servicii oferite: Serviciul de îngrijire și asistență la domiciliu		
Servicii de îngrijire social-medicală de natură socială;		
Servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi;		
Asociația Antiparkinson		
Grupuri;	Boala cronică	Birouri particulare
Tipuri de servicii oferite: servicii sociale cu caracter primar		
Informare în domeniu; Identificare și evaluare;		
Personal: personal voluntar;		
Asociația Handicapatilor Neuromotori Hunedoara		
Adulți; Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani; Copii 17-18 ani;	Handicap;	Alte centre sociale
Tipuri de servicii oferite: consiliere, informare, socializare și petrecere a timpului liber		
Tipuri de servicii oferite: Consiliere Socială; Informare în domeniu; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber;		
Personal: jurist; personal voluntar;		
Asociația Psihoterapeutică Copii Speciali		
Copii 7-16 ani;	Handicap	Școli
Tipuri de servicii oferite: Centrul de zi		

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Tipuri de servicii oferite: Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Servicii de recuperare și reabilitare;		
Personal: pedagog de recuperare		
<i>Casa de ajutor reciproc a pensionarilor Deva</i>		
Persoane varstnice	vârstă	
<i>Tipuri de servicii oferite: Centrul de Servicii de Ingrijire și Asistență la Domiciliul Persoanelor Varstnice</i>		
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Servicii de îngrijire social- medicala de natura medicala; Servicii de îngrijire social-medicala de natura socială; Suport și acompaniament; Consiliere Juridica; Consiliere Psihologica;		
Personal: asistent social; medic medicina generala/medic specialist		
<i>Cresa Deva din subordinea Consiliului Local al municipiului Deva</i>		
Copii 0-6 ani	Varsta	Centre de zi, publice sau private
<i>Tipuri de servicii oferite: Cresa Deva</i>		
Tipuri de servicii oferite: Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Identificare și evaluare; Logopedie;		
Personal: îngrijitor copii; logoped; personal administrativ; medic medicina generala/medic specialist;		
<i>Directia de Asistență socială – Deva</i>		
Persoane varstnice;	Neglijare; vârstă	La domiciliu
<i>Tipuri de servicii oferite: Compartimentul de asistență socială la domiciliu pentru persoane varstnice</i>		
Tipuri de servicii oferite: Personal; Servicii de îngrijire social-medicala de natura socială; Servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi;		
Personal: lucrator social		
<i>Servicii sociale cu caracter primar acordate în cadrul compartimentelor</i>		
Familie	Sărăcie	Servicii publice specializate
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Identificare și evaluare; Personal;		
Personal: lucrator social; personal administrativ		
<i>Centrul de primire în regim de urgență - centru de urgență pentru femeia și copilul abuzat</i>		
Adulți; Copii 0-6 ani;	Violenta în familie	Centre rezidențiale, publice sau private
Tipuri de servicii oferite: Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Identificare și evaluare; Gazduire pe perioada determinata; Consiliere Juridica;		

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Personal: sociolog; personal administrativ;		
<u>Întocmirea documentatiei pentru beneficiarii Cantinei de ajutor social</u>		
<i>Episcopia Ortodoxa a Devei și Hunedoarei - Sectorul Social – Filantropic</i>		
	Izolare socială	La domiciliu
<i>Tipuri de servicii oferite: Centrul care acorda servicii de îngrijire și asistență la domiciliu</i>		
Tipuri de servicii oferite: Servicii de îngrijire social-medicala de natura socială; Reintegrare Comunitate; Servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi;		
Personal: personal voluntar;		
<i>Centrul de informare și consiliere</i>		
Grupuri;	Alte situații de dificultate	Alte locații
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Consiliere Juridică; Orientare Profesională;		
Personal: asistent social		
<i>Fundatia Crucea Alb-Galbena din România - Filiala Deva</i>		
Familie	Alte situații de dificultate	La domiciliu
<i>Tipuri de servicii oferite: Servicii de îngrijire la domiciliu -O viață demna pentru toți</i>		
Tipuri de servicii oferite: Servicii de suport pentru activitățile instrumentale ale vieții de zi cu zi; Servicii de bază pentru activitățile zilnice; Consiliere Juridică		
Personal: kinetoterapeut; asistent medical; asistent social		
<i>Fundatia Mara</i>		
Copii 0-6 ani;	Handicap;	Altele
<i>Tipuri de servicii oferite: rețea de asistenți maternali pentru copilul cu dizabilitati</i>		
Tipuri de servicii oferite: Consiliere Psihologică; Consiliere Socială; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Suport și acompaniament; Gazduire pe perioada nedeterminată;		
Personal: asistent maternal; asistent social; psihopedagog;		
<i>Centru de consiliere și sprijin pentru părinți și copii</i>		
Familie;	Handicap;	Alte centre sociale;
Tipuri de servicii oferite: Informare în domeniu; Consiliere Psihologică; Mediere socială Familie; Reintegrare Comunitate; Identificare și evaluare;		
Personal: psiholog; asistent social;		
<i>Fundatia Misionar Crestina Iosua</i>		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani; Copii 17-18 ani;	Situație de dificultate în Familie; Separare de părinți; Risc de separare de părinți;	Centre rezidențiale, publice sau private;

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Tipuri de servicii oferite: casa de tip familial		
Tipuri de servicii oferite: Identificare și evaluare; Consiliere Psihologica; Reintegrare Familie; Reintegrare Comunitate; Gazduire pe perioada nedeterminata; educație socială; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber;		
Personal: psiholog; educator; pedagog social;		
Complexul social – Casa familiala Casa Bucuriei		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situație de dificultate în Familie;	Centre rezidentiale, publice sau private;
Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; Consiliere Psihologica;		
Personal: psiholog; asistent social;		
Fundatia Sfantu Francisc		
Copii 0-6 ani; Copii 7-16 ani;	Situație de dificultate în Familie; Separare de parinti;	Centre rezidentiale, Centre de zi, publice sau private;
Tipuri de servicii oferite: Servicii sociale specializate acordate în cadrul Caminului Sf Maria și Casei de tip familial Sf Ștefan, Caminului Sf Elisabeta și Centrului de zi Sf Bernadett		
Identificare și evaluare; Gazduire pe perioada nedeterminata; Servicii de asigurare a hranei și suplimentelor nutritive (prepararea, servirea și distribuirea hranei; Promovare relații sociale (Socializare)- Timp liber; Personal; Consiliere Socială; Promovare relații sociale (Socializare)- activități socio culturale; educație socială; Reintegrare Familie;		
Personal: pedagog social; asistent medical; personal voluntar; asistent social;		
Penitenciar Barcea Mare Serviciu specializat la nivel județean		
Grupuri;	Delincventa;	Penitenciare;
Tipuri de servicii oferite: Serviciul de asistență psihosocială și Serviciul educațional		
Consiliere Psihologica; Consiliere Socială; educație socială; Orientare Socială;		
Personal: asistent social; psiholog;		
Societati naționale de Cruce Rosie din România		

<i>Beneficiari / Tipuri de servicii oferite / Personal</i>	<i>Tipuri de situații</i>	<i>Tipuri de locații</i>
Grupuri;	Situație de dificultate în Familie;	Birouri particulare;
<i>Tipuri de servicii oferite: sprijin material și financiar umanitar acordat persoanelor și familiilor cu venituri insuficiente și măsuri de urgență pentru persoane aflate în dificultate, victime ale dezastrelor și calamităților naturale</i>		
Informare în domeniu; Identificare și evaluare; Sprijin de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză; Personal;		
Personal: personal voluntar;		
<i>Centru de îngrijire și asistență la domiciliu</i>		
Familie;	Boala cronică;	La domiciliu;
Tipuri de servicii oferite: Servicii de îngrijire social- medicală de natură medicală;		
Personal: asistent medical;		

7.3.3. Indicatori privind asistența socială locală

Potrivit bazei de date a Departamentului de Asistență Socială și Politici Familiale, următoarele grupuri au fost identificate ca principalele grupuri țintă pentru îmbunătățirea serviciilor sociale existente:

- ❖ Persoanele cu handicap (copii și adulți);
- ❖ Persoanele vârstnice;
- ❖ Copii și familii în situații de risc;
- ❖ Copii și tineri aflați în situații risc de separare de părinți; abuz (violență) și neglijare; neglijare; situație de dificultate în familie, abandon, sărăcie, separare de părinți;
- ❖ Bolnavi cronici, alte persoane aflate în situații de nevoie socială.

La nivel local, situația prestațiilor realizate de către Serviciul Public Local de Asistență Socială din cadrul Consiliului Local Deva se prezintă după cum urmează:

Pentru persoanele cu handicap se asigură următoarele tipuri de servicii:

- ❖ Efectuarea de anchete sociale necesare pentru a se prezenta la Comisia de expertiză pentru adulții cu handicap, în vederea stabilirii sau revizuirii gradului de handicap;
- ❖ Acordarea indemnizației lunare pentru persoane cu handicap grav;
- ❖ Efectuarea și întocmirea anchetelor sociale privind minorii infestați cu virusul HIV;

- ❖ Preluarea, verificarea și întocmirea documentației necesare pentru obținerea legitimațiilor de călătorie gratuită și a cardurilor de parcare pe raza municipiului Deva, pentru persoanele cu handicap.

Persoanele vârstnice beneficiază de asistență socială la domiciliu constând în:

- ❖ Servicii de supraveghere temporară;
- ❖ Sprijin în realizarea activităților cotidiene;
- ❖ Asistență socială, emoțională și juridică, în vederea facilitării integrării în colectivitate.

Copiii și familiile aflate în situație de risc, bolnavilor cronici, precum și altor persoane aflate în situații de nevoie socială, li se acordă:

- ❖ Ajutoare sociale;
- ❖ Ajutoare de urgență;
- ❖ Alocații de susținere pentru familiile monoparentale;
- ❖ Alocații complementare;
- ❖ Sprijin financiar la constituirea familiei;
- ❖ Acordarea trusoului pentru copiii nou-născuți;
- ❖ Acordarea alocație de nou-născut;
- ❖ Cazare, hrană, asistență medicală, consiliere psihologică, juridică pentru victimele violenței domestice și minori acestora în cadrul Centrului de Urgență pentru Femeia și Copilul Abuzat.

Pentru copii și tinerii aflați în situație de risc de separare de părinți, abandon, abuz se efectuează:

- ❖ Anchete sociale pentru stabilirea unor măsuri de protecție;
- ❖ Întocmesc planuri de servicii;
- ❖ Anchete sociale pentru identificarea și monitorizarea copiilor care sunt lipsiți de grija părinților pe perioada în care părinți sunt plecați în străinătate.

Numărul ridicat al cererilor depuse pentru acordarea unei locuințe sociale de către persoanele care nu au locuință proprietate personală și nici nu au posibilitatea achiziționării acesteia, întrucât nu au venituri sau acestea sunt reduse, indică necesitatea construirii de noi locuințe sociale, care să acopere astfel nevoile sociale existente.

Urmare a evaluărilor făcute, s-a constatat o creștere a numărului persoanelor străzii, a persoanelor care locuiesc în spații improvizate la periferia orașului, fapt care constituie o problemă atât pentru integrarea socială a acestora, cât și pentru siguranța cetățenilor.

Având în vedere acest flagel social, este mai mult decât oportun înființarea unui *Adăpost de urgență pe timp de noapte pentru oamenii străzii*, unde să poată fi găzduiți pe timp de noapte, mai ales în perioada sezonului rece, când condițiile climaterice pot constitui un real pericol pentru sănătatea acestor persoane.

O altă problemă socială identificată la nivelul municipiului Deva, o reprezintă situația persoanelor vârstnice, care au o stare de sănătate precară, nu se mai pot gospodări singure, nu au aparținători sau aceștia sunt la rândul lor în imposibilitatea de a le oferi sprijinul optim.

Existența la nivelul municipiului Deva a unui *Centru de zi pentru persoanele vârstnice* sau a unui *Cămin pentru persoanele vârstnice*, ar constitui o rezolvare a problemelor pentru această categorie socială, prin asigurarea de măsuri de integrare socială, măsuri de prevenire a marginalizării sociale, constând în servicii de asistență medicală, juridică, psihologică, supraveghere /cazare.

Datele statistice privind evoluția sistemului de asistență socială au fost furnizate de Direcția de Asistență Socială Deva și sunt prezentate în Anexa 8.

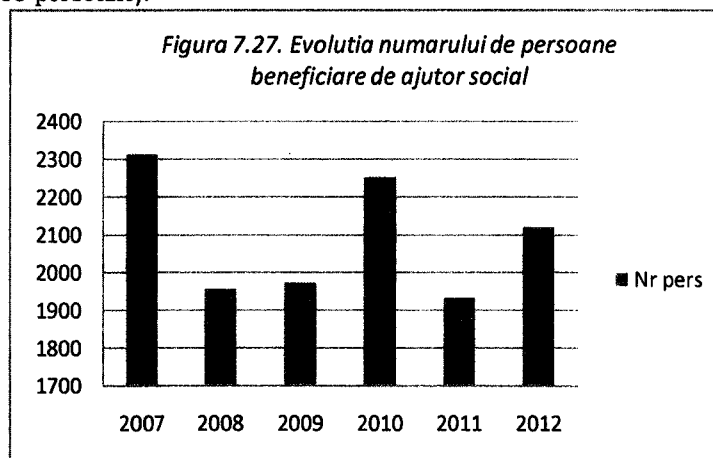
Aceste date se referă la modalitatea concretă de punere în practică a principalelor reglementări aferente sistemului de protecție socială, astfel:

- ⇒ Aplicarea Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat;
- ⇒ Aplicarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- ⇒ Aplicarea O.U.G. 5/2003 privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilitati populației pentru plata energiei termice;
- ⇒ Alte servicii realizate de către Serviciul Public Local de Asistență Socială.

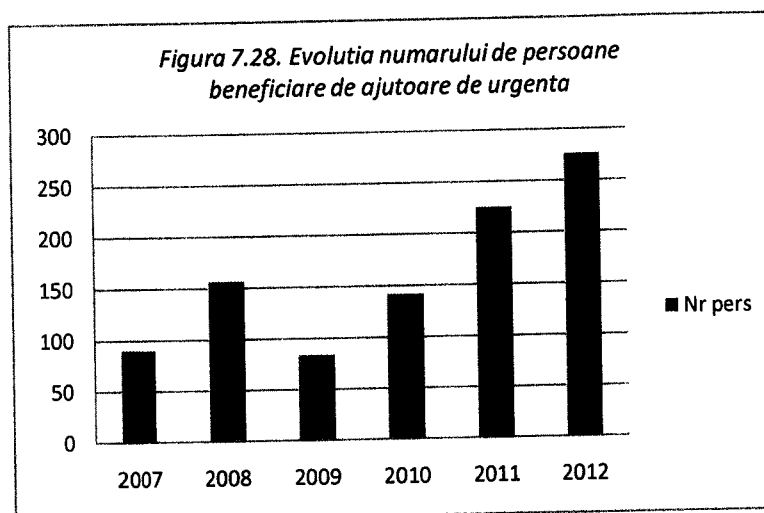
Aplicarea Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat

Pentru punerea în aplicare a Legii 416/2001, au fost acordate următoarele tipuri de ajutoare: social, de urgență, social pentru încălzirea cu lemne și alocație pentru nou-născuți (datele statistice din Tabelul A – Anexa 8).

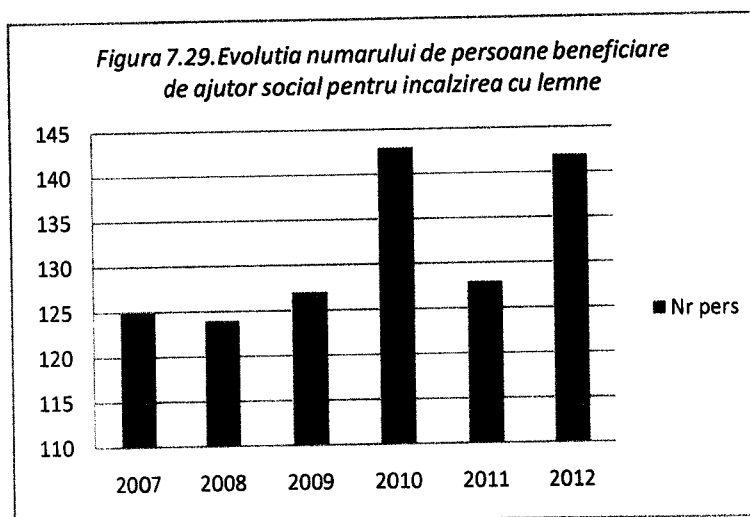
Astfel, în perioada analizată au fost acordate în total un număr de 12.551 ajutoare, în valoare de 2.109.349 lei, conform graficului din Figura 7.27. Categoriile de beneficiari ale acestor ajutoare au fost reprezentate de familii sau persoane singure. Cei mai mulți beneficiari au fost în anul 2007 (2.313 persoane), iar cei mai puțini beneficiari corespund anului 2011 (1.935 persoane).

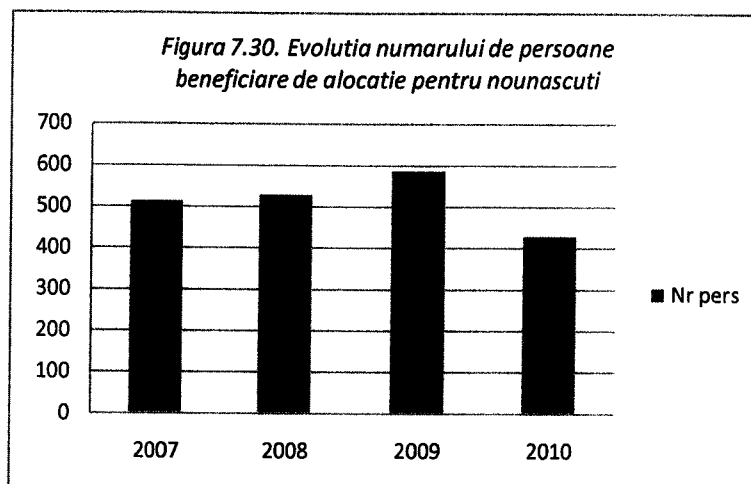
Referitor la persoanele care au primit ajutoare de urgență, în perioada analizată s-au cumulat un număr de 974 persoane, în valoare de 678.185 lei, repartizate conform graficului din Figura 7.28. Cei mai mulți beneficiari au fost în anul 2012 (276 persoane), iar cei mai puțini în anul 2009 (84 persoane).

Ajutorul social pentru încălzirea cu lemne a fost acordat în total unui număr de 789 persoane, în valoare totală de 218.338 lei. Evoluția beneficiarilor acestui ajutor este reprezentată în graficul din Figura 7.29. Cei mai mulți beneficiari, 143 persoane, s-au înregistrat în anul 2010, iar cei mai puțini, 124 persoane, au fost în anul 2008.

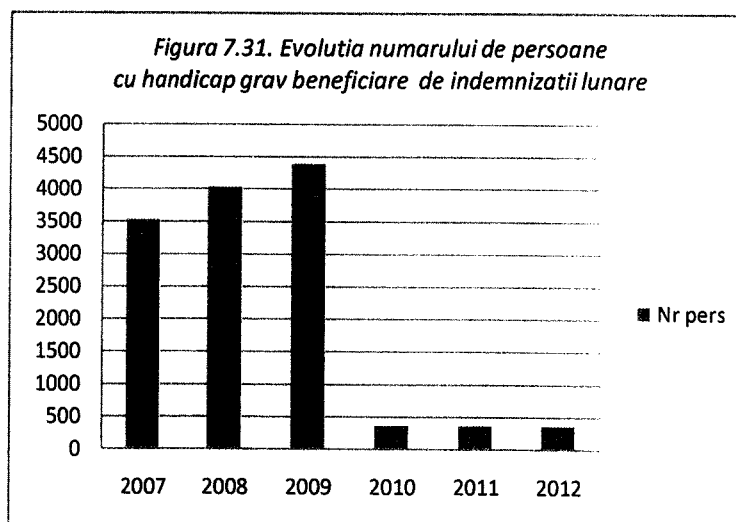
Alocații pentru noul-născuți au fost acordate numai în intervalul 2007-2010, ceea ce corespunde unui număr total de 2.062 persoane, în valoare de 449.226 lei. Evoluția în timp a acestui indicator statistic este conform graficului din Figura 7.30, cu o valoare maximă în anul 2009 (588 persoane) și o minimă în anul 2010 (430 persoane).

Aplicarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. De aplicarea Legii 448/2006 au beneficiat două categorii de persoane:

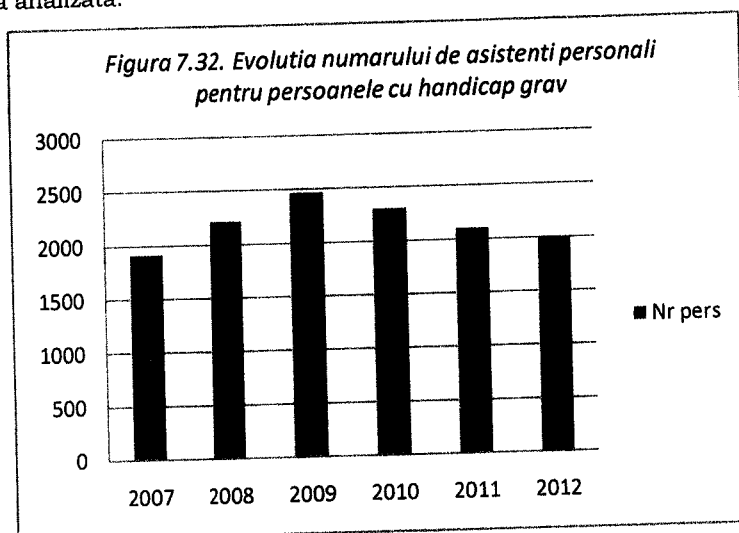
- Asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav;
- Persoane cu handicap grav care au beneficiat de indemnizații lunare.

Pentru atribuirea celor 13.064 de indemnizații lunare pentru persoanele cu handicap grav în perioada de analiză, în valoare totală de 11.868.554 lei, au fost executate un număr de 9.611 anchete sociale. Numărul acestor indemnizații a avut o evoluție diferită în perioada 2007-2009, față de situația înregistrată în perioada 2010-2012, datorată schimbării cerințelor de încadrare în condițiile de beneficiar al unei astfel de indemnizații. Graficul din Figura 7.31 reflect evoluția acestui indicator statistic (datele statistice din Tabelul B – Anexa 8).

Corespunzător, în perioada de referință a analizei au beneficiat de indemnizații lunare, în calitate de asistenți personali pentru persoanele cu handicap grav, un număr total de 13.001 persoane, în valoare totală de 7.548.131 lei. Figura 7.32 reflectă evoluția din perioada analizată.

Aplicarea O.U.G. 5/2003 privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilități populației pentru plata energiei termice - De remarcat faptul că, începând cu noiembrie 2011, în acest caz s-a aplicat Ordonanța de Urgență 70/2011.

Sub incidența OUG 5/2003, au fost acordate trei tipuri de ajutoare: pentru energie termică, pentru gaze naturale și pentru lumină (datele statistice din Tabelul C – Anexa XX). Procesul de acordare a acestor ajutoare a presupus evaluarea cererilor depuse în vederea acordării fiecărei categorii de ajutor, cu stabilirea deciziei finale de aprobare sau respingere a acestora. De remarcat faptul că procentul respingerilor, pe întreaga perioadă analizată a fost:

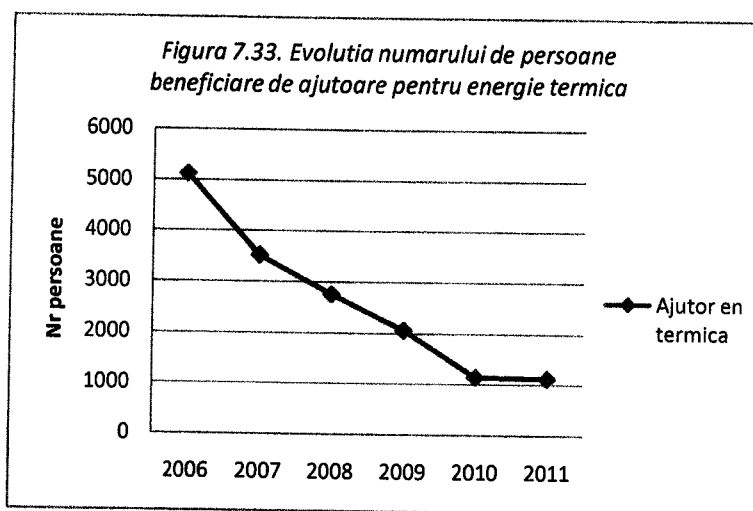
- 0,8% în cazul ajutorului pentru energia termică, respectiv 1,9% dacă se iau în considerare și cererile încetate în perioada respectivă;
- 0,55% în cazul ajutorului pentru gaze naturale, respectiv 1,8% dacă se iau în considerare și cererile încetate în perioada respectivă;
- 1,23% în cazul ajutorului pentru lumină, respectiv 1,76% dacă se iau în considerare și cererile încetate în perioada respectivă.

Numărul relativ scăzut al cererilor respinse denotă popularizarea / cunoașterea corectă a reglementărilor în vigoare, marea majoritate a cererilor înaintate aparținând unor persoane care se încadrau în condițiile legii privind acordarea ajutoarelor respective.

Numărul total de persoane beneficiare de ajutor pentru energie termică a fost de 27.836, al celor beneficiare de ajutor pentru gazele naturale a fost de 24.817, iar al beneficiarilor de ajutor pentru lemne de 55.488 persoane.

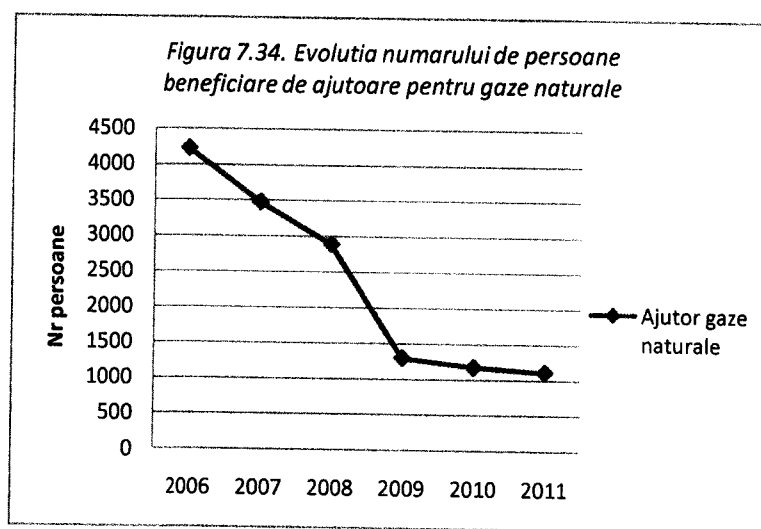

Graficele care exprimă evoluția numărului de persoane beneficiare ale celor trei categorii de ajutoare sunt prezentate în Figurile 7.33, 7.34 și 7.35. Datorită perioadei de acordare a acestor ajutoare, respectiv din luna noiembrie a unui an până în luna martie a anului următor, plus evidențierea distinct a alocărilor numai pentru lunile de vârf (noiembrie și decembrie), setul de date este practic dublat. În cadrul graficelor din figurile de evoluție vom preleva numai datele care se referă la întreaga perioadă de acordare a ajutorului (prima perioadă menționată), iar notarea pe axe se va face cu specificarea anului de început al perioadei de iarnă.

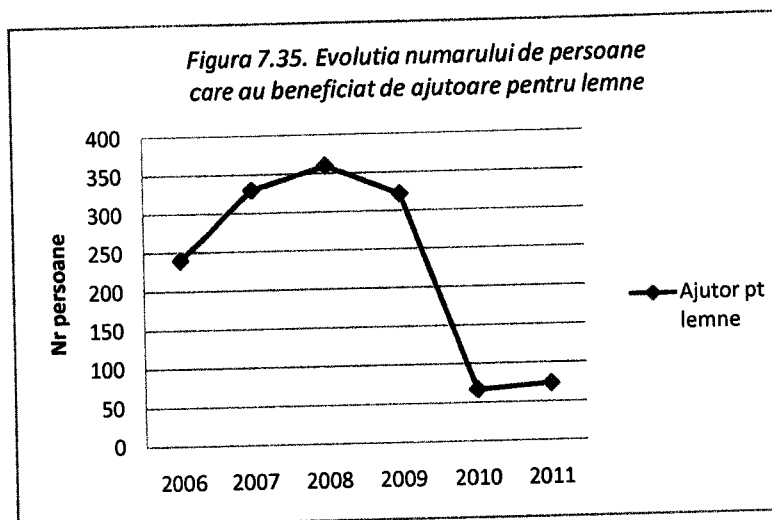
Diminuarea continuă a numărului de persoane beneficiare de ajutor pentru energie termică este evidentă. Astfel, numărul beneficiarilor din ultima iarnă a perioadei de analiză (1.112 persoane) reprezintă numai 22% din numărul persoanelor care au beneficiat de acest ajutor în perioada noiembrie 2006 – martie 2007 (5.230 persoane).

Evoluția ajutoarelor acordate pentru gazele naturale este prezentată în Figura 7.34.

Și în acest caz este evident reducerea numărului beneficiarilor de acest ajutor social, astfel că în ultimul an al perioadei de analiză (noiembrie 2011 – martie 2012) au beneficiat un număr de 1.112 persoane, care reprezintă numai 26% din numărul persoanelor din prima perioadă analizată, respectiv 4.217 persoane (noiembrie 2006 – martie 2007).

Deși o evoluție puțin mai sinuoasă, rezultatul final este o descreștere semnificativă a numărului de persoane care au beneficiat de acest ajutor. Astfel, în ultimul an al perioadei de analiză (noiembrie 2011 – martie 2012) au beneficiat un număr de 73 persoane, care reprezintă 30% din numărul persoanelor din prima perioadă analizată, respective 240 persoane (noiembrie 2006 – martie 2007).

Celelalte categorii de ajutoare (datele statistice din Tabelul D – Anexa 8) au vizat:

- ❖ Alocăția de susținere pentru familiile monoparentale, conform O.U.G. nr.105/2003;
- ❖ Alocăția complementară, conform O.U.G. nr.105/ 2003;
- ❖ Îndemnizația pentru susținerea familiei în vederea creșterii copilului, cf. O.U.G.nr.148/2005;
- ❖ Alocatia de stat, conform Legii nr.61/1993 republicata;
- ❖ Drepturi prevazute de Legea nr. 482/ 2006 privind acordarea de trusouri pentru nou-nascuti, cu modif și completările ulterioare și Ordonanta Guv nr.3/2007;
- ❖ Drepturile prevazute de Legea nr.396/2006 privind acordarea unui sprijin financiar la constituirea familiei;
- ❖ Acordarea gratuita de lapte praf pentru copiii cu vârste cuprinse între 0-12 luni, conform Legii nr. 321/2001.

La acestea se adaugă serviciile sociale oferite pentru:

- Servicii sociale acordate beneficiarilor luati în evidența Centrului de urgență pentru femeia și copilul abuzat;
- Servicii sociale acordate la domiciliu persoanelor vârstnice.

7.4. Siguranța populației

7.4.1. Sistemul judiciar în Regiunea Vest

Din punct de vedere al structurii instituționale, județul Hunedoara este deservit de Curtea de apel Alba Iulia. Structura ierarhică a instanțelor judecătorești este formată din Tribunalul Hunedoara și 6 judecătoria aferente următoarelor localități: Brad, Deva, Hațeg, Hunedoara, Orăștie și Petroșani.

În anul 2011, în Regiunea Vest au avut loc 9,8% din infracțiunile cercetate de poliție, iar pentru 9,6% din persoanele cercetate au fost pronunțate sentințe definitive. Analiza comparativă a evoluției ratei infracționalitate-criminalitate sau a infracțiunilor reclamate la numărul de condamnări raportat la 100 mii de locuitori, indică un trend similar în Regiunea Vest ca și în România, cu o descreștere a fenomenului în perioada 2006-2009 și o tendință accentuată de creștere după acest moment.

Din punct de vedere al siguranței cetățenilor, rata infracționalității (numărul propriu-zis al infracțiunilor înregistrate și cercetate de poliție la 100.000 de locuitori) la nivel regional este peste nivelul național, cea mai scăzută fiind în județul Timiș, iar cea mai ridicată fiind în județul Hunedoara. De asemenea, rata criminalității (număr persoane condamnate definitiv la 100.000 de locuitori) la nivel regional este peste cea de la nivel național, cea mai ridicată valoare fiind în județul Hunedoara.

7.4.2. Starea de infracționalitate în municipiul Deva

Datele și comentariile referitoare la acest subiect, deosebit de important pentru viața comunității, au fost furnizate de Inspectoratul de Poliție al Județului Hunedoara - Poliția municipiului Deva. Aceste date au fost completate numai prin elemente strict tehnice, care constau în reliefarea evoluției unor indicatori statistici specifici acestui domeniu de referință.

7.4.2.1. Consideratii generale

În orice societate, capitalistă sau nu, și în orice perioada istorică, crizele economice și financiare au făcut să crească rata infracționalității. România nu face excepție, cu atât mai mult cu cât aici se adaugă și o criză socială, generată de lipsa de repere valorice recunoscute, acceptate și de scăderea controlului social.

În acest context general, infracționalitatea contra patrimoniului este cea mai influențată de efectele sărăciei, a veniturilor sigure, iar creșterea numărului de furturi era oarecum previzibilă. Totuși, dintre genurile analizate, furturile din autoturisme și din locuințe ar putea fi prevenite prin influențarea pozitivă a comportamentului părții vătămate și prin eliminarea contextului favorabil producerii infracțiunii.

Disfuncționalitățile identificate care duc la creșterea numărului de infracțiuni de furt sunt și următoarele:

- ✓ neglijența părților vătămate, care lasă mașinile neasigurate sau lasă bunuri de valoare la vedere, în interiorul mașinii, ce tentează infractorii. Acest lucru se întâmplă și din cauza faptului că multe mașini au asigurări CASGO, iar interesul proprietarului scade;
- ✓ neglijența posesorilor de autovehicule care nu își montează pe acestea sisteme de alarmare contra efracției;
- ✓ ușoara vizibilitate a antenelor autoturismelor care au montate stații de emisie - recepție fac din acestea ținte ale infractorilor;
- ✓ optica parchetelor și instanțelor judecătorești de a dispune cercetarea în stare de libertate a autorilor de furturi din auto, locuințe sau magazine, care încurajează recidiva și oferă posibilitatea infractorilor de a comite în continuare infracțiuni;
- ✓ existența unor grupări infracționale voiajore sau recent eliberate din penitenciar, care acționează la nivelul județului;
- ✓ lipsa preocupării proprietarilor de locuințe în a folosi corespunzător sistemele de pază, interfoanele montate la scara blocurilor, facilitând accesul infractorilor;
- ✓ lipsa de informare corespunzătoare a populației în a nu divulga date despre starea materială a familiei, despre intențiile financiare și programul cotidian.

În mediul urban, criminalitatea stradală este o problemă care afectează calitatea vieții, generând un sentiment de insecuritate în rândul populației, întrucât are vizibilitate mai mare, iar consecințele asupra cetățenilor sunt imediate și directe. Experiența anilor anteriori a reflectat faptul că spațiile unde cetățenii se simt cel mai puțin în siguranță sunt străzile, în special cele secundare, unde există baruri și discoteci, zone comerciale, piețe agroalimentare și parcuri neiluminate corespunzător.

În ceea ce privește infracțiunile de furt, acestea au deținut întotdeauna cea mai mare pondere în ansamblul infracțiunilor contra patrimoniului. O caracteristică a furturilor sesizate este că se pastrează aproape la aceeași valoare pe tot parcursul anului, diferența între luni și anotimpuri fiind relativ mică.

Situației socio-economice, una din cauzele criminalității în acest domeniu, i se adaugă atitudinile favorizatoare ale potențialelor victime: o lipsă de reacție la contextul infracțional din anumite perioade de timp și zone, precum și neglijența unor proprietari care ignoră cele mai elementare măsuri de protecție a bunurilor personale.

Pe fondul unei diversificări a modurilor de operare utilizate de hoți și al permanentei specializări a acestora, se impune și o pregătire mai temeinică a populației pentru contracararea activității infractorilor. Aspectele prezentate denotă necesitatea desfășurării constante a unor activități informativ - preventive pentru promovarea modalităților de reducere a oportunităților infractorilor și a prejudiciilor cauzate de acțiunile ilegale ale acestora.

Și din cadrul sondajelor de opinie reiese că grupurile vizate de beneficiari au apreciat demersurile poliției ca fiind benefice, avansând propunerea de susținere periodică a acestor activități preventiv - informative.

7.4.2.2. Prezentare statistică

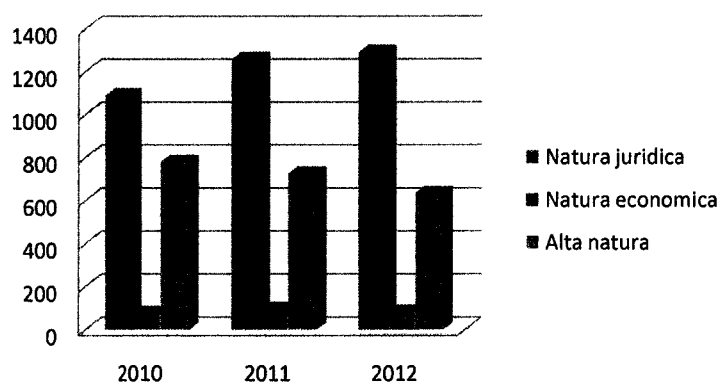
Datele statistice furnizate se referă la infracționalității sesizate, a dinamicii accidentelor de circulație și a sancțiunilor contravenționale în perioada 2010–2012. Astfel, dinamica infracțiunilor sesizate este reprezentată conform tabelului următor (Tabel 7.4) și a graficului din Figura 7.37.

Evoluția infracțiunilor sesizate din municipiul Deva

Tabel 7.4

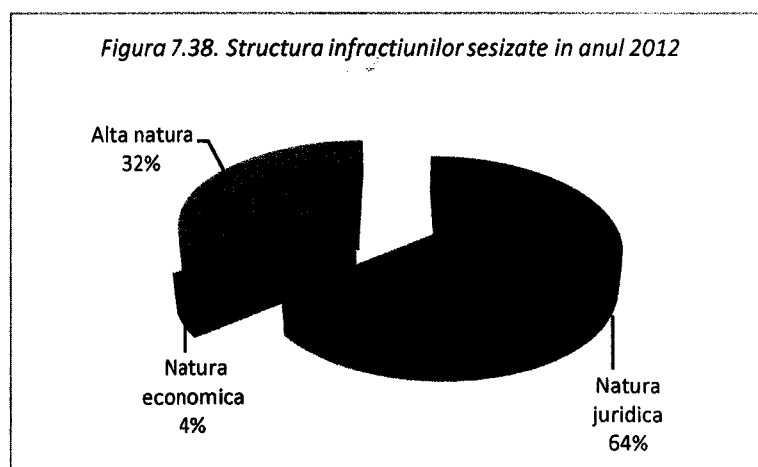
<i>Infracțiuni sesizate</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>TOTAL</i>
Total infracțiuni sesizate, din care:	1.949	2.082	2.011	6.042
• de natură judiciară	1.091	1.259	1.292	3.642
• de natură economică	78	97	84	259
• de altă natură	780	726	635	2.141

Figura 7.37. Dinamica infracțiunilor sesizate

Ponderea diverselor tipuri de infracțiuni în totalul infracțiunilor sesizate în anul 2012 este prezentată în Figura 7.38.

Figura 7.38. Structura infracțiunilor sesizate în anul 2012

Infracțiunile de natură judiciară din totalul infracțiunilor sesizate reprezintă 60,3 % din acestea, pe principalele genuri situația fiind reprezentată conform tabelului de mai jos (Tabel 7.5)

Evoluția infracțiunilor de natură judiciară din municipiul Deva

Tabel 7.5

<i>Infracțiuni de natură judiciară</i>		<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>TOTAL</i>
I.	TOTAL	1.091	1.259	1.292	3.642
1	Omor	-	-	1	1
2	Vătămare corporală	8	11	10	29
3	Lovre	184	156	170	510
4	Lipsire de libertate	2	5	4	11
5	Amenințare	132	98	86	316
6	Șantaj	3	3	6	12
7	Viol	2	6	5	13
8	Furt	652	896	917	2.465
9	Tâlhărie	16	18	9	43
10	Ultraj	-	2	4	6
11	U.C.B.M.	3	3	5	11
12	Prostituție	5	4	5	14
13	Alte infracțiuni	84	57	70	211
II.	Pondere infracțiuni judiciare din total sesizate	56.0%	60.5%	64.2%	60.3%

În ceea ce privește evoluția infracționalității stradale sesizate în perioada 2010-2012, aceasta se prezintă conform Tabelului 7.6.

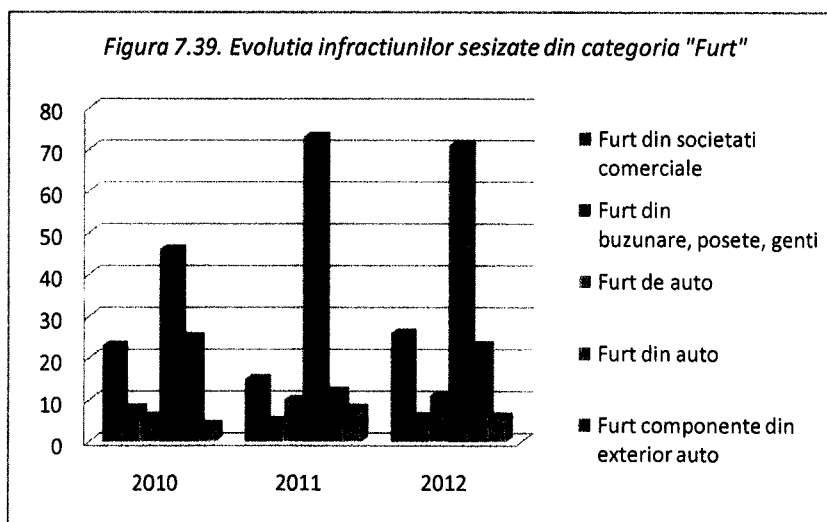

Evoluția infracționalității stradale din municipiul Deva

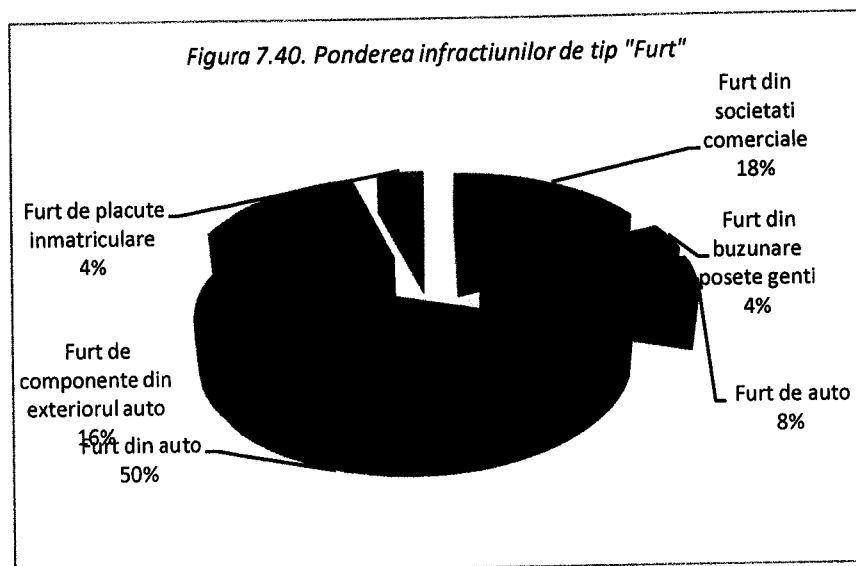
Tabel 7.6

Nrc.	Infraționalitatea stradală	2010	2011	2012	TOTAL
I.	TOTAL	124	140	162	426
1	Tâlhărie	9	10	8	27
2	Tentativă de viol	-	1	-	1
3	Ultraj	-	1	4	5
4	Furt	112	123	143	378
	a. Furt din societăți comerciale	23	15	26	64
	c. Furt din buzunare, poșete, genți	8	5	6	19
	d. Furt de auto	6	10	11	27
	e. Furt din auto	46	73	71	190
	f. Furt de componente din exteriorul auto	25	12	23	60
	g. Furt de plăcuțe de înmatriculare	4	8	6	18
5	U.C.B.M.		1	1	2
6	Legea 61/1991 rep.	3	4	6	13

Din cadrul acestor infracțiuni vom prezenta separat evoluția infracțiunilor din categoria „Furt”. Graficul din Figura 7.39 prezintă această evoluție.

Ponderea diferitelor categorii de infracțiuni de tip „Furt” la nivelul anului 2012 este prezentată în graficul din Figura 7.40.

Ponderea cea mai mare este deținută de furturile din interiorul autoturismelor (50%, respectiv 71 din 143 furturi), urmată de furturile din societățile comerciale (18% - 26 din 143 furturi), apoi furturile de componente din exteriorul autoturismelor (16% 23 din 143 furturi). Celelalte categorii de furturi evidențiate – furturi de autoturisme; furturi din buzunare, poșete, genți și furturile de plăcuțe de înmatriculare – ocupă în total 16%.

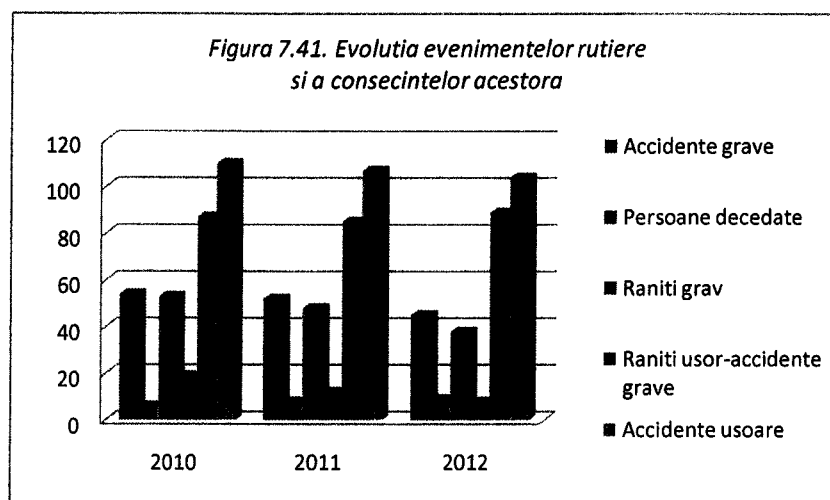
Evoluția evenimentelor rutiere și consecințele acestora în perioada de referință se prezintă conform Tabelului 7.7.

Evoluția evenimentelor rutiere din municipiul Deva

Tabel 7.7

Evenimente rutiere	2010	2011	2012	TOTAL
I. Accidente grave	54	52	45	151
• Persoane decedate	6	8	9	23
• Răniți grav	53	48	38	139
• Răniți ușor	19	12	8	39
II. Accidente ușoare	87	85	89	261
• Răniți ușor	110	107	104	321

Graficul din Figura 7.41 exemplifică modul de evoluție a evenimentelor rutiere, precum și a consecințelor acestora, care constau în persoane decedate, răniți grav sau răniți ușor.

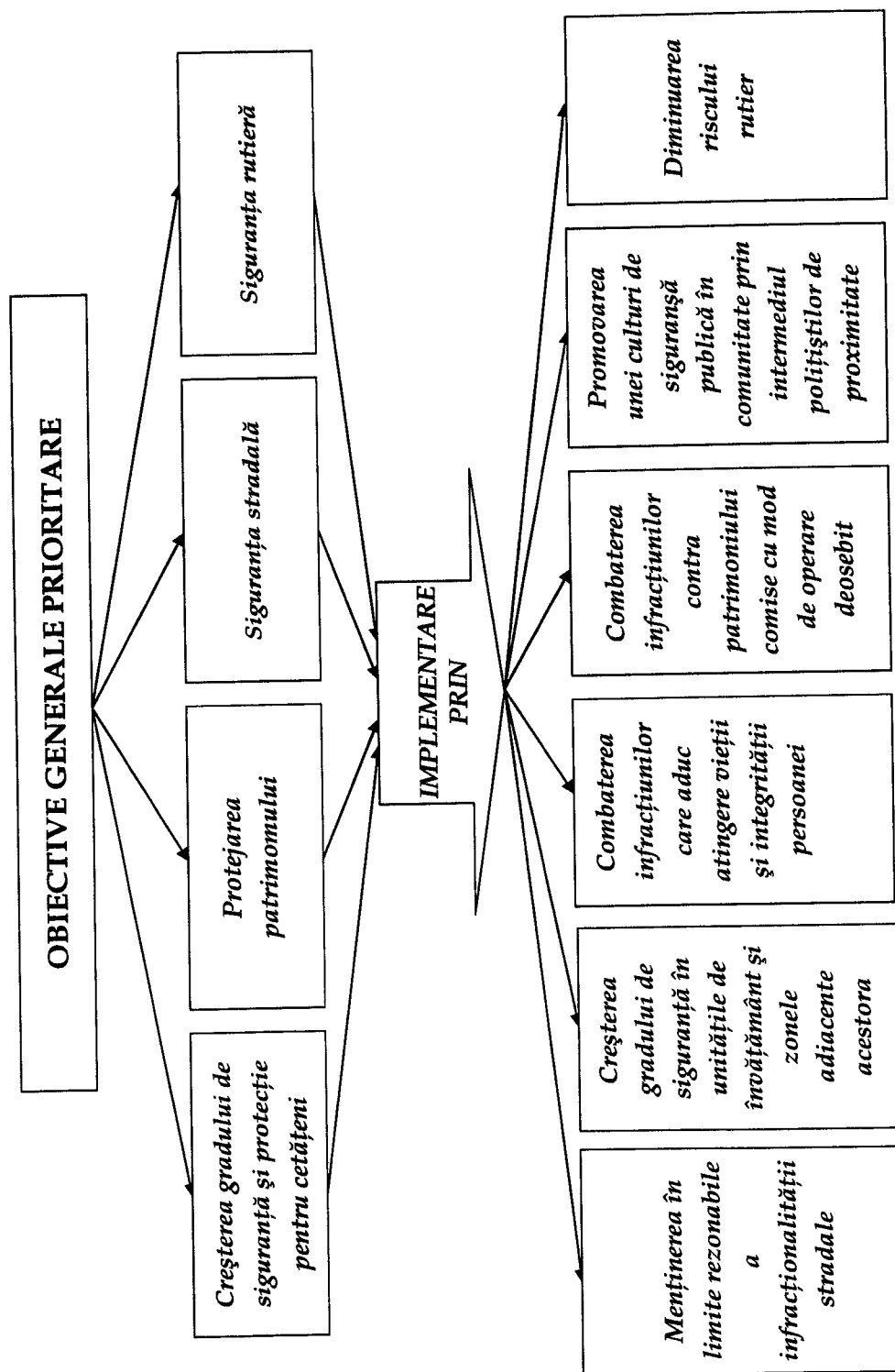

Situația sancțiunilor contravenționale aplicate în perioada 2010-2012 se prezintă conform tabelului următor (Tabelul 7.8).

Evoluția sancțiunilor contravenționale din municipiul Deva

Tabel 7.8

<i>Sancțiuni contravenționale</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>TOTAL</i>
TOTAL	18.325	15.758	17.078	51.161
▪ Legea 61/1991	1.484	1.101	1.756	4.341
▪ Legea 12/1990	221	265	183	669
▪ OUG 195/2002	16.253	14.021	14.820	45.094
▪ OUG 97/2005	119	88	71	278
▪ Legea 333/2003	104	64	65	233
▪ Alte acte normative	144	219	183	546

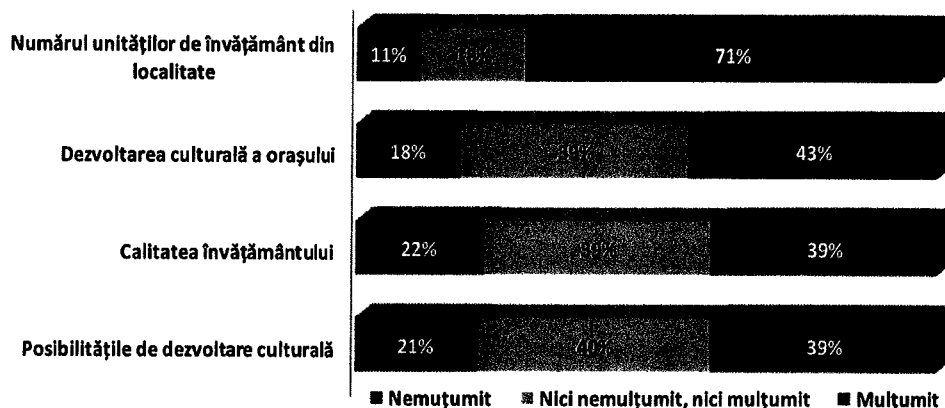

7.4.3. Opinia cetățenilor

Cercetarea sociologică efectuată pentru cunoașterea punctelor de vedere ale cetățenilor referitoare la viața comunității municipiului Deva a vizat și unele aspecte referitoare la **învățământ și activitățile culturale**.

Rezultatele procentuale pe baza răspunsurilor formulate de cetățeni sunt:

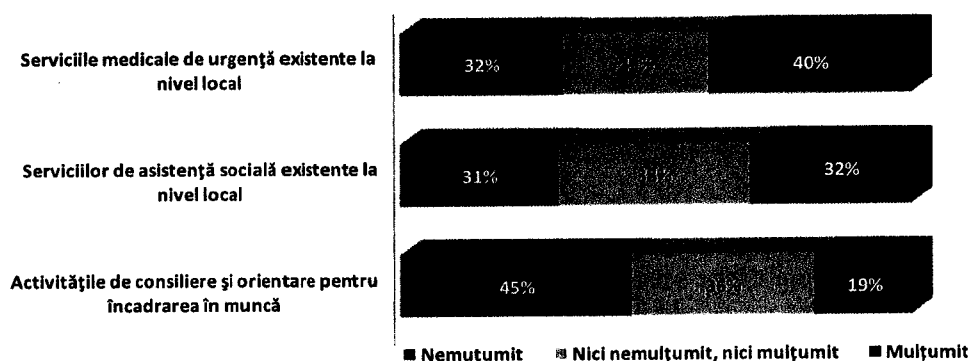
Dvs. ca cetățean al orașului, cât de mulțumit sunteți de următoarele aspecte, pe o scală de la 1 la 5 (unde 1 înseamnă deloc mulțumit și 5 înseamnă foarte mulțumit-pentru o prezentare mai eficientă a fost redusă scala pentru cele 3 categorii menționate în grafic)?

Numărul unităților de învățământ din localitate este mai mult decât satisfăcător pentru populația orașului Deva (71% declarând-și mulțumirea față de acest aspect). Totuși, posibilitățile de dezvoltare culturală și calitatea învățământului sunt destul de reduse, lucru semnalat și de respondenții la studiu (21% respectiv 22% evaluând negativ aceste aspecte).

Pe de altă parte, analiza sintetică a rezultatelor pe baza mediilor obținute indică faptul că nivelul mediu de satisfacție față de indicatorii care definesc dimensiunea învățământ și dezvoltare culturală este pozitiv (mediile aritmetice au valori peste 3).

De asemenea, s-a urmărit și evidențierea indicatorului **gradul de satisfacție față de dimensiunea resurse umane și servicii sociale**. În acest sens, rezultatele obținute din prelucrarea răspunsurilor formulate de cetățeni se exprimă procentual astfel:

- Dvs. ca cetățean al orașului, cât de mulțumit sunteți de următoarele aspecte, pe o scală de la 1 la 5 (unde 1 înseamnă deloc mulțumit și 5 înseamnă foarte mulțumit-pentru o prezentare mai eficientă a fost redusă scala pentru cele 3 categorii menționate în grafic ?

În general, părerile respondenților sunt împărțite pentru fiecare item cercetat la capitolul servicii sociale; principala problemă care rezultă se referă la *activitățile de consiliere și orientare pentru încadrarea în muncă* (45% nemulțumiți). Serviciile medicale de urgență sunt evaluate într-o măsură mai mare dintr-o perspectivă pozitivă.

Pentru o analiză sintetică a nivelului de satisfacție față de categoria indicatorilor referitori la resurse umane și servicii sociale remarcăm faptul că analiza pe baza valorilor medii obținute indica o evaluare negativă (2,6) a serviciilor de consiliere și orientare pentru încadrarea în muncă în timp ce serviciile de asistență socială și medicală de urgență obțin medii situate în jurul valorii 3 (satisfacție neutră).

7.5. Analiza SWOT - Educație, sănătate, asistență socială

PUNCTE TARI	
SWOT Regiunea de Vest	
EDUCAȚIE	* Pondere scăzută și în scădere a populației cu vârsta între 25-64 doar cu educație de bază. * Îmbunătățirea rapidă a participării în învățământul preșcolar și secundar inferior. * Creșterea participării tinerilor în învățământul superior. * Creșterea dimensiunii medii a unităților de învățământ în termeni de săli de clasă, elevi și cadre didactice. * Raport mediu și în scădere elev/cadru didactic în învățământul primar și secundar inferior. * Existența unui centru universitar de renume național - Timișoara. * Existența universităților în toate județele regiunii. * Raportul dintre numărul elevilor înscriși în învățământul profesional și tehnic și cei înscriși la liceu este unul corect. * Existența și funcționarea în regiune a Consorțiului Regional.
SĂNĂTATE	* Accesarea în proporție ridicată a fondurilor europene pentru dotarea clinicilor/cabinetelor private cu echipamente moderne. * Servicii medicale de calitate în mediul privat. * Existența Universității de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara. * Preluarea în administrație a unităților spitalicești de către administrațiile locale. * Creșterea utilizării TIC de către spitale și alți furnizori de servicii de sănătate. * Buna pregătire profesională a resurselor umane care activează în domeniu.
ASISTENȚĂ SOCIALĂ	* Scăderea numărului de copii instituționalizați în centrele rezidențiale. * Implementarea politicii privind protecția copilului, care vizează dezinstituționalizarea copiilor. * Creșterea numărului persoanelor cu handicap integrate pe piața muncii. * Diversificarea și specializarea ofertei de servicii sociale. * Dezvoltarea de proiecte de responsabilitate socială. * Număr mare de parteneriate între administrația publică și ong-uri constituite pentru programe și proiecte sociale. * Utilizarea de resurse umane voluntare în programe și proiecte sociale.
Elemente specifice Deva	
* Dezvoltarea echilibrată a învățământului primar și liceal (învățământul primar: de la 3189 elevi înscriși în 2000 la 2666 elevi în 2012, respectiv pentru învățământul liceal: 4823 elevi înscriși în 2000 la 4333 elevi înscriși în 2012). Scăderea numărului de elvi din inv. primar se datorează aspectelor demografice.	
* Menținerea constantă a numărului de licee, respectiv 10 / 11 în perioada 2000-2012.	
* Mărirea locurilor disponibile în grădinițe; 1355 copii înscriși în 2000 la 1701 copii înscriși în 2012.	
* Existența specialiștilor calificați în domeniul consilierii și orientării pentru carieră în municipiul Deva și a ONG-urilor profilate pe formarea și reconversia forței de muncă.	
* Existența unui număr mare de furnizori de servicii sociale specializate acreditate la nivelul municipiului.	
* Existența unui număr mare de unități de stat și private de îngrijire a sănătății la nivelul municipiului.	
* Capacitate de primire mare a sistemului medical din municipiu.	
* Existența unei game largi de servicii pentru vârstnici.	
* Sectorul ONG puternic dezvoltat în domeniul asistenței persoanelor vârstnice.	

PUNCTE SLABE	
SWOT Regiunea de Vest	
EDUCAȚIE	* Pondere scăzută a populației cu vârstă 25-64 cu studii superioare. * Rata ridicată a fenomenului de părăsire timpurie a școlii. * Participare redusă în procesul de învățare pe tot parcursul vieții. * Promovabilitate scăzută la examenul de bacalaureat. * Disparități în ceea ce privește numărul elevilor și studenților pe județe. * Puține parteneriate între școală și mediul de afaceri. * Ofertanții de formare activează izolat, fără o ofertă corelată și adaptată nevoilor identificate la nivel regional și fără mecanisme de prognoză a nevoilor viitoare. * Calitatea în general mai scăzută a educației în mediul rural.
SĂNĂTATE	* Infrastructura de sănătate este deteriorată, aflându-se într-un stadiu ridicat de degradare fizică. * Echipamentele din spitale sunt vechi, uzate fizic și moral. * Deficiențe privind nivelul de educație și comportamentul populației pentru prevenirea îmbolnăvirilor. * Incidență ridicată a bolilor sistemului circulator și a deceselor cauzate de acestea. * Creșterea numărului de decese cauzate de tumori canceroase și boli respiratorii. * Accesul dificil la servicii de sănătate de bază pentru populația săracă sau din zone izolate. * Pierderi semnificative înregistrate de unitățile publice din pricina calității managementului. * Absența unui sistem integrat al serviciilor medicale. * Număr mic de spitale private în regiune. * Cooperare redusă cu institutele de CDI. * Forme asociative incipiente în sector. * Inexistența unor indicatori elocvenți privind starea de sănătate a locuitorilor regiunii. * Lipsa structurilor medicale de unispecialitate înalt tehnologizate, care sunt foarte eficiente și rezolvă cel mai bine patologia din domeniu. * Lipsa metodelor noi de comunicare și servicii medicale bazate pe diferite aplicații de telemedicină. * Lipsa unor structuri și baze de date unitare și complexe care pe de o parte să permită efectuarea unui management performant, iar pe de altă parte să îmbunătățească comunicarea dintre medic pacient și medici între ei. * Lipsa medicamentelor de bază și a materialelor sanitare necesare desfășurării activităților medicale în bune condiții. * Desființarea unor spitale în zone izolate, aflate la mare depărtare de alte spitale. * Lipsa cabinetelor de specialitate în localitățile mici și mijlocii. * Număr redus de unități medicale de recuperare și tratament pentru persoanele afectate de boli profesionale.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ	* Populația aflată în risc de sărăcie sau excluziune peste media UE27. * Infrastructura socială este deteriorată, aflându-se într-un stadiu ridicat de degradare fizică. * Standardele de calitate din sistem sunt depășite. Insuficiența serviciilor sociale, mai ales la nivel de comună. Inexistența unor servicii integrate (sociale și medicale) pentru persoanele dependente de droguri. * Insuficienta dotare cu echipamente IT. * Normarea incorectă a personalului din sistemul social. * Sectorul furnizorilor de servicii sociale pentru persoane în vârstă insuficient dezvoltat. * Creșterea numărului de persoane cu handicap grav înregistrate. * Insuficienta dezvoltare a unui sistem de protecție socială entru tinerii cu vârsta peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție socială, precum și pentru persoanele victime ale violenței domestice. * Copiii sub 2 ani nu sunt integrați în sistemul serviciilor sociale și rămân abandonați în saloanele spitalelor. * Procedura de adopții îndelungată. * Repartizarea neunitară a serviciilor sociale pe teritoriul regiunii. * Număr relativ mic de servicii de prevenire a abandonului familial. * Lipsa unei baze de date comune cu toți furnizorii de servicii sociale din regiune, cu serviciile oferite și cu nevoile existente. * Deficiențe în asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități în spațiile și instituțiile publice. * Slaba implicare a populației în acțiuni de voluntariat.
Elemente specifice Deva	
	* Diminuarea continuă a numărului de unități de învățământ din municipiu (de la 33 unități existente în 2000, la 15 unități în 2012).
	* Diminuarea continuă a numărului de elevi înscriși în unitățile de învățământ (de la 14.357 elevi în 2000 la 10.059 în anul 2012).
	* Scăderea dramatică a numărului de elevi din cadrul învățământului de arte și meserii (de la 1.108 elevi înscriși în 2000 la 59 elevi în 2012), contrar cerințelor de accentuare a învățământului vocațional stipulate prin documentele strategice ale UE.
	* Scădere semnificativă și în cadrul învățământului de maiștri (de la 120 elevi în 2000 la 34 de elevi în 2012); de asemenea, este o evoluție contrară asigurării cerințelor de dezvoltare a învățământului vocațional.
	* Desființarea învățământului universitar (854 studenți înscriși în 2000, la 20 studenți înscriși în 2012).
	* Există încă numeroase necesități de reabilitare și modernizare a rețelei de unități de învățământ existente.
	* Calificarea profesională prin formare inițială nu se mai realizează prin sistemul de învățământ public, care nu mai asigură o acoperire corespunzătoare a tuturor domeniilor de calificare (specializări și meserii).
	* Numărul mic al ofertelor de formare profesională continuă, pentru care instituțiile organizatoare dețin autorizație de funcționare.
	* Corelarea deficitară a cererii cu oferta de pe piața de muncă.
	* Ofertanții de formare activează izolat, neexistând o ofertă globală, corelată a acestora și adaptată nevoilor identificate la nivel local.
	* Nivelul de calificare certificat al forței de muncă, profilul de competențe certificate ale persoanelor aflate în șomaj, în căutarea unui alt loc de muncă nu corespund cerințelor specifice ale angajatorilor.
	* Oferta de calificare sau reconversie nu este suficient de diversificată și nu există o concurență între ofertanții de formare, această situație fiind un obstacol pentru o ofertă flexibilă și adaptată nevoilor de dezvoltare personală și profesională a clienților.
	* Lipsa de parteneriate eficiente între școală și mediul de afaceri.

* Insuficiența fondurilor destinate activităților de formare. * Servicii insuficient diversificate pentru diferitele categorii de persoane defavorizate. * Resurse materiale lipsă sau insuficiente în spitale. * Existența considerabilă de aparatură medicală învechită, mai ales în comparație cu dotările din alte țări din cadrul Uniunii Europene. * Emigrația internațională a populației cu studii superioare, inclusiv a personalului sanitar, poate afecta grav performanța sistemului sanitar, precum și a altor domenii de activitate. * Scăderea fondurilor alocate anumitor aspecte ale integrării profesionale a șomerilor, a combaterii marginalizării sociale a acestora. * Măsuri ineficiente de combatere a sărăciei. * Insuficiente servicii pentru tinerii care provin din sistemul de protecție. * Insuficiente cantine sociale. * Insuficiente servicii rezidențiale, de zi și de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici. * Insuficiente servicii pentru persoanele cu dizabilități.	
OPORTUNITĂȚI	
SWOT Regiunea de Vest	
EDUCAȚIE	* Creșterea populației cu studii superioare și a populației cu educație secundară superioară și post secundară. * Creșterea calității și diversificarea programelor de formare profesională continuă. * Dezvoltarea centrelor universitare din regiune. * Finanțarea educației din fonduri structurale. * Crearea de parteneriate viabile între agenții economici și unitățile de învățământ. * Consilierea și orientarea corectă > a elevilor și studenților, în concordanță cu aptitudinile acestora și cu specificul economiei regionale. * Consilierea elevilor dar și de a părinților, aceștia optând deseori pentru un „traseu educațional tradițional” (inclusiv facultate), ceea ce nu corespunde întotdeauna abilităților unui copil. * Formarea cadrelor didactice pe specialitate (nu doar pe probleme de metodică).
SĂNĂTATE	* Crearea unui sistem integrat care să cuprindă unități de servicii „prespital”, unități de primire și centre regionale de gestionare a urgențelor, centrespecializatepe servicii paleative,recuperare neuromotorie, boli cronice. * Investiții pentru creșterea calității serviciilor în spitalele publice. * Finanțarea din Fondurile Structurale. * Colaborarea cu institutele de CDI din regiune. * Valorificarea potențialului balnear din regiune în domeniul sănătății. * Dezvoltarea sistemului privat de sănătate. * Crearea unor programe de educație sanitară în școli și pentru populația rurală. * Creșterea utilizării TIC în spitale și clinici. * Utilizarea rețelilor de telemedicină, care pot conduce la reducerea prețului serviciilor medicale existente și la creșterea accesului de la distanță la servicii specializate. * Încurajarea prevenției în detrimentul intervenției. * Programe care să completeze nevoia de informații privind starea de sănătate a populației.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ	* Dezvoltarea furnizorilor privați de servicii sociale. * Dezvoltarea serviciilor sociale de tip familial pentru copii. * Continuarea procesului de dezinstituționalizare pentru copii. * Pregătirea și perfecționarea personalului implicat în furnizarea serviciilor sociale în vederea furnizării de servicii sociale adaptate beneficiarilor. * Schimbarea mentalității populației în vârstă cu privire la instituționalizarea în cămine/ centre pentru persoane vârstnice. * Dezvoltarea întreprinderilor sociale. * Integrarea pe piața muncii a persoanelor expulse riscului de excluziune socială. * Oportunitățile de finanțare din Fonduri Structurale. * Dezvoltarea parteneriatelor între furnizorii publici și privați de servicii sociale.
Elemente specifice Deva	
* Disponibilitatea fondurilor UE care pot fi accesate pentru aspectele referite în această analiză. * Existența standardelor minime obligatorii în ceea ce privește personalul specializat implicat în asistarea copiilor. * Dezvoltarea învățământului la distanță. * Cadru legislativ flexibil și corelat cu cel european în domeniul calificărilor profesionale prin sistemul de învățământ. * Existența programelor de finanțare din partea Uniunii Europene și finanțare națională pentru resurse umane. * Crearea unui sistem integrat de management al situațiilor de urgență. * Clădiri disponibile pentru atragerea de Universități care să își desfășoare activitatea pe plan local.	
AMENINȚĂRI	
SWOT Regiunea de Vest	
EDUCAȚIE	* Creșterea abandonului școlar ca urmare a creșterii sărăciei și excluziunii sociale. * Scăderea calității învățământului la toate nivelele. * Scăderea numărului de înscriși în învățământul superior. * Scăderea nivelului de cunoștințe al absolvenților învățământului superior. * Aglomerări de populație școlară în unele unități școlare, ca urmare a comasării unităților de învățământ. * Nivelul scăzut al salariilor din învățământ conduce la scăderea motivării profesionale a cadrelor didactice și migrarea acestora spre alte meserii. * Accentuarea dezinteresului elevilor / studenților față de profesori și de procesul educațional. * Scăderea rolului familiei are un impact negativ în scăderea nivelului educațional. * Acordarea unor ranking-uri scăzute universităților pot duce la reducerea finanțărilor europene.
SĂNĂTATE	* Tendința de părăsire a sistemului de către personalul cu înaltă calificare. * Deprecierea gradului încredere a populației în sistemul public de sănătate. * Competiția venită de la unitățile medicale din Europa de Vest, care atrag atât personalul calificat, cât și pacienții. * Investiții publice reduse, în condițiile în care în urma descentralizării, bugetele locale se găsesc de multe ori în imposibilitatea de a finanța bugetele pentru infrastructura de asistență medicală. * Blocarea posturilor în sistemul public pe termen nelimitat și chiar reduceri de personal. * Cadru legislativ în schimbare, lipsa de coerență a acestuia. * Presiunile efectuate asupra sistemului de diferite grupuri de interese. * Revendicarea și retrocedarea clădirilor în care în prezent funcționează spitale.

ASISTENȚĂ SOCIALĂ	* Nivelul scăzut al salariilor angajaților din sectorul public conduce la demotivarea și neimplicarea acestora. * Monitorizarea necorespunzătoare a activității asistenților maternali și a evoluției copiilor aflați în grija acestora. * Accentuarea sărăciei în anumite zone conduce la creșterea gradului de excluziune socială. * Diminuarea resurselor disponibile pentru proiecte și programe sociale. * Scăderea nivelului de trai. * Lipsa de armonizare a legislației și a salarizării din instituțiile publice. * Blocarea posturilor în sistemul public pe termen nelimitat și chiar reduceri de personal.
	Elemente specifice Deva
	* Trend ascendent al somajului.
	* Migrația tinerilor către instituții de învățământ superior din alte orașe din țară.
	* Abandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii.
	* Slaba conștientizare a populației asistate că pentru ajutorul social poate presta muncă în folosul comunității.
	* Instabilitate politică și economică a țării și a Europei.
	* Riscul creșterii sărăciei în rândul vârstnicilor.
	* Instabilitatea locurilor de muncă, fenomen care caracterizează întreaga economie.
	* Dificultatea multor familii de a asigura îngrijirea vârstnicilor, concomitent cu întreținerea familiei.
	* Dificultatea tot mai accentuată de îmbinare a creșterii și educării copiilor în condițiile creșterii competitivității pieței muncii.
	* Nivelul scăzut al salariilor din învățământ și cercetare.
	* Existența depozitului de zgură și cenușă din Valea Bejan – suprafața totală a depozitului activ 146 ha.

II. ANALIZA STRATEGIEI ANTERIOARE

8. Stadiul implementării

8.1. Axe prioritare și obiective specifice

Documentele strategice prin care au fost stabilite acțiuni și planuri concrete anterior elaborării *Strategiei pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*, sunt:

- ⇒ Strategia de dezvoltare a municipiului Deva pentru perioada 2007 – 2013 (SD/07-13);
- ⇒ Planul integrat de dezvoltare urbană – 2009 (PIDU/09);
- ⇒ Planul strategic de regenerare urbană 2012 – 2020 (PSRU/12).

Analizele de fundamentare efectuate în vederea elaborării primelor două documente de planificare menționate și contextul general de abordare a alocării fondurilor structurale au condus la structurarea acestora pe 8 axe strategice, astfel:

- Axa strategică 1: Infrastructura de transport și energie;
- Axa strategică 2: Competitivitatea economică;
- Axa strategică 3: Turismul;
- Axa strategică 4: Relațiile de cooperare;
- Axa strategică 5: Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiului Deva;
- Axa strategică 6: Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale;
- Axa strategică 7: Mediul înconjurător;
- Axa strategică 8: Dezvoltare urbană.

Abordarea prin *Planul strategic de regenerare urbană 2012 – 2020* (PIDU) urmărește o structurare generală la nivelul obiectivelor strategice, respectiv prin definirea unui număr de 7 obiective strategice. Între axele strategice din primul caz și obiectivele strategice definite prin PIDU s-a identificat corespondența prezentată în tabelul 8.1.

Din prezentarea paralelă a axelor/obiectivelor strategice se poate observa similitudinea tratării acestora, cu excepția axei strategice 4, *Relații de cooperare*, care nu are corespondent în cadrul obiectivelor strategice definite prin PIDU.

În continuare, axele/obiectivele strategice sunt detaliate la nivel de “domenii de activitate”, în cazul tratării prin axe strategice, respectiv “obiective specifice”, aferente abordării prin obiective strategice. Prin integrarea celor trei documente strategice enunțate, a fost posibilă elaborarea unui document unitar, care să faciliteze analiza concomitentă a setului de acțiuni vizate de acestea.

**Correspondența axelor strategice cu obiectivele strategice
din documentele de planificare elaborate**

Tabel 8.1.

Nr.Axă strategică	Axe strategice (Strategia de dezvoltare 2007-2013; Planul Integrat de Dezvoltare Urbană 2009)	Nr. Obiectiv strategic	Obiective strategice (Planul strategic de regenerare urbană 2012 – 2020)
1	Infrastructura de transport și energie	1	Infrastructura de transport
2	Competitivitatea economică	2	Competitivitatea economică
3	Turismul	3	Turismul
4	Relațiile de cooperare		-
5	Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiului Deva	4	Dezvoltarea rurală
6	Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale	5	Dezvoltarea resurselor umane și a serviciilor sociale
7	Mediul înconjurător	6	Mediul înconjurător
8	Dezvoltare urbană	7	Regenerare, dezvoltare urbană

În Tabelul 8.2. se prezintă modul de detaliere al axelor/obiectivelor strategice pe domenii de activitate, respectiv pe obiective specifice. Deoarece definirea și structurarea obiectivelor specifice a respectat în general pe cea a domeniilor de activitate, s-a recurs la menționarea obiectivelor specifice numai în situația în care formularea acestora prezintă diferențe relevante.

**Detalierea axelor/obiectivelor strategice pe domenii de activitate
în cadrul documentelor de planificare elaborate**

Tabel 8.2.

Axe strategice Domenii de activitate / Obiective specifice
Axa strategică 1: Infrastructura de transport și energie
I.1. Infrastructura de transport rutier <i>Obiectiv specific: Creșterea accesibilității și mobilității transportului de persoane și mărfuri la nivelul orașului</i>
I.2. Infrastructura de transport feroviar
I.3. Infrastructura de transport aerian
I.4. Infrastructura energetică
Axa strategică II. Competitivitatea economică
II.1. Dezvoltarea mediului economic din municipiul Deva
II. 2. Dezvoltarea activității de cercetare – dezvoltare - inovare
Axa strategică III. Turismul

Axe strategice Domenii de activitate / Obiective specifice
III.1. Infrastructura de turism <i>Obiectiv specific: Dezvoltarea turismului cultural-istoric și promovarea imaginii orașului</i>
III. 2. Creșterea competitivității sectorului turistic
III.3. Relansarea sectorului turistic prin dezvoltarea turismului de nișă
Axa strategică IV. Relațiile de cooperare
IV. 1. Consolidarea relațiilor existente cu localitățile înfrățite.
IV.2. Realizarea de noi parteneriate și relații de colaborare cu alte localități din Uniunea Europeană.
Axa strategică V. Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiului Deva
V.1. Dezvoltarea infrastructurii în mediul periurban al municipiului Deva
V.2. Diversificarea și dezvoltarea activităților economice din mediul periurban al municipiului Deva
V.3. Îmbunătățirea calității vieții prin asistență specifică în mediul periurban al municipiului Deva
V.4. Implicarea populației locale în procesul dezvoltării zonelor periurbane ale municipiului Deva
Axa strategică VI. Dezvoltarea Resurselor Umane și a Serviciilor Sociale
VI.1. Asigurarea accesului la educație și formare a populației municipiului Deva
VI.2. Creșterea gradului de ocupare la nivelul municipiului Deva
VI.3. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane <i>Obiectiv specific: Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea serviciilor sociale funcționale din municipiul Deva</i>
Axa strategică VII. Mediul înconjurător
VII.1. Rezolvarea problemelor sectoriale de mediu
VII.2. Apărarea împotriva calamităților, dezastrilor și accidentelor naturale
VII.3. Creșterea gradului de conștientizare a populației, a actorilor publici și privați privind problemele de mediu
Axa strategică VIII. Dezvoltare urbană
VIII.1. Infrastructura urbană <i>Obiectiv specific: Regenerarea spațiului urban și îmbunătățirea calității infrastructurale și operaționale a serviciilor publice</i>
VIII.2. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane

În continuare, pentru fiecare domeniu de activitate sau obiectiv specific au fost definite obiectivele vizate în cadrul documentelor de planificare strategică (Tabelul 8.3). În general, obiectivele vizate sunt similare, ceea ce a permis sistematizarea acestora. În situațiile în care au existat formulări distincte prin PIDU, acestea au fost menționate în mod distinct.

Obiectivele vizate prin documentele de planificare elaborate

Tabel 8.3.

Denumirea obiectivelor	
Axa strategică 1: Infrastructura de transport și energie	
I.1. Infrastructura de transport rutier <i>Obiectiv specific: Creșterea accesibilității și mobilității transportului de persoane și mărfuri la nivelul orașului</i>	
Obiective:	➤ I.1.1. Integrarea în sistemul european de transport a infrastructurii de transport rutier din municipiul Deva; ➤ PIDU: Integrarea în sistemul (european) de transport din Regiunea Vest); ➤ I.1.2. Reabilitarea infrastructurii de transport de interes local • Dezvoltarea infrastructurii de acces în zonele periurbane ale municipiului Deva • Reabilitarea infrastructurii de transport urban
I.2. Infrastructura de transport feroviar	
Obiective:	➤ I.2.1. Extinderea și modernizarea rețelei de cale ferată ➤ I.2.2. Îmbunătățirea calității serviciilor oferite de transportul feroviar
I.3. Infrastructura de transport aerian	
Obiective:	➤ I.3.1. Îmbunătățirea infrastructurii de transport aerian de interes local
I.4. Infrastructura energetică	
Obiective:	➤ I.4.1. Reorganizarea și dezvoltarea sistemului energetic în condiții de eficiență economică și de protecție a mediului în municipiul Deva
Axa strategică II. Competitivitatea economică	
II.1. Dezvoltarea mediului economic din municipiul Deva	
Obiective:	➤ II.1.1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri ➤ II.1.2. Sprijinirea investițiilor în municipiul Deva ➤ II.1.3. Dezvoltarea de servicii pentru mediul anteprenorial ➤ II.1.4. Dezvoltarea activităților productive
II. 2. Dezvoltarea activității de cercetare – dezvoltare - inovare	
Obiective:	➤ II.2.1. Crearea și dezvoltarea infrastructurii de inovare, comunicații și IT ➤ II.2.2. Structura ofertei de cercetare/ dezvoltare/inovare ➤ II.2.3. Sprijinirea culturii de inovare și a proiectelor inovative în întreprinderi
Axa strategică III. Turismul	
III.1. Infrastructura de turism <i>Obiectiv specific: Dezvoltarea turismului cultural-istoric și promovarea imaginii orașului</i>	
Obiective:	➤ III. 1.1. Amenajarea rețelei de drumuri de acces, a parcărilor și a sistemelor de marcaj în zonele turistice ➤ III.1.2. Crearea și reabilitarea obiectivelor turistice
III. 2. Creșterea competitivității sectorului turistic	
Obiective:	➤ III. 2.1. Diversificarea ofertei turistice regionale și dezvoltarea mediului de afaceri în turism ➤ III.2.2. Calificarea personalului în turism ➤ III.2.3. Implementarea unui sistem de dezvoltare și promovare turistică pentru municipiul Deva și județ

<i>Denumirea obiectivelor</i>	
III.3. Relansarea sectorului turistic prin dezvoltarea turismului de nișă	
<i>Obiective:</i>	➤ III.3.1. Dezvoltarea turismului din zonele periurbane ale municipiului Deva ➤ III.3.2. Conservarea și valorificarea ariilor naturale protejate din Deva în vederea exploatarea acestora ca atracții turistice ➤ PIDU: Crearea și valorificarea unor circuite turistice ➤ PIDU: Dezvoltarea turismului cultural ➤ III.3.3. Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii bazelor de tratament/ recuperare medicală
Axa strategică IV. Relațiile de cooperare	
IV. 1. Consolidarea relațiilor existente cu localitățile înfrățite.	
<i>Obiective:</i>	➤ IV.1.1 Domeniile de activitate: cultură, istorie, viață socială, sport, învățământ, sănătate, economie
IV.2. Realizarea de noi parteneriate și relații de colaborare cu alte localități din Uniunea Europeană.	
<i>Obiective:</i>	➤ IV.2.1 Domeniile de activitate: cultură, istorie, viață socială, sport, învățământ, sănătate, economie
Axa strategică V. Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiului Deva	
V.1. Dezvoltarea infrastructurii în mediul periurban al municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ V. 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de acces în zonele periurbane ale municipiului Deva ➤ V.1.2. Dezvoltarea infrastructurii de servicii publice periurbane ➤ V.1.3. Dezvoltarea infrastructurii edilitare, de comunicații și de energie ➤ V.1.4. Dezvoltarea infrastructurii hidrotehnice și hidroameliorative
V.2. Diversificarea și dezvoltarea activităților economice din mediul periurban al municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ V.2.1. Dezvoltarea activităților agricole ➤ V.2.2. Diversificarea activităților economice non-agricole
V.3. Îmbunătățirea calității vieții prin asistență specifică în mediul periurban al municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ V.3.1. Asigurarea accesului populației din zonele periurbane la cultură și la servicii de sănătate și educație la nivelul celor urbane ➤ PIDU: Întărirea identității satelor din municipiul Deva. ➤ V.3.2. Dezvoltarea capitalului uman din mediul periurban al municipiului Deva
V.4. Implicarea populației locale în procesul dezvoltării zonelor periurbane ale municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ V.4.1. Elaborarea și implementarea de strategii locale de dezvoltare
Axa strategică VI. Dezvoltarea Resurselor Umane și a Serviciilor Sociale	
VI.1. Asigurarea accesului la educație și formare a populației municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ VI.1.1. Reabilitarea infrastructurii de educație ➤ VI.1.2. Modernizarea procesului de învățământ obligatoriu și post –obligatoriu ➤ VI.1.3. Implementarea la nivel local al Cadrului European al Calificărilor pentru promovarea învățării pe parcursul întregii vieți ➤ VI.1.4. Modernizarea învățământului profesional și tehnic (TVET)
VI.2. Creșterea gradului de ocupare la nivelul municipiului Deva	
<i>Obiective:</i>	➤ VI.2.1. Creșterea competitivității resurselor umane și adaptarea acestora la cererea de pe piața forței de muncă locale ➤ VI.2.2. Servicii de consiliere, orientare și informare privind cariera

<i>Denumirea obiectivelor</i>	
VI.3. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane <i>Obiectiv specific: Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea serviciilor sociale funcționale din municipiul Deva</i>	
<i>Obiective:</i>	➤ VI.3.1. Reabilitarea infrastructurii sociale ➤ VI.3.2. Combaterea excluziunii sociale
Axa strategică VII. Mediul înconjurător	
VII.1. Rezolvarea problemelor sectoriale de mediu	
<i>Obiective:</i>	➤ VII.1.1. Rezolvarea problemelor din domeniul apei ➤ VII.1.2. Rezolvarea problemelor din domeniul aerului ➤ VII.1.3. Gestiunea deșeurilor ➤ VII.1.4. Acțiuni în domeniul biodiversității ➤ VII.1.5. Fond forestier și cinegetic ➤ VII.1.6. Sol și subsol ➤ VII.1.7. Poluarea fonică ➤ PIDU: Reducerea poluării industriale
VII.2. Apărarea împotriva calamităților, dezastrelor și accidentelor naturale	
<i>Obiective:</i>	➤ VII.2.1. Prevenirea diverselor riscuri de mediu umane și adaptarea acestora la cererea de pe piața forței de muncă locale ➤ VII.2.2. Centrul Regional de intervenție
VII.3. Creșterea gradului de conștientizare a populației, a actorilor publici și privați privind problemele de mediu	
<i>Obiective:</i>	➤ VII.3.1. Încurajarea activităților economice în domeniul protecției mediului ➤ VII.3.2. Schimbarea mentalității și a comportamentului față de mediu ➤ VII.3.3. Atenuarea efectelor ecologice negative determinate de exploatarea Industrială nerațională
Axa strategică VIII. Dezvoltare urbană	
VIII.1. Infrastructura urbană <i>Obiectiv specific: Regenerarea spațiului urban și îmbunătățirea calității infrastructurale și operaționale a serviciilor publice</i>	
<i>Obiective:</i>	➤ VIII.1.1. Reabilitarea infrastructurii de transport urban ➤ VIII.1.2. Modernizarea sistemului de transport public urban ➤ VIII.1.3. Dezvoltarea utilităților publice urbane ➤ PIDU: Reabilitarea spațiilor publice ➤ VIII.1.4. Prevenirea dezastrelor ➤ VIII.1.5. Reabilitarea clădirilor, centrelor istorice și culturale ➤ VIII.1.6. Construcția de locuințe
VIII.2. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane	
<i>Obiective:</i>	➤ VIII.2.1. Crearea și modernizarea unor facilități pentru timpul liber ➤ VIII.2.2. Dezvoltarea de e-service ➤ VIII.2.3. Dezvoltarea de alte servicii publice urbane. ➤ VIII.2.4. Creșterea accesului la cultură ➤ PIDU: Reabilitarea și modernizarea spațiului public ➤ PIDU: Regenerarea, extinderea suprafeței zonelor verzi, parcurilor și piațetelor

8.2. Analiza acțiunilor planificate

Definirea unei etape strategice noi de dezvoltare este necesar să fie precedată de analiza riguroasă a impactului strategiilor anterioare aplicate, cu evidențierea gradului de satisfacere a criteriilor de eficiență vizate la momentul proiectării acestora.

Analiza efectuată în acest scop a urmărit două planuri de referință distincte:

- ⇒ *Situarea la nivelul unui domeniu specific*, în circumstanțele caracteristice desfășurării unui bilanț de analiză a modului de îndeplinire a setului de acțiuni/proiecte vizate de etapa strategică încheiată;
- ⇒ *Analiza integrată, unitară*, a eficienței unor demersuri majore inițiate în perioada analizată asupra ameliorării sau maximizării indicatorilor de stare ai domeniilor de impact socio-economic, în final asupra dezvoltării generale a condițiilor de trai ale locuitorilor municipiului.

Concluziile formulate cu această ocazie aparțin categoriei lecțiilor învățate, reprezentând în final elemente de referință pentru modul de abordare în cadrul noii strategii.

Una din concluzii se referă la modul de structurare a acțiunilor definite prin documentele programatice elaborate. Astfel, din dorința de a satisface cât mai bine posibil cerințele extrem de complexe și diverse care se înscriu pe agenda zilnică a Primăriei municipiului Deva, s-a considerat oportună cuprinderea unui set cât mai complet de acțiuni/proiecte în cadrul documentelor programatice elaborate. În timp aceste documente au devenit din ce în ce mai laborioase, cu consecințe asupra modului de monitorizare a lor, care s-a complicat în aceste circumstanțe.

Ca urmare, factorii responsabili din cadrul Primăriei Deva au considerat necesară realizarea în viitor a unei sistematizări a acțiunilor definite în cadrul strategiilor, prin împărțirea acțiunilor în două categorii distincte, respectiv prin tratarea acțiunilor ca fiind directe și indirecte. Apartenența la una din cele două categorii s-a stabilit funcție de posibilitățile reale aflate la dispoziția personalului Primăriei Deva pentru demararea și derularea unor acțiuni/proiecte concrete și a responsabilităților care revin acestuia conform competențelor deținute.

În acest sens, acțiunile directe sunt gestionate la nivelul administrației locale, care deține instrumentele operaționale și toate pârghiile necesare de derulare în condiții optime a acestora. Pe de altă parte, primăria locală are rolul de a asigura administrarea eficientă și coerentă a sistemului unitar reprezentat de localitate și a ansamblului facilităților aflate la dispoziție locuitorilor acesteia. De aici necesitatea de implicare, în limita competențelor definite, și în gestionarea unor activități diverse, în cadrul unor structuri de tip parteneriat. Aceste acțiuni aparțin categoriei indirecte.

Stabilirea tipului fiecărei acțiuni/proiect în parte din acest punct de vedere, facilitează apoi monitorizarea cu o frecvență diferită a celor două liste distincte de acțiuni. În cadrul acestei etape s-a realizat deja filtrarea acțiunilor pe cele două tipuri, ceea ce a condus la o mai mare claritate în modul de prelevare a acestora în cadrul noii strategii.

La prioritizarea acțiunilor, s-a considerat ca fiind acoperitor pentru această etapă numai evidențierea distinctă a acțiunilor prioritare. Pe lângă menționarea stadiului implementării la nivel de acțiune s-a permis și evidențierea distinctă a obiectivelor permanente și a celor punctuale.

Tabelele 8.4+8.11 reflectă analiza efectuată, cu inserarea pe albastru a specificațiilor PIDU.

Axa strategică I. Infrastructura de transport și energie
Priorități / Politici: Transport și mobilitate
Obiectiv strategic I – Infrastructura de transport

Tabel 8.4

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
I.1. Infrastructura de transport rutier Obiectiv specific: Creșterea accesibilității și mobilității transportului de persoane și mărfuri la nivelul orașului					
I.1.1. Integrarea în sistemul european de transport a infrastructurii de transport rutier din municipiul Deva	I.1.1.1. Construirea autostrăzii regionale Nădlac-Arad-Timișoara-Lugoș-Deva (coridorul IV Pan – European);	Indirect	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09
Integrarea în sistemul (european) de transport din Regiunea Vest	Conectarea optimă a DN7 cu autostrada Arad-Timișoara-Lugoș-Deva;	Direct	Prioritar	Studiu realizare bretele conectare cu autostrada	PSRU/12
	Crearea benzilor de acces la obiectivele situate în intravilanul municipiului de-a lungul DN7, conectarea cu rețeaua stradală a municipiului Deva.	Direct	-	-	PSRU/12
I.1.2. Reabilitarea infrastructurii de transport de interes local	I.1.2.1. Reabilitarea/modernizarea drumurilor aflate în gestiunea autorității publice locale;	Direct	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Construirea, reabilitarea și/sau modernizarea pasarelelor, pasajelor pentru CF, poduri și podețe	Indirect	-	2 pasarele pietonale prin proiectul CFR și 1 pasaj auto	PSRU/12
	I.1.2.2. Dezvoltarea sistemului de transport rutier interurban de călători;	Direct	Prioritar	Obiectiv permanent	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Construirea infrastructurii rutiere de acces spre zonele de dezvoltare rezidențiale (Strada- cartier Zăvoi-Archia, strada- cartier I, Vulcan).	Direct	Prioritar	În studiu	PSRU/12
	I.1.2.3. Asigurarea accesului către toate satele aparținătoare municipiului Deva;	Direct	Prioritar	Realizat parțial	SD/07-13 PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific /Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
Dezvoltarea infrastructurii de acces în zonele periurbane ale municipiului Deva	1.1.2.4. Asigurarea siguranței traficului rutier: semnalizarea drumurilor și alte acțiuni de siguranță pentru sectoarele de drumuri periculoase.- managementul traficului rutier	Direct	Prioritar	Realizare permanentă	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Modernizarea pieței autogării Deva.	Direct	Prioritar	În studiu	PSRU/12
Reabilitarea infrastructurii de transport urban	Extinderea și modernizarea rețetelor de transport în comun;	Direct	-	Realizare permanentă	PIDU/09
	Construirea sau modernizarea de stații de autobuz și a locurilor de refugiu.	Direct	-	În studiu	PIDU/09
	Fluidizarea traficului rutier în municipiul Deva prin construirea sensurilor giratorii, reabilitarea și modernizarea bifurcațiilor și intersecțiilor;	Direct	-	Realizat	PIDU/09
	Sistem Integrat pentru managementul traficului la nivelul municipiului Deva	Direct		Realizat prin POR 2007-2013	PIDU/09
	Construirea unor spații de parcare (supra și subterane);	Direct	-	Realizat parțial	PIDU/09
	Activități de pavare a trotuarelor și amenajare a zonelor pietonale;	Direct	-	Realizat parțial	PIDU/09
	Amenajarea pistelor speciale pentru biciclete, cu prioritate pe arterele de circulație intens circulate;	Direct	-	Realizat parțial	PIDU/09
	Îmbunătățirea sistemului de iluminat stradal;	Direct	-	Permanent	PIDU/09
	Dezvoltarea de rețele de transport periurbane.	Direct	Prioritar	Realizat parțial	PIDU/09
		Direct			
1.2. Infrastructura de transport feroviar					
1.2.1. Extinderea și modernizarea rețelei de cale ferată	1.2.1.1. Modernizarea rețelei feroviare existente;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	1.2.1.2. Construirea rețetelor feroviare de acces spre zonele reprezentând obiective industriale;	Indirect	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09
1.2.2. Îmbunătățirea calității serviciilor oferite de	1.2.2.1. Modernizarea / renovarea găni din municipiul Deva;	Indirect	Prioritar	-	SD/07-13 PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
transportul feroviar	Modernizarea și renovarea pieții găii Deva.	Direct	Prioritar	În studiu	PSRU/12
	Transformarea zonei gării Deva în mall-uri feroviare	Indirect	Prioritar	-	PSRU/12
	Realizarea unui sistem local integrat (tren-autobuz) computerizat de eliberare bilete	Indirect	-	-	PSRU/12
	Dezvoltarea de sisteme de transport intermodal locale și conectarea la transportul public local	Indirect	-	-	PSRU/12
	I.2.2.2. Mărirea gradului de siguranță și îmbunătățirea serviciilor oferite călătorilor;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	I.2.2.3. Înlocuirea actualelor vagoane cu trenuri ușoare și rapide.	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
I.3. Infrastructura de transport aerian					
I.3.1. Îmbunătățirea infrastructurii de transport aerian de interes local	I.3.1.1. Investiții pentru dezvoltarea specifică a aeroportului Săulești, destinat activităților aviatice sportive.	Indirect	-	Propunem pt activități comerciale și turistice	SD/07-13
I.4. Infrastructura energetică					
I.4.1. Reorganizarea și dezvoltarea sistemului energetic în condiții de eficiență economică și de protecție a mediului în municipiul Deva	I.4.1.1. Extinderea rețelelor de iluminat existente;	Indirect	Prioritar	-	SD/07-13
	I.4.1.2. Retehnologizarea și modernizarea sistemului de transport și distribuție a energiei electrice;	Indirect	Prioritar	-	SD/07-13
	I.4.1.3. Investiții în sistemul de distribuție a energiei electrice.	Indirect	-	ENEL	SD/07-13
	Dezvoltarea surselor alternative de energie	Direct	-	In studiu	PSRU/12

Axa strategică II. Competitivitatea economică
Obiectiv strategic II

Tabel 8.5

Obiective / Politici Domenii de activitate	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
II.1. Dezvoltarea mediului economic din municipiul Deva					
II.1.1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri	II.1.1.1. Crearea de parcuri științifice și tehnologice;				SD/07-13 PIDU/09
	II.1.1.2. Crearea și specializarea centrelor de afaceri;				SD/07-13 PIDU/09
	II.1.1.3. Crearea incubatoarelor de afaceri.				SD/07-13 PIDU/09
	Crearea unui parc industrial , în zona actuală industrială a Devei				PSRU/12
	Crearea unui parc tehnologic în zona Sântuhaln				PSRU/12
II.1.2. Sprijinirea investițiilor în municipiul Deva	Crearea unui centru de afaceri în Deva				PSRU/12
	II.1.2.1. Sprijin acordat de autoritățile locale pentru atragera investitorilor strategici în Municipiul Deva,				SD/07-13 PIDU/09
	Finalizarea strategiei municipiului Deva de atragere a investitorilor				PSRU/12
	II.1.2.2. Elaborarea la nivel local de strategii pentru atragera investițiilor;				SD/07-13 PIDU/09
	II.1.2.3. Dezvoltarea de relații de parteneriat între sectorul public și cel privat în activitatea de atragere a investițiilor străine;				SD/07-13 PIDU/09
	II.1.2.4. Realizarea de materiale și acțiuni promoționale destinate atragerii de investitori străini în Municipiul Deva;				PSRU/12
	II.1.2.5. Realizarea unui sistem informatic a locațiilor disponibile și a facilităților oferite investitorilor;				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.2.6. Reutilizarea spațiilor, activelor și a suprafețelor de teren devenite disponibile în urma închiderii minelor neviabile în scopul dezvoltării de activități economice alternative.				SD/07-13 PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective / Politici Domenii de activitate	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
II.1.3. Dezvoltarea de servicii pentru mediul antreprenorial	II.1.3.1. Consiliere privind dezvoltarea spiritului antreprenorial; Crearea de servicii pentru consilierea privind dezvoltarea spiritului antreprenorial;				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.3.2. Extinderea gamei serviciilor de consultanță și formare pentru IMM.-uri și micro-întreprinderi;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.3.3. Dezvoltarea capacității întreprinderilor în domeniile: planificarea afacerilor, marketing, management, design, export;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.3.4. Dezvoltarea și implementarea unui sistem de asigurare a cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri structurale pentru IMM și micro-întreprinderi susținut de către bănci;				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.3.5. Sprijin pentru implementarea standardelor UE în domeniul calității și protecției mediului;				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.3.6. Înființarea și dezvoltarea de centre de promovare, formare și consultanță în afaceri;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.3.7. Crearea/extinderea de centre expoziționale și organizarea de târguri tematice cu participare internațională; Crearea unui centru expozițional și organizarea de târguri la Sântuhalm;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.3.8. Traininguri specifice în domeniul managementului de proiect și accesarea Fondurilor Structurale;				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.3.9. Creșterea accesului pe piețele externe și sprijinirea eforturilor de internaționalizare ale întreprinderilor, în special a celor competitive; Sprijinirea accesului pe piața externă a întreprinderilor din municipiul Deva				SD/07-13 PSRU/12
	II.1.3.10. Integrarea firmelor multinaționale în economia locală.				SD/07-13 PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective / Politici Domenii de activitate	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
II.1.4. Dezvoltarea activităților productive	II.1.4.1. Sprijin pentru achiziția de echipamente, utilaje, tehnologii în domeniul producției; Sprijin pentru achiziția de tehnologii moderne				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.4.2. Sprijin pentru achiziționarea de brevete, mărci, licențe, franchise, patente; Sprijin pentru achiziția de brevete, licențe, patente;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.1.4.3. Restructurarea capacităților de producție și îmbunătățirea performanțelor tehnologice în sectorul mineritului;				SD/07-13 PIDU/09
II. 2. Dezvoltarea activității de cercetare – dezvoltare - inovare					
II.2.1. Crearea și dezvoltarea infrastructurii de inovare, comunicații și IT	II.2.1.1. Dezvoltarea infrastructurii de inovare: centre de inovare, cercetare/dezvoltare și transfer tehnologic;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.1.2. Realizarea de rețele locale de comunicații și implementarea aplicațiilor integrate de e-administrație; Realizarea unei rețele de e-administrație în municipiul Deva;			În studiu	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.1.3. Încurajarea asocierii dintre întreprinderile unui sector și formarea de clustere sectoriale;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.1.4. Înființarea de incubatoare pentru întreprinderi bazate pe tehnologie (high-tech, tehnologii emergente), cu accent pe „spin-off”-urile (idei de afaceri) provenite din universitățile cu filiale în Municipiul Deva;				SD/07-13 PIDU/09
	II.2.1.5. Dezvoltarea unei rețele de centre de transfer tehnologic în Municipiul Deva.				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
II.2.2. Structura ofertei de cercetare/ dezvoltare/inovare	Elaborarea unui ghid local de produse și servicii de cercetare- dezvoltare – inovare pentru mediu de afaceri				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.2.1. Elaborarea unui Ghid Local și participarea la elaborarea Ghidului Regional de produse și servicii de cercetare-dezvoltare-inovare oferite mediului de afaceri;				SD/07-13 PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective / Politici Domenii de activitate	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
II.2.3. Sprijinirea culturii de inovare și a proiectelor inovative în întreprinderi	II.2.2.2. Dezvoltarea de proiecte colective de cercetare- dezvoltare-inovare de către unitățile de cercetare, în beneficiul unui grup mare de întreprinderi dintr-un anumit sector;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.2.3. Constituirea Birourilor de Transfer Tehnologic (în special în cadrul universităților) și a unităților de cercetare, precum și conectarea lor într-o rețea regională;				SD/07-13 PIDU/09
	II.2.2.4. Atragerea de finanțări/granturi pentru organizarea de seminarii de instruire pe tematici legate de transferul de tehnologie și dezvoltarea abilităților referitoare la Programul Cadru 7 și a altor programe similare.				SD/07-13
	II.2.3.1. Creșterea competitivității întreprinderilor prin investiții în proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.3.2. Realizarea de acțiuni de promovare și diseminare a culturii de inovare: - Organizarea de evenimente după modelul unor proiecte europene similare; - Realizarea de broșuri/informări /materiale promoționale referitoare la bune practici în domeniul inovării care se regăsesc în structuri, proiecte, parteneriate, rețele active la nivel regional; - Acordarea anuală a Premiului Inovării.				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	II.2.3.3. Stimularea și susținerea activităților novatoare în cadrul întreprinderilor și a proiectelor de cooperare între mediul de cercetare și IMM-uri;				SD/07-13 PIDU/09
	II.2.3.4. Facilitarea introducerii managementului inovării în întreprinderi, prin acțiuni specifice (planuri strategice de inovare, diagnostice tehnologice, informări);				SD/07-13 PSRU/12
	II.2.3.5. Promovarea modelelor de succes privind tranziția de la producția de tip „John” la producția proprie.				SD/07-13

Axa strategică III. Turismul - Obiectiv strategic III

Tabel 8.6

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
III.1. Infrastructura de turism Obiectiv specific: Dezvoltarea turismului cultural-istoric și promovarea imaginii orașului					
III.1.1. Amenajarea rețelei de drumuri de acces, a parcărilor și a sistemelor de marcaj în zonele turistice	III.1.1.1. Refacerea infrastructurii rutiere de acces spre obiective turistice din municipiul Deva cu scopul de a le include în circuitul turistic regional și național;	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.1.1.2. Construirea de parcuri în zonele turistice din municipiul Deva; Amenajarea parcurii la baza Dealului Cetății Deva.	Direct	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.1.1.3. Crearea și dezvoltarea infrastructurii necesare ariilor protejate „Dealul Cetății”, „Pădurea Bejan” și „Dealul Coț și Zănoaga”, incluse în rețeaua Natura 2000, precum și a Muzeului Civilizației Dacice și Romane;	Direct	-	În studiu	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.1.1.4. Înființarea unui centru de informare turistică; (Zona Cristur în cadrul investiției Muzeul satului Hunedorean).	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.1.1.5. Sistem integrat de marcare și inscripționare în mai multe limbi a căilor de acces către obiectivele turistice din municipiul;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.1.1.6. Extinderea panourilor stradale tip „city-light”. Extinderea panourilor publicitare cu mesaj turistic în fiecare localitate.	Direct	-	În implementare	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
III.1.2. Crearea și reabilitarea obiectivelor turistice	Inventarierea și prioritizarea obiectivelor turistice din municipiul Deva Crearea de noi obiective turistice: * Realizarea muzeului satului Hunedorean în parteneriat cu CJ HD	Direct	-	-	PSRU/12
	Crearea de zone de agrement în municipiul Deva pe malul Mureșului, pâraul Ursului, Pădurea Bejan	Indirect	-	În studiu	PSRU/12
		Direct	-	Realizat parțial	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	III.1.2.1. Restaurarea obiectivelor cu valoare culturală, turistică și istorică din municipiul Deva în vederea (re)introducerii acestora în circuitul turistic (ex: Reabilitarea zonei „Dealul Cetății”, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din municipiul Deva);	Direct	Prioritar	În curs de realizare	SD/07-13 PSRU/12
	Restaurarea obiectivelor cu valoare culturală, turistică și istorică din municipiul Deva în vederea (re)introducerii acestora în circuitul turistic	Direct	Prioritar		PIDU/09
	Reabilitarea zonei „Dealul Cetății”, monument al naturii și istoric cu valoare turistică ridicată din municipiul Deva – incinta 1 – etapa 2 – Refuncționalizare;	Indirect	-	-	SD/07-13
	III.1.2.2. Reabilitarea spațiilor de cazare cu potențial turistic	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	III.1.2.3. Restaurarea/ reabilitarea clădirilor cu valoare istorică din municipiul Deva și introducerea acestora în circuitul turistic;	Direct	Prioritar	În studiu	SD/07-13 PIDU/09
	III.1.2.4. Reabilitarea siturilor istorice, incluzând accesul, restaurarea exterioară și interioară, iluminarea, semnalizarea acestora, crearea unor puncte de recepție a turiștilor, săli pentru expoziții (ex: realizarea unui punct de informare la stația de pomire a ascensorului pe Dealul Cetății Deva și marcarea traseelor turistice spre Cetatea Devel);	Direct	Prioritar	-	SD/07-13 PIDU/09
III. 2. Creșterea competitivității sectorului turistic					
III. 2.1. Diversificarea ofertei turistice regionale și dezvoltarea mediului de afaceri în turism	III.2.1.1. Crearea și promovarea produselor turistice cu specific local;	Direct	-	Realizat prin POR 5.3 Permanent	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.2.1.2. Diversificarea și creșterea calității ofertei turistice locale prin realizarea unor pachete turistice competitive și activități de promovare turistică. Crearea de pachete turistice tematizate competitive și promovarea lor adecvată	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Atragerea marilor operatori internaționali pentru circuite turistice tematice	Direct	-	-	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	Servicii de consultanță pentru firmele care au activitate de turism;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Servicii de consultanță pentru obținerea certificatelor de calitate;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Realizarea de sisteme informatice centralizate pentru prezentarea ofertelor turistice.	Direct	-	În cadrul CIT viitor	PSRU/12
III.2.2. Calificarea personalului în turism	III.2.2.1. Formarea profesională a resurselor umane din domeniul turismului;	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	III. 2.2.2. Crearea unui Centru de Promovare și instruire în domeniul turismului realizat în parteneriat cu institutele de învățământ superior, administrația locală, precum și cu firmele private;	Indirect	-	-	SD/07-13
	Crearea unui parteneriat între organizația turistică a municipiului Deva cu institutele de învățământ superior.	Direct	-	Dacă se vor crea condițiile în perioada Strategiei 2014-2020	PSRU/12
III.2.3. Implementarea unui sistem de dezvoltare și promovare turistică pentru municipiul Deva și județul	III.2.3.1. Încurajarea creării de rețele și structuri locale în vederea dezvoltării și promovării turismului;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	III.2.3.2. Elaborarea de strategii locale de dezvoltare turistică și punerea în practică a acestora;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	III.2.3.3. Sprijinirea instrumentelor și acțiunilor promoționale: realizarea de broșuri, site-uri internet, hărți turistice, ghiduri turistice;	Direct	-	Realizat prin POR 5.3 Permanent (Conform III.2.1.1)	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.2.3.4. Promovarea produselor turistice din municipiul Deva în plan național și internațional.	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	Participarea la târguri de turism naționale.	Indirect	-	-	PSRU/12
III.3. Relansarea sectorului turistic prin dezvoltarea turismului de nișă					
III.3.1. Dezvoltarea turismului din zonele perurbane ale municipiului Deva	III.3.1.1. Sprijinirea asociațiilor familiale, proprietarilor de pensiuni și microîntreprinderilor din mediul perurban al municipiului Deva pentru a oferi diverse produse și servicii turistice care promovează specificul zonei dezvoltate (cazare în case tradiționale, spectacole folclorice, acte meșteșugărești tradiționale)	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	III.3.1.2. Valorificarea prin turism a creației artisanale, meșteșuguri populare, arhitectură populară și a manifestărilor folclorice; Valorificarea prin turism a valorilor meșteșugărești autentice.	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.3.1.3. Organizarea unor campanii de informare și promovare a turismului.	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.3.2. Conservarea și valorificarea arilor naturale protejate din Deva în vederea exploatarea acestora ca atracții turistice	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.3.2.1. Crearea unor centre pentru informarea turiștilor în cadrul arilor naturale protejate (ex. Dealul Cetății Deva, Pădurea Bejan); Crearea unor panouri de informare a turiștilor în aceste rezervații.	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.3.2.2. Amenajarea potecilor și pasarelelor pentru trasee în cadrul arilor naturale protejate;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	III.3.2.3. Marcarea și semnalizarea arilor naturale protejate;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Amenajarea pistelor de biciclete, cățărare;	Direct	-	-	PSRU/12
	III.3.2.4. Amenajarea unor locuri pentru popasul turiștilor în cadrul arilor naturale protejate.	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Crearea unor circuite turistice (de cultură, de aventură, montan, de vânătoare, pescuit sportiv)	Indirect	-	-	PSRU/12
	Dezvoltarea circuitelor turistice ale Monumentelor Istorice cu teme medievale;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Dezvoltarea turismului Spectacolelor și Evenimentelor Culturale.	Direct	-	-	PSRU/12
	III.3.3.1. Reabilitare fațadă, lucrări exterioare și lucrări interioare de modernizare la secția de Reumatologie și Recuperare Medicală Baia Sărată Deva;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09

Axa strategică IV. Relațiile de cooperare

Tabel 8.7

Obiective / Domenii de activitate	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
IV. 1. Consolidarea relațiilor existente cu localitățile înfrățite.					
IV.1.1 Domeniile de activitate: - cultură - istorie - viață socială - sport - învățământ - sănătate - economie	IV.1.1.1. Întâlniri, vizite reciproce cu orașele înfrățite din Franța, China, Ungaria, unde se pun în discuție proiectele programate precum și definirea noilor orientări ale acestor înfrățiri; IV.1.1.2. Proiectele se derulează sub forma unor manifestări culturale-sportive cu sprijinul unor asociații, cluburi și unde se desfășoară diverse simpozioane de informare socio-culturală, istorică, manifestări, expoziții, spectacole; IV.1.1.3. În învățământ și sănătate - colaborare între instituții, schimburi de informații prin internet, călătorii de studii, spectacole de dansuri populare și instrumentale; - în domeniul economic – întâlniri, legături între întreprinderi și instituții interesate de noi tehnologii, proiecte europene.	Direct	Prioritar		SD/07-13
		Direct	-		SD/07-13
		Indirect	-		SD/07-13
IV.2. Realizarea de noi parteneriate și relații de colaborare cu alte localități din Uniunea Europeană.					
IV.2.1 Domeniile de activitate: - cultură - istorie - viață socială - sport - învățământ - sănătate - economie	IV.2.1.1. Unul din principalele obiective este realizarea de noi parteneriate și relații de colaborare cu localități din Uniunea Europeană cum ar fi: Italia, Belgia, Olanda, Spania; IV.2.1.2. Întregul ansamblu de schimburi va avea ca punct de sprijin dispozitivele specifice realizate de Uniunea Europeană; IV.2.1.3. Se vor avea în vedere toate posibilitățile oferite de Uniunea Europeană, atât în plan tehnic, cât și financiar.	Direct	Prioritar		SD/07-13
		Direct	Prioritar		SD/07-13
		Direct	Prioritar		SD/07-13

Axa strategică V. Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiului Deva
Obiectiv strategic IV – Dezvoltarea rurală

Tabel 8.8

Domenii de activitate/ Obiectiv specific/Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
V.1. Dezvoltarea infrastructurii în mediul periurban al municipiului Deva					
V. 1.1. Dezvoltarea infrastructurii de acces în zonele periurbane ale municipiului Deva	V.1.1.1 Crearea și modernizarea drumurilor din interiorul zonelor periurbane ale municipiului Deva și a celor vicinale	Direct	-	Realizat parțial în curs de realizare	SD/07-13
	Activitatea de pietruire a drumurilor și asfaltarea trotuarelor;	Direct	Prioritar	Realizare permanentă	PSRU/12
	V.1.1.2. Extinderea și modernizarea rețelelor de transport în comun și interconectarea lui în interiorul municipiului Deva;	Direct	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	V.1.1.3. Construirea sau modernizarea de stații de autobuz și a locurilor de refugiu. Realizarea locurilor de refugiu la stațiile de transport în comun;	Direct	-	-	SD/07-13 PSRU/12
V.1.2. Dezvoltarea infrastructurii de servicii publice periurbane	Reabilitarea căminelor culturale.	Direct	-	-	PSRU/12
	V.1.2.1 Amenajarea de spații pentru organizarea de târguri, spații de joacă pentru copii;	Direct	Prioritar	-	SD/07-13
	V.1.2.2. Construirea / modernizarea și reabilitarea căminelor culturale;	Direct	-	-	SD/07-13
	V.1.2.3. Înfintarea, amenajarea și renovarea centrului civic	Direct	Prioritar	-	SD/07-13
	V.1.2.4. Investiții aferente așezămintelor și serviciilor culturale;	Direct	-	-	SD/07-13
	V.1.2.5. Investiții aferente serviciilor de bază: - investiții noi și dotări pentru economia socială (centre de îngrijire copii și persoane cu nevoi speciale); - investiții pentru servicii de administrație locală (dotarea cu utilaje și echipamente pentru serviciile de dezapezire, întreținere spații verzi).	Direct	-	-	SD/07-13
V.1.3. Dezvoltarea infrastructurii edititare, de comunicații și de energie	V.1.3.1. Construcția și modernizarea infrastructurilor de apă/apă uzată (alimentare cu apă inclusiv stații de tratare aapei, canalizare, stații de epurare); Dezvoltarea și finalizare rețelelor de apă și canal;	Direct	Prioritar	-	SD/07-13 PSRU/12
	V.1.3.2. Construcția și/sau modernizarea rețelei publice locale de alimentare cu gaz; Dezvoltarea și finalizarea rețelelor de gaz;	Indirect	Prioritar	-	SD/07-13 PSRU/12
	Dezvoltarea și finalizarea rețelelor de comunicații;	Indirect	-	-	PSRU/12
		Indirect	-	-	PSRU/12

Domenii de activitate/ Obiectiv specific/Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
V.1.4. Dezvoltarea infrastructurii hidrotehnice și hidroameliorative	V.1.4.1. Lucrări de combatere și prevenire a inundațiilor în zonele de risc; Lucrări de combatere și prevenire a inundațiilor pe râul Mureș (consolidare dig), pe Cerna (construire de dig, construirea baraj stăvilă în dreptul lui Barcea Mică), amenajări peisajere pe pâraul Ursului (construire baraj stăvilă) în dreptul viitorului muzeu al satului;	Direct	Prioritar	Realizat parțial și în continuare	SD/07-13 PSRU/12
	V.1.4.2. Măsuri de combatere a eroziunii și a alunecărilor deteren; Măsuri de combatere a alunecărilor de teren (zona Crângului Deva);	Direct	-	-	SD/07-13 PSRU/12
V.2. Diversificarea și dezvoltarea activităților economice din mediul periurban al municipiului Deva					
V.2.1. Dezvoltarea activităților agricole	Crearea unei zone rurale dotate cu sere pentru legumicultură în municipiul Deva (pe zona cu irigații existente a Devei pe râul Mureș, pe râul Strei și crearea unei noi zone în amonte de municipiul Deva pe râul Mureș);	Indirect	-	-	PSRU/12
	Sprajinirea înființării de culturi ecologice;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Creșterea competitivității silviculturii;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Sprajinirea pentru păstrarea culturilor de pomi în municipiul Deva pentru combaterea eroziunii;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Sprajinirea înființării sectorului horticol în municipiul Deva (pe râul Mureș);	Indirect	-	-	PSRU/12
	Identificarea brandurilor locale pentru produsele agricole;	Indirect	-	-	PSRU/12
	V.2.1.1. Modernizarea exploataților agricole: - construcții și modernizări de ferme: cultura mare, legumicole, ferme zootehnice (bovină lapte, carne), agricultură ecologică, sere, plantații de pomi fructiferi; - achiziția de tractoare noi, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii pentru ferme;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.2.1.2. Sprajinirea fermelor agricole de semisubzistență pentru a deveni ferme comerciale;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.2.1.3. Creșterea competitivității sectorului agricol prin sprijinirea tinerilor fermieri în dezvoltarea afacerilor;	Indirect	-	-	SD/07-13
		Indirect	-	-	SD/07-13

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific/Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	V.2.1.4. Creșterea și dezvoltarea de rețele de producție și distribuție a produselor biologice alimentare și tehnice; respectarea cerințelor specifice de agro-mediu;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.2.1.5. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole șiforestiere; procesare lapte; procesare legume – fructe;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.2.1.6. Întărirea grupurilor de producători pentru legume,apicultură și zootehnie (bovine lapte, carne): depozit delegume – fructe.	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.2.2.Diversificarea activităților economice non-agricole				
	V.2.2.1. Investiții pentru încurajarea și dezvoltarea turismului și agro-turismului;	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	Sprijinirea agroturismului în zonă Cristur, Archia-Deva;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Sprijinirea pisciculturii și acvaculturii pe Mureș;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Sprijinirea apiculturii, sericulturii, cultivarea ciupercilor, a prelucrării fructelor, a fructelor de pădure și a plantelor medicinale;	Indirect	-	-	
	V.2.2.2. Promovarea și dezvoltarea activității meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale cu specific local;	Indirect	-	-	
	V.2.2.3. Procesarea industrială a produselor lemnoase;	Indirect	-	-	
	V.2.2.4. Servicii pentru populația rurală (facilitate de petrecerea timpului liber, croitorie, frizerie, cizmărie, etc.).	Indirect	-	-	SD/07-13
V.3. Îmbunătățirea calității vieții prin asistență specifică în mediul periurban al municipiului Deva					
V.3.1. Asigurarea accesului populației din zonele periurbane la cultură și la servicii de sănătate și educație la nivelul celor urbane	V.3.1.1. Asigurarea accesului populației la servicii de sănătateprin crearea și modernizarea dispensarelor; Modernizarea dispensarelor medicale;	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	V.3.1.2. Asigurarea accesului populației la servicii deeducație;	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	V.3.1.3. Asigurarea accesului populației la cultură.	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	Acțiuni educative cu părinți pentru sprijinirea integrării copiilor în procesul educațional.	Indirect	-	-	PSRU/12
Întărirea identității satelor din municipiul	Înstaurarea tinerei generații pentru păstrarea identității și mândriei comunitare;	Indirect	-	-	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific/Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
Deva.	Reînnoirea valorilor și referințelor simbolice.	Indirect	-	-	PSRU/12
V.3.2. Dezvoltarea capitalului uman din mediul periurban al municipiului Deva	V.3.2.1. Realizarea de acțiuni de instruire profesională și de informare;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.3.2.2. Încurajarea fermierilor și antreprenorilor din mediul periurban să apeleze la firme de consultanță;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.3.2.3. Campanii de informare și promovare a oportunităților de afaceri din mediul periurban.	Indirect	-	-	SD/07-13
V.4. Implicarea populației locale în procesul dezvoltării zonelor periurbane ale municipiului Deva					
V.4.1. Elaborarea și implementarea de strategii locale de dezvoltare	V.4.1.1. Sprijinirea autorităților locale în activitatea de elaborare a strategiilor locale;	Direct	-	-	SD/07-13
	V.4.1.2. Dezvoltarea și implementarea (inclusiv monitorizarea) programelor locale pentru dezvoltarea zonelor periurbane;	Indirect	-	-	SD/07-13
	V.4.1.3. Dezvoltarea de parteneriate între mai multe unități administrativ-teritoriale în vederea dezvoltării în comun a unor proiecte.	Direct	-	-	SD/07-13

Axa strategică VI. Dezvoltarea Resurselor Umane și a Serviciilor Sociale – Obiectivul strategic V

Tabel 8.9

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VI.1. Asigurarea accesului la educație și formare a populației municipiului Deva					
VI.1.1. Reabilitarea infrastructurii de educație	VI.1.1.1. Modernizarea și / sau extinderea tuturor unităților de învățământ (inclusiv grădinițe); Reabilitarea unităților de învățământ inclusiv grădiniță;	Direct	Prioritar		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VI.1.1.2. Dotarea cu echipamente moderne a centrelor de formare și calificare; Dotarea unităților de învățământ cu echipamente moderne;	Direct	Prioritar		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VI.1.1.3. Dotarea unităților școlare cu sisteme de încălzire centrală și modernizarea facilităților sanitare din cadrul unităților de învățământ;	Direct	Prioritar		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.1.4. Echiparea sălilor de clasă, laboratoarelor, bibliotecilor școlare, sălilor de sport;	Direct	Prioritar		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.1.5. Măsuri specifice în școli pentru a asigura accesul la educație al elevilor cu dizabilități.	Direct	Prioritar		SD/07-13 PIDU/09
VI.1.2. Modernizarea procesului de învățământ obligatoriu și post -obligatoriu	Realizarea unui campus universitar în municipiul Deva.				PSRU/12
	Echiparea școlilor cu săli de sport și bazine de înot în fiecare UTR;	Direct	Prioritar		PSRU/12
	Asigurarea de transport pentru elevi;				PSRU/12
	Asigurarea accesului pentru elevii cu dizabilități.	Direct	Prioritar		PSRU/12
	VI.1.2.1. Adaptarea curriculei și metodologiei folosite în învățământul obligatoriu și post-obligatoriu la cerințele angajatorilor;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.2.2. Îmbunătățirea competențelor și specializarea resurselor umane din educație;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.2.3. Corelarea ofertei educaționale cu aspirațiile beneficiarilor, precum și cu cerințele viitoare ale economiei	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.2.4. Promovarea parteneriatelor (de tip parteneriat școală - autorități locale, școală - părinți, școală - agenți economici, școală - societate civilă, etc.).	Direct	-		SD/07-13 PIDU/09

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VI.1.3. Implementarea la nivel local al Cadrului European al Certificărilor pentru promovarea învățării pe parcursul întregii vieți	VI.1.3.1. Implementarea programelor de educație, formare și învățare pe parcursul vieții în concordanță cu Cadrul European al Certificărilor, ceea ce va facilita transferul și recunoașterea calificărilor cetățenilor;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.3.2. Creșterea participării la educație și la formarea profesională inițială și continuă.	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
VI.1.4. Modernizarea învățământului profesional și tehnic (TVET)	VI.1.4.1. Corelarea ofertei de formare profesională prin TVET cu cererea pieței, astfel încât să fie acoperite domeniile prioritare de dezvoltare economică specifice municipiului Deva;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	VI.1.4.2. Elaborarea și livrarea în parteneriat a unor module de curriculum în concordanță cu nevoile angajatorilor.	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
VI.2. Creșterea gradului de ocupare la nivelul municipiului Deva					
VI.2.1. Creșterea competitivității resurselor umane și adaptarea acestora la cererea de pe piața forței de muncă locale	VI.2.1.1. Încurajarea mobilității geografice și a mobilității ocupaționale;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VI.2.1.2. Elaborarea unor programe de formare și de calificare în acord cu nevoile specifice ale angajatorilor;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VI.2.1.3. Sprijinirea absolvenților pentru găsirea unui loc de muncă;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VI.2.1.7. Combaterea muncii la negru și a exploatării copiilor prin muncă;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	Dezvoltarea de programe de lucrări comunitare pentru ocuparea temporară a persoanelor disponibilizate în vederea menținerii lor într-o formă de activitate ca să le faciliteze reintegrarea pe piața forței de muncă.	Indirect	-		PSRU/12
VI.2.2. Servicii de consiliere, orientare și informare privind cariera	VI.2.2.1. Dezvoltarea abilităților resurselor umane din educație pentru activitățile de consiliere și orientare pentru carieră.	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	Realizarea unui mecanism de înregistrare a datelor relevante pentru piața muncii;	Indirect	-		PSRU/12
	Prognostizarea și anticiparea tendinței pieței muncii;	Indirect	-		PSRU/12
	Angajarea unui psiholog în fiecare unitate școlară 1/800 elevi;	Indirect	-		PSRU/12
	Dezvoltarea spiritului și culturii antreprenoriale în sistemul de învățământ.	Indirect	-		PSRU/12
VI.3. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane					
Obiectiv specific: Rehabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea serviciilor sociale functionale din municipiul Deva					
VI.3.1. Rehabilitarea infrastructurii sociale	VI.3.1.1. Lucrări de renovare a spitalelor și a altor unități sanitare vechi (ex: Reparații capitale la Secția de Pneumofiziologie/ Ortopedie/ Cardiologie/ Chirurgie din cadrul Spitalului Județean Deva; Reparații capitale la Spitalul Nou Deva, etc);	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.1.2. Crearea/ extinderea infrastructurii adiacente în unitățile spitalicești existente;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.1.3. Dotarea cu echipamente medicale specializate; Dotarea cu echipamente medicale performante;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.1.4. Modernizarea unităților sanitare (mobilier, utilități clinice, etc.);	Indirect	-		
	Oferirea de facilități pentru ca în toate UTR rezidențiale să existe cabinete medicale de familie și de analize;	Direct	-	Realizat	
	Oferirea de facilități pentru ca în toate UTR rezidențiale să existe farmacii;	Indirect	-		
	VI.3.1.5. Construirea și/sau reabilitarea clădirilor și dotarea cu echipamente a unor spații și clădiri pentru servicii sociale, asistență socială, culturale și de formare-orientare a categoriilor defavorizate (cămine de bătrâni, cantine sociale, centre de zi pentru tineri, centre destinate grupurilor dezavantajate, copiilor abandonati, persoanelor cu handicap, femeilor și copiilor maltratați, oamenilor străzii, etc.);	Direct	Prioritar	Proiect POR 2007-2013 „Adăpost de urgență pe timp de noapte” Proiect în faza finală	

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	VI.3.1.6. Îmbunătățirea calității serviciilor oferite de sistemele de urgență existente la nivel local; VI.3.1.7. Dezvoltarea serviciilor integrate de tip SMURD; VI.3.1.8. Îmbunătățirea calității serviciilor oferite de unitățile de asistență socială existente la nivel local <u>Serviciul Public Local de Asistență Socială - SPLAS</u> <u>subordonat Consiliului Local Deva - direcții de acțiune:</u> ➤ Dezvoltarea serviciului de consiliere; ➤ Realizarea unui Compartiment de consiliere pentru beneficiarii de servicii sociale din cadrul SPLAS; perfecționarea continuă a personalului prin participarea la cursuri de perfecționare, seminarii și conferințe în domeniul social, în vederea îmbunătățirii serviciilor sociale acordate; ➤ Crearea unei baze de date gen rețea între instituții care oferă prestații sociale beneficiarilor; ➤ Identificarea persoanelor aflate în situații de criză; luarea în evidență și acordarea prestațiilor sociale prevăzute de lege; acordarea de locuințe sociale; acordarea asistenței sociale la domiciliu pentru persoane vârstnice; realizarea unui Adăpost de noapte pentru oamenii străzii; ➤ Acordarea prestațiilor sociale și a altor prestații stabilite prin lege; acordare consiliere părinților aflați în risc de abandon al copilului; ➤ Sprijinirea membrilor de familie aflați în dificultate ca urmare a actelor de violență în familie; consiliere juridică, psihologică și asistență socială pentru reinserția socială a victimelor; ➤ Identificarea și selecția beneficiarilor; elaborarea și implementarea planului individual de servicii pentru beneficiari, stabilirea procedurilor și instrumentelor de lucru; Realizarea unui centru de zi pentru persoane vârstnice;	Indirect Indirect Direct Indirect		Acțiuni permanente Realizat proiect „Centrul pentru femeia și copilul abuzat” Prin programul PHARE Proiect	

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	➤ Formarea continuă a personalului angajat și instruirea asistenților personali pentru persoanele cu handicap de către personal specializat; monitorizarea asistenților personali; aplicarea prevederilor legale pentru persoanele cu accesibilităților mediului fizic pentru persoanele cu handicap; realizarea unui centru de recuperare pentru persoanele cu handicap; ➤ Dezvoltarea parteneriatului cu asociații și organizații neguvernamentale; organizarea de manifestări de socializare pentru vârstnici; crearea unui fond de solidaritate comunitară pentru persoanele/familii în situații de criză; promovarea acțiunilor în mass-media. <u> Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara – DGASPC</u> - direcții de acțiune: ➤ Demararea procedurilor de transfer a serviciilor de zi din subordinea DGASPC în subordinea Consiliilor Locale; ➤ Campanii de sensibilizare și conștientizare a riscurilor la care sunt expuși copiii ai căror părinți muncesc în străinătate; distribuirea materialelor părinților care solicită plecarea la muncă în străinătate/ familiilor în cadrul cărora rămâne copilul în îngrijire; ➤ Campanie de combatere a discriminării și promovării atitudinii pozitive pentru populația romă; <u>Încurajarea voluntariatului la nivelul comunităților locale</u> pentru desfășurarea de activități de sprijin al familiilor și copilului în situație de risc, cu precădere în situații de criză;	Indirect	-	„Rețeaua lucrătorilor sociali comunitari pt persoane vârstnice din municipiul Deva” Proiect realizat Prin program PHARE	
		Direct			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VI.3.2. Combaterea excluziunii sociale	➤ Campanie de mediatizare având ca temă fenomenul cerșetoriei/vagabondajului/prostituției/copii străzii, în vederea responsabilizării părinților și a comunității locale;	Direct			
	➤ Derularea Campaniilor de educație privind drepturile copilului;	Direct			
	➤ Identificarea și combaterea celor mai grave forme demuncă în rândul copiilor;	Direct			
	➤ Campanii de informare și sensibilizare a populației cuprind la fenomenul exploatarei prin muncă și la modalitățile de combatere;	Direct			
	➤ Campanie de informare a prevederilor legii privind prevenirea și combaterea violenței în familie.	Direct			
	VI.3.2.1. Facilitarea participării la formare profesională pentru elevii care provin din grupuri dezavantajate;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.2.2. Acordarea de burse de sprijin pentru elevii cu o situație materială precară;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.2.3. Dezvoltarea și/sau crearea de servicii destinate îmbunătățirii calității vieții pentru anumite categorii distincte (minori, bătrâni, persoane cu handicap, etc.);	Direct	-	Realizat 2 proiecte prin PHARE (*)	SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.2.4. Oferirea de șanse de reconversie, recalificare, completarea studiilor, obținerea unei prime calificări persoanelor excluse sau cu dificultăți în integrare socio-profesională;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.2.5. Susținerea unor măsuri pentru reducerea gradului de excluziune socială;	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12
	VI.3.2.6. Integrarea pe piața muncii a persoanelor care provin din grupuri dezavantajate (șomeri cu vârsta de peste 45 de ani, persoane cu handicap, minoritatea romă, etc.).	Indirect	-		SD/07-13 PSRU/12

(* - 1. Rețeaua lucrătorilor socială comunitari pentru persoane în vârstă. Perioadă implementare 28.11.2003 – 28.05.2005;
2. Centrul de urgență pentru femeia și copilul abuzați. Perioadă implementare 28.11.2003 – 28.04.2005.

Axa strategică VII. Mediul înconjurător – Obiectivul strategic IV

Tabel 8.10

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.1. Rezolvarea problemelor sectoriale de mediu					
VII.1.1. Rezolvarea problemelor din domeniul apei	Implicarea administrațiilor locale în vederea igienizării și protejării cursurilor de apă și a albiilor lor;	Indirect	-		PSRU/12
	Decolmatarea și recalibrarea cursurilor de apă neamenajată;	Direct	-		PSRU/12
	Pe râul Mureș se prevede limitarea termenului exploatarea balastierelor în vederea construirii barajului de acumulare;	Indirect			PSRU/12
	VII.1.1.1. Implementarea unor proiecte pilot pentru experimentarea unor sisteme alternative de epurare a apelor uzate;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.1.2. Satisfacerea cerințelor de apă ale populației urbane și rurale;	Indirect			SD/07-13
	VII.1.1.3. Retehnologizarea stației de epurare DEVA pentru atingerea parametrilor de calitate ai apei epurate și a procesării nămolurilor;	Indirect		Finalizat	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.1.4. Reabilitarea sistemelor de captare a apei utilizată în scop potabil;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.1.5. Realizarea alimentării cu apă potabilă în sistem centralizat pentru gospodăriile individuale; Extinderea pe toate străzile existente a canalizării centralizate;	Direct		Realizat parțial Și în continuare	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Obligativitatea ca în toate extinderile de zone rezidențiale imobilele să fie racordate la canalizarea ce se va realiza;				
	VII.1.1.6. Elaborarea unui plan de acțiune pentru îmbunătățirea calității apelor subterane;	Indirect			SD/07-13
	VII.1.1.7. Realizarea de sisteme de colectare a apelor uzate provenite de la gospodăriile individuale;	Direct	-	Realizat parțial Și în continuare	SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.1.9. Reabilitarea vechilor rețele și realizarea de noile rețele de distribuție a apei potabile;	Direct		Proiect în curs prin ADI prin POS Mediu	SD/07-13 PIDU/09
	„Reabilitare sistem apă-canal în municipiul Deva”	Direct		Proiect finanțat prin PHARE și în curs	

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.1.2. Rezolvarea problemelor din domeniul aerului	VII.1.1.10. Proiectarea și implementarea unor rețele de monitorizare a calității apelor subterane în perimetrele afectate de poluare.		-		SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.2.1. Elaborarea schemelor de reducere a emisiilor de COV rezultate din activitățile de industrie; Măsuri tehnice pentru reducerea emisiilor; Utilizarea proceselor tehnologice puțin poluante; Folosirea unor sisteme de combustie cu randament mare; Folosirea unor motoare cu ardere internă cât mai puțin poluante și reglarea constantă a acestora pentru reducerea poluanților emiși; Realizarea de aliniamente stradale cu arbori pe toate străzile principale nou create și pe cele existente care permit acest lucru;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.2.2. Întărirea capacității de supraveghere a calității aerului la nivel local prin reabilitarea și echiparea Rețelei Locale de monitorizare a calității aerului, conform standardelor UE;	Indirect	-		SD/07-13 PIDU/09
	Realizarea unei hărți cu poluarea aerului;	Indirect	-		PSRU/12
	VII.1.2.3. Realizarea sau optimizarea instalațiilor dedepoluare în cadrul proceselor tehnologice generatoare denoxe în atmosferă; Introducerea sistemelor de epurare a emisiilor; Evacuarea gazelor la înălțime pentru a favoriza dispersia și diluția;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Realizarea de perdele de arbori de protecție în jurul societăților care poluează atmosfera, căror dimensiune se stabilește în funcție de concentrarea poluanților în aer (în special la cele două stații de epurare, halda de pe DN7) și a autostrăzii;				
	VII.1.2.4. Realizarea unui plan local de gestionare a calității aerului pentru stabilirea priorităților de acțiune;	Direct			SD/07-13

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.1.3. Gestiunea deșeurilor	VII.1.2.5. Montarea unui Panou de informare permanentă acaliității aerului. Amplasarea zona centrală a unui în punct de prelevare și afișare electronică a nivelului de poluare; Realizarea unei rețele de piste de biciclete în zona urbană și extraurbană; Realizarea și delimitarea zonelor rezidențiale în care traficul de tranzit este interzis;			Este montat un panou	SD/07-13 PSRU/12
	VII.1.3.1. Reducerea volumului de deșeuri depozitate la nivel local;	Direct	-	Realizat parțial	PSRU/12
	VII.1.3.2. Introducerea rețelei de colectare selectivă a deșeurilor;	Direct			PSRU/12
	VII.1.3.3. Gestiunea integrată a deșeurilor (colectare, transport, depozitare și reciclare); Realizarea unei gestiunii integrate a deșeurilor - colectare, transport, depozitare, reciclare;	Direct	Prioritar	Realizat parțial	SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.3.4. Elaborarea, implementarea și actualizarea Planului Județean de Gestiune a Deșeurilor;	Indirect		În pregătire. Proiect prin ADI - POS Mediu	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.3.5. Asigurarea, extinderea și optimizarea capacităților de transport, tratare, valorificare și eliminare pe fiecare categorie de deșeuri periculoase existente în zonă;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.3.6. Extinderea rețelei publice de colectare auleiurilor uzate de motor și industriale;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.3.7. Realizarea unor proiecte privind acțiuni de conștientizare a populației; Implementarea unui program de educație a populației privind selectarea și gospodări deșeurilor;	Direct	-		SD/07-13 PSRU/12
	VII.1.3.10. Realizarea unei stații de sortare–triare a deșeurilor;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.3.11. Realizarea unui depozit ecologic de deșeuri/ incinerator; Construirea deponeului ecologic pentru zonă, inclusiv municipiul Deva.	Indirect		Prin ADI – POS Mediu	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Deratizarea, dezinfectarea focarelor potențiale;	Indirect			PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.1.4. Acțiuni în domeniul biodiversității	Evidențierea, evaluarea și închiderea ecologică a fostelor deponeri;				PSRU/12
	Instituirea unui sistem de monitorizare a vechilor deponeri;				
	VII.1.4.1. Identificarea ariilor naturale protejate neluate în administrare / custodie din zonă;				SD/07-13 PIDU/09
	Delimitarea și marcarea exactă a ariilor naturale protejate				PSRU/12
	VII.1.4.3. Definirea rețelei zonale a ariilor protejate de tip „Natura 2000” și stabilirea planurilor de gestiune (conservarea florei și faunei din zona ariilor protejate, Dealul Cetății, „Pădurea Bejan” și „Dealul Colț și Zănoaga”);			În studiu	SD/07-13 PIDU/09
VII.1.5. Fond forestier și cinegetic	VII.1.4.5. Stimularea participării și colaborării ONG-urilor, a instituțiilor de învățământ la acțiunile de conservare și protejare a siturilor;	Indirect			SD/07-13 PSRU/12
	VII.1.4.7. Reactualizarea documentelor urbanistice de tip P.U.G., P.U.Z. și P.U.D.;	Direct		În lucru spre aprobare PUG	SD/07-13
	VII.1.4.8. Prevederea cu zone tampon și perdele de protecție pentru noile zone industriale;				SD/07-13 PIDU/09
	Realizarea unor zone de tampon de minim 100m față de păduri și zonele protejate.				PSRU/12
	VII.1.5.1. Dezvoltarea economică durabilă a exploataților forestieri;	Indirect			SD/07-13 PSRU/12
	VII.1.5.2. Refacerea potențialului producției forestiere și introducerea acțiunilor de prevenire a despăduririlor;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	Realizarea de refacere a zonei forestiere (în zona fostelor exploatați miniere)				PSRU/12
	VII.1.5.3. Cartografierea și monitorizarea evoluției fondului forestier din zonă;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.5.4. Acțiuni de protejare și sprijinire a fondului cinegetic;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.1.6. Sol și subsol	VII.1.5.5. Sprijinirea acțiunilor de împădurire în zonă.	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.6.1. Realizarea unor rețele de monitorizare a calității solului;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.6.2. Reabilitarea ecologică a terenurilor din zonele afectate prin corectarea reacției solului, efectuarea de arături adânci, cultivarea anumitor specii de plante care nuse utilizează în alimentație;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.6.3. Identificarea solurilor degradate și a gradelor de poluare ale acestora;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.6.4. Folosirea pesticidelor cu selectivitate mare și curemanență redusă în sol, biodegradabile;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
VII.1.7. Poluarea fonică	VII.1.6.5. Protejarea solului în zone de risc prin realizarea unui covor vegetal, garduri vii sau obstacole fizice.	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.7.1. Întocmirea hărții de zgomot pentru șoseaua decentură, precum și pentru tronsonul de cale ferată intenscirculat;	Direct			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.1.7.2. Investiții în montarea de panouri fonoabsorbante sau în realizarea de perdele de protecție;	Direct			SD/07-13 PIDU/09
	Izolarea fonică a spațiilor în care se desfășoară activități productive sau de alimentație publică;	Indirect			PSRU/12
	VII.1.7.3. Prevederea de perdele forestiere în perimetrul mediilor urban/rural, a zonelor industriale;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.1.7.4. Sprijinirea unor sisteme de limitare a poluării fonice de-a lungul căilor ferate existente în cadrul localităților urbane;	Direct	-		SD/07-13 PIDU/09
	Respectarea distanțelor de interdicție de construire și protejare a căilor ferate de 20-50- 100m;	Direct	-		PSRU/12

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
Reducerea poluării industriale	VII.1.7.5. Reducerea traficului rutier din cadrul orașelor în vederea reducerii poluării fonice a aerului și implementarea sistemului de monitorizare cu afișare electronică a poluării și instalarea unor camere video.				SD/07-13 PIDU/09
	Reducerea impactului produs de traficul de orice fel prin impunerea restricțiilor de viteză;				PSRU/12
	Interzicerea claxonării în centrele urbane;				PSRU/12
	Remedierea defecțiunilor la mijloacele de transport;				PSRU/12
	Realizarea unor trasee de viteză preferențială pentru salvări, pompieri, poliție;				PSRU/12
	Implementarea managementului traficului.	Direct		Realizat prin POR	PSRU/12
	Diminuarea cantităților de substanțe poluante deversate în apele reziduale ale agenților economici industriali, în special a celor din industria extractivă și de preparare a lor	Indirect			PSRU/12
	Creșterea numărului de controale;	Indirect			PSRU/12
	Promovarea utilizării tehnologiilor curate;	Indirect			PSRU/12
	Dotarea cu instalații de reținere a particulelor.	Indirect			PSRU/12
VII.2. Apărarea împotriva calamităților, dezastrelor și accidentelor naturale					
VII.2.1. Prevenirea diverselor riscuri de mediu umane și adaptarea acestora la cererea de pe piața forței de muncă locale	VII.2.1.1. Protejarea lucrărilor de apărare și a instalațiilor de captare a apei;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.2.1.2. Întocmirea unor hărți a terenurilor cu risc la eroziune și alunecări de teren; Finalizarea hărților de risc la eroziune și alunecări de terenuri;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.2.1.3. Determinarea zonelor în care se impune realizarea perdelor de protecție;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VII.2.1.4. Reabilitarea lucrărilor existente și realizarea unor noi lucrări de apărare a mediului natural și construit împotriva inundațiilor; Reabilitarea digurilor Mureșului, și construirea pe Cerna, în dreptul satului Bârcea Mică;	Direct		Realizat lucrări protecție la Cerna	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VII.2.2. Centrul Regional de intervenție	VII.2.1.5. Conștientizarea populației cu privire la modul de intervenție și acțiune în cazul unor fenomene meteorologice periculoase (ruperi de nori, ploi abundente, poduri de gheață pe cursurile de apă, etc);				SD/07-13 PIDU/09
	VII.2.1.6. Realizarea unor perdele de păduri pentru apărarea împotriva prafului;				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	Realizarea unei perdele de păduri împotriva prafului de la depozitul de steril;				PSRU/12
	Realizarea unor metodologii de reacție pentru populație în cazul rușilor de nori, ploi abundente, poduri de gheață, grindină etc				PSRU/12
	Stabilizarea versanților prin plantarea de livezi și copaci;				PSRU/12
	Transformarea zonelor mlăștinoase de pe lângă pâraul Ursu, râul Mureș în zone cu amenajări peisajere.				PSRU/12
	VII.2.2.1. Dezvoltarea unei unități de intervenție rapidă în cazul unor dezastre naturale;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.2.2.2. Pregătirea personalului care va acționa în cadrul unității de intervenție rapidă;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.2.2.3. Organizarea unor exerciții de stimulare a situațiilor de urgență;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.2.2.4. Sprijinirea construirii unor zone pentru inundarea controlată pentru a evita inundarea zonelor locuite (ex: consolidarea digului de protecție împotriva inundațiilor de pe râul Mureș);	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
VII.3. Creșterea gradului de conștientizare a populației, a actorilor publici și privați privind problemele de mediu					
VII.3.1. Încurajarea activităților economice în domeniul protecției mediului	VII.3.1.1. Acordarea de asistență tehnică și financiară IMM-urilor care activează în domeniul protecției mediului; Acordarea de asistență tehnică și financiară unităților industriale falimentare.				SD/07-13 PSRU/12
	VII.3.1.2. Promovarea tehnologiilor favorabile mediului și dezvoltării durabile;				SD/07-13

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	VII.3.1.3. Ecologizarea zonelor industriale a unităților productive falimentare (ex: ecologizarea zonei de agrement „Cabana Căprioara”).				SD/07-13 PIDU/09
	VII.3.1.4. Realizarea unor proiecte pilot de sisteme colective performante de termoficare pe bază de combustibil lemnos sau energie solară pentru zonele izolate;				SD/07-13 PIDU/09
	VII.3.1.5. Refacerea mediului afectat de exploatarea miniere.				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
VII.3.2. Schimbarea mentalității și a comportamentului față de mediu	VII.3.2.1. Crearea de programe regionale de educație demediu; Crearea de programe pe municipiul Deva de educație de mediu;	Indirect Direct			SD/07-13 PSRU/12
	VII.3.2.2. Sprijinirea organizării în mod regulat a unui Forum local al ONG-urilor de mediu din zonă;				SD/07-13
	VII.3.2.3. Construirea de parteneriate active între instituțiile de învățământ, ONG-urile active în domeniul protecției mediului și Agențiile Județene pentru Protecția Mediului în vederea realizării de programe de educație ecologică;				SD/07-13 PSRU/12
	VII.3.2.4. Protecția zonelor naturale din cadrul municipiului prin regulamente urbanistice pentru prevenirea reducerii spațiilor verzi în zonele urbane.	Direct	-		SD/07-13
	VII.3.3.1. Introducerea de tehnologii ecologice pentru revalorificarea haldelor de steril, maselor plastice, ceramicii și sticlăriei;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
VII.3.3. Atenuarea efectelor ecologice negative de termi nate de exploatarea Industrială națională	VII.3.3.2. Reconstituirea potențialului ecologic al zonelor afectate de industrializare;	Indirect			SD/07-13 PIDU/09
	VII.3.3.3. Reintegrarea urbanistică a spațiilor de producție afectate de restructurare;				SD/07-13 PIDU/09
	VII.3.3.4. Identificarea punctelor critice și întocmirea planurilor de acțiune pentru prevenirea poluării accidentale.	Indirect			SD/07-13 PIDU/09

Axa strategică VIII. Dezvoltare urbană - Obiectivul strategic VII – Regenerare, dezvoltare urbană

Tabel 8.11

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII.1. Infrastructura urbană					
Obiectiv specific: Regenerarea spațiului urban și îmbunătățirea calității infrastructurale și operaționale a serviciilor publice					
VIII.1.1. Reabilitarea infrastructurii de transport urban	Realizarea tronsonului de autostradă Orăștie Deva pentru preluarea traficului de tranzit în Deva;	Indirect	-	Realizat	PSRU/12
	Realizarea unei străzi de categoria II între râul Mureș și DN7;	Direct	-	În studiu	PSRU/12
	Realizarea pasajului denivelat peste calea ferată, de pe str. Horea între str. Balata și str. 16 Februarie și începerea unui al doilea pe str. Orizont continuarea str. Rossetti sau ca alternativă un pod în continuarea str. N Bălcescu-Deva;	Direct	-	Blocat din cauza problemelor de proprietate	PSRU/12
	Realizarea unui culoar de legătură între str. Zărandului, 22 Decembrie, M Eminescu care să permită legătura directă prin str. Rossetti, pe lângă cimitirul Catolic, cu satul Archia;	Direct	-	Anulat	PSRU/12
	Realizarea unei legături între satul Archia și satul Cristur ce pornește de pe str. 22 Decembrie;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea de parcaje subterane în zone centrale;	Direct	Prioritar	În curs și în studiu în continuare	PSRU/12
	Parcare pentru autocare și autoturisme necesare integrării Dealului Cetății -Deva și un acces adecvat de pe strada principală la acesta;	Direct	Prioritar	-	PSRU/12
	Realizarea unei rețele majore de categoria II în extinderile urbane în conf cu prevederile noului PUG;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea unei rețele secundare în aceste extinderi în urma aprobării PUZ-urile aferente;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea continuării pietonalului până la Casa de Cultură -Deva;	Direct	-	-	PSRU/12
	Reabilitarea tuturor carosabilelor din mediu urban și rural din teritoriul administrativ Deva;	Direct	-	Realizat și în curs	PSRU/12
	Realizarea de benzi speciale pentru autobuze, taxiuri;	Direct	-	-	PSRU/12
	Modernizarea rețelei de transport în comun pentru municipiul Deva;	Direct	-	-	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII. 1.2. Modernizarea sistemului de transport public urban	Realizarea unui transport în comun eficient în zonă (Simeria, Hunedoara, Călan, Orăștie, Brad);	Indirect	-	-	PSRU/12
	VIII.1.1.1. Fluidizarea traficului rutier în municipiul Devaprin construirea sensurilor giratorii, reabilitarea și modernizarea bifurcațiilor și intersecțiilor;	Direct	Prioritar	Realizat parțial	SD/07-13
	VIII.1.1.2. Reabilitarea străzilor din municipiul Deva;	Direct	Prioritar	Realizat parțial	SD/07-13
	VIII.1.1.3. Construirea unor spații de parcare (supra și subterane);	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13
	VIII.1.1.4. Activități de pavare a trotuarelor și amenajare a zonelor pietonale; Reabilitarea și construirea trotuarelor din mediu urban și rural din zonă;	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13 PSRU/12
	VIII.1.1.5. Amenajarea pistelor speciale pentru biciclete, cu prioritate pe arterele de circulație intens circulate; Realizarea rețelei de piste de biciclete;	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13 PSRU/12
	VIII.1.1.6. Îmbunătățirea sistemului de iluminat stradal;	Direct	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	VIII.1.2.1. Construirea sau modernizarea de stații de autobuz.	Direct	-	-	SD/07-13
	Construirea în toate stațiile de transport în comun de refugii pentru călători;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea de noduri de transfer între diferitele tipuri de transport în comun la distanțe de max. 200m;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea de parcaje la nodurile principale de schimb gară- autogară;	Direct	-	-	PSRU/12
	Instalarea de sisteme de informare în toate refugiiile de călători;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea de spații comerciale, puncte de vânzare ziare, mâncare în nodurile importante de schimb;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea unui sistem unic de taxare pentru toate sistemele de transport urban;	Direct	-	-	PSRU/12
	Asigurarea în stații de facilități pentru persoanele cu dizabilități;	Direct	-	-	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII. 1.3. Dezvoltarea utilităților publice urbane	VIII. 1.2.2. Modernizarea parcului existent cu vehicule ecologice;	Indirect	-	-	SD/07-13 PSRU/12
	VIII. 1.2.3. Îmbunătățirea mobilității și asigurarea accesului la transportul public a persoanelor cu dizabilități;	Direct	-	-	SD/07-13
	VIII. 1.2.4. Realizarea autogării municipiului Deva;	Indirect	-	Realizat	SD/07-13
	VIII. 1.2.5. Dezvoltarea sistemului de transport rutier interurban de călători;	Indirect	-	-	SD/07-13
	VIII. 1.2.6. Asigurarea accesului către toate comunele din județul Hunedoara;	Indirect	-	-	SD/07-13
	VIII. 1.2.7. Asigurarea siguranței traficului rutier: semnalizarea drumurilor și alte acțiuni de siguranță pentru sectoarele de drum periculoase.	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13
	VIII. 1.3.1. Îmbunătățirea infrastructurii de utilități: canalizare, epurare ape reziduale, apă potabilă, deșeuri, gaz (ex: construirea unei stații moderne de epurare a apelor uzate, soluționarea problemei incinerării deșeurilor spitalicești);	Direct	Prioritar	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII. 1.3.2. Proiecte de extindere și modernizare pentru rețelele de alimentare cu apă, canalizare, energie termică, linii telefonice, cablu TV, Internet;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	Alimentarea cu apă				
	Reabilitare stațiilor de tratare apă;	Indirect	-	Realizat parțial	PSRU/12
VIII. 1.3. Dezvoltarea utilităților publice urbane	Reabilitare rețelei actuale;	Indirect	-	Realizat parțial	PSRU/12
	Reabilitarea rezervoarelor de apă existente de la Santuhalm și Deva;	Indirect	-	Realizat	PSRU/12
	Realizarea de rezervoare de apă Archia, Cristur, Barcea Mică, Deva;	Direct	-	Realizat parțial	PSRU/12
	Canalizarea				
	Reabilitarea rețelei de canalizare a municipiului Deva;	Indirect	-	Realizat parțial	PSRU/12
	Realizarea unei rețele de canalizare în sistem separat pluvial menajer pentru extinderile din municipiul Deva;	Direct	Prioritar	-	PSRU/12
	Alimentarea cu gaz				
	Extinderea rețelelor existente	Indirect	-	-	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	Înlocuirea conductelor de distribuție existente aerian cu unele pozate numai subteran	Indirect	-	-	PSRU/12
	Alimentarea cu energie electrică				
	Lucrări de rețehnologizare și modernizare a stațiilor de transformare existente 110 kV/ 20 kV	Indirect	-	-	PSRU/12
	Lucrări de reabilitare a rețelelor electrice existente, înlocuirea rețelelor din intravilan aeriene cu unele pozate subteran;	Indirect	-	-	PSRU/12
	Delimitarea zonelor de siguranță a stațiilor de transformare și a LEA 400 și 220 kv;	Indirect	-	-	PSRU/12
	VIII.1.3.3.Promovarea unui sistem eficient de energie (surse energetice noi) și a ideii de consum rațional;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	Reabilitarea stațiilor publice de tip piață - Piața Victoriei, Piața I.C.Brătianu, Piața Stadion, Piața Gării;	Direct	-	Realizat P-ța Victoria prin POR și în continuare	PSRU/12
	Realizarea în fiecare UTR. a unor piațete publice;	Direct	-	-	PSRU/12
	Asigurarea securității în spațiile publice.	Direct	-	Realizat prin POR	PSRU/12
	VIII.1.4.1. Lucrări de combatere și prevenire alunecărilor în zonele de risc;	Indirect	-	-	SD/07-13
VIII.1.4. Prevenirea dezastrelor	VIII.1.4.2. Măsuri de combatere a eroziunii și a alunecărilor de teren;	Indirect	-	-	SD/07-13
	VIII.1.4.3. Finanțarea de lucrări de prevenire a riscului seismic al construcțiilor;	Indirect	-	-	SD/07-13
	VIII.1.4.4. Finanțarea studiilor și acțiunilor de prevenire a incendiilor;	Indirect	-	-	SD/07-13
	VIII.1.4.5. Măsuri luate de către autoritățile abilitate pentru persoanele care efectuează modificări neautorizate la unele construcții realizate după standardele vechi și care pot prezenta pericol de prăbușire în cazul unui seism.	Direct	-	-	SD/07-13

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII.1.5. Reabilitarea clădirilor, centrelor istorice și culturale	VIII.1.5.1. Restaurarea, reabilitarea și punerea în valoare a obiectivelor care aparțin patrimoniului istoric și cultural				SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	* Reabilitarea și extinderea sediului Bibliotecii Județene Ovid Densusianu Hunedoara Deva;	Indirect	-	-	
	* Modernizarea și reabilitarea Filialei 1 Deva și a secției de Artă a Bibliotecii Județene Ovid Densusianu Hunedoara Deva);				
	Reabilitarea tuturor obiectivelor ce aparțin patrimoniului istoric și cultural;				
	Realizarea de BID (business improvement district), a unui parteneriat între proprietarii privați și sectorul public;	Indirect	-	-	PSRU/12
	VIII.1.5.2. Construirea și reabilitarea lăcașelor de cult;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.1.5.3. Reabilitarea clădirilor publice aflate într-o stare avansată de degradare în vederea redobândirii unor funcțiuni publice;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.1.5.4. Inventarierea clădirilor deteriorate cu valoare istorică în vederea restaurării;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.1.5.5. Elaborarea unui plan de conservare a clădirilor istorice;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.1.5.6. Crearea unui cadru de sprijin al proprietarilor pentru reabilitarea clădirilor de patrimoniu.	Indirect	-	Prin Ministerul Culturii	SD/07-13 PIDU/09
VIII.1.6. Construcția de locuințe	VIII.1.6.1. Construcția de locuințe standard, de închiriat pentru pensionari, tineri salariați și alte categorii cu probleme sociale, finanțate din surse bugetare și credite externe;				SD/07-13 PSRU/12
	Construcția de locuințe standard la prețuri mici și apoi închirierea lor cu chirie subvenționată de comunitatea locală categoriilor dezavantajate clasificate după criteriile riguroase stabilite;	Direct	-	Realizat și în curs	
	Identificarea de terenuri ce aparțin comunității locale pentru construirea acestor imobile;	Direct	-	În curs	PSRU/12

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	Achiziționarea de terenuri pentru construirea acestor imobile;	Direct	-	-	PSRU/12
	Acordarea de facilități din bugetul local pentru imobilele care se reabilitează termic, cât și acelor care își construiesc șarpante;	Direct	-	-	PSRU/12
	VIII.1.6.2. Sprijinirea activității Agenției Naționale pentru locuințe privind asigurarea amplasamentelor necesare construcției de locuințe;	Direct	-	Realizat	SD/07-13
	VIII.1.6.3. Inițierea de proiecte-pilot pentru zone delocuite individuale, accesibile, finanțate prin credite și surse proprii;	Direct	-	-	SD/07-13
VIII.2. Dezvoltarea sistemului de servicii publice urbane					
VIII.2.1. Crearea și modernizarea unor facilități pentru timpul liber	VIII.2.1.1. Reabilitarea zonelor de recreere și agrement, inclusiv a facilităților sportive;	Direct	Prioritar	În curs de realizare	SD/07-13 PIDU/09 PSRU/12
	VIII.2.1.2. Crearea și întreținerea unor baze sportive;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.1.3. Construirea unui complex aqua-land de bazine de înot și agrement lângă Stadionul Cetate Deva;	Direct	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.1.4. Amenajarea peisagistică urbană în vederea asigurării raportului optim de spații verzi/locuitor;	Direct	-	Realizat și în curs	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.1.5. Amenajarea unor parcuri tematice (pentru copii, de distracție, grădina zoologică);	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.1.6. Dezvoltarea de parteneriate între Municipiul Deva – societatea civilă - comunitatea de afaceri pentru dezvoltarea zonelor de agrement din oraș;	Direct	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.1.7. Crearea unui centru de tineret pentru petrecerea timpului liber	Indirect	-	-	SD/07-13
	* (Ex: Centru de informare – documentare în cadrul Bibliotecii Județene Ovid Densusșianu Hunedoara Deva; * crearea unor servicii noi și moderne în cadrul Bibliotecii Județene Ovid Densusșianu Hunedoara Deva: Ludoteca, Cafenea literară, Sală multimedia).				

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categorie	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII.2.2. Dezvoltarea de e-service	Amenajări peisagistice pe malul Mureșului, Cemei și Ursului;	Direct	-	Prevăzut prin PUG	PSRU/12
	Construirea de microparcuri pentru socializare canină;	Direct	-	-	PSRU/12
	Crearea unor spații publice pentru spectacole în aer liber;	Direct	Prioritar	-	PSRU/12
	VIII.2.2.1. Realizarea de studii și expertize pentru reorganizarea și îmbunătățirea serviciilor publice;	Direct	Prioritar	-	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.2.2. Sistem informatic de management al resurselor umane și al oportunităților de angajare (ex: implementarea unui sistem informatic integrat în cadrul Primăriei municipiului Deva).	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	Dezvoltarea accesului și utilizării de Internet pentru toți locuitorii din municipiul Deva;	Indirect	-	În studiu	PSRU/12
	Realizarea GIS-ului pentru toate localitățile din municipiul Deva;	Direct	Prioritar	Realizat parțial	PSRU/12
	Realizarea cadastrului verde pentru toate localitățile din municipiul Deva;	Direct	-	În curs de elaborare	PSRU/12
	Realizarea unei rețele de informații publice pe e-administrație;	Direct	-	Prin GIS	PSRU/12
	VIII.2.3.1. Îmbunătățirea accesului persoanelor cu dizabilități în instituțiile publice, precum și finalizarea amenajării tuturor pasajelor de pietoni pentru a le face accesibile persoanelor cu dizabilități	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13 PIDU/09
VIII.2.3. Dezvoltarea de alte servicii publice urbane.	* (Ex: Modernizarea/ dotare corespunzătoare rampe pentru persoanele cu dizabilități, etc., a sediului Bibliotecii Județene Ovid Densusianu Hunedoara Deva;	Indirect	-	-	SD/07-13 PIDU/09
	* crearea unor secții speciale pentru persoanele cu dizabilități: nevăzători, surzi, etc).				
	VIII.2.3.2. Asigurarea securității străzilor și prevenirea criminalității din mediul urban;	Direct	-	-	SD/07-13
	Asigurarea securității străzilor și prevenirea criminalității din mediul urban; - "Sistem de supraveghere video în zona de acțiune urbană"	Direct		Realizat POR	PIDU/09

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Obiective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
VIII.2.4. Creșterea accesului la cultură	VIII.2.3.3. Modernizarea piețelor agro-alimentare din municipiu;	Direct	-	Realizat parțial	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.3.4. Modernizarea pieței centrale;	Direct	-	Realizat	SD/07-13 PIDU/09
	VIII.2.3.5. Realizarea Cadastrului Verde.	Direct	-	În curs	SD/07-13
	VIII.2.4.1. Reabilitare teatre, muzee, case de cultură, biblioteci, etc.	Indirect	-	-	SD/07-13
	* (ex: reabilitarea Teatrului de Artă Dramatică din municipiul Deva;	Direct	-	-	
	* reabilitarea infrastructurii clădirii Casei de Cultură „Drăgan Muntean” Deva, etc.);				
	Realizarea zilei Devel;	Direct	-	-	PSRU/12
	Realizarea de programe artistice pe spațiul public sprijinite de comunitatea locală;	Direct	-	Permanent	PSRU/12
	VIII.2.4.2. Sprijin pentru organizarea de expoziții, vernisaje, concerte și alte evenimente culturale	Direct	-	-	SD/07-13
	* (ex: seminarii, colocvii, schimburi de experiență, concursuri literare, prelegeri, dezbateri, prezentări de edituri, târguri de carte, saloane de carte, prezentări și lansări de carte);				
	VIII.2.4.3. Sprijinirea creației contemporane în toate domeniile culturale	Indirect	-	-	SD/07-13
	* (ex: organizarea de programe de educație permanentă și de activități educativ – culturale pentru comunitate);				
	VIII.2.4.4. Susținerea circulației internaționale a produselor culturale românești;	Indirect	-	-	SD/07-13

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Domenii de activitate/ Obiectiv specific / Objective	Acțiuni	Categoria	Prioritar	Stadiu implementare	Document planificare
	VIII.2.4.5. Încurajarea inițiativelor care pun în valoare patrimoniul cultural * (Ex: Realizarea de studii, cercetări, activități de documentare, bibliografii, monografii, reviste de specialitate; realizarea de manifestări și schimburi culturale locale, naționale și internaționale; realizarea de activități de promovare externă: donații și prezentări de carte românească la bibliotecile din străinătate, perpetuarea tradițiilor și a obiceiurilor locale).	Indirect	-	-	SD/07-13
Reabilitarea și modernizarea spațiului public	"Amenajare Piața Victoria" din Municipiul Deva	Direct	-	Realizat POR	PIDU/09
	"Pasaj pietonal subteran în zona Pieței Agro-alimentare"	Direct	-	Nerealizat - Reconsiderat	PIDU/09
	"Reorganizare spațiu urban și amenajare peisagistică pe B-dul Decebal de la intersecția cu str. A.Iancu până la intersecția cu str. D.Zamfirescu"	Direct	-	În studiu	PIDU/09
Regenerarea, extinderea suprafeței zonelor verzi, parcurilor și piațetelor	Reabilitarea Parcului municipal Cetate	Direct	-	Realizat prin POR	PIDU/09

Documente de planificare:

Denumirea documentului	Cod
Strategia de dezvoltare a municipiului Deva pentru perioada 2007 - 2013	SD/07-13
Planul integrat de dezvoltare urbană - 2009	PIDU/09
Planul strategic de regenerare urbană 2012 - 2020	PSRU/12

NOTĂ: Culoarea albastră corespunde mențiunilor prelevate din PIDU/09

III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ

9. Context strategic

9.1. Context European

Principalul element de fundamentare a strategiilor elaborate pentru perioada următoare în cadrul țărilor din Uniunea Europeană îl reprezintă documentul **Strategia Europa 2020**.

Acest document a fost adoptat de Consiliul European la 17 iunie 2010 și reprezintă agenda comună a UE pentru următorul deceniu. Strategia pune accentul pe o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, prin care se pot depăși deficiențele structurale ale economiei Europei, cu îmbunătățirea competitivității și productivității, precum și consolidarea unei economii de piață durabile. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute Uniunea Europeană și statele membre pentru realizarea unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

Domeniile cheie ale strategiei sunt exprimate sub forma a cinci obiective principale la nivelul UE. În plus față de aceste obiective, au fost adoptate șapte inițiative emblematice, cu scopul de a conduce progresul către obiectivele Strategiei Europa 2020.

Astfel, Strategia Europa 2020 își propune să asigure o *creștere economică*:

- ⇒ *inteligentă* - prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare;
- ⇒ *durabilă* - prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de carbon și o industrie competitivă;
- ⇒ *favorabilă incluziunii* - prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei.

Ca urmare, cele cinci obiective vizează ocuparea forței de muncă, cercetarea, educația, reducerea sărăciei și energia/clima, prin care se satisfac cerințele majore ale celor trei priorități menționate deja: creșterea economică inteligentă; creșterea durabilă; creșterea favorabilă incluziunii sociale.

Sintetic, obiectivele principale se exprimă prin:

- ⇒ *Ocuparea forței de muncă*:
 - ❖ rata de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani;
- ⇒ *Cercetarea și dezvoltarea*:
 - ❖ alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare;

⇒ *Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei* (obiectivul „20/20/20” în materie de climă/energie):

- ❖ reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990;
- ❖ creșterea ponderii surselor de energie regenerabile în consumul final de energie până la 20%;
- ❖ creșterea cu 20% a eficienței energetice;

⇒ *Educația:*

- ❖ reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii;
- ❖ creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani;

⇒ *Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale:*

- ❖ reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

Indicatorii de referință prin care să fie facilitată translatarea obiectivelor în valori cuantificabile, precum și trendul înregistrat în ultima perioadă la acești indicatori, se prezintă în tabelul următor (Tabel 9.1).

Criteriile principale ale Strategiei Europa 2020

Tabel 9.1

Indicatorul	Detalii	Perioada de referință						Target 2020
		2005	2008	2009	2010	2011	2012	
75% dinpopulația în vârstă de20-64 de anlar trebui să fieangajată.								
Rataocupării forței de muncă-grupa de vârstă20-64 ani	% dinpopulația în vârstă de20-64 ani	68.0	70.3	69.0	68.5	68.6	68.5	75%
3% dinPIB-ul UEar trebui investit încercetare și dezvoltare.								
Cheltuieli interne brute de C&D	% dinPIB	1.82	1.92	2.01	2	2.03	(;)	3%
Emisiile de gaze cu efect de serăar trebui redusecu20% față de 1990; Pondereasurselor regenerabile de energieînconsumul final de energiear trebui să fiemajoratăla20%; Eficiența energeticăar trebui să se îmbunătățeascăcu20%.								
Emisiile de gaze cu efect de seră	Indicele1990 =100%	93.22	90.29	83.74	85.72	83.03	(;)	80%
Pondereaenergiei din surse regenerabileînconsumul final brut de energie	%	8.5	10.4	11.6	12.5	13.0	(;)	20%
Consumul de energie primară	Milioane de tone de echivalent petrol (toe)	1702.8	1681.8	1592.4	1644.6	1583.0	(;)	1474
Consumul final de energie	Milioane de tone de echivalent petrol (toe)	1191.9	1173.0	1110.1	1152.5	1103.3	(;)	1078

Indicatorul	Detalii	Perioada de referință						Target
		2005	2008	2009	2010	2011	2012	2020
Ponderea abandonului școlar timpuriu trebuie să fie sub 10% și cel puțin 40% din persoanele între 30-34 de ani să fi absolvit studii superioare sau echivalente								
Persoanelor care părăsesc timpuriu educația și formarea profesională	% din populația în vârstă de 18-24 de ani	15.8	14.8	14.3	14.0	13.5	12.8	10%
Educația terțiară	% din populația în vârstă de 30-34 de ani	28.0	31.0	32.2	33.5	34.6	35.8	40%
Sărăcia ar trebui să fie redusă cu cel puțin 20 de milioane de oameni în afara riscului de sărăcie sau excluziune socială								
Persoanele expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială	mii	123892	115694	113773	116206	119758	124392	(;)
Persoanele care trăiesc în gospodării cu intensitate de lucru foarte scăzută	mii	39112	34269	34223	37857	38527	36936	(;)
Persoanele expuse riscului de sărăcie după transferurile sociale	mii	79070	80661	80179	80718	83413	85267	(;)
Oameni lipsiți grav material	mii	51729	41440	39764	40853	43420	51010	(;)

Obiectivele Strategiei Europa 2020:

- definesc poziția pe care ar trebui să o ocupe Uniunea Europeană în 2020 din punctul de vedere al unor parametri majori;
- sunt transpuse în obiective naționale pentru ca fiecare stat membru să își poată urmări evoluția;
- sunt comune și nu presupun repartizarea sarcinilor, urmând a fi realizate prin acțiuni la nivel național și European;
- sunt interdependente și se susțin reciproc:
 - progresele în plan educațional contribuie la îmbunătățirea perspectivelor profesionale și la reducerea sărăciei.
 - mai multă cercetare și inovare și o utilizare mai eficientă a resurselor ne ajută să devenim mai competitivi și oferă condiții favorabile creării de noi locuri de muncă.
 - investițiile în tehnologii ecologice contribuie la combaterea schimbărilor climatice și creează noi oportunități de afaceri și locuri de muncă.

Statele membre au adoptat propriile lor obiective naționale în aceste domenii. Astfel, până în anul 2020, România trebuie să atingă următorii indicatori (Tabel 9.2):

Obiectivele România 2020 în corelație cu Europa 2020

Tabel 9.2

Obiectivele Strategiei Europa 2020		Uniunea Europeană	România Obiectiv 2020
1	Rata de ocupare a populației cu vârsta de 20-64 ani	75%	70%
2	Investiții în cercetare și dezvoltare	3% din PIB	2% din PIB
Energie și schimbări climatice			
3	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (față de anul 1990)	20%	
	Ponderele energiei din surse regenerabile	20%	
	Creșterea eficienței energetice	20%	19%
Educație			
4	Rata părăsirii timpurii a școlii	10%	11,3%
	Rata populației cu vârsta de 30-34 ani absolventă a unei forme de educație terțiară	40%	26,7%
5	Promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei – reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Cu cel puțin 20 de milioane	Cu cel puțin 580.000 de persoane

Țintele valorice ale României pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europei 2020 au fost stabilite în urma unor dezbateri ale autorităților românești și aprobate apoi de către Comisia Europeană. Acestea au fost incluse în *Programul Național de Reformă al României 2011-2013*.

Inițiative strategice

Obiectivele sunt reprezentative pentru cele trei priorități - o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii - dar nu sunt exhaustive. Pentru a sprijini realizarea acestora, este necesară întreprinderea unei game largi de acțiuni la nivelul național, al UE și internațional. Comisia Europeană prezintă în acest sens șapte inițiative emblematice, al căror scop este de stimulare a realizării de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare, astfel:

- „O Uniune a inovării”- pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă;
- „Tineretul în mișcare” - pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;
- „O agendă digitală pentru Europa”- pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;
- „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”- pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea

surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;

- „*O Politică industrială adaptată erei globalizării*” - pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;
- „*O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă*” - pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;
- „*Platforma europeană de combatere a sărăciei*” - pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Inițiativele emblematice adresează cele trei priorități ale Strategiei Europa 2020, conform Tabelului 9.3.

*Prioritățile inițiativelor emblematice ale
Strategiei Europa 2020*

Tabel 9.3

<i>Priorități</i>	<i>Inițiative emblematice</i>
<i>Creștere Inteligentă</i> (dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare)	<i>O Uniune a inovării</i> <i>Tineretul în mișcare</i> <i>O agendă digitală</i>
<i>Creștere Durabilă</i> (promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive)	<i>O Europă eficientă</i> <i>Politica industrială</i>
<i>Creștere Favorabilă Incluziunii</i> (promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială)	<i>O agendă pentru noi competențe</i> <i>Platforma Europeană de combatere a sărăciei</i>

Un document deosebit de important pentru perioada următoare este decizia Uniunii Europene de stabilire a unui **Cadru strategic comun 2014 – 2020 (CSC)** pentru:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDER);
- Fondul social european (FSE);
- Fondul de coeziune (FC);
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR);
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF).

Aceste fonduri urmăresc obiective politice complementare, iar gestionarea lor este partajată între statele membre și Comisia Europeană. Ele constituie principala sursă de investiții la nivelul UE pentru a ajuta statele membre să restabilească creșterea economică și să asigure o redresare bogată în locuri de muncă, garantând totodată o dezvoltare durabilă, în conformitate cu obiectivele strategiei Europa 2020.

În scopul de a facilita dezvoltarea contractelor de parteneriat și a programelor, propunerea prevede adoptarea unui cadru strategic comun. CSC ar trebui să sporească coerența între angajamentele politice asumate în contextul strategiei Europa 2020 și investițiile de pe teren. El ar trebui să încurajeze integrarea, definind modalitățile de colaborare între fonduri. De asemenea, CSC va constitui o sursă de orientare strategică, care va trebui tradusă de către statele membre și regiuni în programarea fondurilor aparținând CSC, în contextul necesităților, oportunităților și provocărilor lor specifice.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) atribuie obiective clare pentru aceste instrumente. Comisia Europeană consideră că aceste obiective pot fi urmărite în mod mai eficace dacă cele cinci fonduri sunt mai bine coordonate, pentru a evita suprapunerile și a maximiza sinergiile, dacă ele sunt integrate pe deplin în guvernarea economică a Uniunii Europene și contribuie la punerea în aplicare a strategiei Europa 2020, prin implicarea părților interesate la nivel național, regional și local.

Acesta este motivul pentru care Comisia a propus un regulament privind dispozițiile comune pentru toate cele cinci fonduri. Propunerea prevede o coordonare mult mai strânsă a fondurilor pentru a obține:

- ✓ *Concentrarea resurselor asupra obiectivelor strategiei Europa 2020, prin intermediul unui set comun de obiective tematice la care vor contribui fondurile;*
- ✓ *Simplificarea prin modalități de planificare și de punere în aplicare mai coerente;*
- ✓ *O mai mare atenție acordată rezultatelor, prin intermediul unui cadru și a unei rezerve de performanță;*
- ✓ *Armonizarea normelor de eligibilitate și extinderea opțiunilor simplificate în materie de costuri, pentru a reduce sarcina administrativă pentru beneficiari și autoritățile de management.*

În plus, propunerea prevede adoptarea de *contracte de parteneriat*, care vor stabili angajamentele partenerilor la nivel național și regional. Contractele de parteneriat vor fi corelate cu obiectivele strategiei Europa 2020 și cu programele naționale de reformă. Acestea vor stabili „o abordare integrată pentru dezvoltarea teritorială, susținută de toate fondurile aparținând cadrului strategic comun”.

Propunerea de regulament privind dispozițiile comune identifică unsprezece obiective tematice. Prin identificarea obiectivelor principale ale strategiei Europa 2020 care urmează să fie abordate în cadrul fondurilor CSC și a gamei de acțiuni-cheie care ar putea fi efectuate împreună în cadrul acestor obiective tematice, CSC poate furniza orientări suplimentare cu privire la modul cel mai eficient în care fondurile CSC pot fi orientate către creșterea în contractele de parteneriat și în programe:

- ✓ *FEDER va contribui la toate obiectivele tematice și se va concentra asupra domeniilor de investiție legate de contextul în care operează întreprinderile (infrastructură, servicii pentru întreprinderi, inovare, TIC și cercetare) și la prestarea de servicii pentru cetățeni în anumite domenii (energie, servicii online, educație, sănătate, infrastructuri sociale și de cercetare, accesibilitate, calitatea mediului).*
- ✓ *Fondul de coeziune se va axa pe ameliorarea mediului, dezvoltarea durabilă și TEN-T;*

- ✓ *FSE va fi programat în conformitate cu patru obiective tematice: ocuparea forței de muncă și mobilitatea lucrătorilor; educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții; promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, precum și consolidarea capacității administrative. Acțiunile sprijinite de FSE vor contribui, totuși, și la alte obiective tematice;*
- ✓ *Cele șase priorități ale FEADR vor avea drept obiectiv o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în sectorul agricol, alimentar și forestier, precum și în zonele rurale în ansamblu. Ele vizează transferul de cunoștințe și inovarea, competitivitatea agriculturii, gestionarea resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, precum și dezvoltarea incluzivă a zonelor rurale;*
- ✓ *Prioritățile EMFF, în conformitate cu reformapoliticii comune în domeniul pescuitului, se vor concentra asupra viabilității și a competitivității pescuitului și a acvaculturii, sprijinind, în același timp, sustenabilitatea mediului. EMFF va promova coeziunea socială și crearea de locuri de muncă în comunitățile dependente de pescuit, în special prin diversificarea activităților în alte sectoare maritime, precum și prin acțiuni în domeniul politicii maritime integrate.*

În temeiul propunerii, regiunile ar urma să concentreze fondurile alocate din FEDER asupra unui număr limitat de obiective, aliniate Strategiei Europa 2020. De asemenea, resursele ar urma să fie direcționate către domenii precum eficiența energetică și sursele regenerabile de energie, inovarea și sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) – cel puțin 80% din fonduri, în cazul regiunilor mai dezvoltate și cel puțin 50%, în cazul celor mai puțin dezvoltate. Anumite domenii nu vor fi eligibile pentru finanțare – de exemplu, producerea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun sau dezafectarea centralelor nucleare.

FEDER va acorda sprijin specific pentru orașe și dezvoltarea urbană. De asemenea, o parte din fonduri ar urma să fie alocată pentru măsuri de dezvoltare urbană integrată și durabilă și pentru crearea unei platforme de dezvoltare urbană care să promoveze schimburile între orașe.

Un suport deosebit de important în asigurarea coerenței privind aplicarea *Cadrului strategic comun 2014-2020* este furnizat de documentul referitor la **Principiul parteneriatului în implementarea fondurilor care fac obiectul cadrului strategic comun - elemente pentru un cod european de conduită în materie de parteneriat.**

Acțiunea în favoarea creșterii economice și a creării de locuri de muncă necesită atât asumarea responsabilității la cel mai înalt nivel politic, cât și mobilizarea tuturor părților interesate din Europa. Parteneriatul a fost identificat, prin urmare, ca fiind un element-cheie pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020.

Parteneriatul a reprezentat, de asemenea, pentru o lungă perioadă de timp, unul dintre principiile cheie pentru implementarea fondurilor care fac obiectul cadrului strategic comun al Uniunii Europene (fondurile CSC). Principiul parteneriatului presupune o strânsă cooperare între autoritățile publice la nivel național, regional și local în statele membre, precum și cu sectorul privat și sectorul terțiar. Partenerii ar trebui să fie implicați activ pe parcursul întregului ciclu de programare - pregătire, punere în aplicare, monitorizare și evaluare.

Parteneriatul trebuie să fie privit în strânsă legătură cu abordarea bazată pe guvernanta pe mai multe niveluri și cu principiile subsidiarității și proporționalității. Guvernanta pe mai multe niveluri reprezintă o acțiune coordonată a UE, a statelor membre și a autorităților locale și regionale, bazată pe parteneriat și vizând elaborarea și punerea în aplicare apoliticilor UE.

Conform propunerilor Comisiei pentru fondurile CSC în perioada 2014-2020, statele membre vor avea obligația clară de a organiza un parteneriat, dar stabilirea procedurilor specifice pentru implicarea partenerilor relevanți în diferitele etape de programare va fi lăsată la latitudinea autorităților naționale.

Codul european de conduită în materie de parteneriat (CECP) va stabili cerințele minime care sunt necesare pentru a se ajunge la un parteneriat de înaltă calitate în procesul de implementare a fondurilor, menținând în același timp flexibilitatea acțiunilor statelor membre referitoare la modalitățile de organizare a participării diferiților parteneri.

Politica agricolă comună (PAC) a fost lansată în 1962 și reprezintă un parteneriat între agricultură și societate, între Europa și agricultorii săi.

Obiectivele sale principale sunt:

- Creșterea productivității agricole, pentru a asigura securitatea aprovizionării cu hrană la prețuri rezonabile pentru consumatori;
- Asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru agricultorii din UE.

În prezent, UE se confruntă cu noi provocări conexepoliticii agricole:

- Securitatea alimentară – la nivel mondial, producția de alimente vatrebui să se dubleze pentru a hrăni o populație mondială de 9 miliarde de oameni în 2050;
- Schimbările climatice și gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- Susținerea zonelor rurale din întreaga UE și menținerea vitalității economiei rurale.

Capolitică comună integrată, PAC este adoptată de toate statele membre UE, gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului anual al UE. Pe de altă parte, alte domenii depolitică, precum serviciile de sănătate și educația, sunt finanțate în mare măsură de guvernele naționale ale statelor membre ale UE. În prezent, cheltuielile anuale cu agricultura și cu dezvoltarea rurală cumulează aproximativ 55 miliarde EUR, ceea ce reprezintă în jur de 45 % din bugetul total al UE.

Politica agricolă comună 2014 – 2020 este adaptată pentru a răspunde provocărilor viitoare. În anii următori, PAC va deveni mai echitabilă, mai ecologică, mai eficientă, dar și mai inovatoare. Fondurile financiare alocate țării noastre prin PAC sunt substanțiale. Astfel, dacă bugetul acordat României în cadrul financiar multianual al Uniunii Europene 2014-2020 este de 39,8 miliarde de euro (în creștere cu 18% față de bugetul din perioada 2007-2013), prin PAC România are alocate 17,5 miliarde de euro, ceea ce înseamnă o creștere cu 27% față de alocația în exercițiul bugetar 2007-2013, care a fost de 13,8 miliarde euro.

În octombrie 2011, *Comisia Europeană pentru dezvoltarea rurală* a prezentat un set de propuneri legale pentru perioada 2013-2020, care includ un proiect de regulament prin care se oferă susținere din partea *Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală* (FEADR). Această propunere a FEADR stă la bazapoliticii de dezvoltare rurale a PAC și se aliniază strategiei de creștere Europa 2020.

Recomandările Comisiei Europene pentru România (2013)

Comisia Europeană a emis un număr de opt recomandări pentru România, menite să ajute la îmbunătățirea performanței economice, astfel:

⇒ ***Punerea în aplicare a unui program preventiv:***

În 2011, autoritățile române au negociat cu Comisia Europeană și FMI un program preventiv de ajustare economică.

⇒ ***Finanțele publice și un sistem de impozitare sustenabile:***

Deși poziția bugetară s-a îmbunătățit în România, nivelul redus de respectare a obligațiilor fiscale constituie o provocare majoră, iar sustenabilitatea și adecvarea sistemului de pensii prezintă riscuri medii pe termen lung.

Prin urmare, România ar trebui să ia măsuri de îmbunătățire a colectării impozitelor, să egalizeze vârsta de pensionare pentru femei și bărbați și să susțină reforma pensiilor, promovând încadrarea în muncă a lucrătorilor în vârstă.

⇒ ***Reformarea sectorului sanitar:***

În sectorul sanitar din România există inegalități majore, cauzate în principal de utilizarea inefficientă a resurselor și de un management defectuos.

România trebuie să depună eforturi mai mari pentru a spori rentabilitatea sistemului, reducând utilizarea excesivă a internărilor în spitale și îmbunătățind asistența primară și sistemele de trimitere a pacienților.

⇒ ***Piața muncii, șomajul în rândul tinerilor și sărăcia:***

În 2012, România înregistra o rată scăzută de ocupare a forței de muncă în general, iar rata de activitate în rândul tinerilor era printre cele mai mici din UE.

România trebuie să amelioreze calitatea politicilor vizând activarea forței de muncă și să pună în aplicare, cât mai repede, *Planul național pentru angajarea tinerilor*. Numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excludere este, de asemenea, foarte ridicat, copiii fiind printre cei mai afectați. România trebuie să adopte neîntârziat legislația restantă și să întărească legătura dintre transferurile sociale și măsurile de activare.

⇒ ***Reforma învățământului:***

România se confruntă cu o provocare majoră în ceea ce privește creșterea calității sistemului de învățământ și de formare profesională.

Părăsirea timpurie a școlii este o problemă importantă. România ar trebui să pună în aplicare reformele și, în același timp, să își dezvolte capacitatea administrativă. Învățământul terțiar trebuie adaptat la nevoile pieței muncii, iar accesul persoanelor dezavantajate ar trebui îmbunătățit.

⇒ ***Modernizarea administrației publice:***

Capacitatea administrativă redusă este o preocupare majoră pentru România, care contribuie la o rată scăzută de absorbție a fondurilor UE.

Prin urmare, trebuie consolidată guvernanta și calitatea administrației publice.

⇒ *Mediul de afaceri:*

Provocările majore cu care se confruntă România în acest domeniu sunt un mediu de afaceri slab dezvoltat și sprijinul scăzut acordat cercetării și dezvoltării.

Autoritățile române ar trebui să asigure servicii de e-guvernare eficiente și să facă eforturi pentru a facilita accesul la finanțare și pentru a reduce numărul de proceduri administrative pe care trebuie să le îndeplinească IMM-urile. De asemenea, România ar trebui să amelioreze eficiența și independența sistemului judiciar, precum și eficiența politicilor de prevenire și combatere a practicilor de corupție, în special în domeniul achizițiilor publice.

⇒ *Energie și transporturi:*

România înregistrează un grad scăzut de competitivitate și eficiență în sectorul energetic și în cel al transporturilor.

Ea ar trebui să asigure liberalizarea prețurilor la gaze și electricitate, să consolideze guvernanta întreprinderilor de stat și a organismelor de reglementare și să finalizeze conexiunile transfrontaliere. Infrastructura pentru conexiunile de bandă largă este cea mai slab dezvoltată din UE, aspect care ar trebui remediat. În sectorul transporturilor, este nevoie de un plan amplu pe termen lung.

9.2. Context Național

Programul Național de Reforma (PNR)

Programele naționale de Reformă (PNR) reprezintă obligația fiecărui stat membru de a transla la nivel național obiectivele cuprinse în documentul *Europa 2020*. După publicarea de către Comisia Europeană a *Analizei Anuale a Creșterii*, statele membre au obligația de a prezenta versiuni actualizate ale PNR.

Pentru România, PNR reprezintă platforma-cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică, în concordanță cu politicile Uniunii Europene (UE), care permite concertarea demersurilor naționale pentru modernizarea economiei și societății românești și susține convergența economico-socială cu celelalte state membre ale UE. urmărirea aplicării acțiunilor incluse în PNR este asigurată periodic (trimestrial, anual) pe baza *Planului de acțiune pentru implementarea PNR*.

Programul Național de Reformă 2011-2013 (PNR) reprezintă platforma-cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică a României, în concordanță cu politicile Uniunii Europene (UE), având ca priorități realizarea unei economii inteligente, durabile și favorabile incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și de coeziune socială. Utilizarea judicioasă a acestui instrument, prin asumarea reformelor necesare și realiste în contextul european al eforturilor pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020, permite concertarea demersurilor naționale pentru modernizarea economiei și societății române pentru a susține convergența economico-socială cu celelalte state membre ale UE.

Prin PNR au fost fixate ținte naționale concrete pentru toate domeniile majore, respectiv ocuparea forței de muncă, cercetare-dezvoltare-inovare, energie și schimbări

climatice, educație, combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale. Pentru fixarea ȋntelilor naționale au fost avute în vedere circumstanțele naționale specifice, precum și perspectivele economiei românești. De asemenea, PNR asigură coerența cu principalele acțiuni prioritare pentru punerea în aplicare a angajamentelor asumate de România în cadrul noului Acord de tip preventiv încheiat cu UE și FMI, respectiv în cadrul Pactului Euro Plus.

Memorandum privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020

Guvernul României a adoptat la 13 iunie 2012 un memorandum elaborat de Ministerul Afacerilor Europene, referitor la acțiunile și documentele privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020.

Documentul conține orientări metodologice pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și incluzive, precum și precizări pentru organizarea și funcționarea cadrului partenerial de consultare în vederea elaborării documentelor de programare naționale 2014-2020. Orientările metodologice descriu principalele elemente ale diverselor tipuri de documente programatice care urmează a fi elaborate, precum și etapele procesului de programare.

Totodată, conform memorandumului aprobat la 13 iunie 2012, organizarea și funcționarea cadrului partenerial de consultare în vederea elaborării documentelor de programare naționale 2014-2020 se va realiza cu respectarea principiului european al parteneriatului și implicând consultări cu reprezentanți ai autorităților competente naționale, regionale, locale, cu organizații ale societății civile, cu parteneri economici și sociali, inclusiv partenerii din domeniul protecției mediului sau având responsabilități pentru promovarea egalității și nediscriminării.

Structura partenerială la nivel național aprobată prin memorandum este configurată pe baza a 13 comitete, cu următoarea arie de competență:

- ✓ Integratoare – *Comitetul Interinstituțional pentru elaborarea Acordului de Parteneriat - CIAP;*
- ✓ *Pe domenii de intervenție – 10 comitete consultative tematice aferente domeniilor majore de intervenție definite la nivel național;*
- ✓ *Pe criterii teritoriale – 2 comitete consultative.*

Corespunzător secțiunilor din cadrul CIAP, sunt organizate Comitete Consultative pentru diverse domenii de intervenție, astfel:

- ❖ Mediu și schimbări climatice;
- ❖ Competitivitate și eficiență energetică;
- ❖ Comunicații și tehnologia informațională;
- ❖ Educație;
- ❖ Ocupare, incluziune socială și servicii sociale;
- ❖ Servicii de sănătate;
- ❖ Turism, cultură și patrimoniul cultural;
- ❖ Dezvoltare rurală, agricultură și pescuit;
- ❖ Administrație și buna guvernare;
- ❖ Transporturi.

Comitetele Consultative reprezentative pentru dezvoltarea regională și dimensiunea teritorială sunt:

- ✓ Comitetul Consultativ privind Dezvoltarea Regională (CCDR)
- ✓ Comitetul Consultativ privind Coeziunea Teritorială (CCCT).

Rolul acestor comitete consultative este de a stabili și prioritiza investițiile la nivel sectorial și regional, pe baza documentelor realizate în cadrul mai multor grupuri de lucru subsecvente. Propunerile formulate de către comitetele consultative sunt dezbătute în CIAP, la nivelul căruia este agreată gruparea domeniilor de intervenție corespunzătoare fiecărui document de programare, precum și principalele elemente privind modalitățile de implementare, monitorizare și evaluare.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială România 2030 (CSDT România 2030) este un document strategic privind dezvoltarea teritorială durabilă și integrată pe termen mediu și lung a României. Conceptul asigură un cadru de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României, în conexiune cu evoluțiile din spațiul european și internațional și se bazează pe practicile curente în domeniul planificării teritoriale (spre exemplu, din Finlanda, Irlanda, Ungaria, Olanda și Franța). Nota specifică a acestuia este apelul la o viziune integratoare a acțiunilor de dezvoltare, în care nu se propun soluții generale pentru probleme, ci soluții care izvorăsc din nevoile și caracteristicile diferitelor zone.

Obiectivul general al CSDT este asigurarea integrării României în structurile Uniunii Europene prin afirmarea identității regional-continentale, a rolului său în regiune, creșterea coeziunii spațiale și a competitivității și asigurarea unei dezvoltări durabile a României.

Obiectivul general este detaliat în cinci obiective strategice majore:

- *Racordarea la rețeaua europeană a polilor și coridoarelor de dezvoltare spațială;*
- *Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane;*
- *Afirmarea solidarității urban-rural adecvată categoriilor de teritorii;*
- *Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale;*
- *Valorificarea patrimoniului natural și cultural.*

CSDT România 2030 stabilește liniile directoare de dezvoltare teritorială a României la scară regională, interregională, națională, prin integrarea relațiilor relevante la nivel transfrontalier și transnațional, corelând conceptele de coeziune și competitivitate la nivelul teritoriului.

Scopul CSDT România 2030 este de a pune în evidență, din perspectivă teritorială integrată, modalitățile de valorificare a potențialului național, în vederea recuperării decalajelor de dezvoltare față de țările europene, de a stimula dezvoltarea echilibrată a României și de a consolida rolul României ca Stat Membru al Uniunii Europene și ca actor activ în zona Europei Centrale și de Est.

Documentul urmărește maximizarea impactului investițiilor străine și naționale, prin orientarea lor către zone relevante. Această direcționare se realizează prin intermediul proiectelor strategice naționale și apoliticilor publice elaborate în conformitate cu obiectivele acestuia.

Cadrul național strategic pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar și a spațiului rural în perioada 2014 - 2020 - 2030

Necesitatea Cadrului național strategic rural este determinată de trei factori majori ai dezvoltării agricole:

- ✓ *Cerința asigurării securității alimentare naționale și garantarea siguranței alimentare a populației României;*
- ✓ *Resursele naturale, materiale și umane ale agriculturii românești;*
- ✓ *Favorabilitatea ecologică a resurselor agricole ale României de a furniza produse agroalimentare de calitate superioară pe piața internă și internațională.*

Construcția Cadrului național strategic rural este așezată pe trei piloni: *agricultură, alimentație și mediu*, fiecare dintre acestea având importanță vitală pentru pacea socială din România și pentru ameliorarea continuă a vieții rurale românești.

Prioritățile Cadrului național strategic rural pentru perioada 2014-2030 s-au stabilit pornind de la funcțiile spațiului și ale economiei rurale, ale agriculturii românești, necesitatea dezvoltării accelerate a acestora, noul parteneriat între Europa și fermieri, conform reformei PAC și a bugetului agricol european pentru perioada 2014-2020:

- ✓ *Garantarea securității și siguranței alimentare, prin asigurarea integrală a necesarului intern de produse alimentare de calitate îmbunătățită și a unui excedent, față de consumul alimentar intern, disponibil pentru export;*
- ✓ *Asigurarea echilibrului ecologic durabil pe termen lung al spațiului rural, prin investiții publice, public-private sau private în lucrări de infrastructură de protecție și echipare a teritoriului (sisteme de irigații, sisteme hidro-ameliorative de protecție, perdele de protecție, împădurirea terenurilor degradate și defrișate, sporirea gradului de acoperire verde a teritoriului etc.);*
- ✓ *Conservarea și protejarea resurselor naturale regenerabile (solul, apa, aerul, biodiversitatea) și utilizarea durabilă a resurselor naturale agricole, în primul rând a solului, conservarea biodiversității, aplicarea politicilor de atenuare a efectelor schimbărilor climatice;*
- ✓ *Consolidarea exploatațiilor agricole, modernizarea tehnologiilor și ameliorarea generală a activităților agricultorilor;*
- ✓ *Stimularea formării exploatațiilor agricole privat-familiale comerciale de tip european prin restrângerea treptată a exploatațiilor agricole de subzistență;*
- ✓ *Dezvoltarea teritorială echilibrată a economiei rurale agricole, extinderea IMM-urilor rurale agroalimentare și nonagricole și creșterea gradului de ocupare a populației rurale, prin angajarea și stabilizarea în rural, cu preponderență a populației rurale active tinere;*
- ✓ *Echilibrarea balanței alimentare (și de plăți) românești și creșterea exporturilor agroalimentare românești;*
- ✓ *Restrângerea zonelor rurale defavorizate și a sărăciei rurale severe;*
- ✓ *Compatibilizarea sistemului național de învățământ și cercetare științifică cu cel european, asigurarea unui parteneriat durabil al acestuia cu sistemul agroalimentar românesc.*

Pentru asigurarea securității alimentare naționale care garantează siguranța alimentară a populației, agricultura României trebuie să se înscrie în următorii parametri de performanță:

- ✓ *Dublarea randamentelor agricole în următorii zece ani, comparativ cu deceniul 2000-2010;*
- ✓ *Dublarea valorii producției vegetale și animale în următorul deceniu, față de cea din 2010;*
- ✓ *Dublarea valorii producției agroalimentare procesate față de anul 2010;*
- ✓ *Creșterea ratei de absorbție a fondurilor europene.*

Singura șansă a României pentru dezvoltarea agriculturii, prin care să se susțină nivelele de producție propuse în continuare pentru orizonturile 2015, 2020, 2025, 2030, constă în:

- *alocarea masivă, dar rațională, dacă se poate optimă, de capital investițional în infrastructura rurală;*
- *echiparea teritoriului agricol (circa 1,7 mil. ha irigate, Canalul Siret-Bărăgan);*
- *plantarea perdelelor de protecție a câmpului pe circa un milion de hectare în zonele cele mai aride;*
- *modernizarea exploataților agricole;*
- *extinderea întreprinderilor de stocare-procesare a produselor agroalimentare (nu numai cereale);*
- *sporirea capitalului de exploatare, atât din surse proprii cât și din credite bancare avantajoase, acordat fermelor agricole.*

Se estimează că România are un potențial alimentar, la orizontul 2030, pentru 38,5 mil. persoane, respectiv un disponibil pentru export și pentru consum nealimentar de materii prime agricole de circa 49-50 mld. €.

Acordul de Parteneriat dintre România și Comisia Europeană 2014-2020.

Documentul a fost transmis informal serviciilor Comisiei Europene în luna octombrie 2013, deoarece la nivelul Uniunii Europene nu erau adoptate încă regulamentele prin care se stabilește modul de implementare a fondurilor europene în viitoarea perioadă de programare.

Acordul de parteneriat dintre România și CE vizează utilizarea fondurilor europene în perioada 2014-2020. În viitoarea perspectivă financiară, România va investi € 39.34 miliarde alocate din fonduri structurale europene (FSE) plus co-finanțarea aferentă, în conformitate cu obiectivele tematice ale UE 2020 și prioritățile naționale ale României. Acordul de parteneriat stabilește modul în care aceste investiții vor fi concentrate pentru a promova competitivitatea, convergența și cooperarea și să încurajeze o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, prin stabilirea unor priorități naționale de investiții specifice.

Având în vedere că FSE va fi unul dintre cele mai importante instrumente pentru a face față provocărilor principale de dezvoltare ale României, identificate în programul de creditare al UE/FMI și angajamentele UE 2020, *Acordul de parteneriat* stabilește modul în

care va fi optimizată utilizarea FSE pentru a realiza valoarea adăugată a cheltuielilor publice, prin integrarea principiilor de parteneriat, egalitatea între femei și bărbați, incluziunea socială și dezvoltarea durabilă.

Acordul de parteneriat este elaborat într-o manieră care oferă un cadru flexibil pentru România de a reacționa și a reorienta resursele europene, naționale și locale, pentru crearea condițiilor de creștere economică și ocupare a forței de muncă și pentru a maximiza rezultatele obținute. Prin acest document de programare România vizează exploatarea sinergiilor potențiale dintre FSE și alte surse de finanțare UE, printr-o abordare strategică și integrată.

Obiectivul general și contribuția strategică a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții. Ținând cont de situația și depoliticile macroeconomice, alături de blocajele creșterii la nivel național, subliniate mai sus, Guvernul României a stabilit anumite priorități de finanțare pentru utilizarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în Acordul de Parteneriat 2014-2020, cu obiectivul global de a reduce disparitățile de dezvoltare economică și socială între România și statele membre ale UE.

Acest obiectiv global este o simplă expresie a procesului de convergență economică și socială și reprezintă o continuare firească a obiectivului Cadrului de Referință Strategic Național 2007-2013.

Obiectivele de mai sus reflectă impactul posibil al FSE, și sunt estimate printr-o modelare macro-economică, pe baza modelului R-GREM. Modelul a proiectat, de asemenea, creșteri suplimentare semnificative pentru alți parametri macroeconomici cheie, inclusiv ocuparea forței de muncă în sectoare tranzacționabile (producție) și netranzacționabile (servicii) și în formarea brută de capital (investiții).

Obiectivele, la fel ca și celelalte rezultate macroeconomice, au fost obținute în baza alocărilor financiare orientative ale Acordului de Parteneriat, plecând de la ipoteza unei rate de absorbție de 80%. Obiectivele reflectă diferența dintre două scenarii: scenariul de bază („cu fonduri”), cu cheltuielile FSE la nivelul stabilit în AP, și un scenariu „fără fonduri”, unde se presupune că nu va exista o intervenție a FSE.

Pentru a îndeplini aspirațiile de creștere economică reflectate în obiectivul global al acestui Acord de Parteneriat, România se va transforma într-o economie modernă și competitivă, abordând următoarele cinci provocări în materie de dezvoltare:

- I. Competitivitatea
- II. Oamenii și societatea
- III. Infrastructura
- IV. Resursele
- V. Administrația și guvernarea

9.3. Context Regional

Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest pentru perioada 2014-2020

Această strategie reprezintă viziunea Regiunii Vest privind dezvoltarea regională și baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe/comunitare, naționale, regionale și/sau locale.

La elaborarea strategiei s-au avut în vedere unele aspecte evidente cu privire la Regiunea Vest, și anume:

- ⇒ Pentru majoritatea indicatorilor relevanți, cu excepția celor sociali, Regiunea Vest rămâne o regiune mai puțin dezvoltată în contextul Uniunii Europene.

Ca atare, Regiunea Vest continuă să necesite o gamă largă de intervenții și politici publice specifice obiectivului convergență, care continuă să acopere principalele domenii de dezvoltare economică, în special competitivitatea întreprinderilor, dezvoltarea economiei rurale, precum și infrastructura cheie și serviciile conexe - de transport, mediu, sănătate, educație și formare.

- ⇒ Regiunea Vest nu este o regiune omogenă.

Problemele de coeziune economică și socială sunt datorate disparităților care există între mediul urban și cel rural, precum și între cele patru județe ale regiunii. În special două orașe Timișoara și Arad, fiecare în parte și mai ales împreună sunt motorul de dezvoltare economică și socială pentru întreaga regiune. Pentru cele două orașe provocarea este clară: ele trebuie să devină competitive pe plan internațional, comparabil cu regiuni similare din Europa Centrală și cu cele din urmă Europa de Vest.

Acest deziderat implică o intervenție energetică și bine direcționată în ceea ce privește structura economică, dinamismul și progresul general. În același timp, județele Caraș-Severin și Hunedoara urmăresc constant creșterea gradului de competitivitate prin valorificarea potențialului local și diversificarea activităților economice, fiind încă dominate de un caracter industrial intensiv, dar redus în termeni de competitivitate și productivitate.

- ⇒ Activitatea economică din Regiunea Vest este concentrată în câteva sectoare care reprezintă circa jumătate din cifra de afaceri, forța de muncă și productivitatea regiunii.

O comparație internațională sugerează că nivelurile de productivitate din Regiunea Vest sunt încă scăzute față de valorile europene. Deși productivitatea medie din Regiunea Vest (12.799 €) este ușor peste media pentru România (11.507 €), aceasta este semnificativ mai scăzută decât media celor 10 țări membre ale Uniunii Europene începând cu 2004 (19.059 €) și decât media UE27 (48.428 €).

- ⇒ Schimbările demografice, inclusiv îmbătrânirea populației și migrația, sunt deosebit de importante în regiune.

În intervalul 1992-2012, populația Regiunii Vest a scăzut de la 2.111.947 la 1.828.313 persoane, conform datelor de la recensăminte. Răspunsul la schimbările demografice și, în special, evoluția structurii demografice a regiunii vor reprezenta adevărate provocări mai ales pentru furnizarea serviciilor de educație și sănătate,

dar și la nivel de impozitare, sistem de pensii, servicii financiare, turism și opțiuni de agrement. Ofertele de forță de muncă și de competențe în multe domenii sunt limitate de dimensiunea demografică.

- ⇒ Realizarea unei dezvoltări regionale echilibrate și a unei competitivități sporite depinde încă, în mare măsură, de nivelul național, de calitatea și de stabilitatea mediului juridic și de crearea unui cadru instituțional adecvat, iar pe plan local și regional de capacitatea de mobilizare a tuturor actorilor implicați în susținerea și implementarea unor proiecte de dezvoltare cu impact regional.

Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest pentru perioada 2014-2020 are la bază informațiile cuprinse în analiza socio-economică și analiza SWOT. Totodată, în elaborarea documentului au fost avute în vedere documentele strategice elaborate la nivel european (*Strategia Europa 2020*), național (variantele draft ale *Acordului de Parteneriat* și ale *Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională*), precum și strategiile elaborate la nivel regional, județean și local.

Strategia propusă pentru Regiunea Vest în perioada 2014-2020 se bazează pe rezultatele obținute într-o serie de studii care au susținut demersul de planificare:

- *Studiu regional de transport și mobilitate;*
- *Sustenabilitatea – motor al dezvoltării în Regiunea Vest;*
- *Studiu de potențial privind dezvoltarea axei Timișoara-Arad, centrul de polarizare al dezvoltării în Regiunea Vest;*
- *Creșterea impactului utilizării Fondurilor structurale asupra calității vieții locuitorilor din Regiunea Vest;*
- *Servicii pentru creșterea competitivității și specializare inteligentă în Regiunea Vest.*

Obiectivul general al Strategiei pentru Dezvoltare Regională pentru perioada 2014-2020: Regiunii Vest are scopul de a atinge nivelul PIB pe cap de locuitor și al calității generale a vieții similare cu regiunile puternice, non-capitale din Europa Centrală, până în 2020.

Pentru a îndeplini acest obiectiv general, Regiunea Vest trebuie să devină o regiune:

- ⇒ mai productivă - cu o forță de muncă eficientă și cu un nivel mai ridicat de inovare, atât în activitatea de producție, cât și la nivel de servicii. Regiunea trebuie să atingă un nivel ridicat de investiții, un număr mare de întreprinderi și de competențe, pentru a fi capabilă să concureze la nivel global;
- ⇒ o economie puternică - cu oameni receptivi și întreprinderi capabile să se adapteze rapid la schimbări, cu instituții și rețele de înaltă performanță, care facilitează creșterea economică durabilă;
- ⇒ conectată la nou - unde oamenii sunt educați, au competențe adecvate și relevante pentru activitatea lor;
- ⇒ un loc plăcut pentru a locui și lucra - cu o calitate bună a mediului natural și construit, cu acces egal la servicii de înaltă calitate, cu oportunități culturale, de agrement, sportive și civice pentru toți locuitorii;
- ⇒ coezivă - cu comunități locale puternice, sigure și favorabile incluziunii și egalității de șanse.

Atingerea acestui obiectiv general implică cel puțin revenirea la evoluția PIB și a productivității din perioada 2000-2007 și se bazează pe următoarele **obiective specifice**:

- ⇒ Accentuarea rolului cercetării-inovării. Acest lucru nu se poate realiza decât dacă există o schimbare a vitezelor în modul în care întreg domeniul CDI este configurat și organizat în cadrul regiunii, în modul în care sprijinul financiar public este furnizat acestor activități și în modul în care organismele publice de dezvoltare sprijină aceste activități. În plus, trebuie creată o relație din ce în ce mai strânsă cu mediul de afaceri, în vederea transferului rezultatelor CDI în mediul privat.
- ⇒ Concentrare mai clară asupra IMM-urilor și investițiilor directe. Trebuie avută în vedere trecerea la asistență, foarte selectivă, practică și financiară a întreprinderilor din sectoarele-cheie, cu precădere la nivelul acelor întreprinderi care au potențial de "creștere-înaltă". De asemenea, asistența pentru mediul privat va avea în vedere pachete de servicii pentru crearea de rețele de furnizori și internaționalizare. Acest lucru înseamnă, de exemplu, atingerea unor niveluri de investiții străine directe similare celor din perioada 2000-2007, dar mai puternic axate pe activitățile de cunoaștere intensivă, și incluzând, unde este posibil, atragerea a cel puțin câtorva funcții de cercetare și dezvoltare tehnologică, în special în domeniile identificate ca sectoare „smart”.
- ⇒ Îmbunătățirea nivelului productivității. Creșterea economiei regionale este dependentă de doi factori critici: rata de ocupare (numărul de persoane ocupate) și nivelul productivității (valoarea generată de fiecare oră lucrată).

Pentru a crește productivitatea la nivel regional, intervențiile pot fi grupate la nivelul următorilor factori cheie:

- aptitudini: orientarea asupra categoriilor de persoane fără calificare și îmbunătățirea abilităților persoanelor ocupate;
 - inovare: creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare a întreprinderilor, în special IMM-uri și transformarea cât mai multor idei în produse sau servicii noi sau îmbunătățite;
 - întreprinderi: creșterea ratei de formare și de supraviețuire a întreprinderilor și crearea unei culturi antreprenoriale începând de la școală;
 - investiții: îmbunătățirea nivelului de investiții în sectorul serviciilor.
- ⇒ Creșterea conectivității și mobilității în/din regiune, indiferent că vorbim despre transport rutier, feroviar, aerian sau naval. Identificarea și dezvoltarea punctelor multimodale de transport poate contribui la creșterea competitivității regionale. La nivel intern, trebuie încurajată folosirea transportului public în comun în detrimentul mașinii proprii, precum și a mijloacelor alternative de transport.
 - ⇒ Identificarea niselor din turism și formularea unei oferte turistice agregate. Acest lucru presupune o abordare serioasă a unui domeniu în care Regiunea Vest a fost în “standby”. Există în Regiune un potențial de a dezvolta și susține produsele de nișă, dintre care unele pot fi organizate și comercializate în mod integrat. Se impune înființarea unei organizații formale și eficiente, regionale de turism, care să-și asume toate sarcinile de sprijin în domeniul turismului, inclusiv activitățile de promovare în țară, cât și în afară.

Prin caracterul său economic, turismul crează cererea turistică – clientela și oferta turistică – produsul turistic. În timp ce oferta are un caracter imobil, unul dintre cei mai importanți clienți pentru care Regiunea Vest poate dezvolta produse turistice este familia, un segment în creștere în termeni de durată a sejurului și a volumului încasărilor.

- ⇒ Îmbunătățirea indicatorilor de participare, în special în învățământul secundar superior și în învățământul terțiar. Regiunea nu este economic sustenabilă cu valorile prezente ale participării în educație. Sunt necesare noi strategii pentru a se asigura că toate persoanele considerate în deplină sănătate dobândesc până la împlinirea vârstei de 18 ani un set semnificativ de aptitudini profesionale, tehnice sau academice. Un prim pas îl vor reprezenta eforturile pentru a identifica grupurile țintă și chiar teritoriile vulnerabile sub aspectul participării. Inițiativele de tip "a doua șansă" trebuie încurajate.
- ⇒ Creșterea calității și accesului la asistență medicală eficientă primară și în afara mediului spitalicesc, cu precădere în etapa de diagnosticare pentru toți cetățenii regiunii. Acest lucru nu este posibil în lipsa unui proces continuu de restructurare și reconfigurare a sistemului de sănătate și, în special, al infrastructurii de sănătate.
- ⇒ Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în regiune. Acest deziderat trebuie să se bazeze pe creșterea economică și ocuparea forței de muncă, dar și pe o protecție socială modernă și eficientă. În plus, intervențiile în protecția socială trebuie să fie inovative și să se combine cu un set extins depolitici sociale, inclusiv educație direcționată, asistență socială, asigurarea de locuințe, sănătate, politici orientate către familie.
- ⇒ Diminuarea disparităților de dezvoltare. În primul rând vorbim despre disparitățile existente între orașele din Regiunea Vest și relansarea socio-economică a centrelor urbane în declin. Accentul se pune pe creșterea calității spațiului urban prin utilizarea terenurilor degradate, valorificarea potențialului turistic și creșterea calității serviciilor publice. Totodată, există diferențe de dezvoltare între județele regiunii, caz în care trebuie identificat acel optim de dezvoltare bazat pe de-o parte pe tradiție, iar pe de altă parte pe specializarea prezentă. Nu în ultimul rând, vorbim despre disparități de dezvoltare pe relația rural-urban. În rural există încă multe zone cu potențial de dezvoltare redus, caracterizate printre altele de un nivel scăzut de dezvoltare a infrastructurii și a accesului la servicii de calitate și de un nivel mai ridicat de sărăcie.
- ⇒ Îmbunătățirea capacității regionale de "dezvoltare" prin crearea și îmbunătățirea constantă a instrumentelor de sprijin a proceselor de dezvoltare în cele mai multe dintre domeniile deja amintite. Un pas poate fi reprezentat de dezvoltarea unor programe de schimburi inter și intraregionale. Un alt pas are în vedere dezvoltarea de capacități, instituții și mecanisme care să sprijine sistemul local, județean și regional în intervenții integrate.

Strategia cuprinsă în *Planul pentru Dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2014-2020* identifică, alături de punctele forte ale regiunii, și o serie de constrângeri care trebuie luate în considerare în planificarea orizontului 2014-2020: globalizarea, emergența economiilor asiatice, creșterea costurilor de energie, impactul schimbărilor climatice, precum și impactul asupra comunităților care rezultă din activitățile curente.

În definirea elementelor strategiei s-a avut în vedere identificarea raportului optim între nevoi și resurse și cuprinde un mix de intervenții, de la investiții în infrastructură la măsuri soft, propuse de partenerii regionali.

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivel de regiune, pentru perioada 2014–2020, au fost identificate următoarele **priorități de dezvoltare**:

1. Creșterea competitivității regionale prin promovarea inovării și specializării inteligente;
2. Dezvoltarea unei economii dinamice, bazată pe creșterea productivității și antreprenoriat;
3. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității într-o regiune conectată intern și internațional;
4. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității serviciilor în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale;
5. Promovarea creșterii sustenabile prin eficiența utilizării resurselor, energii regenerabile și un management proactiv al situațiilor de risc;
6. Încurajarea dezvoltării particularităților specifice comunităților urbane și rurale;
7. Dezvoltarea capacității administrative regionale.

Aceste priorități de dezvoltare pot fi realizate într-un orizont de timp de 8 – 10 ani prin implementarea de proiecte care să genereze dezvoltare, continuând ciclul de programare 2007 – 2013, dar cu o concentrare majoră a intervențiilor în jurul următoarelor **aspecte cheie**:

- ⇒ diversificarea bazei economice și crearea unei culturi antreprenoriale care să permită echiparea întreg teritoriului regiunii cu companii puternice;
- ⇒ transpunerea ideilor rezultate din activitatea de cercetare în produse și servicii noi sau îmbunătățite;
- ⇒ dezvoltarea în permanență a aptitudinilor / competențelor populației ca urmare a schimbării tiparelor legate de progresele tehnologice;
- ⇒ îmbunătățirea constantă a stării de sănătate a populației și reducerea excluziunii sociale;
- ⇒ adaptarea la provocările globale privind schimbarea modului în care sunt produse și consumate energia și resursele;
- ⇒ orientarea și prioritizarea intervențiilor în funcție de impactul asupra îmbunătățirii calității vieții cetățenilor;
- ⇒ reducerea disparităților regionale.

9.4. Analiza Băncii Mondiale- Regiunea Vest

Regiunea Vest a României își dezvoltă strategia de specializare inteligentă cu sprijinul Băncii Mondiale. Obiectivul este de a dezvolta o evaluare detaliată a competitivității și a specializării inteligente a producătorilor de bunuri și furnizorilor de servicii și de a identifica măsuri depolitică, intervenții și nișe de specializare inteligentă care pot sprijini potențialul acestora de creștere.

Proiectul de asistență tehnică oferită de Banca Mondială include șapte livrabile, care vor fi utilizate de Agenția de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest) ca input-uri în vederea stabilirii priorităților de dezvoltare regionale, astfel:

1. Evaluarea rezultatelor comerciale
2. Evaluare teritorială: profil, performanță și factori de creștere
3. Evaluarea Economico-Geografică: provocările dezvoltării teritoriale
4. Facilitarea comerțului și a transportului și evaluarea infrastructurii logistice
5. Competitivitatea firmelor din Regiunea Vest a României: diagnoză, provocări și oportunități
6. Studii de caz din sectorul specializării inteligente.
7. Raportul final: Recomandări privind politicile

Studiile realizate de Banca Mondială au condus la elaborarea *Raportului Final*, intitulat *“România Regiunea Vest – Creșterea competitivității și specializarea inteligentă”*.

Elementele de fundamentare, pe baza cărora au fost definite prioritățile de dezvoltare regională, se referă la: creșterea economică; dezvoltarea teritorială în cadrul Regiunii Vest; atuurile teritoriale; domeniile care prezintă un avantaj competitiv; rolul politicilor orizontale pentru specializarea inteligentă în regiune; fondurile structurale UE și alte surse de finanțare.

- a) *Creșterea în Regiunea Vest* este puternică, antrenată fiind de un sector activ al întreprinderilor și de o orientare pronunțată către exporturi. De la sfârșitul anilor 1990, regiunea a cunoscut o creștere economică rapidă, care s-a tradus prin creșterea salariilor, generată de îmbunătățirea substanțială a productivității. În plus, există semne importante de activitate antreprenorială și Regiunea are una dintre cele mai ridicate concentrări de firme și exportatori din România.
- b) *Dezvoltarea regională* a fost oarecum dezechilibrată, cu discrepanțe teritoriale semnificative și o concentrare ridicată a activității economice și a exporturilor. Trebuie depășite mai multe obstacole pentru ca sistemul de producție din regiune să treacă la activități cu o mai mare valoare adăugată și pentru a se accelera convergența cu cele mai avansate regiuni ale UE.
- c) *Atuurile teritoriale*, umane, naturale și culturale pot fi utilizate pentru a se obține o creștere mai sustenabilă. Regiunea Vest beneficiază de mai multe puncte forte din punct de vedere competitiv. Elementele de infrastructură sunt relativ suficiente și ușurează accesul la țările învecinate. Forța de muncă din regiune este calificată, mulțumită sistemului de învățământ universitar care este relativ puternic. O poziționare geografică favorabilă, un mediu natural curat în mare parte și obiective culturale și arheologice neexploatate, oferă posibilități suplimentare de specializare în activități care aduc o valoare adăugată mai ridicată.

- d) Regiunea prezintă un *avantaj comparativ* aparent în domeniul auto, textil și al tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și un avantaj comparativ latent în domeniul agroalimentar și al turismului.

Pentru sectorul auto, provocarea principală ține de diversificarea către activități cu o valoare adăugată mai ridicată, ceea ce presupune avansarea pe lanțul valoric internațional.

Sectorul textil trebuie, de asemenea, să crească valoarea adăugată prin construirea abilităților și capacităților de care firmele au nevoie pentru a putea demara producția modelelor sau a mărcilor proprii.

În cazul sectorului agroalimentar, ținând cont de caracteristicile complexe și din ce în ce mai globale ale lanțului valorii, provocările țin de îmbunătățirea marketingului la produsele locale și stabilirea de conexiuni cu lanțurile mari de distribuție.

În TIC - privit în general ca și competitiv la nivel internațional pe parte de dezvoltare de software, proiectare și engineering - principala provocare este extinderea setului actual de activități și a capacității totale de producție.

- e) *Politicile orizontale*, adesea apanajul guvernului de la nivel central, sunt necesare pentru a încuraja specializarea inteligentă în regiune. Patru dintre domeniile depolitică cele mai sensibile sunt comune tuturor sectoarelor: (i) învățământul și formarea (extinderea și îmbunătățirea sistemului de școli profesionale, programe școlare relevante pentru industrie și formarea de abilități antreprenoriale și de management al afacerilor); (ii) îmbunătățiri ale infrastructurii locale de transport (rutier și feroviar); (iii) extinderea accesului la finanțe; și (iv) creșterea cadrului instituțional pentru inovare.

- f) *Fondurile structurale UE* și alte surse pot sprijini acțiunile orizontale și specifice pentru sector conform axelor prioritare și obiectivelor tematice. Fondurile structurale UE disponibile pentru perioada 2014-2020 pot fi utilizate în vederea atingerii de obiective orizontale și specifice sectorului în conformitate cu strategia de "specializare inteligentă" pentru Regiunea Vest. Disponibilitatea resurselor naționale și mobilizarea finanțării sectorului privat pot crește eficacitatea intervențiilor specifice. Urmând liniile directe ale Comisiei Europene, o serie de obiective tematice, definite prin politica de Coeziune a UE, sunt considerate relevante pentru Regiunea Vest și sunt grupate în axe prioritare.

Un aspect esențial al studiului efectuat de Banca Mondială se referă la definirea obiectivelor tematice și a priorităților de investiții pentru Regiunea Vest.

Astfel, se consideră că, din cele unsprezece Obiective Tematice definite de către Comisia Europeană, cinci se potrivesc cel mai bine nevoilor de dezvoltare ale Regiunii Vest. Prioritățile de investiții identificate în următoarele subsecțiuni pot fi finanțate din diverse Fonduri Europene Structurale și de Investiții (FESI), inclusiv FEDR. În timp ce investițiile promovate la nivel național, prin alte programe, pot fi, de asemenea, implementate, această propunere se concentrează pe investiții care pot fi finanțate prin inițiative regionale.

⇒ **Obiectivul tematic 1: întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării**

Nevoia de întărire a cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării este motivată de nivelul scăzut de cheltuieli cu C&D în Regiunea Vest - doar 0,22% din PIB-ul regional în 2010, în scădere de la 0,3% în 2008, comparat cu o medie națională de 0,47%. Chiar dacă

există o bază de cercetare în regiune, legătura acesteia cu industria este limitată. Principalele universități locale au început să investească în transferul de tehnologie, dar aceste investiții se află încă în stadiu incipient. Este nevoie de investiții suplimentare pentru a sprijini cercetarea și inovarea în rândul firmelor, pentru a dezvolta legături și sinergii între firme și pentru a îmbunătăți infrastructura de C&D din regiune.

Sectoarele auto, textile, TIC și agroalimentar, precum și alte activități, au un potențial de creștere și inovare semnificativ. Materialele eficiente din punct de vedere al resurselor pot fi utilizate ca și specializare suplimentară a regiunii, ținând cont de faptul că economia de energie va rămâne prioritatea UE în viitorul apropiat. Elementele naturale ale regiunii pot, de asemenea, reprezenta un punct de plecare pentru specializarea în turismul anti-îmbătrânire și medical. Acest fapt va necesita investiții suplimentare în turismul balneo, în ecoturism și în turismul activ. Dezvoltarea de noi clustere de procesare a lemnului sau energia verde pot fi explorate ca opțiuni de deplasare a avantajului comparativ al regiunii către eco-inovare și activități asemănătoare.

Regiunea Vest necesită un sistem regional de inovare eficient pentru a crește competitivitatea companiilor locale, mai ales prin îmbunătățirea capacității acestora de a efectua activități de cercetare și dezvoltare, ceea ce le-ar permite să se concentreze mai nou pe activități cu o valoare adăugată mai ridicată. În plus, atragerea companiilor mari în clustere de inovare poate conduce la transfer de tehnologie din amonte din lanțul de furnizare către companii locale mai mici și la diversificarea automată a bazei de producție a regiunii.

Îmbunătățirea cadrului instituțional este necesară pentru a crește eficiența investițiilor în cercetare, dezvoltare și inovare, prin crearea și consolidarea de instituții specializate, cum ar fi agențiile regionale de dezvoltare economică sau agențiile regionale pentru inovare, care ar putea gestiona și extinde proiectele existente asupra clusterelor inovatoare.

⇒ **Obiectivul tematic 3: Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii**

Rolul IMM-urilor este crucial în vederea asigurării dezvoltării economice a regiunii, mai ales în zonele aflate la distanță față de aglomerările economice. Analiza efectuată ca parte a acestui proiect indică faptul că o structură a pieței care include câteva firme lider și o gamă largă de firme mai mici este mai deschisă concurenței și poate maximiza creșterea producției și procentul de angajare.

Întreprinderile mici și mijlocii din Regiunea Vest au nevoie de sprijin pentru a deveni competitive. Măsurile posibile pentru IMM-uri pot urmări îmbunătățirea productivității muncii și a eficacității energetice. În plus, autoritățile pot ajuta firmele să acceseze finanțări, unul dintre obstacolele principale în calea dezvoltării IMM-urilor în România și în Regiunea Vest. Asemenea soluții pot include crearea de fonduri de investiții cu sprijin din finanțări UE.

Intervențiile planificate prin OT3 pot include, de asemenea, măsuri direcționate către firmele agroalimentare și pot oferi sprijin indirect pentru o mai bună utilizare a potențialului agricol local. Instituțiile regionale pentru inovare, cum sunt cele propuse prin OT1, pot crește nivelul de cunoștințe și pot disemina tehnologia în rândul IMM-urilor.

⇒ **Obiectivul tematic 6: Protecția mediului și promovarea eficienței resurselor**

Regiunea Vest prezintă un potențial turistic semnificativ care trebuie exploatat și sprijinit suplimentar. Domeniile de dezvoltare includ turismul balneo, ecoturismul și turismul activ, precum și turismul urban și de tip MICE.

Obiectivele culturale și arheologice aflate în această zonă a țării trebuie incluse într-un itinerar tematic integrat și promovat în mod adecvat. În mod similar, pot fi concepute măsuri de dezvoltare a stațiunilor balneo din regiune, împreună cu proiectele de cercetare de la OT1 concentrate pe tratamentele cu ape termale.

⇒ **Obiectivul tematic 10: Investiții în învățământ, abilități și formare continuă**

Extinderea disponibilității forței de muncă calificate care se poate implica în activități de inovare reprezintă o altă provocare majoră pentru regiune. Timișoara, și într-o mai mică măsură Aradul, sunt singurele orașe unde această capacitatea este disponibilă, chiar dacă și aici ea este limitată. Absolvenții de facultate trebuie să fie mai bine formați pentru a putea aplica cunoștințele tehnice. Firmele adesea au dificultăți în a identifica absolvenți care să corespundă nevoilor lor, în parte pentru că abilitățile oferite de sistemul de învățământ nu trec dincolo de conceptele teoretice.

Pentru a dezvolta seturi de abilități adecvate pentru absolvenți, trebuie îmbunătățite legăturile dintre industrie și universități. Acest fapt poate fi atins prin parteneriate public-private cu privire la colaborările de C&D sau prin adaptarea programei școlare pentru a răspunde nevoilor industriei. În prezent, asemenea proiecte comune sunt disponibile doar pentru companii mari ca Siemens și Continental, care au programe și parteneriate cu universitățile locale. Aceste eforturi trebuie mărite și ar trebui să includă firme locale, inclusiv întreprinderi mici și mijlocii.

Învățământul vocațional trebuie, de asemenea, extins și îmbunătățit pentru a oferi un număr suficient de tehnicieni calificați (mână de lucru specializată). Lipsa muncitorilor calificați care să poată utiliza mașinile de ultimă generație limitează potențialul de creștere a firmelor și crește costul de producție. Accesul la o gamă mai largă de forță de muncă calificată, combinat cu absolvenți mai bine ghidați, ar întări avantajele comparative ale regiunii. În timp ce parteneriatele între instituțiile de învățământ de stat și particulare, fie pentru formarea inițială, fie pentru programe de formare continuă pot fi promovate prin parteneriat sub egida Fundației Europene pentru Știință (ESF), investițiile în infrastructura de învățământ ar trebui susținute prin măsuri FEDR. Aceste parteneriate pot fi proiecte cu auto-susținere, sau parte a unor proiecte integrate pentru investiții în cercetare și inovare.

⇒ **Obiectivul tematic 11: Creșterea capacității instituționale și o administrație publică eficientă**

Instituțiile specializate trebuie să asigure succesul investițiilor în specializarea inteligentă. Este nevoie de unul sau mai multe organisme administrative care să poată coordona procesul de implementare a investițiilor și care să poată supraveghea procesul riguros de monitorizare și evaluare. În plus, instituții din categoria birourilor de transfer tehnologic pot sprijini strategia de specializare inteligentă prin promovarea colaborării dintre sectorul privat, universități și institute de cercetare-dezvoltare (ICD-uri).

9.5. Context metropolitan

Municipiul Deva aparține categoriei **localităților de rangul II**, conform criteriilor definite prin *Legea nr. 351/2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități"*. Ca urmare, sunt satisfăcute cerințele stipulate prin *Legea 351/2001* privind elementele și nivelul de dotare ale localităților urbane de rangul II, pentru categoria municipii reședință de județ.

Aceste cerințe se referă la:

- ✓ Populație: de la circa 50.000 la circa 200.000 de locuitori;
 - zona de influență: circa 200.000—500.000 de locuitori
- ✓ Rază de servire: circa 60—80 km
- ✓ Accesul la căile de comunicație:
 - acces direct la cel puțin două sisteme majore de căi de comunicație (trasee de cale ferată principală, drumuri naționale ce tranzitează sau pornesc din acel loc, eventual aeroport, porturi și/sau gări fluviale)
- ✓ Funcțiuni economice:
 - capacități de producție diversificate din sectorul secundar și al serviciilor productive, social-culturale și informative cu rază de servire prioritar județeană
- ✓ Nivel de dotare-echipare:
 - instituții de decizie politică, administrativă, juridică de importanță județeană:
 - sedii ale administrației publice locale; sedii de servicii descentralizate în teritoriu ale ministerelor și ale altor organe centrale neguvernamentale; sedii de partid, de sindicat, sedii ale organizațiilor neguvernamentale; judecătoria, tribunale, procuratură, parchet și alte instituții juridice;
 - educație, cercetare științifică:
 - institute de învățământ superior sau filiale ale acestora, colegii, institute sau filiale ale unor institute naționale de cercetare;
 - sănătate, asistență socială:
 - spital clinic universitar sau spital general, spitale de specialitate, stație de salvare județeană, asistență de specialitate (boli cronice, persoane cu handicap, recuperare funcțională, centre psihiatrice), cămine de bătrâni, centre de recuperare, orfelinate etc.;
 - cultură:
 - case de cultură cu săli de spectacol, eventual teatre, săli de concert, de expoziție, de conferințe, săli polivalente, cluburi, muzee, biblioteci, edituri, tipografii etc.;
 - comerț, servicii comerciale prestate populației și agenților economici:
 - centre comerciale, camere de comerț, centre de afaceri, burse de valori și de mărfuri, magazine specializate pentru vânzări cu ridicata și cu amănuntul, magazine de prezentare, servicii diversificate de înaltă calitate; posibilități de organizare a unor târguri importante;
 - turism: hoteluri de 3 stele cu cel puțin 200 de locuri;

- mass-media: mass-media județeană (posturi de radio și de televiziune), publicații cotidiene sau periodice;
- finanțe, bănci, asigurări:
 - sucursale sau filiale ale unităților financiar-bancare și de asigurări;
- sport, agrement:
 - zone de recreare și agrement, grădini zoologice, săli de competiții sportive de nivel național/regional, județean, stadioane și alte dotări diversificate pentru petrecerea timpului liber și sport (săli polivalente, terenuri de sport, piscine, eventual patinoare artificiale etc.);
- protecția mediului:
 - agenții de protecție a mediului și servicii dotate cu echipamente specifice pentru menținerea unui mediu de calitate și a igienei urbane;
 - alimentare cu apă și canalizare: rețele de alimentare cu apă, sistem colector de canalizare, stație de epurare;
- culte: lăcașuri de cult, episcopii, sedii eparhiale, vicariate, subcentre ale cultelor autorizate;
- transport/comunicații: gări, autogări, transport în comun, centrale telefonice automate, fax, poștă etc;
- ordine, securitate: instituții specifice cerințelor la nivel județean.

Municipiul Deva - Pol de dezvoltare urbană

Pentru desemnarea polilor de dezvoltare au fost selectate municipiile de rang 1 și 2. Deoarece potrivit legii 351/2001 există 81 de orașe, metoda de selecție a fost mai riguroasă pentru determinarea orașelor care ar putea servi drept centre de dezvoltare urbană.

Criteriile de bază în stabilirea polilor de dezvoltare urbană au fost:

- potențialul de dezvoltare economică;
- capacitatea de cercetare-dezvoltare și inovare (universități, institute de cercetări, centre de excelență);
- infrastructură de afaceri adecvată;
- accesibilitate (rutieră, feroviară, aeriană, maritimă);
- servicii publice oferite;
- capacitatea de asociere administrativă.

Unul dintre scopurile desemnării polilor de creștere și de dezvoltare urbană a fost acela de a contribui la o dezvoltare teritorială echilibrată a țării și pentru a evita creșterea disparităților interne, investițiile vor fi concentrate în acele orașe care acționează ca poli regionali și/ sau locali de creștere și iradiază dezvoltare în zonele adiacente, acordând prioritate polilor de creștere localizați în regiunile și județele cu un nivel de dezvoltare mai scăzut în termeni de PIB și șomaj.

În acest context, în perioada de programare 2007-2014 cele mai accesate proiecte au fost acelea de reabilitare a infrastructurii stradale, a drumurilor și pasajelor din interiorul orașelor. De asemenea, de mare importanță au fost și reabilitarea și modernizarea parcurilor, regiunea având un procentaj destul de redus pentru spațiile verzi pe cap de locuitor.

Abordarea policentrică urbană

Conform Legii nr. 351 din 2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), secțiunea IV Rețeaua de localități, pe lângă definirea ierarhizării funcționale, sunt definite alte două concepte:

- **Rețea de localități** - totalitatea localităților de pe un teritoriu (național, județean, zonă funcțională), ale căror existență și dezvoltare sunt caracterizate printr-un ansamblu de relații desfășurate pe multiple planuri (politico-administrativ, social-cultural, economic etc). Rețeaua de localități este constituită din localități urbane și localități rurale.
- **Sistem urban** - sistem de localități învecinate între care se stabilesc relații de cooperare economică, socială și culturală, de amenajare a teritoriului și de protecție a mediului, echipare tehnico-edilitară, fiecare păstrându-și autonomia administrativă.

Rangul unei localități reprezintă expresia importanței actuale și în perspectivă imediată a acesteia în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, politic, social, economic, cultural etc, în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse.

Zonele funcționale urbane (FUA - Funcțional Urban Areas) reprezintă cele mai mici elemente constitutive ale unei dezvoltări policentrice, fiind formate dintr-un nucleu urban și aria înconjurătoare integrată din punct de vedere al dezvoltării economice (de exemplu piața locală a forței de muncă).

În cadrul proiectului ESPON 2006 1.1.1. *Potențial pentru dezvoltarea policentrică în Europa*, ariile urbane funcționale din Europa au fost stabilite fie pe baza definițiilor oficiale, fie pe baza opiniilor experților (acolo unde aceste definiții nu există), criteriile luate în considerare axându-se pe bazinul forței de muncă, polii urbani, etc. În statele cu populație de peste 10 milioane locuitori (deci și România), zonele urbane funcționale au fost definite astfel: cel puțin 15.000 locuitori în centrul urban și peste 50.000 populația totală a FUA.

Zonele metropolitane de creștere (Metropolitan European Growth Areas - MEGA) au fost identificate în cadrul studiului, pe baza unei analize multicriteriale care a inclus populația, competitivitatea (prin produsul intern brut/locuitor și localizarea sediului primelor 500 companii europene), gradul de conectivitate (numărul de călători din aeroporturi, precum și un indicator de accesibilitate multimodală) și importanța cunoașterii (nivelul de educație și ponderea ocupării în activitățile de cercetare-dezvoltare).

În raportul final al proiectului, au fost identificate în România 59 zone urbane funcționale, din care 2 MEGA (București și Timișoara), 8 FUA de importanță națională sau transnațională (Cluj-Napoca, Iași, Constanța, Brașov, Craiova, Galați, Ploiești și Oradea), și alte 49 FUA de importanță regională și locală.

Lista **zonelor funcționale** (în ordinea descrescătoare a populației FUA) este următoarea: București, Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Constanța, Craiova, Galați, Brașov, Ploiești, Brăila, Oradea, Bacău, Arad, Pitești, Sibiu, Târgu Mureș, Baia Mare, Buzău, Satu Mare, Botoșani, Râmnicu Vâlcea, Suceava, Piatra Neamț, Drobeta Turnu Severin, Focșani, Târgu Jiu, Tulcea, Târgoviște, Reșița, Bistrița, Slatina, Hunedoara, Vaslui, Călărași, Giurgiu, Roman, **Deva**, Bârlad, Alba Iulia, Zalău, Sfântu Gheorghe, Turda, Mediaș,

Slobozia, Onești, Alexandria, Petroșani, Lugoj, Miercurea Ciuc, Mangalia, Cămpina, Câmpulung, Odorheiu Secuiesc, Mioveni, Săcele, Voluntari, Codlea, Balș și Blaj.

În același proiect, sunt propuse două concepte suplimentare : Orizont potențial strategic urban (PUSH - potențial Urban Strategic Horizon) și zonele de integrare potențială (PIA- potențial Integration Areas). *PUSH* sunt arii cu potențial de navetism, incluzând toate localitățile care pot fi atinse, în cel puțin 10% din suprafață, în 45 minute pornind de la un FUA. *PIA* sunt cele în care mai multe zone funcționale urbane își împart între ele cel puțin o treime din bazinul potențial al forței de muncă, considerându-se că ele pot realiza activități comune.

Zonele de integrare potențială identificate de studiul ESPON sunt, în ordinea descrescătoare a populației: București (cu Voluntari), Galați (cu Brăila), Brașov (cu Sfântu Gheorghe, Codlea, Săcele), Craiova (cu Balș), Pitești (cu Mioveni), Călărași (transnațional, cu Siliștră), Mediaș (cu Blaj), **Deva (cu Hunedoara)**.

Localizarea geografică și distanța dintre centrele urbane trebuie să fie, de asemenea, un element important în stabilirea tipurilor de măsuri care pot fi aplicate. Astfel, orașele aflate în vecinătate, la distanțe relativ mici (Galați - Brăila, Timișoara - Arad, **Deva - Hunedoara**, Suceava - Botoșani) trebuie să dezvolte relații economice și administrative între ele, cu scopul de a promova complementaritatea și eficientizarea investițiilor publice. De exemplu, se pot identifica proiecte de infrastructură majoră (aeroporturi, poduri, centre logistice) de care pot beneficia ambele orașe, sau proiecte de creare a unor legături mai strânse (noi legături interorășenești, sistem integrat de transport în comun etc).

Populația rurală nu este distribuită uniform, ci există diferențe semnificative din punctul de vedere al densității populației, pe tot teritoriul României. Majoritatea comunelor cu mai puțin de 50 locuitori/km² sunt grupate în partea de vest a țării, comparativ cu zonele din est și din sud, unde predomină comunele cu densități ale populației de 50-100 locuitori/km².

Astfel, din punct de vedere al densității, se pot identifica trei arii mai populate, respectiv Muntenia Centrală, centrată pe București, Moldova subcarpatică (în sens pozițional și nu strict fizico-geografic), și centrul Transilvaniei, axat aproximativ pe Valea Mureșului între Deva și Târgu Mureș, dispunând de câteva nuclee în lungul acesteia și de două concentrări în imediata vecinătate, în jurul orașelor Cluj-Napoca și Sibiu.

Abordarea prin poli metropolitani

În cadrul Direcției Generale Dezvoltare Teritorială (MDRAP) este elaborată o nouă abordare a dimensiunii dezvoltării urbane în România, abordare care poate constitui fundația pentru alocarea resurselor în noua perioadă de programare, 2014-2020.

Dacă abordarea anterioară cuprindea doar 3 tipuri de centre urbane (poli de creștere, poli de dezvoltare și celelalte centre urbane), această abordare este mai detaliată și cuprinde 9 tipuri de orașe incluse în două mari grupuri: poli metropolitani și poli urbani/centre urbane.

A. POLI METROPOLITANI

- ✓ cu potențial internațional
- ✓ cu potențial supraregional
- ✓ cu potențial regional
- ✓ cu potențial regional limitat

B. POLI URBANI/CENTRE URBANE

- ✓ subregionali cu potențial de zone urbane funcționale
- ✓ cu influență zonală
- ✓ cu profil specializat și influență teritorială difuză
- ✓ de importanță / influență locală
- ✓ în vecinătatea zonelor metropolitane

Criteriile de clasificare a orașelor în aceste categorii se bazează pe metodologia anterioară, dar există și unele îmbunătățiri. Populația este încă în continuare unul din indicatorii cheie, iar poliimetropolitani trebuie să aibă, de regulă, peste 40.000 de locuitori. Alți indicatori au în vedere caracteristici cheie ale orașelor, care sporesc atractivitatea centrelor în raport cu persoanele care locuiesc în zonă, în regiune, în județ sau chiar peste granițele naționale.

Astfel de indicatori includ:

- ❖ funcții administrative cheie prezente în oraș (de exemplu, orașul este reședință de județ, atrăgând oameni care încearcă să-și rezolve problemele administrative și fiscale);
- ❖ profilul economic (pentru a determina dacă masa economică a orașului este suficient de puternică pentru a atrage navetiști din zona înconjurătoare);
- ❖ accesibilitate (se analizează sistemele de transport și infrastructura care deservește orașul);
- ❖ prezența unor servicii publice esențiale (de exemplu, universități, spitale mari);
- ❖ prezența centrelor de inovare; poziția geografică și distanța față de alte orașe, precum și clasarea din cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Național (Legea 351/2001).

Recunoscând faptul că o simplă clasificare a orașelor nu este suficientă pentru a ajuta zonele rurale să devină mai competitive, mai sustenabile și mai favorabile integrării comunităților marginalizate, Direcția Generală Dezvoltare Teritorială a stabilit și un profil de investiții pentru toate aceste tipuri de orașe, încercând să evidențieze o parte din modalitățile cheie de a spori rolul și performanțele orașelor în raport cu indicatorii evaluați. De asemenea, s-a încercat și o prioritizare a investițiilor pe baza impactului anticipat al acestora.

De exemplu, investițiile din domeniul educației superioare ar avea un impact mai mare într-un centru universitar consacrat decât într-un oraș mic cu potențial regional limitat. În același mod, investirea în infrastructura de educație publică, cum ar fi școlile primare și liceele, are mai mult sens în zonele urbane cu resurse financiare mai limitate (de exemplu, orașele din zonele defavorizate) decât în polii metropolitani consacrați, care generează suficiente resurse pentru investițiile locale.

9.6. Provocări și perspective

Programul strategic al Uniunii Europene, Europa 2020, se construiește pe baza a trei obiective: **“creștere inteligentă”, “creștere sustenabilă” și “creștere inclusivă”**.

Aceste obiective au ca scop abordarea punctelor slabe structurale din economia Europei expusă crizei, precum și a provocărilor pe termen lung, reducând în același timp diferențele regionale de venit, bogăție și oportunități.

În acest context, deși Regiunea Vest a României are un PIB pe cap de locuitor mai ridicat decât media națională, mai este mult de recuperat până să se atingă nivelurile din UE. Regiunea Vest beneficiază de pe urma mai multor **puncte forte competitive**, pe care le poate folosi pentru a construi o cale solidă și sustenabilă către dezvoltarea economică.

Zona de vest a țării posedă suficiente elemente naturale, care sunt într-o anumită măsură neexploatate. În plus, regiunea este considerată a avea o populație relativ calificată datorită prezenței universităților de aici. Universitățile locale sunt puternice mai ales în următoarele domenii: științele naturii, matematică, informatică, alimentar, agricultură, medicină și științe veterinare. Datorită, parțial, acestor avantaje, regiunea a cunoscut o creștere economică rapidă, care a condus la creșterea salariilor, prin îmbunătățiri semnificative ale productivității. În plus, există semne importante de activitate antreprenorială și Regiunea are una dintre cele mai ridicate concentrări de firme și exportatori din România. Nu este surprinzător faptul că este a doua cea mai orientată către export și a treia cea mai orientată către import regiune a țării.

În ciuda bunei performanțe din ultimii zece ani, regiunea trebuie să depășească o serie de provocări pentru a se îndrepta spre activități cu valoare adăugată mai ridicată și pentru a accelera procesul de convergență. Pot fi menționate mai multe **provocări**.

- ⇒ În primul rând, beneficiile creșterii economice și ale convergenței cu Europa nu au fost distribuite egal în întreaga regiune.
- ⇒ În al doilea rând, există încă diferențe intra-regionale din punct de vedere al salariilor, productivității și exporturilor.
- ⇒ În al treilea rând, activitatea economică din regiune se concentrează în câteva sectoare, care reprezintă aproape jumătate din cifra de afaceri și locurile de muncă din regiune, ceea ce poate conduce la o volatilitate ridicată a creșterii valorii adăugate și la o scădere bruscă a PIB-ului pe cap de locuitor în cazul unei crize.
- ⇒ În al patrulea rând, modelul de creștere bazată pe exporturi al acestei regiuni este foarte vulnerabil la situații exogene.

În acest context, politicile de specializare inteligentă apar ca un element cheie de promovare a dezvoltării economice. Aceste politici ar trebui să urmeze o abordare a creșterii bazată pe cunoștințe care:

- ✓ utilizează avantajele comparative existente;
- ✓ ajută la dezvoltarea de noi activități în locul unde poate apărea un avantaj comparativ semnificativ;
- ✓ promovează o contribuție mai ridicată a factorului cunoștințe la creșterea economică.

Identificarea avantajului competitiv al regiunii joacă un rol în elaborarea unei strategii de specializare inteligentă. Șase sectoare-cluster (auto, textile, agroalimentar, TIC, construcții și turism) au fost alese pentru o analiză detaliată, nu pentru că acestea sunt văzute ca activități „câștigătoare”, ci datorită relevanței și potențialului acestora pentru economia Regiunii Vest. Această evaluare a indicat, pe baza informațiilor disponibile, faptul că regiunea are un aparent avantaj competitiv în domeniile auto, textilelor și TIC, iar domeniul agroalimentar și turismul au fost identificate ca și cluster cu un avantaj competitiv latent. Clusterul de construcții, totuși, prezintă un avantaj competitiv neclar.

Fiecare dintre aceste sectoare are propriile limitări și elemente specifice, care definesc provocările care vor caracteriza progresul în viitor spre specializarea inteligentă a regiunii. Pentru sectorul auto ca întreg, provocarea principală este diversificarea către activități cu valoare adăugată mai ridicată, ceea ce presupune avansarea pe o structură foarte ierarhică a lanțului internațional de valoare.

Pentru sectorul materialelor textile, provocarea este să crească valoarea adăugată acumulând abilitățile și capacitățile pentru ca firmele să poată începe să producă propria lor proiectare sau marcă. Pentru sectorul agroalimentar, date fiind caracteristicile complexe, și din ce în ce mai mult globale, ale lanțului de valoare agroalimentar, unde marea parte de inovare (și valoare adăugată) este generată de cumpărători, îmbunătățirea marketingului produselor locale și stabilirea de legături cu lanțurile mari de producție pare să fie principala provocare pe termen scurt. Pentru sectorul TIC, care este în general perceput ca un jucător competitiv la nivel internațional în domeniul dezvoltării de software și al design-ului și ingineriei, cea mai mare provocare este de a-și extinde întreaga gamă de activități.

În cazul sectorului construcțiilor, provocarea este extinderea utilizării materialelor și tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic, care, deși încurajată de Uniunea Europeană, nu este încă foarte răspândită în regiune. Pentru sectorul turismului, o atenție sporită la nivel politic este esențială, dacă se dorește ca Regiunea Vest să profite pe deplin de elementele sale naturale și culturale.

În contextul acestor domenii depolitici și construind pe baza avantajelor comparative ale regiunii, acest raport are o abordare practică și prezintă elementele cheie pentru un cadru strategic depolitic de specializare inteligentă pentru Regiunea Vest. Raportul urmărește liniile directe generale pentru elaborarea instrumentelor ce vor fi finanțate în perioada 2014-2020 din fonduri structurale ale UE și din alte resurse.

Modul de elaborare a **recomandărilor depolitici** prezentate aici urmează liniile directe ale Comisiei Europene. În primul rând, au fost identificate **obiectivele tematice** definite prin *Politica de Coeziune a Comisiei Europene*. Acestea sunt:

- (1) Întărirea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- (3) Creșterea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii;
- (6) Protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor;
- (10) Investiții în învățământ, abilități și formare continuă;
- (11) Creșterea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

În al doilea rând, după gruparea obiectivelor tematice selectate prin axa prioritară, au fost identificate priorități specifice de investiții.

Pentru a putea atinge obiectivele strategiei UE 2020, aceste **priorități de investiții** urmăresc:

- ⇒ Creșterea finanțării acordate procesului de cercetare, dezvoltare și inovare din Regiunea Vest (axa prioritară 1);
- ⇒ Creșterea eficienței energetice și a gradului de utilizare a energiei regenerabile în Regiunea Vest (axa prioritară 2);
- ⇒ Creșterea gradului de angajare și al nivelului de învățământ, prin îmbunătățirea abilităților și competențelor necesare pe piața muncii (axa prioritară 15).

În al treilea rând, sunt prezentate 14 **inițiative pilot de competitivitate și specializare inteligentă locale**, ca exemplificare a felului în care se poate încuraja potențialul de creștere locală pe baza obiectivelor și caracteristicilor Regiunii Vest.

Inițiativele pilot integrate se referă la:

- ❖ un pol de competitivitate TIC;
- ❖ un fond regional de dezvoltare concentrat pe finanțarea proiectelor inovatoare în Regiunea Vest;
- ❖ transformarea parcurilor industriale și a zonelor industriale existente în parcuri industriale și tehnologice regionale;
- ❖ un centru regional expozițional și de formare;
- ❖ un laborator și centru de inovare pentru industria auto;
- ❖ un laborator și centru de inovare pentru industria textilă;
- ❖ un laborator și centru de inovare pentru industria de procesare a lemnului;
- ❖ piață agroalimentară;
- ❖ un laborator acreditat pentru siguranță alimentară și teste veterinare;
- ❖ lansarea studiului de fezabilitate pentru evaluarea priorităților regionale pentru irigarea terenurilor;
- ❖ un centru de inovare pentru energii verzi și eficiență energetică;
- ❖ centru pentru protejarea și promovarea parcurilor naturale;
- ❖ un centru de geo-terapie;
- ❖ inițiativă pilot pentru dezvoltarea de soluții pentru zonele miniere.

Aceste proiecte de investiții nu au fost evaluate și nici avizate de către Banca Mondială. Această listă are titlu de exemplu.

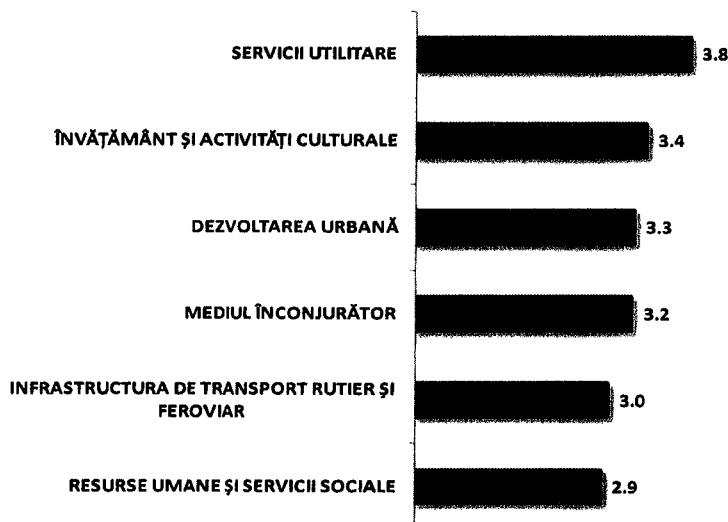
Implementarea inițiativelor prezentate în raport depinde de existența unui **cadru instituțional eficace**, care reprezintă cheia pentru creșterea capacității de inovare, promovarea potențialului local de inovare și creșterea competitivității sectorului privat din regiune. Aceste obiective pot fi atinse doar prin coordonarea dintre autoritățile locale, regionale și naționale, cu privire la elaborarea și implementarea depolitici și în strânsă cooperare cu sectorul privat și instituțiile de cercetare.

Acest raport sugerează înființarea a două comitete regionale conduse de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) care ar putea sprijini parteneriate între factorii politici naționali și locali. Această propunere poate optimiza coordonarea politicilor cu condiția să fie însoțită de o simplificare a mecanismelor de cooperare existente.

9.7. Opinia cetățenilor

O **sinteză comparativă** a ansamblului factorilor care concură la definirea condițiilor de trai ale comunității municipiului Deva, realizată pe baza răspunsurilor formulate la setul de întrebări din cadrul cercetării sociologice, este următoarea:

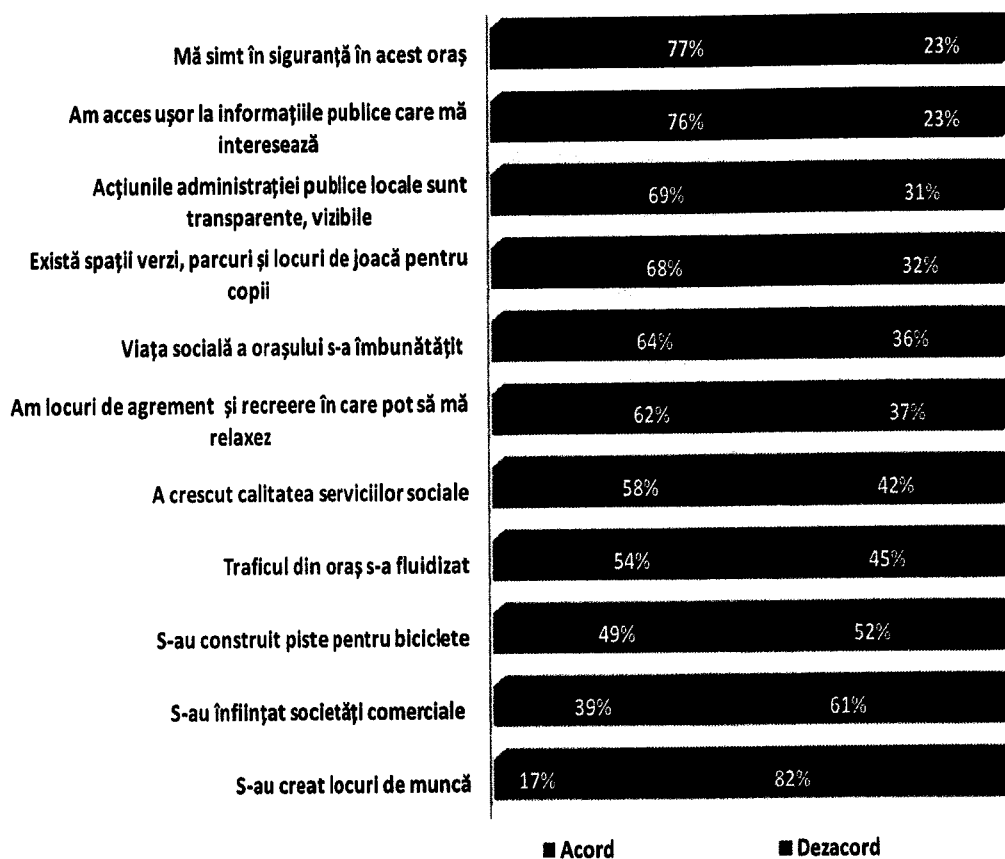
✦ *Dvs. ca cetățean al orașului, cât de mulțumit sunteți de următoarele aspecte, pe o scală de la 1 la 5 (unde 1 înseamnă deloc mulțumit și 5 înseamnă foarte mulțumit)?*

Pe baza răspunsurilor la chestionar a fost realizată o scală a mediilor pentru tipurile principale de domenii de referință ale vieții comunitare.

Astfel, *serviciile utilitare* sunt clasate la vârful scalei, cu o medie de 3.8 (pe scala 1-5). La polul opus se situează *resursele umane* și *serviciile sociale*, care țin de problematica locurilor de muncă din localitate.

Concluzii deosebit de utile în procesul de planificare se referă la opinia cetățenilor Municipiului Deva privind **aspectele generale ale localității din ultimul an**.

Pe această bază se poate verifica dacă este oportună menținerea în continuare a trendului imprimat în ultimul an sau este necesară o schimbare radicală a modului de abordare de către Primăria Municipiului Deva.

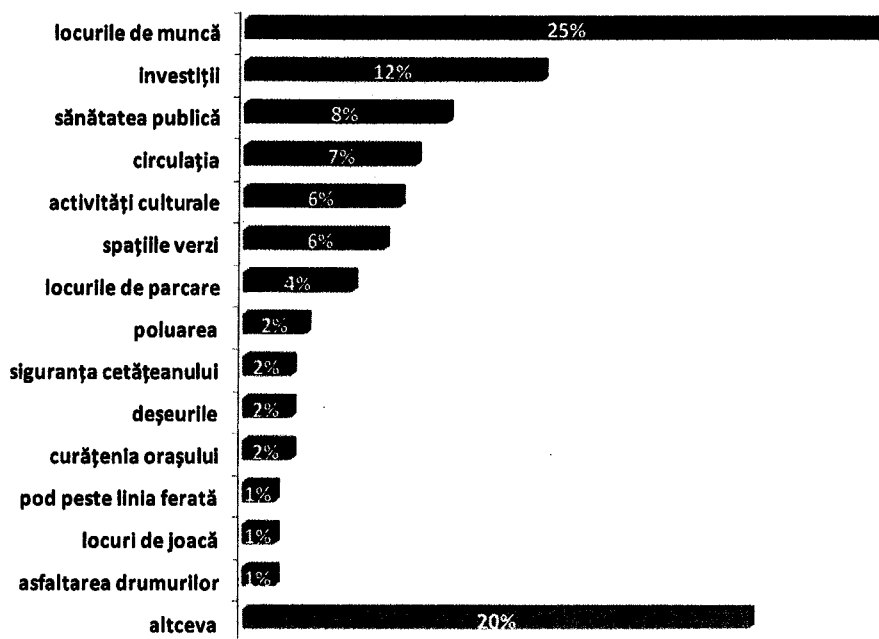
✚ **Gândindu-vă la activitățile din orașul dvs. din ultimul an, vă rog să vă exprimați acordul sau dezacordul cu privire la următoarele afirmații...**

Municipiul Deva este în primul rând apreciat pentru *siguranță* (peste două treimi au făcut această mențiune). *Administrația publică* este apreciată pozitiv din punct de vedere al transparenței și activității desfășurate. La fel, în zona de apreciere figurează *spațiile verzi, parcurile și locurile de joacă pentru copii, viața socială a orașului*.

Locurile de muncă și dezvoltarea unor noi societăți comerciale sunt probleme care afectează aproape toate regiunile țării. Locuitorii din Deva se arată și ei nemulțumiți de acest lucru (82% declară că nu au fost create noi locuri de muncă).

Astfel, **propunerile respondenților** se referă la următoarele aspecte care se consideră că au impact asupra calității vieții municipiului Deva:

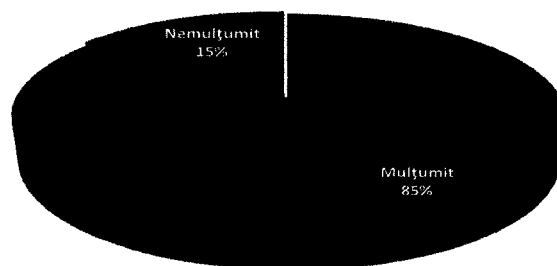

✦ **Aveți o propunere de proiect care poate crește calitatea vieții în orașul în care locuiți? (întrebare deschisă)**

Respondenții la chestionar au fost rugați să propună o serie de proiecte considerate de ei ca fiind importante pentru creșterea calității vieții în localitate.

La categoria altceva au fost indicate proiecte care nu depășesc ca procent 1%, fapt pentru care răspunsurile au fost listate integral la Anexe. Ceea ce se dorește în cea mai mare măsură sunt *locurile de muncă* și *investițiile* care pot duce implicit la crearea de locuri de muncă (cele două categorii însumând 37% dintre răspunsurile spontane).

Evaluarea satisfacției generale a cetățenilor față de oraș este următoarea:

✦ **Când vă gândiți la orașul în care trăiți – în general puteți spune că sunteți...**

Deci locuitorii municipiului Deva se declară mulțumiți în majoritatea lor (85%) de localitatea în care trăiesc.

Datorită importanței deosebite a opiniilor cetățenilor, principalii beneficiari ai proiectelor care vor fi inițiate în perioada următoare, s-a considerat utilă includerea unei **selecții relevante privind propunerile formulate cu privire la dezvoltarea viitoare a localității**. Pentru asigurarea caracterului de acuratețe a acestor opinii, acestea sunt redată așa cum au fost menționate de către respondenți.

Aceste propuneri se referă la:

<i>Propuneri formulate de cetățeni</i>
Accesarea fondurilor europene
Amenajarea spațiilor publice/ Organizarea evenimentelor în oraș
Amenajarea blocurilor din cartierul micro 15
Amenajarea mai multor spații verzi
Amenajarea unor centre pentru pensionari
Amenzi pentru cetățenii needucați (gestionarea deșeurilor)
Asfaltări de calitate
Asistența medicală, școala, educația tineretului.
Integrați în societate bătrânii
Asistența pensionarilor
Asociațiile de locatari
Atragerea de investitori pentru a crea locuri de muncă
Baze sportive pentru copii, gratuite
Bazine de înot
Bolnavii gravi să aiba prioritate
Camine pentru bătrâni
Centru de selectare a deșeurilor
Cinematograf
Competența autorităților locale în problemele orașului
Construirea unui aeroport și a unei fabrici de procesare a deșeurilor
Controale ale celor care ne conduc
Controale medicale
Crearea de locuri de muncă - Înființare de firme
Crearea unui spațiu pentru petrecerea timpului liber pentru pensionari
Crearea de spații verzi
Curățenia în oraș
Curățenie și pază
Defrișarea pomilor din fața blocului
Desființarea semafoarelor înființate în ultimul an
Dezvoltarea învățământului și a spațiului pentru copii
Dezvoltarea urbană
Educarea tinerilor
Educația populației
Educația populației/Instruire

<i>Propuneri formulate de cetățeni</i>
Eliminarea corupției din toate sectoarele de activitate
Exploatarea palatului copiilor
Facilități la autoritățile locale
Finalizare proiect Carrefour
Firmă mare de locuri de muncă
Fluidizarea circulației și mai multe parcuri
Formalitățile exagerate privind serviciul de asistență socială, să se ia măsuri
Grijă mai mare de oamenii vârstnici și cei cu dizabilități
Implicarea autorităților locale pentru bunăstarea cetățenilor
Implicarea tineretului în toate activitățile
Înființarea locurilor de muncă, dezvoltarea culturală
Înființarea zonelor industriale, locuri de muncă
Interesul autorităților locale
Investiții majore în zona industrială a orașului
Investiții pentru crearea locurilor de muncă
Investitori
Locuri de joacă
Locuri de muncă
Locuri de muncă pentru femei
Locuri de muncă pentru tineri
Locuri pentru bătrâni, cluburi
Mai mulți pomi
Mai puține semafoare
Mediu mai puțin poluat, mai mult bun simț cu oamenii în spitale
Termocentrala să fie oprită
Modernizat orice punct de vedere
O sală de sport
Oameni politici să fie cu inima mai mult la popor decât la ei
Obiectele electronice - să pună o pubelă pentru ele
Ordine și disciplină
Pagina de net la Primărie- expunerea obiectivelor prioritare/fonduri europene, proiecte europene
Parcuri
Parcuri supraetajate
Parcuri subterane
Parcuri
Parcuri, cinematografe
Pasarelă peste calea ferată
Patrule care să dea amenzi celor care rup și aruncă
Pista de pe Stadionul Cetate să aiba corectan
Piste pentru biciclete dintr-un capăt în altul

<i>Propuneri formulate de cetățeni</i>
Politicienii să discute cu oamenii
Problema culturală
Problema deșeurilor
Problema medicală
Promovarea tinerilor
Protecție socială mai bună
Redresarea sistemului de termoficare
Reducerea poluării
Reducerea poluării / acces la informație
Reducerea prețurilor serviciilor și alimentelor
Refacerea canalizării
Renovarea cinematografului și înființarea unui 3D
Repararea trotuarelor
Reparații la locurile de joacă în parcuri
Să adune comunitatea
Să fie liniste
Să fie mai mult acces la spitale
Să fie mai mult respect pentru oamenii în vârstă
Să nu se mai fure de către conducători
Să se creeze locuri de muncă
Să se facă cel puțin o alimentară pe strada Călugăreni
Să se facă ieșire din oraș la autostradă
Să se ocupe mai mult de copiii orfani și de asistenții maternali
Să se termine construirea centrului comercial de la Sântuhalm
Săli de spectacol
Situația străzilor de peste calea ferată
Spații verzi
Spectacole
Stații de epurare modernizate
Terminarea autostrăzii Sibiu-Arad
Tineretul să aibe unde să lucreze, să aibe o locuință
Transparență
Turismul mai bine pus la punct
Un centru de medicină naturistă
Unele dintre semafoare să funcționeze intermitent noaptea
Unificarea Devei cu Simeria, Hunedoara

10. Coordonate de planificare

10.1. Criterii și cerințe de planificare

La elaborarea *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014+2020s*-au avut în vedere următoarele **criterii**:

- Respectarea contextului de dezvoltare definit prin Strategia Europa 2020, precum și prin alte documente strategice la nivel european, național și regional;
- Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare ale municipiului Deva, actuale și viitoare, plecând de la avantajele competitive care ar trebui promovate prin investițiile viitoare;
- Maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate;
- Înscrierea viziunii și misiunii Strategiei 2014-2020 a Municipiului Deva în aria de referință a obiectivelor de creștere inteligentă, durabilă și inclusivă ale Uniunii Europene;
- Formularea obiectivelor strategice în concordanță cu obiectivele tematice ale Strategiei Europa 2020;
- Raportarea la experiența pozitivă a unor localități similare sau de rang superior din Uniunea Europeană, prin care să se faciliteze comparația și stabilirea unor ținte viabile, adaptate la condițiile specifice municipiului Deva;
- Definirea de obiective majore la nivelul conurbației Corvina, cuvizarea unor avantaje competitive cu spectru larg, pe termen mediu și lung;
- Conexarea permanentă la efectul sinergic rezultat prin identificarea și implementarea unor proiecte de interes comun cu municipiul Hunedoara;
- Reducerea decalajelor de dezvoltare existente între zona urbană și cea rurală administrate la nivelul municipiului Deva;
- Satisfacerea integrală a cerințelor stipulate prin Legea 351/2001 privind elementele și nivelul de dotare ale localităților urbane de rangul II, cu completarea setului de cerințe deficitare la nivelul municipiului Deva;
- Definirea elementelor de fundamentare pe baza informațiilor cuprinse în analiza socio-economică și analiza SWOT;
- Eliminarea/diminuarea aspectelor din categoria „Puncte slabe” evidențiate prin analizele SWOT elaborate pe domenii specifice de referință;
- Luarea în considerare a lecțiilor învățate din perioada de programare anterioară.

Referitor la **prioritățile de dezvoltare**, acestea au fost stabilite printr-o largă consultare a tuturor părților interesate, plecând de la nevoile majore de dezvoltare ale municipiului Deva, aferente următoarelor domenii: infrastructură, competitivitate, resurse umane (inclusiv ocupare și incluziune socială), capacitate administrativă și dezvoltare teritorială.

Programele de dezvoltare au fost definite ca o interfață de conexare a obiectivelor și politicilor strategice cu oportunitățile oferite de tipurile de investiții care vor fi finanțate prin viitoarele programe operaționale, plecând de la obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind alocarea fondurilor europene în perioada următoare.

Ca urmare a modului de abordare a investițiilor pentru perioada 2014-2020, stabilit prin reglementările structurilor de coordonare ale procesului de planificare, atât la nivel european, cât și la nivel național și regional, **investițiile** propuse spre finanțare răspund următoarelor **cerințe**:

- Sunt programate într-un mod integrat și complementar, cu luarea în considerare ex-ante a aspectelor conexe de funcționare eficientă a facilităților rezultate ca urmare a implementării investițiilor noi;
- Sunt generatoare de creștere economică și de locuri de muncă;
- Contribuie la atingerea ȋntelilor naționale pentru strategia Europa 2020;
- Fructifică potențialul economic, social și geografic al Municipiului;
- Răspund priorităților de dezvoltare teritorială.

Astfel, pachetul legislativ prezentat de Comisia Europeană în oct 2011, propune consolidarea procesului de programare strategică prin concentrarea fondurilor europene pe **11 obiective tematice** (OT), corelate cu prioritățile Strategiei Europa 2020, pentru a maximiza impactul politicii în ceea ce privește realizarea priorităților europene, respectiv:

- OT1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- OT2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informației și comunicațiilor;
- OT3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEMP);
- OT4. Sprijinirea tranziției către o economie cu consum scăzut de dioxid de carbon în toate sectoarele;
- OT5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii și a gestionării riscurilor;
- OT6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
- OT7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore;
- OT8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
- OT9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- OT10. Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
- OT11. Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

Cu toate că România și-a depășit deja ținta stabilită prin PND 2007-2013, rămâne penultimul stat membru în ceea ce privește nivelul mediu PIB/locuitor raportat la UE27.

Ca urmare, obiectivul global al **strategiei de dezvoltare a României** pentru perioada 2014-2020 este reprezentat de:

„Reducerea disparităților de dezvoltare socială și economică între România și statele membre ale Uniunii Europene, prin generarea unei creșteri adiționale de 15% determinată de utilizarea fondurilor europene, având ca țintă atingerea în anul 2022, a unui nivel mediu al PIB/locuitor de 65% din media UE.”

Propunerile de obiective specifice (OS) au fost strâns corelate cu cele trei tipuri de obiective tematice propuse de către Comisia Europeană și cu prioritățile Strategiei Europa 2020, după cum urmează:

- ⇒ OS1. Creștere inteligentă;
- ⇒ OS2. Creștere durabilă;
- ⇒ OS3. Creștere favorabilă incluziunii.

Pentru atingerea acestor obiective specifice, România va promova investiții ce vor răspunde tuturor celor 11 obiective tematice, așa cum s-a precizat mai sus. La o analiza preliminară se poate observa că niciunul dintre obiectivele tematice propuse de către Comisia Europeană nu poate fi exclus, fapt ce va fi relevat, cu siguranță, și de analizele socio-economice.

Dincolo de obiectivele specifice corelate cu prioritățile Strategiei Europa 2020, investițiile ce urmează a fi finanțate vor răspunde următoarelor priorități tematice (PT) de dezvoltare:

- ⇒ PT1. Creșterea pe termen lung a competitivității economiei Românești;
- ⇒ PT2. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii de bază;
- ⇒ PT3. Adaptarea capitalului uman la provocările unei economii moderne;
- ⇒ PT4. Îmbunătățirea eficienței administrației publice.

Acestor priorități tematice li se adăugă componenta teritorială, care trebuie urmărită ca o prioritate orizontală.

Plecând de la aceste repere general acceptabile, procesul de programare va avea rolul de a selecta un mix optim de priorități de investiții și acțiuni cheie, care să ducă la atingerea obiectivelor specifice stabilite.

Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020 reprezintă viziunea Regiunii Vest privind dezvoltarea regională și baza strategică pentru fundamentarea programelor de finanțare din fonduri externe/comunitare, naționale, regionale și/sau locale.

Obiectivul general al Regiunii Vest este formulat astfel:

„Regiunea Vest are scopul de a atinge nivelul PIB pe cap de locuitor și a calității generale a vieții similare cu regiunile puternice, non-capitale din Europa Centrală până în 2020.”

Pentru îndeplinirea obiectivului general, Regiunea Vest trebuie să devină regiune:

- mai productivă;
- o economie puternică;
- conectată la nou;
- un loc plăcut pentru a locui;
- coezivă.

Atingerea acestui obiectiv general se bazează pe următoarele obiective specifice:

- Accentuarea rolului cercetării-inovării;
- Concentrare mai clară asupra IMM-urilor și investițiilor directe;
- Îmbunătățirea nivelului productivității;
- Creșterea conectivității și mobilității „în” și „din” regiune;
- Identificarea nișelor din turism și formularea unei oferte turistice agregate;
- Îmbunătățirea indicatorilor de participare în special în învățământul secundar superior și în învățământul terțiar;
- Creșterea calității și a accesului la asistență medicală eficientă;
- Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în regiune;
- Diminuarea disparităților de dezvoltare;
- Îmbunătățirea capacității regionale de "dezvoltare".

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivel de regiune, pentru perioada 2014–2020, au fost identificate următoarele priorități de dezvoltare, translatate la nivel de axe prioritare în cadrul documentelor strategice de planificare regională:

- PD1. Creșterea competitivității regionale prin promovarea inovării și specializării inteligente;
- PD2. Dezvoltarea unei economii dinamice bazată pe creșterea productivității și antreprenoriat;
- PD3. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității într-o regiune conectată intern și internațional;
- PD4. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității serviciilor în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale;
- PD5. Promovarea creșterii sustenabile prin optimizarea calității factorilor de mediu, creșterea eficienței energetice alături de valorificarea energiilor regenerabile și printr-un management proactiv al situațiilor de risc;
- PD6. Încurajarea dezvoltării particularităților specifice comunităților urbane și rurale;
- PD7. Dezvoltarea capacității administrative regionale.

10.2. Oportunități de finanțare pentru Deva

Obiectivele tematice sunt transpuse în priorități de investiții specifice pentru fiecare fond în parte. La nivel european, orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de Cadrul Strategic Comun (CSC), care acoperă cele cinci mari fonduri europene: Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE), Fondul de Coeziune (FC), Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European Maritim și pentru Pescuit (FEMP).

Cele cinci fonduri au fost denumite generic "fondurile CSC".

Din punct de vedere strategic, proiectele de regulamente prevăd faptul că fondurile CSC vor completa intervențiile naționale, regionale și locale în implementarea Strategiei Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă (Strategia Europa 2020), luând în considerare contextul specific din fiecare stat membru.

Fondurile europene vor reprezenta în continuare unul dintre cele mai importante instrumente ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităților regionale, precum și promovarea creșterii economice la nivel regional și local, consolidarea competitivității și creșterea ocupării forței de muncă, obiective de referință la nivelul Uniunii Europene.

Îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investițiilor, înființarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente, contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă și generarea de valoare adăugată.

Conform propunerii Comisiei Europene, alocările naționale pentru politica de coeziune (fără FEADR și FEPAM) vor fi limitate la 2,5% din PIB-ul fiecărui stat membru pentru perioada 2014-2020, ceea ce va presupune o alocare superioară față de perioada actuală. Există însă o serie de propuneri din partea statelor membre net contribuatoare care pot diminua nivelul alocărilor pentru toate statele membre.

Alocările financiare vor fi diferite în funcție de tipul de regiune:

- ✓ Regiuni mai puțin dezvoltate – care au PIB/capita sub 75% din media UE27;
- ✓ Regiuni în tranziție – care au PIB/capita între 75 și 90% din media UE27;
- ✓ Regiuni mai dezvoltate – care au PIB/capita peste 90% din media UE27.

În acest context, cele 7 regiuni definite la nivelul teritoriului României, mai puțin regiunea București-Ilfov, sunt asimilate în continuare în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate. Ca o consecință a acestei clasificări, rata de cofinanțare propusă în cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate va fi de 85%.

În conformitate cu propunerile de compromis aprobate la nivelul Consiliului Afaceri Generale al Uniunii Europene, sunt impuse următoarele **principii de concentrare a fondurilor**:

- P1. Alocarea Fondului de Coeziune va reprezenta o treime din alocarea pentru politica de coeziune;
- P2. Alocarea FEDR va fi orientată spre primele patru obiective tematice prevăzute în Regulamentul General în proporție minimă de 50% pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- P3. Alocarea FEDR va fi orientată spre obiectivul tematic (4) într-o proporție minimă de 10% pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- P4. Alocarea FSE va fi orientată spre patru dintre prioritățile de investiții finanțate în cadrul obiectivelor tematice (8)-(10) în proporție minimă de 60% pentru regiunile mai puțin dezvoltate;
- P5. Alocările pentru fondurile structurale (FSE+FEDR) vor fi concentrate pe obiectivele tematice (8)-(10), între 20-25% pentru regiunile mai puțin dezvoltate;

În acest context, utilizarea sprijinului structural (**fondurile structurale - FSE+FEDR**) pentru perioada 2014-2020 urmărește crearea condițiilor de îmbunătățire și dezvoltare constantă a mediului de afaceri, având ca **obiective principale**:

- ✓ stimularea competitivității întreprinderilor;
- ✓ facilitarea accesului la finanțare;
- ✓ crearea unui mediu favorabil creării de noi afaceri și încurajarea culturii antreprenoriale;
- ✓ sprijinirea companiilor de a opera în plan extern și de a accesa noi piețe;
- ✓ asigurarea unei forțe de muncă calificate și adaptabile.

Măsurile în cadrul acestei provocări vor fi orientate către următoarele **arii tematice**:

- ⇒ cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare;
- ⇒ tehnologia informației și comunicațiilor;
- ⇒ competitivitatea IMM-urilor, a sectorului agricol și a sectorului de pescuit și acvacultură;

Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare.

Intervențiile propuse sunt orientate către:

- ❖ susținerea inovării în cadrul întreprinderilor;
- ❖ consolidarea capacităților pentru excelență în cercetare și inovare;
- ❖ schimbări tehnologice.

În zonele rurale, inovarea și baza de cunoaștere vor fi consolidate prin:

- ❖ cooperarea între sectoarele agricol, alimentar și forestier și alți actori;
- ❖ crearea de clustere și rețele, și utilizarea serviciilor de consultanță.

Tehnologia informației și comunicațiilor.

Acțiunile vor fi orientate către:

- ❖ creșterea capacității întreprinderilor să dispună de servicii TIC;
- ❖ încurajarea acestora să utilizeze astfel de servicii.

Competitivitatea IMM-urilor, a sectorului agricol și a sectorului de pescuit și acvacultură.

Eforturile vor fi orientate către sprijinirea investițiilor în spiritul antreprenorial, în exploatarea comercială a noilor idei și a rezultatelor cercetării, prin:

- ❖ furnizarea de servicii de consiliere în domeniul afacerilor;
- ❖ sprijinirea dezvoltării instrumentelor online.

Intervențiile pentru îmbunătățirea competitivității sectorului agricol:

- ❖ vor ajuta la asigurarea unei producții alimentare viabile în UE;
- ❖ vor contribui la crearea și păstrarea locurilor de muncă;
- ❖ vor contribui la creșterea economică în zonele rurale.

De asemenea, s-au avut în vedere **prioritățile** propuse spre finanțare în următoarea perioadă prin **programele operaționale**.

Programul Operational Competitivitate

Sprijinirea investițiilor private în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării (CDI) și a cercetării colaborative dintre întreprinderi și organizații de cercetare pentru:

- Încurajarea transferului de cunoștințe, tehnologic și de personal cu expertiză avansată;
- A permite dezvoltarea de produse și servicii CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere;
- Promovarea instrumentelor financiare menite să susțină riscul investițiilor private în cercetare și inovare și să stimuleze start-up-urile inovative și spin-off-urile;
- Dezvoltarea infrastructurii de cercetare publice și private:
 - o atât ca parte din clusterelor existente/emergente, centrele de excelență și alte tipuri de structuri de cercetare (naționale/ regionale /europene),
 - o câtși în domenii specifice identificate ca prioritare, pe baza existenței unui potențial și/sau a unui avantaj competitiv, cum ar fi sănătatea;
- Deblocarea potențialului de excelență în cercetare și inovare, prin crearea de sinergii cu acțiunile de cercetare, dezvoltare și inovare ale programului cadru al UE Orizont 2020;
- Acțiuni pentru promovarea adoptării de către întreprinderi a TIC, inclusiv a aplicațiilor și inovațiilor comerțului electronic;
- Acțiuni pentru dezvoltarea de instrumente de e-Guvernare pentru întreprinderi și cetățeni (e-Guvernare 2.0);
- Acțiuni pentru dezvoltarea „cloud computing”.

Programul Operational Regional

- Acțiuni pentru consolidarea culturii antreprenoriale și pentru conștientizarea opțiunii și a sprijinului potențial pentru crearea de întreprinderi;
- Acțiuni pentru îmbunătățirea accesului la finanțare, inclusiv prin oferirea unei game adecvate de instrumente financiare;
- Acțiuni pentru îmbunătățirea productivității IMM-urilor și oferirea de oportunități de creștere, inclusiv consolidarea accesului la sprijin pentru planificarea afacerilor, consultanță tehnică, consultanță și sprijin pentru export;
- Acțiuni pentru alăturarea în rețea a întreprinderilor în vederea consolidării schimburilor de cunoștințe și a consolidării participării acestora în cadrul lanțurilor de desfacere, inclusiv cele la scară internațională;
- Acțiuni integrate - situri, competențe, sprijin pentru investiții - în vederea atragerii de investiții pentru regiunile mai puțin dezvoltate ale României;
- Acțiuni de raționalizare a procesului de reglementare și de reducere a poverii birocratice asupra întreprinderilor;
- Dezvoltarea infrastructurii de transfer tehnologic în sectoarele public și privat, în special în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, în concordanță cu principiul specializării inteligente.

Programul National de Dezvoltare Rurală

- Crearea și oferirea de servicii de consultanță, în vederea îmbunătățirii performanței economice și de mediu;
- Colaborarea între agricultură/industria agroalimentară, industria forestieră, pescuit și acvacultură și industria alimentară și sistemele de consultanță, educație și cercetare în contextul proiectelor pilot, al dezvoltării de produse, practici, procese și tehnologii noi etc;
- Înființarea unor grupuri operative (fermieri, cercetători, consultanți), care vor participa la Parteneriatul European pentru Inovare „Productivitatea și durabilitatea agriculturii”;
- Acțiuni pentru îmbunătățirea performanței economice și pentru restructurarea și modernizarea agriculturii, în special în vederea creșterii participării și orientării către piețe, precum și pentru diversificarea activităților agricole;
- Facilitarea reinnoirii generațiilor în sectorul agricol;
- Acțiuni pentru îmbunătățirea performanței economice a producătorilor Primări printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul alimentar prin programe de calitate, adăugând valoare produselor agricole, prin promovarea pe piețe locale prin dezvoltarea circuitelor scurte de aprovizionare și prin înființarea de grupuri de producători, etc;
- Acțiuni de sprijinire a activităților de prevenire și gestionare a riscurilor agricole;
- Crearea de noi întreprinderi mici prin acordarea de sprijin pentru demararea afacerilor în cazul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici din afara domeniului agricol, precum și dezvoltarea de activități non-agricole în zonele rurale.

Programul Operațional Maritim și de Pescuit

- Investiții în sectorul acvaculturii: noi unități, modernizarea unităților existente, diversificarea speciilor, îmbunătățirea potențialului siturilor de acvacultură;
- Promovarea de noi surse de venit în interiorul sectorului (activități de procesare, de marketing) și în afara acestuia (activități ecologice, turism, educație);
- Investiție în porturi pescărești, adăposturi, debarcadere, centre de primă vânzare;
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă legate de sănătatea și siguranța la bordul navelor de pescuit în apele interioare și maritime;
- Sprijin pentru înființarea, organizarea și funcționarea lanțului producători - procesatori-comercianți;
- Diversificarea pescuitului și a sectorului acvaculturii prin sprijinirea creării de noi întreprinderi mici și crearea de locuri de muncă în domeniu.

Un element esențial în buna funcționare a întreprinderilor și dezvoltarea antreprenoriatului îl reprezintă asigurarea unei forțe de muncă calificată și adaptabilă. În acest sens sunt create oportunități de investiție în educație și instruire, atât printr-un program dedicat capitalului uman, cât și prin programele pentru sectorul agricol și sectorul pescuit și acvacultură.

Programul Operațional Capital Uman

- Încurajarea și facilitarea participării angajatorilor la dezvoltarea forței de muncă și a învățării pe tot parcursul vieții;
- Îmbunătățirea corelării învățământului profesional și tehnic cu nevoile pieței muncii, asigurându-se relevanța ofertei de formare, acordându-se prioritate sectoarelor cu potențial viitor de creștere și promovându-se parteneriate între persoanele interesate relevante;
- Modernizarea învățământului terțiar prin dezvoltarea studiilor aprofundate și sprijinirea internaționalizării învățământului superior, inclusiv a cercetării aprofundate și a mobilității;
- Sprijinirea infrastructurii școlare și dezvoltarea resurselor în educația și îngrijirea copiilor preșcolari, din învățământul primar, secundar, terțiar și din cel tehnic și profesional, în scopul îmbunătățirii calității învățământului și formării profesionale, precum și a relevanței acestuia pentru piața muncii.

Programul Național de Dezvoltare Rurală

- Crearea de noi întreprinderi mici prin acordarea de sprijin pentru demararea afacerilor în cazul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici din afara domeniului agricol, precum și dezvoltarea de activități non-agricole în zonele rurale;
- Sprijinirea formării profesionale și a achiziției de competențe în gestionare agricolă, practici agricole durabile, îmbunătățirea calității și utilizarea noilor tehnologii specifice agriculturii și silviculturii;
- Sprijinirea activităților demonstrative pentru transferul de cunoștințe referitoare la noile practici în domeniu; informare, schimburi pe termen scurt și vizite în interiorul UE în scopul promovării schimbului de bune practici;
- Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în general în mediul rural (pe lângă cursurile sau formarea furnizate în mod obișnuit în sistemul de învățământ secundar și superior), precum formarea în gestiunea afacerilor și alte competențe necesare diversificării în afara sectorului agricol.

Programul Operațional Maritim și de Pescuit

- Diversificarea pescuitului și a sectorului acvaculturii prin sprijinirea creării de noi întreprinderi mici și crearea de locuri de muncă în domeniu;

Parlamentul European și-a exprimat votul favorabil cu privire la pachetul legislativ referitor la Politica de coeziune a UE pentru perioada 2014-2020, în cadrul sesiunii plenare de la Strasbourg (18+21 noiembrie 2013). În cadrul bugetului 2014-2020, în acest domeniu vor fi investiți 325 de miliarde euro în statele membre, reprezentând 34,24% din volumul total al cheltuielilor UE pentru următorii 7 ani. Suma ce îi revine României pentru coeziune este de 21,8 miliarde euro, în creștere cu 10% față de cea alocată pentru 2007-2013.

Politica de coeziune va continua să fie principala sursă europeană de finanțare în contextul cadrului financiar multianual 2014-2020 și va pune accentul pe crearea de locuri de muncă, eficiență energetică, inovație și cercetare.

Politica de coeziune este motorul principal al Uniunii care contribuie la creșterea inteligentă, sustenabilă și inclusivă. Instrumentele acesteia au rolul de a pune în practică măsuri concrete precum atragerea de investiții, crearea de locuri de muncă și reducerea disparităților dintre regiuni.

Cadrul strategic comun pentru toate fondurile structurale creat prin politica de coeziune este susținut de noile reguli promovate, care au drept scop concentrarea pe investițiile într-un număr redus de obiective tematice legate de Strategia "Europa 2020" și pe o mai mare implicare a actorilor locali și regionali.

10.3. Obiective strategice

Obiectivele strategice prin care se urmărește realizarea viziunii generale la orizontul anilor 2020 au fost formulate în concordanță cu cele 11 obiective tematice ale Strategiei Europa 2020 și cu documentele programatice ale Regiunii Vest.

Scopul urmărit a fost de asigurare a unei flexibilități mărite pe întreaga perioadă de derulare a ciclului de programare/implementare a proiectelor de investiții definite la nivelul municipiului Deva. De asemenea, se mărește astfel substanțial capacitatea de reacție la modificările/completările efectuate de structurile responsabile la nivel european și regional, ceea ce conferă strategiei caracteristicile de dinamism și reacție oportună, cu utilizarea eficientă a resursei timp la dispoziție pentru promovarea proiectelor adecvate condițiilornoii rezultate și maximizarea șanselor de eligibilitate a acestora.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva în perioada 2014-2020 se axează pe îndeplinirea următoarelor **obiective strategice**:

- OS1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii novatoare, performante și creative;
- OS2. Dezvoltarea complexă urbană integrată, ecologică, cu conexiuni durabile și accesibilitate multimodală flexibilă la spațiul economic național și internațional;
- OS3. Realizarea unui portofoliu integrat de servicii de susținere eficientă și oportună a capabilităților economice, operaționale, de resurse umane, utilitare și sociale ale polului urban Deva;
- OS4. Optimizarea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice prin creșterea sustenabilă, promovarea energiilor regenerabile și managementul proactiv al situațiilor de risc;
- OS5. Potențarea economică și socială a localităților rurale prin abordarea integrată a acestora, axată pe susținerea elementelor de complementaritate cu mediul urban;
- OS6. Realizarea nodului convergent turistic Deva, prin valorificarea integrată, inteligentă și durabilă a potențialului turistic și cultural, propriu și zonal;
- OS7. Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene.

Tabelul următor (Tabel 10.1) prezintă corespondența tematică a obiectivelor strategice ale *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva* în perioada 2014-2020 cu axele prioritare urmărite prin *Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020*, cu menționarea obiectivului definit pe fiecare axă prioritară și a obiectivelor tematice adresate de fiecare obiectiv strategic la nivel de axă prioritară.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Correspondența obiectivelor strategice ale Strategiei pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020
cu axele prioritare din Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020

Tabel 10.1

Obiectivele strategice	Axele prioritare	Obiectivele axelor prioritare	Obiectivele tematic relevante Europa 2020
OS1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii inovatoare, performante și creative	Axa prioritară 1. Creșterea competitivității regionale prin promovarea inovării și specializării inteligente	Crearea unei culturi a inovării și dezvoltarea sectoarelor cheie în Regiunea Vest	Obiectiv tematic 1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării; Obiectiv tematic 3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.
	Axa prioritară 2. Dezvoltarea unei economii dinamice bazată pe creșterea productivității și antreprenoriat	Regiunea Vest să devină o regiune digitală, cu afaceri productive și competitive la nivel global	Obiectiv tematic 2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității tehnologiilor informației și comunicațiilor; Obiectiv tematic 3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.
	Axa prioritară 3. Îmbunătățirea accesibilității și mobilității într-o regiune conectată intern și internațional	Implementarea unui sistem de transport durabil și eficient, care să conducă la o dezvoltare echilibrată a tuturor modurilor de transport în concordanță cu cerințele economice, sociale și de mediu.	Obiectiv tematic 7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
OS2. Dezvoltarea complexă urbană integrată, ecologică, cu conexiuni durabile și accesibilitate multimodală flexibilă la spațiul economic național și internațional			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiectivele strategice	Axele prioritare	Obiectivele axelor prioritare	Obiectivele tematice relevante Europa 2020
OS3. Realizarea unui portofoliu integrat de servicii de susținere eficientă și oportună a capacităților economice, operaționale, de resurse umane, utilitare și sociale ale polului urban Deva	Axa Prioritară 4. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității serviciilor în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale.	Dezvoltarea capitalului uman din regiune prin creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, incluziune socială și acces crescut la educație și la servicii de sănătate și sociale de calitate.	Obiectiv tematic 8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă; Obiectiv tematic 9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei; Obiectiv tematic 10. Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
OS4. Optimizarea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice prin creșterea sustenabilă, promovarea energiei regenerabile și management proactiv al situațiilor de risc	Axa prioritară 5. Promovarea creșterii sustenabile prin optimizarea calității factorilor de mediu, creșterea eficienței energetice alături de valorificarea energiei regenerabile și printr-un management proactiv al situațiilor de risc.	Regiunea Vest să devină o regiune cu un mediu natural și antropoc sănătos, cu un stil de viață bazat pe eficiență energetică și capabilă să răspundă proactiv la situațiile de risc.	Obiectiv tematic 4: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele; Obiectivul tematic 5: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor; Obiectivul tematic 6: Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiectivele strategice	Axele prioritare	Obiectivele axelor prioritare	Obiectivele tematic relevante Europa 2020
OS5. Potențarea economică și socială a localităților rurale prin abordarea integrată a acestora, axată pe susținerea elementelor de complementaritate cu mediul urban.	Axa prioritară 6: Încurajarea dezvoltării particularităților specifice comunităților urbane și rurale.	<i>Diminuarea disparităților regionale prin dezvoltarea integrată și echitabilă a zonelor urbane și rurale, în context transfrontalier.</i>	Obiectiv tematic 3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru EMFF); Obiectiv tematic 7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurii de transport; Obiectiv tematic 8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă; Obiectiv tematic 9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
OS6. Realizarea nodului convergent turistic Deva, prin valorificarea integrată, inteligentă și durabilă a potențialului turistic și cultural, propriu și zonal	Axa prioritară 6. - Domeniul de intervenție 6.3. Creșterea gradului de acces la cultură și agrement. -		Obiectiv tematic 3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii. Obiectivul tematic 6: Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor. Obiectiv tematic 8. Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă; Obiectiv tematic 9. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
OS7. Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene	Axa prioritară 7. Dezvoltarea capacității administrative regionale	<i>Îmbunătățirea capacității instituționale</i>	Obiectiv tematic 11. Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă.

10.4. Domenii de intervenție prioritare

Portofoliul de proiecte prevăzut pentru aplicarea **Strategiei pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva în perioada 2014-2020** a fost stabilit cu respectarea următoarelor **cerințe**:

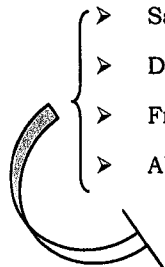
- ✓ Să deservească atingerii scopului aferent viziunii strategice a Municipiului Deva în perspectiva anilor 2020;
- ✓ Să utilizeze la potențial maxim și în mod oportun facilitățile de investiții eficiente identificate prin elementele de tipul „Oportunităților” reliefate prin analiza SWOT realizată pe domenii specifice relevante;
- ✓ Să producă efecte durabile în timp și să permită dezvoltarea /modernizarea facilă și flexibilă, în perspectiva unor necesități suplimentare apărute ulterior și/sau cerințe noi impuse de noile condiții tehnologice evidențiate pe parcurs;
- ✓ Să conducă la completarea setului de cerințe deficitare pentru statutul de localitate de rangul II (Tabelul 10.2);
- ✓ Să satisfacă acoperirea unei nevoi actuale reale, stringente, conform rezultatelor de categoria „Puncte slabe” rezultate cu ocazia analizei SWOT;
- ✓ Să amelioreze/elimine condițiile favorizante de manifestare viitoare a unor elemente de categoria „Amenințări” rezultate cu ocazia analizei SWOT;
- ✓ Să producă efecte reale, de maximizare / minimizare (după caz) a setului de criterii cantitativi de eficiență definiți pentru fiecare proiect în parte;
- ✓ Consultarea reprezentanților abilitați ai tuturor unităților administrative teritoriale din aria de responsabilitate a zonei municipale Deva;
- ✓ Să vizeze un spectru cât mai larg de beneficiari direcți/indirecți ai rezultatelor obținute în urma implementării proiectului respectiv;
- ✓ Să satisfacă restricțiile impuse de respectarea criteriilor de mediu aplicabile și, dacă este posibil, să contribuie la potențarea factorilor calitativi de mediu;
- ✓ Să se bazeze pe o atitudine anticipativă și comprehensivă privind evidențierea ex-ante a factorilor de risc, cu minimizarea acestora pe cât de mult posibil;
- ✓ Să conducă la completarea setului de valențe de potențare a prestigiului municipiului și crearea unor elemente de specificitate locală.

Pornind de la definirea domeniilor de intervenție prioritare, setul acestora a fost completat în continuare cu alte domenii de intervenție, prin care să se faciliteze satisfacerea cerințelor enunțate privind stabilirea portofoliului de proiecte vizate prin *Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva în perioada 2014-2020*.

Unul din criteriile avut permanent în vedere la elaborarea acestei strategii se referă la maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate, în condițiile unei dezvoltări durabile.

Acest deziderat presupune oferirea prin Strategie a unor răspunsuri materializate prin obiectivele de investiții vizate, orientate permanent spre:

-
- Satisfacerea nevoilor specifice de dezvoltare, actuale și viitoare;
 - Definirea avantajelor competitive de promovat prin investițiile viitoare;
 - Fructificarea potențialului economic, social și geografic al Municipiului;
 - Abordarea prin prisma priorităților de dezvoltare teritorială;
- ⇒ **Maximizarea atragerii de fonduri europene și optimizarea rezultatelor socio-economice ale investițiilor planificate.**

De asemenea, consultarea largă a comunității beneficiare a rezultatelor care se obțin prin aplicarea Strategiei și a specialiștilor din cadrul mediului socio-economic al municipiului constituie garanția stabilirii unei traiectorii viitoare de dezvoltare prin care setul de cerințe explicite este completat cu cel al cerințelor și dezideratelor implicite pentru generația actuală și perspective pe termen mediu și lung.

Un instrument deosebit de util în procesul de consultare a fost reprezentat de punerea la dispoziția factorilor interesați în elaborarea și implementarea Strategiei a unor seturi de acțiuni orientative, aferente obiectivelor strategice definite, în concordanță cu obiectivele prioritare la nivelul structurilor coordonatoare europene, naționale și regionale.

Furnizarea acțiunilor orientative a avut în vedere satisfacerea următoarelor **cerințe**:

- ⇒ *Informarea largă* asupra oportunităților de finanțare din perioada de programare vizată, având în vedere faptul că **acțiunile orientative sunt generatoare de proiecte**;
- ⇒ Definirea unui *sistem de referință comun*, prin care să se faciliteze comunicarea și cooperarea dintre structurile eterogene implicate în etapa de fundamentare a strategiei;
- ⇒ Asigurarea ex-ante a unui *cadru unitar de definire a portofoliului de proiecte*;
- ⇒ *Acoperirea relativ omogenă cu proiecte* a tuturor obiectivelor strategice viitoare vizate;
- ⇒ Orientarea în timp oportun spre *noua modalitate preconizată de definire a programelor operaționale de finanțare*, deoarece perioada de elaborare a strategiei a corespuns unei perioade de tranziție din acest punct de vedere.

**Elementele și nivelul de dotare al localităților urbane de rangul II
cu evidențierea elementelor deficitare (Municipiul Deva)**

Tabel 10.2

Caracteristica	Nivelul de dezvoltare
Populație	❖ de la circa 50.000 la circa 200.000 de locuitori; ❖ zona de influență: circa 200.000—500.000 de locuitori
Rază de servire	❖ circa 60—80 km;
Accesul la căile de comunicație	❖ acces direct la cel puțin două sisteme majore de căi de comunicație (trasee de cale ferată principală, drumuri naționale ce tranzitează sau pornesc din acel loc, eventual aeroport, porturi și/sau gări fluviale);
Funcțiuni economice	❖ capacități de producție diversificate din sectorul secundar și al serviciilor productive, social-culturale și informative cu rază de servire prioritar județeană;
Nivel de dotare-echipare	❖ instituții de decizie politică, administrativă, juridică de importanță județeană; ❖ sedii ale administrației publice locale; sedii de servicii descentralizate în teritoriu ale ministerelor și ale altor organe centrale neguvernamentale; sedii de partid, de sindicat, sedii ale organizațiilor neguvernamentale; judecătoria, tribunale, procuratură, parchet și alte instituții juridice;
Educație, cercetare științifică	❖ institute de învățământ superior sau filiale ale acestora, colegii, institute sau filiale ale unor institute naționale de cercetare;
Sănătate, asistență socială	❖ spital clinic universitar sau spital general, spitale de specialitate, stație de salvare județeană, asistență de specialitate (boli cronice, persoane cu handicap, recuperări funcționale, centre psihiatrice), cămine de bătrâni, centre de recuperare, orfeline etc.;
Cultură	❖ case de cultură cu săli de spectacol, eventual teatre, săli de concert, de expoziție, de conferințe, săli polivalente, cluburi, muzee, biblioteci, edituri, tipografii etc.;
Comerț, servicii comerciale prestate populației și agenților economici	❖ centre comerciale, camere de comerț, centre de afaceri, burse de valori și de mărfuri, magazine specializate pentru vânzări cu ridicata și cu amănuntul, magazine de prezentare, servicii diversificate de înaltă calitate; ❖ posibilități de organizare a unor târguri importante;
Turism	❖ hoteluri de 3 stele cu cel puțin 200 de locuri;
Mass-media	❖ mass-media județeană (posturi de radio și de televiziune), publicații cotidiene sau periodice;
Finanțe, bănci, asigurări	❖ sucursale sau filiale ale unităților financiar-bancare și de asigurări;

Caracteristica	Nivelul de dezvoltare
Sport, agrement	❖ zone de recreare și de agrement , grădini zoologice, săli de competiții sportive de nivel național/ regional , județean, stadioane și alte dotări diversificate pentru petrecerea timpului liber și sport (săli polivalente, terenuri de sport, piscine, eventual patinoare artificiale etc.);
Protecția mediului	❖ agenții de protecție a mediului și servicii dotate cu echipamente specifice pentru menținerea unui mediu de calitate și a igienei urbane; ❖ alimentare cu apă și canalizare: rețele de alimentare cu apă, sistem colector de canalizare, stație de epurare;
Culte	❖ lăcașuri de cult, episcopii, sedii eparhiale, vicariate, subcentre ale cultelor autorizate
Transport/ comunicații	❖ gări, autogări, transport în comun, centrale telefonice automate, fax, poștă etc;
Ordine, securitate	❖ instituții specifice cerințelor la nivel județean.

Domeniile de intervenție prioritare, care includ și domeniile prioritare conform cerințelor documentelor de planificare elaborate la nivelul Regiunii Vest pentru perioada 2014-2020, sunt menționate în tabelul următor (Tabel 10.3).

Domeniile de intervenție prioritare ale obiectivelor strategice
- Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva în perioada 2014-2020-

Tabel 10.3

Obiective strategice	Domeniile de intervenție prioritare	Obiective specifice
<i>OS1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii inovatoare, performante și creative</i>	Domeniul de intervenție 1.1. Dezvoltarea infrastructurii și acapabilităților de cercetare-dezvoltare-inovare.	Creșterea capacității de cercetare și inovare
	Domeniul de intervenție 1.2. Promovarea investițiilor și parteneriatelor în CDI, dezvoltarea de legături sinergice între întreprinderi, centrele de CDI și învățământul superior.	Transformarea rezultatelor cercetării în afaceri de succes și creșterea cooperării între actorii locali și regionali responsabili pentru cercetare, dezvoltare tehnologică, inovare și dezvoltarea afacerilor.
	Domeniul de intervenție 1.3. Susținerea specializării inteligente pentru o economie competitivă.	Îmbunătățirea accesului la servicii de sprijin specifice pentru întreprinderile din sectoarele cheie, pentru a favoriza dezvoltarea lor.
	Domeniul de intervenție 1.4. Crearea de noi oportunități și resurse pentru creșterea economică.	Crearea unui mediu de afaceri dinamic, cu firme competitive la nivel intern și internațional.
	Domeniul de intervenție 1.5. Consolidarea și diversificarea structurilor și serviciilor suport pentru afaceri.	Coordonarea și specializarea structurilor suport pentru afaceri și dezvoltarea portofoliului de servicii pentru întreprinderi.
	Domeniul de intervenție 1.6. Decontaminarea site-urilor industriale și a terenurilor poluate și neutilizate, precum și pregătirea pentru noi activități.	Reabilitarea fostelor situri industriale și dezvoltarea de noi structuri economico-sociale.
	Domeniul de intervenție 1.7. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de comunicații, promovarea celor mai moderne și eficiente soluții privind tehnologia informației.	Valorificarea la maxim a potențialului TIC existent.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective strategice	Domeniile de intervenție prioritare	Obiective specifice
OS2. Dezvoltarea complexă urbană integrată, ecologică, cu conexiuni durabile și accesibilitate multimodală flexibilă la spațiul economic național și internațional	Domeniul de intervenție 2.1. Susținerea dezvoltării și modernizării infrastructurii de interes local, județean, național și internațional aferentă rețelelor TEN-T.	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de interes național și regional, cu prioritate pe axele TEN-T care să pună baza unui transfer eficient între modurile de transport.
	Domeniul de intervenție 2.2. Dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T și racordarea Municipiului Deva la aceste rețele.	Conectivitate îmbunătățită între localități și principalele coridoare europene de transport.
	Domeniul de intervenție 2.3. Reabilitarea și modernizarea sistemului de transport printr-o abordare integrată la nivel regional.	Reducerea semnificativă a timpilor de parcurs, îmbunătățirea siguranței și a calității serviciilor de transport, precum și integrarea municipiului Deva în coridorul interoperabil „E” de marfă.
	Domeniul de intervenție 2.4. Dezvoltare urbană integrată, modernă și durabilă.	Creșterea rolului și funcțiilor municipiului Deva, astfel încât să ofere toate facilitățile necesare pentru a asigura condiții superioare de viață locuitorilor.
	Domeniul de intervenție 2.5. Valorificarea oportunităților transfrontaliere regionale.	Întărirea legăturilor și cooperării din zona transfrontalieră cu scopul de a genera o dezvoltare social-economică sustenabilă.
OS3. Realizarea unui portofoliu integrat de servicii de susținere eficientă și oportună a capacităților economice, operaționale, de resurse umane, utilitare și sociale ale polului urban Deva	Domeniul de intervenție 3.1. Modernizarea și eficientizarea sistemului și infrastructurii educaționale și de formare profesională.	Creșterea participării populației la educație și asigurarea unui proces educațional modern și de calitate, capabil să asigure resurse umane pregătite pentru piața muncii.
	Domeniul de intervenție 3.2. Dezvoltarea de programe și servicii flexibile cu impact pe piața muncii.	Crearea unei piețe a forței de muncă moderne, flexibile și inclusive, precum și pregătirea resurselor umane pentru modificări structurale.
	Domeniul de intervenție 3.3. Sprijinirea incluziunii sociale a categoriilor defavorizate și diminuarea riscului de sărăcie.	Creșterea calității vieții grupurilor vulnerabile și persoanelor din comunitățile defavorizate și asigurarea accesului la servicii sociale de calitate, adaptate nevoilor beneficiarilor.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective strategice	Domeniile de intervenție prioritare	Obiective specifice
OS4. Optimizarea calității factorilor de mediu și a eficienței energetice prin creșterea sustenabilă, promovarea energiei regenerabile și management proactiv al situațiilor de risc	Domeniul de intervenție 3.4. Îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale de calitate.	Crearea unui sistem medical eficient, care funcționează în favoarea pacienților, contribuind la îmbunătățirea stării de sănătate a populației.
	Domeniul de intervenție 4.1. Îmbunătățirea calității factorilor de confort, mediu și eficiență energetică.	Îmbunătățirea accesului populației la servicii publice și edilitate de calitate prin dezvoltarea și extinderea infrastructurii de producere, transport termoficare, preparare, distribuție și furnizare agent termic încălzire și apă caldă de consum, precum și alimentare, epurare, reciclare și valorificare deșeurilor.
	Domeniul de intervenție 4.2. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor.	Îmbunătățirea confortului termic și scăderea costurilor cu energia (încălzire – răcire iluminat) în clădirile instituțiilor publice (sedii primării, instituții de învățământ, spitale, instituții de cultură etc.) și de locuințe (noi și istorice) prin creșterea eficienței energetice și implementarea de sisteme inteligente de monitorizare și control.
	Domeniul de intervenție 4.3. Diversificarea utilizării și valorificarea eficientă a resurselor regenerabile de energie.	Valorificarea locală a resurselor regenerabile în vederea creerii de energie sau suplimentării necesarului de energie deja produs din surse convenționale și utilizarea acesteia în vederea reducerii costurilor, creșterii nivelului de trai și stimulării activității economice și turistice.
	Domeniul de intervenție 4.4. Protejarea biodiversității și promovarea integrată a serviciilor ecosistemelor.	Protejarea și conservarea biodiversității față de presiunea antropică și valorificarea turistică într-o manieră sustenabilă a zonelor protejate.
	Domeniul de intervenție 4.5. Managementul integrat și diminuarea vulnerabilității populației la situațiile de risc.	Îmbunătățirea capacității de previziune și intervenție în situațiile de risc climatic și de mediu, prin utilizarea de tehnologii moderne de analiză, semnalizare, monitorizare, investiții în infrastructura de protecție, acces și tehnică de intervenție.

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Obiective strategice	Domeniile de intervenție prioritare	Obiective specifice
OS5. Potențarea economică și socială a localităților rurale prin abordarea integrată a acestora, axată pe susținerea elementelor de complementaritate cu mediul urban.	Domeniul de intervenție 5.1. Modernizarea și dezvoltarea spațiului rural.	Creșterea atractivității zonelor rurale din regiune / îmbunătățirea calității vieții din spațiul rural și reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială față de mediul urban.
OS6. Realizarea nodului convergent turistic Deva, prin valorificarea integrată, inteligentă și durabilă a potențialului turistic și cultural, propriu și zonal	Domeniul de intervenție 6.1. Dezvoltarea și reabilitarea facilităților culturale, de turism și agrement.	Promovarea culturii în toate domeniile din municipiu și oferirea unor game largi de facilități de petrecere a timpului liber
OS7. Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene	Domeniul de intervenție 7.1. Realizarea unui sistem modern și eficient de instituții și servicii publice.	Îmbunătățirea capacității instituționale.
	Domeniul major de intervenție 7.2. Dezvoltarea flexibilă și oportună a cadrului instituțional de administrație publică locală.	Crearea mecanismelor și a unui cadru instituțional corelat cu realitățile și necesitățile regionale, care să sprijine atingerea obiectivelor regionale de dezvoltare.

Obiectivele strategice și domeniile de intervenție prioritare astfel definite facilitează structurarea portofoliului de proiecte cu respectarea cerințelor aferente următoarelor **concepte vizate** de proiectele alocate prin planul strategic:

- ✓ C1 - Economie durabilă modernă
- ✓ C2 - Smart city
- ✓ C3 - Regenerare urbană
- ✓ C4 - Transport public inteligent intermodal
- ✓ C5 - Servicii sociale echitabile și dezvoltarea capitalului uman
- ✓ C6 - Viață cotidiană activă și echilibrată

Congruența acestor concepte cu obiectivele strategice se realizează conform schemei de corespondență prezentată în continuare (Tabel 10.4).

Congruența conceptelor vizate cu obiectivele strategice

Tabel 10.4

Concepte vizate	C1	C2	C3	C4	C5	C6
Obiective strategice	OS1 OS2, OS5 OS7	OS2 OS1, OS5 OS7	OS4 OS1, OS2 OS5, OS7	OS2 OS1, OS5 OS7	OS3 OS1, OS2 OS5, OS7	OS6 OS2, OS3 OS5, OS7
Domenii de intervenție prioritare	DMI 1.1+1.7 DMI 2.1+2.3 DMI 5.1	DMI 2.4 DMI 1.1+1.7 DMI 2.1+2.3 DMI 5.1	DMI 4.1+4.4 DMI 1.1+1.2, 1.7 DMI 2.1+2.3 DMI 5.1	DMI 2.1+2.3 DMI 1.1+1.2 DMI 5.1	DMI 3.1+3.4 DMI 1.7 DMI 2.1+2.3 DMI 5.1	DMI 6.1 DMI 2.1+2.3, 2.5 DMI 3.3 DMI 5.1

Pe poziția superioară a obiectivelor strategice se situează acele obiective care au un impact nemijlocit asupra conceptelor vizate. Obiectivele C5 și C7, prin modul de definire al acestora, participă sau influențează întregul ansamblu al conceptelor vizate.

Convergența conceptelor vizate este direcționată spre un concept unic, integrator, căruia îi este subordonată strategia viitoare: *creșterea calității vieții*. Deci noua fază de dezvoltare va pune accentul pe conceptul de calitate a vieții. Dezvoltarea infrastructurii, a facilităților și serviciilor puse la dispoziția cetățenilor municipiului Deva vor conduce la configurarea unei comunități dinamice, prospere, cu un nivel de viață ridicat, comparabil cu cel al marilor orașe europene. Acest lucru este posibil numai printr-o economie și servicii durabile și moderne, bazate pe inteligență, antreprenoriat și creativitate.

Se oferă astfel un răspuns care satisface atât așteptările populației, evidențiate prin rezultatele studiului sociologic realizat, cât și cerințele explicite sau implicite ale documentelor programatice de fundamentare strategică elaborate la nivel european, național, regional și județean.

11. Planul strategic

11.1. Viziunea și misiunea strategică

Viziunea strategică Deva 2020 este:

*„Ne propunem să fim un reper al eficienței, coerenței actului decizional și transparenței administrative, să susținem crearea unei comunități active și dinamice, să atragem investiții și să generăm proiecte de importanță strategică pentru oraș și cetățeni, și toate acestea să conducă la **CREȘTEREA CALITĂȚII VIEȚII în MUNICIPIUL DEVA.**”*

Pentru elaborarea viziunii de dezvoltare s-a avut în vedere proiecția dezvoltării viitoare a localității prin prisma așteptărilor tuturor categoriilor de factori beneficiari și/sau cu impact direct asupra direcției și intensității de dezvoltare a ansamblului resurselor umane și facilităților operaționale prin care se consolidează potențialul de creștere a calității vieții în municipiul Deva.

De asemenea, concomitent cu relevanța viziunii definite, un aspect deosebit de important a fost reprezentat de consistența și caracterul multidimensional, integrator al acesteia. Astfel, *calitatea vieții* este un indicator complex, care exprimă percepția individului despre existența sa în contextul culturii și a sistemului de valori în care trăiește.

Conceptul de calitate a vieții este considerat cel mai multidisciplinar termen aflat în uzul curent. Una din definițiile cuprinzătoare ale acestui termen pleacă de la premisa că acest concept nu poate fi separat de elementele care îl determină și îl definesc în același timp: bunăstarea, dezvoltarea umană, capitalul social, calitatea societății, excluderea/incluziunea socială, etc.

Astfel, *calitatea vieții* este definită ca:

“ansamblul elementelor care se referă la condițiile fizice, starea economică, socială, culturală, politică, de sănătate etc. în care trăiesc oamenii, conținutul și natura activităților pe care aceștia le desfășoară, caracteristicile relațiilor și procesele sociale la care participă, bunurile și serviciile la care au acces, modelele de consum adoptate, stilurile de viață, evaluarea împrejurărilor și rezultatele activităților desfășurate, stările subiective de satisfacție/insatisfacție, fericire, frustrare etc.”

Ca urmare, viziunea propusă reprezintă un deziderat ambițios, prin care se armonizează întregul spectru de cerințe și condiții prin care să se mobilizeze aspirațiile și resursele municipiului spre o dezvoltare integrată durabilă, inteligentă, competitivă.

Misiunea prin care să se materializeze viziunea la nivelul anilor 2020, limita orizontului de planificare al strategiei actuale, este deosebit de dificilă, și aceasta poate fi îndeplinită numai prin efectul sinergic al implicării tuturor factorilor mediului social, economic și instituțional ai municipiului Deva.

Comunitățile din aria administrativă a municipiului Deva își identifică și își definesc împreună drumul de dezvoltare viitoare, orientate spre atingerea performanței de a fi cetățeni ai unei localități prospere, atractive pentru a trăi, a investi și a munci.

În acest context, rolul administrației locale este de a propune și a asigura cadrul de armonizare a aspirațiilor și posibilităților actuale pentru definirea și, ulterior, punerea în practică a planurilor și strategiilor concepute în parteneriat, de a contribui și utiliza eficient resursele financiare și umane în asistarea comunităților, precum și de a atrage noi resurse. De aici imperativul cooperării permanente cu toți cei care pot și vor să influențeze traiectoria ascendentă a eficienței și performanței în drumul nostru spre viitor. Iar toate acestea să fie realizate în condiții de transparență și deschidere totală.

Datorită caracterului dinamic al factorilor și condițiilor definitorii la un moment dat pentru mediul socio-economic, considerăm că abordarea noastră privind misiunea viitoare este necesar să fie, de asemenea, dinamică, flexibilă, conexată puternic la mediul intern și extern de manifestare a vieții comunității.

Misiunea strategică Deva 2020 este:

„Identificarea dinamică și flexibilă a tuturor cerințelor și oportunităților de acțiuni și investiții inteligente, durabile și competitive, prin care să se maximizeze utilizarea eficientă a întregului potențial uman, economic și natural de care dispune localitatea la un moment dat, pentru dezvoltarea unei comunități puternice, motivate și coezive.”

Viziunea și misiunea furnizează cetățenilor, mediului de afaceri, dar și administrației locale, o proiecție clară despre ceea ce și când trebuie făcut, precum și a modului cum trebuie gospodărite resursele existente. Din acest motiv, pentru elaborarea viziunii de dezvoltare au fost consultați toți factorii implicați, astfel încât aceasta să beneficieze de expertiza tuturor sectoarelor de activitate participante la viața comunității și să se înscrie pe o direcție de dezvoltare novatoare, corectă, viabilă și performantă.

Oferirea prin viziune a unei răspuns adecvat aspirațiilor multiple ale comunității și celor interesați de aspectele economice zonale, prin identificarea și implementarea unei orientări consimțite de marea majoritate a acestora, conferă atribute motivatoare și șanse reale pentru stabilirea și îndeplinirea unor obiective viitoare comune.

În cadrul consultărilor care au avut loc pentru definirea viziunii strategice a municipiului Deva, au fost angajate toate categoriile de factori interesați în dezvoltarea viitoare a localității, respectiv indivizi, grupuri omogene sau instituții care pot influența definirea sau dezvoltarea unei anumite politici, ori care pot fi afectați de aceasta. A fost

avută în vedere acoperirea întregului spectru al persoanelor (cetățenilor) și instituțiilor reprezentative, a grupurilor specifice sau categoriilor de persoane, cu participarea tuturor departamentelor administrației locale.

Populația este principalul beneficiar și acționar al *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*, atât datorită numeroaselor domenii în care vor avea beneficii în urma acestei strategii, cât și datorită capacității de a influența o serie de resurse esențiale pentru implementarea acesteia. Cunoașterea opiniei populației a fost posibilă prin studiul sociologic desfășurat în etapa de fundamentare a strategiei pentru dezvoltare durabilă. Detalii privind modul de organizare a studiului sociologic vor fi prezentate în secțiunea următoare, referitoare la etapele procesului de planificare.

Un alt factor cheie este reprezentat de mediul de afaceri. Asigurarea unui cadru adecvat al discuțiilor desfășurate în acest scop a fost posibilă prin sprijinul acordat de *Camera de Comerț și Industrie a Județului Hunedoara*. Interesul principal al antreprenorilor locali este de a fi identificată o direcție strategică viitoare prin care să se asigure revigorarea mediului de afaceri și crearea de oportunități noi pentru asigurarea unui mediu de afaceri competitiv, cu performanțe de nivel european.

Mediul de afaceri joacă un rol cheie în Strategia de dezvoltare a municipiului și datorită capacității de a mobiliza anumite resurse financiare pentru implementarea planurilor de acțiune propuse de comun acord. O serie de acțiuni se pot realiza prin parteneriate de tip public-privat, autoritățile publice locale neavând capacitatea de a le implementa numai prin resurse proprii. Se obțin astfel avantaje deosebite pentru partenerii implicați în acțiunile viitoare comune, aceste beneficii fiind în final un element potențator la nivelul municipiului și al locuitorilor acestuia, cu efecte imediate sau de durată.

Un factor deosebit de important în implementarea *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020* este Consiliul Județean, prin punerea de acord cu autoritățile publice locale asupra unor proiecte majore care să fie dezvoltate în perioada următoare, cu includerea unor astfel de proiecte în cadrul strategiei județene. De asemenea, o serie de resurse și instrumente financiare și de impozitare pot constitui factori de impact prin contextul de dezvoltare imprimat pentru perioada strategică vizată.

Consiliul Județean are în subordinea sa o serie de instituții cu rol deosebit asupra vieții cotidiene a locuitorilor municipiului Deva, cu impact esențial pentru definirea și configurarea unor elemente operaționale sau utilitare esențiale pentru mediul social, economic, ambiental și cultural al localității. Dintre acestea amintim:

- ❖ Centrul Cultural „Drăgan Muntean”
- ❖ Muzeul Civilizației Dacice și Romane Hunedoara-Deva;
- ❖ Biblioteca Județeană 'Ovid Densusianu' Hunedoara-Deva;
- ❖ Teatrul de Artă Deva;
- ❖ Ansamblul Profesionist "Drăgan Muntean" pentru promovarea Culturii Tradiționale Hunedoara;
- ❖ Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Hunedoara;
- ❖ Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a Județului Hunedoara;

- ❖ S.C. ApaProd S.A. Deva;
- ❖ S.C. Compania Județeană de Turism Hunedoara S.A. Deva;
- ❖ Serviciul Public Județean Salvamont;
- ❖ Agenția de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Hunedoara;
- ❖ Direcția Publică Comunitară de Evidență a Persoanelor Hunedoara;
- ❖ Camera Agricolă Județeană Hunedoara.

Institueia Prefectului, în calitate de reprezentant al Guvernului pe plan local, asigură legătura operativă dintre fiecare minister și organ al administrației publice centrale din subordinea Guvernului cu serviciul public deconcentrat din subordinea acestuia. Mai mult, la acest nivel se poate acționa pentru definirea în cadrul Programului de guvernare a unor proiecte care să contribuie la susținerea sau potențarea celor definite la nivel local.

În municipiul Deva își au sediul mai multe servicii publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale, cum sunt: Direcția de Sănătate Publică Județeană; Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național; Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor; Direcția Județeană de Muncă și Protecție Socială; Casa de Pensii Județeană; Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă; Direcția Județeană pentru Sport; Direcția Județeană pentru Tineret; Direcția Județeană pentru Accize și Operațiuni; Secția Județeană a Gărzii Financiare; Direcția Județeană pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală etc.

Aceste servicii reprezintă un alt factor important în definirea și aplicarea *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*, principala modalitate prin care pot influența dezvoltarea municipiului fiind prin parteneriate cu autoritățile publice locale, precum și prin furnizarea de informații privind situația din municipiul Deva și a necesităților de dezvoltare identificate pe fiecare domeniu de responsabilitate în parte.

Instituțiile publice de cultură reprezintă un alt factor interesat în strategia de dezvoltare. Astfel, în cadrul etapei de fundamentare a strategiei, specialiștii din cadrul Centrului Cultural "Mihai Drăgan" și ai Muzeului Civilizației Dacice și Romane Hunedoara-Deva au contribuit prin furnizarea unor date și informații specifice domeniului de activitate, precum și prin identificarea unor obiective și modalități de sprijin reciproc în cadrul unor acțiuni concrete, cu impact asupra vieții culturale și turistice a municipiului și împrejurimilor acestuia.

Și instituțiile publice de sănătate vor avea o serie de beneficii în urma implementării strategiei, aceasta presupunând dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de sănătate în scopul îmbunătățirii serviciilor de sănătate. Mai mult, se oferă în viitor perspective largi de sprijin a dezvoltării municipale, prin participarea la proiecte de cercetare inovatoare.

Municipiul Deva dispune de o serie de organizațiile non-guvernamentale, care au fost deja enunțate la analiza modului de acordare a asistenței sociale în cadrul municipiului. Mai mult, având în vedere importanța deosebită a acestor organizații, în cadrul Primăriei Municipiului Deva funcționează un compartiment cu competența specială, *Compartimentul programe sociale, relația cu ONG*.

Contribuția ONG-urilor la viața socială a localității Deva este deosebit de importantă, iar definirea în viitor a unor parteneriate cu autoritățile publice locale este

facilitată de oportunitățile oferite de dezvoltarea unor proiecte finanțate prin fonduri nerambursabile. Prin natura activităților desfășurate, însă, ONG-urile pot contribui și la dezvoltarea altor sectoare.

Mass-media este un factor deosebit de important pentru influența și aria largă de impact pe care o are asupra formării sau transmiterii opiniei cetățenilor, atragerea investitorilor, cât și pentru a influența creșterea numărului turiștilor interesați de obiectivele din localitate și din proximitatea acesteia. Ca mediator între autoritățile publice locale și populație, mass-media are un rol esențial în influențarea opiniei publice privind oportunitatea și necesitatea investițiilor preconizate din municipiu.

Un factor indus este reprezentat de colectivitatea virtuală a turiștilor care vizitează municipiul. Deși o prezentă temporară în spațiul localității și al împrejurimilor acesteia, turiștii sunt mesageri ai numelui și renumelui acestei localități, prin care se consolidează reputația municipiului. Strategia 2014-2020 va duce la îmbunătățirea promovării și informării turistice, la modernizarea infrastructurii de acces la obiectivele turistice, reabilitarea obiectivelor turistice și amenajarea acestora, dar și la dezvoltarea unor tipuri specifice de turism, conform recomandărilor rezultate din analizele efectuate în acest scop.

11.2. Etapele procesului de planificare

Planificarea strategică este un proces în mai multe etape, prin care comunitatea participă la crearea unei imagini a viitorului propriu în cadrul nou care va fi conferit localității lor, pornind de la condițiile prezente, cu identificarea și definirea căilor de atingere a acelui viitor. Se realizează astfel imaginea trecerii de la condițiile actuale socio-economice la noul set de condiții, conform proiecției de perspectivă, care să corespundă așteptărilor comunității și a altor factori interesați de dezvoltarea localității.

Documentul final rezultat, strategia de dezvoltare pe termen mediu a comunității respective, deține valențe multiple:

- ✓ Constituie un *document programatic* privind direcțiile strategice de dezvoltare în perioada de planificare vizată;
- ✓ Este un *document de cercetare* privind contextul și potențialul de dezvoltare calitativă a sistemului complex al localității;
- ✓ Reprezintă un *ghid de orientare unitară* a liderilor administrației publice locale, a comunității de afaceri, investitorilor, dar și a comunității civile în ansamblu;
- ✓ Prin punerea în aplicare acționează ca un *instrument de lucru performant* la dispoziția autorităților locale pentru a întări potențialul economic al localității, a îmbunătăți climatul investițional și a crește nivelul general de competitivitate;
- ✓ Reprezintă un *mijloc de coeziune* al instituțiilor și întreprinderilor locale, precum și a antreprenorilor și forței de muncă;
- ✓ Acționează ca un *garant al dezvoltării optime* prin care se sporește încrederea mediului de afaceri în eficiența administrației publice locale și contribuie astfel la stimularea opțiunilor de a investi în zonă;
- ✓ Reprezintă un *document de analiză detaliată* a principalilor parametri de stare ai ariei administrative care constituie obiectul de referință al strategiei elaborate.

Oferirea unui răspuns adecvat acestui demers complex, cu actori care aparțin unor categorii multiple și animați de interese diverse, este posibilă numai în condițiile definirii și transpunerii unui proces complex, care presupune parcursul iterativ a mai multor etape.

Este deosebit de important de subliniat faptul că întregul proces s-a desfășurat cu *respectarea setului de cerințe și criterii definite* în capitolele anterioare. Această modalitate de abordare a asigurat condițiile necesare fixării unui sistem de referință coerent cu documentele programatice aplicabile și orientarea permanentă a analizei spre direcțiile prioritare definite, aferente obiectivelor strategice vizate.

De asemenea, este necesară evidențierea *caracterului iterativ al procesului de planificare*, o caracteristică intrinsecă a analizei unor procese complexe de dimensiuni mari. Rezultatele demersurilor/acțiunilor dintr-o anumită etapă sunt strâns conexe cu acțiunile celorlalte etape, astfel încât deseori elemente și caracteristici nou apărute la un moment dat conduc la necesitatea unor revizui/reformulări în cadrul etapelor implicate.

Ca urmare, etapele principale pe care le vom prezenta nu au respectat o ordine de derulare în timp strict secvențială, ci, funcție de concluziile reieșite din analiza unui anumit aspect, s-a trecut la tratarea simultană, integrată, a unor elemente dependente diverse.

Aspecte și condiționări imperative reies din asigurarea caracterului de *realism, pragmatism și sustenabilitate* obiectivelor, programelor și proiectelor vizate prin strategie. Aceasta a presupus adoptarea permanentă a unei atitudini responsabile, dincolo de formulările și obiectivele prețioase, fără acoperire în posibilitățile reale existente.

Deși nu este prezentată în mod explicit în conținutul documentului final, cheia succesului a fost situarea permanentă într-un cadru de referință aferent *funcției de dezvoltare a calității*, ceea ce a presupus conectarea permanentă la relevanța sintagmenelor "Ce", "Când" și "Cum", tratate din perspectiva *managementului total al calității*.

Principalele etape parcurse în vederea fundamentării și elaborării *Strategiei pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020* sunt:

- ⇒ Analiza socio-economică;
- ⇒ Analiza documentelor strategice anterioare;
- ⇒ Sondajul opiniei publice;
- ⇒ Definirea coordonatelor de context strategic;
- ⇒ Stabilirea portofoliului de proiecte;
- ⇒ Consultarea publică.

Rezultatele analizelor efectuate și documentele programatice elaborate au fost sistematizate în conținutul Strategiei în cadrul a **trei secțiuni principale**:

- ⇒ I. Analiza socio-economică;
- ⇒ II. Analiza strategiilor anterioare;
- ⇒ III. Strategia de dezvoltare durabilă.

Prima etapă a procesului de planificare are drept corespondent în cadrul lucrării prima secțiune, analiza socio-economică.

Principalul obiectiv al acestei etape a constat în determinarea parametrilor de stare și a nivelului de dezvoltare al acestora, pentru domeniile majore prin care se configurează mediul de manifestare al tuturor factorilor de interes din cadrul municipiului Deva.

O importanță deosebită a fost acordată în această etapă asigurării caracteristicilor de calitate ale datelor prelevate pentru a fi prelucrate, referitoare la: actualitate, veridicitate, relevanță, credibilitate, consistență etc. Pentru respectarea acestei cerințe, informațiile și datele care au făcut obiectul analizei au fost solicitate de la responsabilii de domenii din cadrul Primăriei municipiului Deva, respectiv de la instituțiile responsabile abilitate.

Datele statistice puse la dispoziție de *Direcția Județeană de Statistică Hunedoara*, aferente *Fișei localității Municipiului Deva*, au constituit un prim set de date de analiză. Aceste date au fost grupate pe domeniile specifice analizate și sunt prezentate în lucrare în cadrul Anexelor 1+7. În vederea asigurării cerințelor de reprezentativitate a datelor, s-a considerat relevantă folosirea unor serii de timp cu orizont larg.

Instituțiile reprezentative din localitate au sprijinit demersurile de elaborare a Strategiei, atât prin punerea la dispoziție a unor analize/date specifice domeniului specific acestora, cât și prin formularea unor puncte de vedere și sugestii extrem de utile. În acest sens, au fost contactate următoarele instituții abilitate: Camera de Comerț și Industrie a Județului Hunedoara, Centrul Cultural "Mihai Drăgan", Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Direcția de Sănătate Publică a Județului Hunedoara, Inspectoratul de Poliție al Județului Hunedoara, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național, Agenția de Protecție a Mediului, Direcția Silvică Hunedoara, S.C. Electrocentrale Deva, S.C. ApaProd S.A.

Responsabilii pe domenii de referință din cadrul Consiliului Local Deva au susținut demersurile de elaborare a Strategiei prin implicarea directă în acest proces și furnizarea de informații relevante, sistematizate, privind demersurile întreprinse la nivel local.

Informațiile analizate au fost structurate pe următoarele problematice/ capitole din lucrare: mediul și infrastructura de mediu; infrastructura și echiparea teritoriului; dezvoltarea urbană; economia municipiului; potențialul turistic și cultural; infrastructura socială. Gruparea pe problematice a avut în vedere respectarea criteriului relevanței analizei și a gradului de determinare reciprocă dintre diversele domenii specifice.

Datorită caracterului eterogen al setului de atribute care concură la definirea potențialului de dezvoltare al municipiului, s-a considerat oportună reliefaarea acestor atribute pe fiecare problematică în parte. De asemenea, atunci când a fost posibil, au fost furnizate analize și date comparative, prin care să fie posibilă creionarea unei imagini de referință a poziției actuale deținute de municipiul Deva într-un context mai larg, cel de nivel județean, regional, național, european.

Rezultatele analizelor de fundamentare a elaborării strategiilor din cadrul Regiunii Vest, efectuate de diverse colective de cercetare, inclusiv din cadrul Băncii Mondiale, au reliefat aspecte importante de avut în vedere și/sau au făcut recomandări prin care să se imprime o traiectorie de dezvoltare unitară la nivelul regiunii. Reperele de coordonare sau cele prin care se stabilesc elemente prioritare au fost reliefate ca punct de plecare al analizei la nivelul Devei în calitate de municipiu reprezentativ al Regiunii Vest.

Rezultatele analizei socio-economice dau o imagine de ansamblu privind resursele actuale de care dispune comunitatea, cu evidențierea pentru fiecare problematică în parte a punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților de dezvoltare care trebuie exploatate, precum și a posibilelor riscuri/amenințări care trebuie eliminate/evitate (analiza SWOT).

Analiza strategiilor anterioare a fost impusă de satisfacerea cerinței de continuitate a planificării, cu evitarea ex-ante a momentelor de discontinuitate care ar fi putut apărea prin trecerea la implementarea noii strategii. A fost posibilă astfel adoptarea unei atitudini constructive, de continuare a traiectoriei de dezvoltare identificate către o direcție rezultantă a noului mediu socio-economic de manifestare, atât intern cât și extern.

În lucrare sunt evidențiate axele și obiectivele strategice, domeniile de activitate, obiectivele specifice și acțiunile planificate pentru fiecare obiectiv în parte. S-a realizat cu această ocazie și evaluarea de stadiu al implementării pentru acțiunile vizate de documentele strategice elaborate în etapa anterioară. Deși rezultatul acestei analize este destul de laborios, aceasta a fost inclusă în lucrare deoarece constituie un punct de reper edificator privind noua orientare a dezvoltării viitoare a municipiului definită prin *Strategia pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*.

Pe baza analizei riguroase efectuate în această etapă s-a conturat setul actualizat al acțiunilor dovedite eficiente în etapa anterioară în corelație cu acțiunile/proiectele aflate în etapa de implementare și care se situează pe mediana temporară a celor două strategii, precum și inițierea unor acțiuni/proiecte noi care să fie demarate în strategia viitoare.

Sondajul opiniei publice reprezintă un element de importanță majoră în vederea elaborării unui astfel de document strategic. Rezultatele studiului sociologic care a fost realizat în vederea cunoașterii obiective a punctului de vedere al cetățenilor localității au fost prezentate în lucrare în cadrul secțiunii de analiză socio-economică, în conexiune directă cu problematica analizată prin capitolele acestei secțiuni.

Pe lângă aceste elemente de natură concludivă, referitoare la aprecierea calitativă a unor factori/facilități urbane, a fost urmărită identificarea principalelor priorități de dezvoltare ale orașului din perspectiva locuitorilor. Se oferă astfel o imagine edificatoare asupra aspirațiilor și doleanțelor cetățenilor, care a fost inclusă în capitolul *Context strategic*, fiind unul din reperele de urmărit în definirea traiectoriei și acțiunilor viitoare.

Se asigură astfel condiții favorabile pentru maximizarea gradului de acceptabilitate al populației față de măsurile și acțiunile propuse prin strategie, precum și a gradului de implicarea populației pentru crearea unei societăți civile puternice, un pion esențial în transpunerea deciziilor luate de autoritățile publice la nivel local.

Obiectivele specifice ale studiului au fost:

- ❖ Evaluarea gradului de satisfacție a populației privind următoarele dimensiuni:
 - infrastructura de transport rutier și feroviar
 - servicii utilitare
 - resurse umane și servicii sociale
 - mediul înconjurător
 - dezvoltarea urbană
 - învățământ și activități culturale

- ❖ Analiza gradului de utilizare a mijloacelor de transport din localitate și evaluarea eficienței acestora;
- ❖ Evaluarea nevoilor legate de infrastructura de recreere și pentru activități culturale;
- ❖ Identificarea percepțiilor privind schimbările din ultimii ani în diverse domenii ale vieții sociale, culturale, economice și politice din localitate;
- ❖ Identificarea principalelor priorități de dezvoltare a orașului din perspectiva locuitorilor;
- ❖ Evaluarea gradului general de satisfacție al locuitorilor față de viața comunității Municipiului Deva.

Tipul eșantionului proiectat și realizat a fost probabilistic aleatoriu, pe cote, proporțional cu structura populației pe grupe de vârste și gen. Cu ajutorul bazelor de date ale Institutului Național de Statistică, realizate în urma Recensământului populației din 2011, a fost analizată distribuția populației Municipiului Deva funcție de mai multe criterii, fiind selectate numai criteriile considerate relevante pentru asigurarea reprezentativității statistice a eșantionului studiului și a concordanței cu obiectivele cercetării.

Unul din parametrii evaluați în cadrul sondajului de opinie s-a referit la vechimea în localitate. Distribuția eșantionului selectat pentru sondajul de opinie este relevantă în acest sens, marea majoritate a celor chestionați având calitatea de locuitori ai municipiului de mai mult de 20 de ani (Figura 11.1).

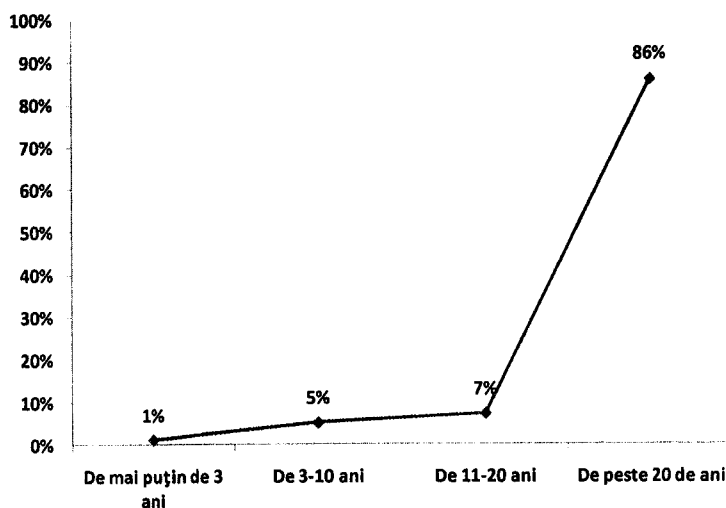

Figura 11.1. Vechimea în localitate a respondenților la sondajul de opinie

Datele obținute au fost analizate statistic, obținându-se frecvențe relative și absolute sau medii, care au fost reprezentate grafic. Răspunsurile la întrebările deschise au fost codificate după regulile analizei de conținut tematic, urmărindu-se, de asemenea, exigențele generale ale clasificării privind genul proxim și diferența specifică dintre categorii.

Aceste rezultate au constituit elemente de analiză și evaluare a opiniei cetățenilor și au fost inserate în conținutul strategiei. Mai mult, s-a considerat oportună evidențierea gradului de diversitate al punctelor de vedere ale cetățenilor, fiind inserate în întregime în

cadrul capitolului referitor la contextul de elaborare al strategiei. Per ansamblu, interesul populației în urma strategiei este de a avea condiții mai bune de viață, locuri de muncă diversificate și bine remunerate și servicii publice de calitate.

Ultima secțiune se referă la Strategia de dezvoltare durabilă. Definirea principalelor repere strategice se realizează după fixarea *contextului strategic actual*, pe baza căruia sunt stabilite *coordonatele de planificare ale Strategiei*. În final se prezintă portofoliul de proiecte și acțiunile concrete de materializare a *obiectivelor strategice* urmărite în vederea atingerii *viziunii* și a *misiunii* stabilite la orizontul anilor 2020.

Definirea coordonatelor de context strategica vizat sistematizarea documentelor de referință aplicabile, cu evidențierea elementelor programatice esențiale pentru respectarea în cadrul strategiei elaborate. Au fost punctate cerințele stipulate în cadrul documentelor și reglementărilor naționale referitoare la rețeaua de localități urbane, cu evidențierea criteriilor aplicabile pentru categoria polilor și a zonelor policentrice de dezvoltare urbană.

Având în vedere importanța și consistența documentelor de analiză întocmite la nivelul Regiunii Vest sub egida Băncii Mondiale, un punct special a fost alocat prezentării acestui set de documente, a elementelor de fundamentare a strategiei stipulate prin documentul final emis, precum și a modului de definire a obiectivelor tematice și a priorităților de investiții pentru Regiunea Vest.

Definirea strategiei municipiului Deva pe traiectoria vizată de Regiunea Vest a constituit un obiectiv imperativ al strategiei elaborate. S-a urmărit în acest mod crearea condițiilor de maximizare a atragerii de fonduri europene, concomitent cu asigurarea conformității la cerințele documentelor programatice strategice.

Un aspect deosebit de important în această etapă a fost reprezentat de elaborarea *listei de acțiuni orientative*, pe domeniile de intervenție prioritare identificate la nivelul celor șapte obiective strategice definite prin *Strategia pentru dezvoltare durabilă 2014-2020 a municipiului Deva*. Această listă a constituit un instrument de lucru deosebit de util, prin care s-a facilitat comunicarea la nivelul structurilor de decizie și a celor responsabile pe domenii specifice din cadrul Primăriei Deva. Rezultatul s-a materializat sub forma unui proiect inițial de proiecte, pe baza căruia a fost continuat dialogul cu alți factori cu capacitate de a susține și/sau orienta traiectoria de dezvoltare a municipiului Deva.

Astfel, mediul de afaceri a reprezentat un partener cu o atitudine constructivă, de implicare responsabilă în procesul de elaborare a strategiei. În primul rând, furnizarea datelor și statisticilor de referință privind starea actuală a municipiului, prin *Camera de Comerț și Industrie a Județului Hunedoara*, a constituit un suport esențial pentru definirea traiectoriei actuale a economiei municipiului și determinarea intensității de manifestare pe fiecare domeniu specific. Interesul comun, cel al depunerii de eforturi pe toate planurile posibile pentru atingerea obiectivelor strategice vizate în perioada imediat următoare, a reprezentat un liant puternic care se va manifesta și în continuare pentru acțiuni eficiente de implementare a strategiei de dezvoltare durabilă.

Situația specifică a municipiului Hunedoara, de situare în imediata apropiere a municipiului Deva, a determinat stabilirea în timp a unor conexiuni puternice între cele două localități, devenite deja tradiționale, cu aspirații comune privind dezvoltarea lor viitoare. Prin actuala strategie se definesc o serie de proiecte comune, benefice pentru

ambele localități, rezultat al dialogului și colaborării permanente între colectivele de elaborare a strategiilor de dezvoltare 2014-2020 aferente celor două localități, care au interfațat de fapt dialogul dintre structurile responsabile din cadrul celor două primării. În final, soluțiile propuse au primit girul factorilor de decizie.

Proiectele și acțiunile incluse în *Strategia pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014+2020* sunt adresate întregii comunități, ele implicând deopotrivă instituțiile și administrația publică, mediul de afaceri, societatea civilă și, mai ales, beneficiarii finali ai rezultatelor implementării Strategiei, cetățenii municipiului Deva.

Stabilirea priorităților la nivel de proiecte a avut în vedere în primul rând importanța acestora pentru comunitatea locală, așa cum a rezultat din consultările publice care au avut loc. În acest mod, se creează premisele unui impact favorabil cât mai larg în rândul populației, prin situarea pe traiectoria de dezvoltare dorită de cetățeni și luarea în considerare, cât mai mult posibil, a doleanțelor și așteptărilor acestora.

În continuare, a fost urmărit gradul de complexitate al proiectelor prin prisma efortului presupus de implementarea acestora, referitor la sursele și modalitatea de finanțare, instituțiile implicate, necesitatea aplicării unor proceduri specifice etc. De asemenea, pentru proiectele prioritare s-a definit și succesiunea de abordare a acestora, ceea ce presupune consolidarea caracterului ferm, de aplicabilitate imediată și lipsită de ambiguități, al strategiei elaborate.

Estimarea bugetară a proiectelor propuse se va realiza prin raportarea la standardele de cost actuale aplicate la estimările realizate pe baza valorii unor proiecte similare aflate în implementare sau implementate de curând. Pentru minimizarea riscurilor care pot apare în etapa de implementare și stabilirea unei proiecții cât mai apropiate de obiectivele vizate de fiecare proiect în parte, s-a considerat oportună cuprinderea în cadrul strategiei și a studiilor de fezabilitate pentru proiectele complexe sau a celor cu caracter inedit.

Setul de proiecte astfel definit corespunde viziunii și cerințelor strategice vizate, precum și imaginii viitoare a localității conform cerințelor exprimate de cetățeni, instituțiile publice și mediul de afaceri, cu luarea în considerare a condițiilor socio-economice care sunt expresia resurselor potențiale de care dispune municipiul la momentul elaborării strategiei și maximizarea șanselor de atragere a unui volum cât mai mare de fonduri europene. Ansamblul acestor proiecte constituie *Portofoliul de proiecte al Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014+2020*. Transpunerea în realitate a acestui portofoliu este posibilă numai în condițiile unui parteneriat puternic cu instituțiile publice, mediul de afaceri și societatea civilă.

Pentru o serie de proiecte incluse în portofoliu au fost redactate și *fișele de proiect* aferente. Acestea includ mai multe informații, printre care: sustenabilitatea proiectului, concordanța cu obiectivele strategice și direcțiile prioritare din cadrul strategiei, grupurile țintă, etc. Criteriul avut în vedere pentru selectarea proiectelor care să fie detaliate la nivel de fișă de proiect a fost cel al impactului de durată privind asigurarea condițiilor de trai și a ariei de efecte induse către o multitudine de aspecte vitale pentru viitorul localității.

Consultarea publică a fost amintită deja la prezentarea etapelor de fundamentare ale elaborării strategiei de dezvoltare durabilă, în contextul prezentării sondajului de opinie realizat printr-un studiu sociologic. Au fost astfel identificate principalele probleme cu care

se confruntă cetățenii localității în viața de zi-cu-zi a acestora, precum și acțiunile/proiectele considerate prioritare din punctul lor de vedere. O astfel de consultare a avut loc și cu reprezentanții mediului de afaceri, precum și cu reprezentanții principalelor instituții prin care se definesc parametrii mediului social, economic și cultural al localității.

După definitivarea unei variante unitare a cadrului strategic general propus, a fost organizată o nouă dezbatere publică, la care au participat reprezentanții administrației publice locale, instituțiilor publice, mediului de afaceri și ONG-urilor. Obiectivul principal al acestei întâlniri a fost de a preleva opinia acestora privind modul de evidențiere prin conținutul strategiei a opiniilor formulate anterior, a facilita consultarea largă și punerea de acord a factorilor implicați în procesul de implementare a strategiei, în eventualitatea în care se vor identifica aspecte cu impact contradictoriu asupra unor categorii diferite de factori interesați.

Concomitent, a fost creată o platformă electronică de comunicare pe site-ul primăriei municipiului Deva, prin care s-a oferit posibilitatea oricărei persoane interesate să consulte documentul aflat în stadii intermediare de elaborare. Prin intermediul acestei secțiuni s-a facilitat transmiterea feed-back-ului comunității către structurile manageriale și responsabilii de domenii specifice ai Primăriei, fiind vizată echipa care a elaborat documentul strategic supus dezbaterii publice.

Ameliorările succesive ale versiunii inițiale a strategiei, în urma analizei riguroase a propunerilor formulate de cetățeni în această etapă, s-au materializat prin versiunile succesive intermediare elaborate. Trecerea de la o versiune veche la una nouă s-a realizat de fiecare dată cu evidențierea clară a aspectelor care au fost modificate și cu justificarea/ menționarea circumstanțelor care au impus aceste modificări.

11.3. Principii de dezvoltare durabilă

Apartenența la spațiul economic european oferă o multitudine de avantaje, dar și exigențe sporite în competiția acerbă deschisă, arbitrată de mecanismele flexibile care guvernează economia de piață. Dinamismul fără precedent al raportului de forțe, care se stabilește între principalii actori angrenați în această competiție, conferă exigențe sporite privind dobândirea și menținerea atributului de competitivitate de către aceștia.

Strategia descrie imaginea pe care o unitate administrativă teritorială dorește să o aibă în viitor și este orientată către ceea ce vrea să facă aceasta. Strategia reprezintă cadrul de referință prin care se orientează alegerile referitoare la natura și direcția unei structuri omogene/eterogene coordonată în mod unitar, stabilește o direcție unitară în termeni de orientare a obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea dezvoltării viitoare către atingerea acestor obiective.

Procesul de planificare strategică al unei unități administrative teritoriale de nivel municipiu presupune parcurgerea iterativă a unor etape de analiză și fundamentare, în scopul identificării direcțiilor de acțiune viitoare aferente perioadei de planificare vizate, prin care să se armonizeze aspirațiile tuturor factorilor beneficiari și/sau participanți direcți la transpunerea în practică a obiectivelor strategice definite, în condițiile maximizării gradului de atragere și a eficienței utilizării resurselor aflate la dispoziție.

Planificarea strategică a dezvoltării durabile completează aspectele referitoare la planificarea strategică cu cerințele rezultate din asigurarea conformității cu principiile de dezvoltare durabilă și echilibrată stipulate la nivel european și, ca atare, devenite linii directoare pentru țara noastră, respectiv pentru Regiunea Vest.

Din punct de vedere al procesului de planificare, s-a urmărit ca prin modul de formulare al obiectivelor strategice să fie vizată în totalitate și problematica aferentă dezvoltării durabile. De asemenea, acțiunile orientative detaliază și elemente specifice cu impact asupra dezvoltării durabile (Figura 11.2). Menționăm că nu au fost realizate conexiuni cu OS7 (Modernizarea managementului și administrației publice locale la nivelul standardelor europene) deoarece acestea ar fi fost necesar să acopere toate cele 10 principii ale dezvoltării durabile, ceea ce ar fi condus la scăderea lizibilității schemei.

Mai mult, perioada de elaborare a *Strategiei pentru dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020* a coincis cu cea de elaborare a *Planului Urbanistic General*. Prin schimbul de idei, comunicarea și colaborarea permanentă dintre echipele de lucru aferente celor două direcții de acțiune, s-au asigurat condițiile de tratare unitară, integrată și coerentă a celor două documente programatice menționate.

Principiile unei politici de amenajare durabilă pentru Europa se referă la:

- Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și de îmbunătățire a competitivității;
- Promovarea încurajării dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate;
- Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate;
- Facilitarea accesului la informație și cunoaștere;
- Reducerea degradării mediului;
- Valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural;
- Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare;
- Dezvoltarea resurselor energetice în menținerea securității;
- Promovarea unui turism de calitate și durabil;
- Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale.

P1. Promovarea coeziunii teritoriale prin intermediul unei dezvoltări socio-economice echilibrate și de îmbunătățire a competitivității

Presupune îmbunătățirea atractivității, în materie de investiții economice, prin practicarea unei politici active de amenajare a teritoriului, cu asigurarea condițiilor necesare implicării cetățenilor și a diverselor grupuri ale societății.

P2. Promovarea încurajării dezvoltării generate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate

Sistemele urbane și funcțiunile urbane trebuie să fie dezvoltate în așa fel încât să fie înlesnit accesul regiunilor rurale la funcțiunile urbane.

Constituirea și întărirea rețelelor de orașe ameliorează complementaritatea între orașe, crește sinergiile și economiile, favorizează specializarea și determină beneficii prin intermediul concurenței economice, evitând totodată obstacolele. *Parteneriatele oraș-sat* au de jucat un rol din ce în ce mai important, iar condițiile pentru un parteneriat oraș-sat

eficient rezidă într-o mai bună colaborare între colectivitățile teritoriale, pe picior de egalitate.

P3. Promovarea unor condiții de accesibilitate mai echilibrate

Realizarea rețelei paneuropene de transport este condiția indispensabilă a unei bune accesibilități macro-spațiale în interiorul continentului european, care trebuie consolidată în continuare.

O politică de amenajare echilibrată trebuie să asigure o mai bună interconexiune a orașelor mici și mijlocii, ca și a spațiilor rurale la principalele axe și centre de transport (căi ferate, autostrăzi, aeroporturi, centre intermodale). Datorită creșterii permanente a fluxurilor de trafic, este o necesitate dezvoltarea de strategii integrate care iau în considerare diferitele moduri de transport și, în același timp, imperativele amenajării.

P4. Facilitarea accesului la informație și cunoaștere

Apariția societății informaționale este astăzi fenomenul cel mai semnificativ al remodelării societății globale și a structurilor sale teritoriale. O atenție deosebită trebuie acordată accesului la informație, care este necesar să nu fie limitat de constrângeri fizice sau de altă natură. De asemenea, ar trebui realizate îmbunătățiri ale rețelelor de telecomunicații iar tarifele ar trebui să nu fie prohibitive.

O importanță deosebită o are promovarea conexiunilor la nivel național și regional între furnizorii de informație și utilizatorii potențiali ai acesteia, cum ar fi parcurile tehnologice, institutele de transfer de tehnologie, centrele de cercetare și de formare.

P5. Reducerea degradării mediului

Problemele de mediu care decurg dintr-o coordonare insuficientă apoliticilor sectoriale sau din deciziile locale trebuie să fie anticipate și contracarate.

Din această perspectivă, politica de amenajare trebuie să acorde o atenție deosebită practicilor agricole și silvicole mai puțin distrugătoare, promovării sistemelor de transport și de energie care să favorizeze mai mult mediul ambiental, regenerarea zonelor urbane degradate și reabilitarea acestora, regenerarea mediului din zonele afectate de activități industriale poluante și de vechile zone militare, ca și controlul sub-urbanizării.

P6. Valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural

Resursele naturale contribuie nu numai la echilibrul ecosistemelor, dar și la atractivitatea regiunilor, la valoarea lor recreativă și la calitatea generală a vieții. Acestea trebuie, în consecință, să fie protejate și valorificate.

Strategiile integrate pentru gestiunea resurselor de apă trebuie să includă protecția apelor de suprafață și a apelor subterane, controlul activităților agricole în materie de fertilizare și irigare, tratamentul apelor uzate etc. În materie de protecție a calității apelor potabile din pânzele freatice, este esențial să se stabilească o corespondență între expansiunea rețelelor de alimentare cu apă cu cele de eliminare a apelor uzate.

Amenajarea teritoriului are de asemenea ca sarcină să contribuie la reconstituirea rețelelor ecologice. Pentru a atinge acest obiectiv, trebuie identificate diverse elemente ecologice cum ar fi zonele de proximitate naturală, resursele de apă, climatele terapeutice, zonele industriale dezafectate care trebuie amenajate și tratarea lor prin măsuri adecvate.

P7. Valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare

Valorificarea patrimoniului cultural crește atractivitatea regională și locală pentru investitori, turism și populație, este un factor important de dezvoltare economică și contribuie în mod semnificativ la întărirea identității localității.

Amenajarea teritoriului trebuie să contribuie la gestiunea integrată a patrimoniului cultural, ca un proces evolutiv prin care se protejează și conservă patrimoniul, luând în considerare nevoile societății moderne. Includerea în itinerarii culturale a monumentelor și urmelor școlilor și curentelor artistice va conduce la armonizarea creativității în relațiile spațiale dintre arhitectura și urbanismul modern cu patrimoniul istoric.

Amenajarea teritoriului trebuie să contribuie la conservarea și respectarea memoriei tuturor naționalităților și grupurilor religioase, valorificând un patrimoniu cultural specific.

P8. Dezvoltarea resurselor energetice în menținerea securității

Amenajarea teritoriului susține promovarea resurselor de energie regenerabile ca sisteme coerente în teritoriu și respectuoase cu mediul, cât și completarea rețelelor de transport al energiei la nivel paneuropean.

Un element prioritar este reprezentat de utilizarea mai eficace a resurselor energetice și a echipamentelor deja disponibile. În acest sens, este necesar să fie ameliorată eficacitatea energetică a centralelor termice convenționale pentru a reduce poluarea atmosferică. Aceasta este o acțiune favorabilă și în ceea ce privește încălzirea globală.

P9. Promovarea unui turism de calitate și durabil

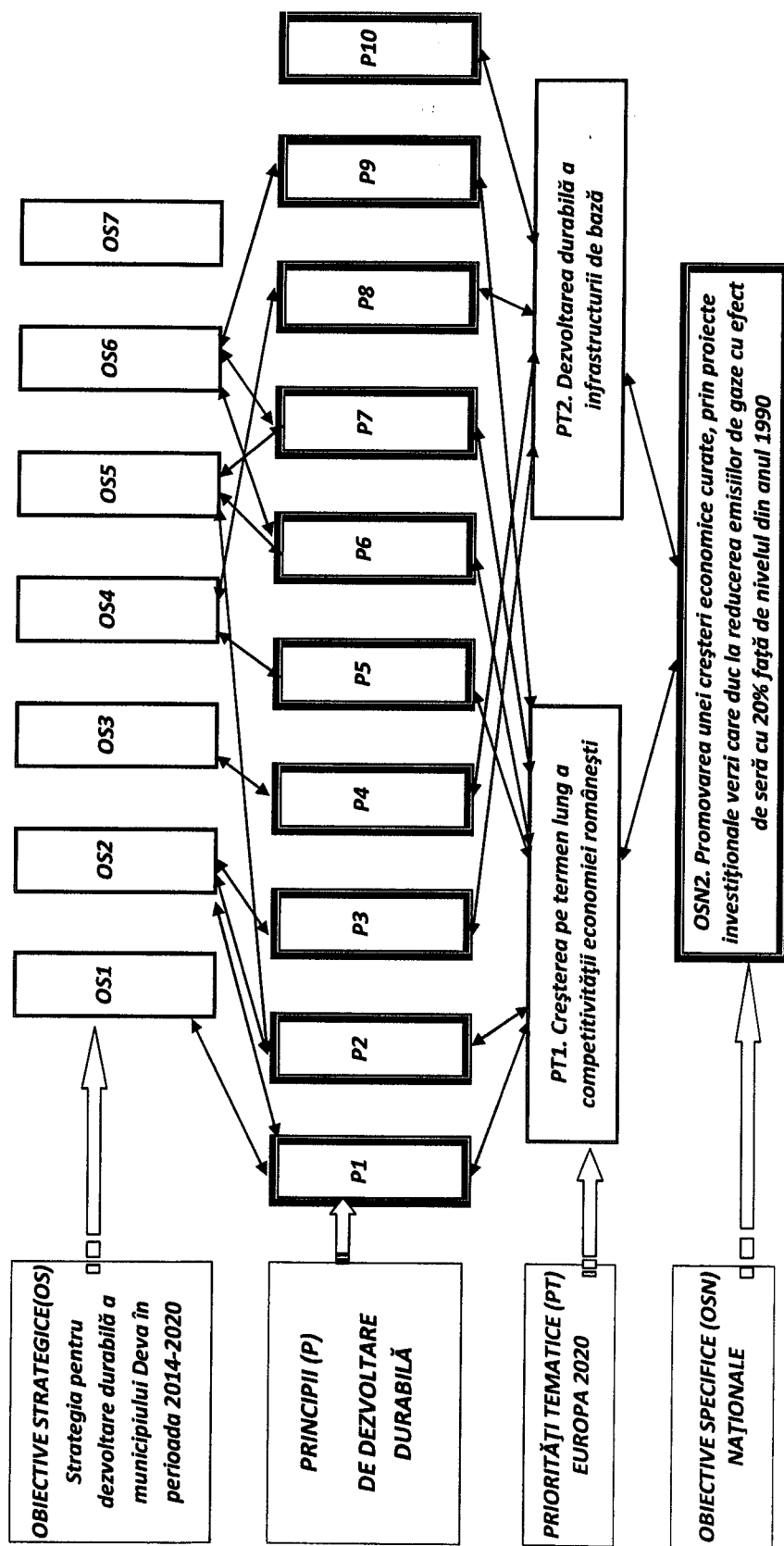
Amenajarea teritoriului trebuie să aibă în vedere utilizarea ocaziilor de dezvoltare care decurg din turism, mai ales în cazul regiunilor defavorizate. Vor trebui promovate, cu prioritate, forme de turism de calitate și durabil. În acest context, un rol deosebit revine politicilor de dezvoltare teritorială și urbană. O cunoaștere aprofundată a ecosistemelor și locurilor cu potențial turistic este în general necesară, la fel ca și utilizarea unor noi instrumente și proceduri de ghidaj și de control public.

P10. Limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale

Ar trebui luate măsuri preventive în cadrul amenajării teritoriului cu scopul de a limita amploarea pagubelor și a face armătura urbană mai puțin vulnerabilă. Asemenea măsuri privesc, de exemplu, destinația terenurilor și a construcțiilor.

**Figura 11.2. CONEXIUNI STRATEGICE
ÎN ABORDAREA DEZVOLTĂRII DURABILE**

11.4. Portofoliul de proiecte

Amploarea managementului proiectelor ca modalitate de a susține competiția economică, de a răspunde mediului economic în care se manifestă o competiție din ce în ce mai acerbă, a condus la apariția unui nou tip de organizație - organizația centrată pe proiecte. În cazul unei astfel de organizații, performanța nu se mai măsoară după criteriile tradiționale, lipsite de suportul rezultatelor obținute ca urmare a desfășurării unui proces dat, ci în funcție de capacitatea acesteia de a se adapta la proiecte și în funcție de consistența portofoliului de proiecte.

Valoarea organizației nu se mai măsoară prin criterii de natura resurselor umane aflate la dispoziție, ci ceea ce contează mai mult este viteza cu care angajații își unesc abilitățile și cunoștințele pentru a găsi o soluție la o problemă comună, precum și viteza cu care, o dată rezolvată problema (o dată încheiat proiectul), angajații formează combinații diferite pentru a rezolva o nouă problemă.

Afirmația că viitorul aparține organizațiilor orientate pe proiecte nu constituie o exagerare. Flexibilitatea și adaptabilitatea care caracterizează acest tip de organizație permit permanenta regrupare și reorganizare a resurselor umane și informaționale.

Deci proiectele reprezintă modalitatea prin care organizațiile se adaptează contextelor în schimbare. Ele sunt punctele de stabilitate în jurul cărora gravitează întregul proces managerial și de execuție. Pe scurt, Primăria Deva își propune să atingă dezideratele unei astfel de organizații.

Portofoliul de proiecte până în 2020 cuprinde atât proiecte sectoriale cât și proiecte integrate complexe, care acoperă toate domeniile de intervenție prioritare definite la nivelul celor șapte obiective strategice vizate de *Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Deva în perioada 2014-2020*.

Consistența portofoliului de proiecte definit a fost asigurată prin compararea cu analiza socio-economică, în condițiile satisfacerii setului de cerințe și criterii de planificare definit anterior, precum și ale folosirii tuturor oportunităților de finanțare preconizate în cadrul programelor operaționale pentru perioada de planificare.

Criteriile utilizate pentru ierarhizarea proiectelor au avut în vedere obiectivele strategice, complexitatea și impactul potențial, elemente aferente politicilor financiare și de investiții, informațiile disponibile privind implementarea unor proiecte asemănătoare, precum și, nu în ultimul rând, opiniile formulate de experți.

Portofoliul de proiecte cuprinde atât „Proiecte individuale”, cât și „Acțiuni specifice”, prin care se asigură caracteristicile de flexibilitate, dinamism, eficiență și consistență ale strategiei elaborate. Astfel, funcție de concluziile rezultate în urma realizării unor studii și cercetări tematice, se oferă posibilitatea completării cu elemente noi a setului de facilități definitorii, precum și completarea cu elementele de interoperabilitate evidențiate.

Deoarece la momentul planificării gradul de maturitate al proiectelor preconizate este relativ scăzut, ca urmare a realizării studiilor de fezabilitate aferente proiectelor complexe se vor stabili sustenabilitatea măsurilor propuse și impactul preconizat al rezultatelor asupra comunității, facilităților socio-economice sau parametrilor de stare ai factorilor de mediu.

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Obiectivul strategic OS1. Dezvoltarea unei economii moderne, bazată pe industrii și tehnologii novatoare, performante și creative

Tabel 11.1.1.1				
Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
Domeniul de intervenție 1.1.				
Dezvoltarea infrastructurii și a capacităților de cercetare-dezvoltare-inovare. [Obiectiv specific: Creșterea capacității de cercetare și inovare.] Sursa de finanțare: PO Competitivitate; Programe Naționale de Cercetare.				
PROIECTE				
P1.	Centru multifuncțional pentru susținerea afacerilor	CCIIH		
P2.	Structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Archia - Incubator de afaceri	CCIIH		
P3.	Structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Bârcea Mică - Incubator de afaceri	CCIIH		
P4.	Structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Cristur - Incubator de afaceri	CCIIH		
P5.	Structuri locale pentru sprijinirea afacerilor în Sântuhalm - Incubator de afaceri	CCIIH		
P6.	Centru pentru organizarea de evenimente	CCIIH		
P7.	Dezvoltare prin creativitate – centru de cercetare și inovare tehnologică	ULBS		
ACȚIUNI SPECIFICE				
A1.	Dezvoltarea infrastructurii specifice activității de cercetare-dezvoltare-inovare, în special consolidarea facilităților existente			
A2.	Dezvoltarea și promovarea centrelor de competență			
A3.	Sprijinirea activităților economice în cadrul infrastructurii specifice activității de cercetare-dezvoltare-inovare			
A4.	Dezvoltarea / achiziționarea și utilizarea de tehnologii și echipamente inovative			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
A5.	Sprijinirea sistemelor inovative (produse, procese, servicii)	BERD		
A6.	Sprijinirea parteneriatelor firmă-universitate/institute de cercetare	Universități		
A7.	Internaționalizarea activităților de cercetare-dezvoltare-inovare			
A8.	Încurajarea protecției proprietății intelectuale			
A9.	Transferul efectelor inovării dinspre zonele urbane spre cele rurale	CCIJH		
A10.	Activități de sensibilizare pentru comercializarea cercetării universitare	ISJH		
A11.	Redirecționarea concentrării finanțării de la cercetarea de bază la aplicații practice și inovare			
Domeniul de intervenție 1.2.				
Promovarea investițiilor și parteneriatelor în CDI, dezvoltarea de legături sinergice între întreprinderi, centre de CDI și învățământul superior.				
<i>[Obiectiv specific: Transformarea rezultatelor cercetării în afaceri de succes și creșterea cooperării între actorii locali și regionali responsabili pentru cercetare, dezvoltare tehnologică, inovare și dezvoltarea afacerilor.]</i>				
<i>Sursa de finanțare: PO Regional / PO Competitivitate; Programe Naționale de Cercetare.</i>				
ACȚIUNI SPECIFICE				
A12.	Modernizarea și extinderea clusterelor existente			
A13.	Sprijin pentru crearea de lanțuri de furnizori	CCIJH		
A14.	Facilitarea legăturilor dintre investitorii străini și economia locală	GOV		
A15.	Dezvoltarea de clustere noi			
A16.	Încurajarea activităților de cercetare-dezvoltare desfășurate în interiorul firmelor			
A17.	Sprijinirea parteneriatelor firmă-firmă, firmă-universitate/institute de cercetare Expansiunea cercetării și dezvoltarea cooperării între actorii membri ai clusterelor			
A18.	Promovarea ofertei de inovare accesibile în rândurile IMM-urilor și articularea unui sistem fluid de transfer de tehnologie și de cunoștințe, stabil și continuu în timp			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
A19.	Consolidarea culturii asociative în rândul companiilor din Regiunea Vest	ADR Vest		
A20.	Susținerea investițiilor intangibile vizând achiziționarea de brevete, mărci, licențe și know-how			
A21.	Atragerea de tineri cercetători în centrele de cercetare-dezvoltare-inovare și motivarea acestora pentru a rămâne în sistem			
A22.	Programe de pregătire a studenților de către universități în colaborare cu firmele multinaționale			
A23.	Încurajarea inițiativelor inovative din companii			
A24.	Încurajarea dezvoltării de spin-off-uri			
A25.	Mentorat și consultanță în domeniul antreprenoriatului pentru cercetători - inovatori	AJOFM		
Domeniul de intervenție 1.3.				
Susținerea specializării inteligente pentru o economie competitivă. [Obiectiv specific: Îmbunătățirea accesului la servicii de sprijin specifice pentru întreprinderile din sectoarele cheie, pentru a favoriza dezvoltarea lor.]				
Sursa de finanțare: PO Regional; PO Capital Uman.				
ACȚIUNI SPECIFICE				
A26.	Încurajarea utilizării produselor și soluțiilor ICT în celelalte sectoare cheie și promovarea colaborării inter-business			
A27.	Dezvoltarea de servicii suport (educație și training) pentru întreprinderile din sectoarele cheie			
A28.	Promovarea complementarității între întreprinderi și încorporarea activităților transversale (ICT, design, eco-inovare) considerate ca vectori de inovare în IMM-uri			
A29.	Sprijinirea proceselor de inovare și încorporarea de valoare adăugată pentru IMM-uri			
A30.	Crearea de întreprinderi inovative			
A31.	Promovarea eco-inovării			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
A32.	Crearea de parteneriate pentru a introduce pe piață tehnologii operaționale promițătoare, inteligente și ambițioase			
A33.	Crearea de centre de excelență în sectoarele cheie	Universități		
A34.	Înființarea de laboratoare de testare și certificare, precum și consolidarea cercetării fundamentale	Universități		
A35.	Dezvoltarea de noi clustere și susținerea activității celor existente			
A36.	Acordarea de sprijin (inclusiv stimulente fiscale, subvenții, etc) pentru achiziția de tehnologii și utilaje moderne, inovative			
A37.	Sprijin pentru crearea de barnduri regionale și a altor inițiative de marketing			
A38.	Extinderea serviciilor oferite de incubatoarele și acceleratoarele de afaceri, inclusiv oferirea unor programe de mentorat			
Domeniul de intervenție 1.4.				
Crearea de noi oportunități și resurse pentru creșterea economică. [Obiectiv specific: Crearea unui mediu de afaceri dinamic, cu firme competitive la nivel intern și internațional.] Sursa de finanțare: PO Regional, PO Capital Uman; PO Competitivitate.				
PROIECTE				
P8.	Elaborarea studiului „Strategii pentru competitivitate în zona administrativă Deva”.			
P9.	Realizarea de materiale și acțiuni promoționale la nivel local, portahuri de internet dedicate, cu scopul de atragere a investitorilor străini.			
P10.	Crearea unui centru de consultanță în sprijinul IMM-urilor.			
P11.	Realizarea de studii și crearea unei baze de date necesare dezvoltării IMM-urilor.			
P12.	Elaborarea unei strategii de marketing pentru micii întreprinzători.			
P13.	Realizare centru de promovare, formare și consultanță în afaceri.			
P14.	Organizarea și diversificarea târgurilor tematice cu atragerea expozanților din spațiul comunitar.			

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
P15.	Elaborarea unei strategii privind introducerea sistemelor de comerț electronic și a sistemelor pentru relații cu clienții (Customer Relationship Management).			
P16.	Implementarea strategiei privind introducerea sistemelor de comerț electronic și a sistemelor pentru relații cu clienții.			
ACȚIUNI SPECIFICE				
A39.	Sprajin pentru dezvoltarea competitivității IMM-urilor locale: implementarea standardelor, accesul pe noi piețe și internaționalizare			
A40.	Sprajin pentru accesul la consultața al IMM-urilor			
A41.	Susținerea investițiilor în tehnologii, echipamente, mașini, utilaje, capacități de producție pentru întreprinderile din regiune			
A42.	Diversificarea activităților economice în zonele rămase în urmă			
A43.	Încurajarea spiritului antreprenorial și sprajin pentru start-upuri			
A44.	Sprajin pentru marketingul și brandingul produselor regionale			
A45.	Sprajinirea creerii de fonduri de investiții și fonduri de capital de risc regional			
A46.	Sprajin pentru diversificarea producției întreprinderilor regionale și orientarea spre produse cu valoare adăugată ridicată			
A47.	Promovarea unor politici favorabile accesului la export al firmelor locale			
A48.	Continuarea promovării și atragerii de ISD prin asigurarea de facilități logistice (terenuri, spații, infrastructura de telecomunicații, dotări), financiare, servicii și forță de muncă calificată adecvat			
A49.	Încurajarea și diversificarea exporturilor prin: • Inițiative orientate către ofertă în vederea creșterii calității și a gradului de complexitate; • Stimularea legăturii între furnizorii interni și comerțanții cu ridicata/ en gros; • Exploatarea mai multor oportunități în afara modelelor de export tradiționale; • Consolidarea serviciilor moderne de afaceri; • Promovarea politicilor favorabile pieței produselor și afacerilor la nivel național.			

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
Domeniul de intervenție 1.5.				
Consolidarea și diversificarea structurilor și serviciilor suport pentru afaceri. [Coordonarea și specializarea structurilor suport pentru afaceri și dezvoltarea portofoliului de servicii pentru întreprinderi.] Sursa de finanțare: PO Regional, PO Capital Uman, PO Competitivitate.				
PROIECTE				
P17.	Realizarea studiului "Parcul de Afaceri Deva" – amplasament, dotări, studiu de impact, oportunitatea orientării către investiții greenfield din domeniul producției, serviciilor, comerțului mare.	CCUJH		
P18.	Realizarea Parcului de Afaceri Deva conform rezultatelor studiului realizat în acest scop.			
P19.	Promovarea la nivel local a tendințelor noi în economia de piață - Managementul informațional în sprijinul firmelor mici și mijlocii.	CCUJH		
P20.	Realizarea periodică de sondaje de evaluare a tendințelor și nevoilor mediului de afaceri, în vederea identificării posibilităților oportune de sprijin ale administrației locale de creare de condiții propice dezvoltării activităților economice.			
P21.	Acordarea de sprijin, în colaborare cu toate instituțiile locale competente, în vederea implementării standardelor UE în domeniile managementului calității și al protecției mediului.			
P22.	Realizarea de studii privind facilitățile și sprijinul care pot fi acordate investitorilor în vederea dezvoltării pieței locale imobiliare.			
P23.	Ofertarea de facilități investitorilor – elaborarea unor scheme de stimulente pentru investitori funcție de beneficiul pe care l-ar putea aduce bugetului local, și de natura domeniului specific de activitate.			
ACȚIUNI SPECIFICE				
A50.	Dezvoltarea de noi infrastructuri de afaceri specializate			
A51.	Sprijinirea structurilor suport pentru afaceri în dezvoltarea de noi servicii			
A52.	Încurajarea cooperării în rețea și dezvoltarea unor oferte integrate din partea structurilor suport pentru afaceri			
A53.	Promovarea locațiilor către firmele, noi sau deja localizate, cu potențial de extindere pe piața			
A54.	Ofertarea unor stimulente de natură financiară pentru localizarea firmelor			

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
Domeniul de intervenție 1.6.				
Decontaminarea site-urilor industriale și a terenurilor poluate și neutilizate, precum și pregătirea pentru noi activități. [Obiectiv specific: <i>Reabilitarea fostelor situri industriale și dezvoltarea de noi structuri economico-sociale.</i>] Sursa de finanțare: PO Regional.				
ACTUNI SPECIFICE				
A55.	Curățarea suprafețelor site-urilor industriale poluate și neutilizate și îmbunătățirea terenurilor;			
A56.	Demolarea clădirilor și planarea terenului;			
A57.	Crearea/reabilitarea/extinderea clădirilor pentru activități de producție, prestări servicii și adiacente;			
A58.	Crearea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de utilități publice (rețele de alimentare cu apă, gaze naturale, electricitate, rețele de canalizare);			
A59.	Cablare, rețele internet broadband;			
A60.	Alte activități adiacente necesare pentru reabilitarea siturilor industriale și pregătirea pentru noi activități economice;			
A61.	Drumuri de acces.			
Domeniul de intervenție 1.7.				
Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de comunicații, promovarea celor mai moderne și eficiente soluții privind tehnologia informației. [Obiectiv specific: <i>Valorificarea la maxim a potențialului TIC existent.</i>] Sursa de finanțare: PO Regional; PO Competitivitate; PO Capacitate Administrativă.				
PROIECTE				
P24.	Implementarea unei infrastructuri de acces public la Internet (tip Free Internet Acces - Free HotSpot) în spații publice			
P25.	Aplicație informatică urmărire și monitorizare a investițiilor și proiectelor Primăriei			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
P26.	Aplicație informatică completă și integrată de management al controlului intern/managerial funcțional și eficient			
P27.	Portal informatic de promovare turistică și informare meteo			
P28.	Realizarea Centrului de Date al Primăriei			
P29.	Virtualizarea stațiilor de lucru utilizate în cadrul Primăriei			
P30.	Utilizarea unui Centru de date extern pentru a asigura recuperarea informațiilor în caz de dezastru			
P31.	Realizarea sistemului de back-up informatic centralizat			
P32.	Modernizarea infrastructurii informatice și de comunicații la nivelul Primăriei			
P33.	Dezvoltarea rețelei de telecomunicații metropolitană proprie municipalității			
P34.	Implementarea soluției de tip „Cloud” de mare capacitate a Primăriei			
P35.	Sistem informatic integrat de management al resurselor administrației publice (de tip ERP)			
P36.	Suită de aplicații informatice de uz administrativ, financiar-contabil, salarizare, resurse de personal			
P37.	Integrarea sistemului de tip ERP cu alte sisteme conexe suport			
P38.	Aplicații și soluții de acces la dicționare și bibliotecă legislative online			
P39.	Sistem informatic geografic complex (de tip GIS)			
P40.	Sistem de management al accesului elevilor și al cadrelor didactice în școli			
P41.	Sistem informatic integrat pentru îmbunătățirea eficienței Poliției Locale			
P42.	Sistem integrat de monitorizare și management al utilităților publice și reducerea consumurilor energetice			
P43.	Implementarea soluției unitare de semnătură electronică			
P44.	Implementarea unui sistem central de captură a documentelor			
P45.	Sistem informatic modern de management al documentelor (tip DMS)			
P46.	Dezvoltarea și implementarea Registrului Agricol și a portalului informatic de interacțiune cu cetățenii			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
P47.	Scanarea și arhivarea electronică a documentelor Primăriei			
P48.	Sistem informatic de management al contractelor			
P49.	Sistem electronic de management al arhivei fizice			
P50.	Sistem de informare publică și interacțiune cu cetățenii de tip Info-Chioșc			
P51.	Adoptarea unor servicii dedicate de comunicare personalizată cu cetățenii			
P52.	Sistem de asigurare a interoperabilității între instituții			
P53.	Aplicație informatică de recunoaștere vocală automată și transcrierea înregistrărilor în text			
P54.	Dezvoltarea unui centru virtual de eBusiness			
P55.	Crearea unei baze de date imobiliare de interes public, folositoare posivilor investitori			
P56.	Crearea unui centru de informare pentru investitori și elaborarea unui Ghid local			
P57.	Dezvoltarea serviciilor publice electronice pentru cetățeni			
P58.	Dezvoltarea hărții evenimentelor în Municipiul Deva (sesizări, defecțiuni etc.)			
P59.	Interconectarea sediului Primăriei Municipiului Deva cu sistemele editare de Management a Traficului și Supraveghere Video			
P60.	Implementarea sistemului de video-conferință și sistem multimedia la sediul Primăriei și la instituțiile subordonate, inclusiv interfațarea cu sistemele operatorilor de utilități			
P61.	Implementarea unui sistem integrat de tip management al proceselor instituționale (BPM - Business Process Management) bazat pe servicii orientate pe arhitecturi deschise (SOA - Service Oriented Architecture) necesar uniformizării și interconectării aplicațiilor disperateutilizate			
ACȚIUNI SPECIFICE				
A62.	Susținerea accesului la Internet și serviciile conexe			
A63.	Dezvoltarea rețelilor de Internet de bandă largă, cu precădere în zonele rurale, mic urbane și în zonele greu accesibile			
A64.	Dezvoltarea de aplicații de tip: e-guvernare, e-sănătate și e-educație			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.art.	Proiecte / Acțiuni specifice	Structuri partenere	Proiecte conexe	Prioritate
A65.	Încurajarea relației cu IMM-urile prin dezvoltarea de aplicații specifice			
A66.	Sprijinirea proiectelor de cercetare privind activitățile de standardizare în domeniul interoperabilității			
A67.	Sprijinirea cercetării în domeniul securității serviciilor de tip cloud-computing			
A68.	Promovarea parteneriatelor public-private în domeniul TIC			
A69.	Dezvoltarea de noi e-Infrastructuri din domeniul TIC			
A70.	Sprijinirea e-comerțului și e-economiei			
A71.	Măsuri pentru “alfabetizarea digitală”			

Obiectivul strategic OS2. Dezvoltarea complexă urbană integrată, ecologică, cu conexiuni durabile și accesibilitate multimodală flexibilă la spațiul economic național și internațional.

Tabel 11.1.2

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
Domeniul de intervenție 2.1.				
Susținerea dezvoltării și modernizării infrastructurii de interes local, județean, național și internațional aferentă rețelelor TEN-T. [Obiectiv specific: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de interes național și regional, cu prioritate pe axele TEN-T care să pună baza unui transfer eficient între modurile de transport.)				
Sursa de finanțare: PO Infrastructură Mare.				
ACȚIUNI SPECIFICE				
A72.	Susținerea dezvoltării și modernizării infrastructurii de interes național și regional, cu prioritate pe axele TEN-T care să pună baza unui transfer eficient între modurile de transport	MT		
A73.	Susținerea unui sistem de transport durabil, prin compensarea cererii de transport rutier cu modurile mai puțin poluante și cu un accent special pe multimodalitate.	MT		
A74.	Susținerea finalizării construcției autostrăzilor din cadrul culoarelor TEN-T			
A75.	Susținerea finalizării construcției inelelor ocolitoare pentru orașele existente pe aceste relații de autostrăzi	MT		
A76.	Susținerea modernizării și construcției de drumuri expres (pe traseele drumurilor europene, cu prioritate)	MT		
A77.	Susținerea modernizării drumurilor naționale, mai ales a celor cu impact major asupra mobilității populației	MT		
A78.	Susținerea modernizării și îmbunătățirii calității rețelelor de pe principalele axe feroviare cu trafic internațional (rețele electrice, dublare linii, prioritizare trafic etc).	MT		
A79.	Susținerea investițiilor care să contribuie la modernizarea și creșterea capacității infrastructurii aeriene.	MT		
A80.	Susținerea lucrărilor aferente autostrăzii Lugoj-Deva (Lot 1 - 27,4km: Sanovita-Dumbrava) (lot 2-28,6km: Dumbrava-Coșevița) (lot 3 - 21,2km: Coșevița-Ilia) (lot 4 - 22,1km: Iliia-Șoimuș)	MT		

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A81.	Feroviar – Susținerea modernizării tronsonului Simeria Coșlariu	MT		
A82.	Susținerea modernizării și dezvoltării stației de cale ferată Deva, în regim de nod multimodal	MT		
Domeniul de intervenție 2.2. Dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T și racordarea Municipiului Deva la aceste rețele. [Obiectiv specific: <i>Conectivitate îmbunătățită între localități și principalele coridoare europene de transport.</i>] Sursa de finanțare: PO Infrastructura Mare.				
ACȚIUNI SPECIFICE				
A83.	Susținerea reabilitării și modernizării rețelei de drumuri județene.			
A84.	Susținerea construcției de drumuri expres.			
A85.	Susținerea construcției variantelor rutiere ocolitoare pentru municipiul Deva cu acces la drumuri europene sau de interes județean.			
A86.	Susținerea realizării de legături ale unor drumuri județene care se intersectează cu autostrada, pentru facilitarea conexiunii localităților mai mici, nu doar a centrelor urbane de dimensiuni mari.			
A87.	Susținerea creșterii capacității portante a rețelelor rutiere acolo unde aceasta este la limita superioară a valorilor de trafic sau chiar depășită.			
Domeniul de intervenție 2.3. Reabilitarea și modernizarea sistemului de transport printr-o abordare integrată la nivel regional. [Obiectiv specific: <i>Reducerea semnificativă a timpilor de parcurs, îmbunătățirea siguranței și a calității serviciilor de transport, precum și integrarea în coridorul interoperabil „E” de marfă.</i>] Sursa de finanțare: PO Regional; PO Infrastructură Mare.				
PROIECTE				
P62.	Modernizare infrastructura și material rulant pentru transportul public.			
P63.	Revitalizarea și reprofilarea aeroportului Deva (Conform Strategiei pt Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020)	MT		

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
ACȚIUNI SPECIFICE				
A88.	Rutier: Modernizarea unor drumuri județene și / sau comunale pentru asigurarea conectivității în interiorul regiunii și creșterea accesului cetățenilor la serviciile publice	CJ		
A89.	Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi urbane			
A90.	Adoptarea unor soluții flexibile de transport pentru susținerea unor activități sezoniere (perioade ale lucrărilor agricole, de construcții, pe șantier bine definite, ale anilor de învățământ etc)			
A91.	Feroviar: Modernizarea stației de cale ferată	MT		
A92.	Informatizarea gărilor (înlocuirea sistemelor de centralizare electrodinamice cu unele electronice)	MT		
A93.	Revitalizarea rețelelor feroviare secundare și reorientarea lor către domeniile turistice sau marfă	MT		
A94.	Adoptarea unor soluții flexibile de transport pentru susținerea unor activități sezoniere (perioade ale lucrărilor agricole, de construcții, pe șantier bine definite, ale anilor de învățământ etc)			
Domeniul de intervenție 2.4. Dezvoltare urbană integrată, modernă și durabilă. [Obiectiv specific: Creșterea rolului și funcțiilor orașelor, astfel încât să ofere toate facilitățile necesare pentru a asigura condiții superioare de viață locuitorilor.]				
Sursa de finanțare: PO Regional, POS Mediu; PO Capacitate Administrativă; PO Competitivitate.				
PROIECTE				
P64.	Actualizarea Planului Urbanistic General și realizarea de studii sectoriale în vederea echilibrării și eficientizării dezvoltării spațiale a zonei municipale Deva, în conformitate cu necesitățile de extindere ale orașului și cu încadrarea în standardele U.E. în materie de urbanism.			
P65.	Realizarea Planului de mobilitate urbană.			
P66.	Realizarea Registrului spațiilor verzi.			
P67.	Introducerea și dezvoltarea ulterioară a transportului ecologic în zona preurbană și de conexiune cu municipiul Hunedoara.			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.art.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P68.	Modernizare sistemului de iluminat public.			
P69.	Reabilitarea și revitalizarea centrului istoric Str. 1 Decembrie.			
P70.	Regenerarea urbană a Pieței Unirii (Parcare subterană și revitalizare spațiu urban)			
P71.	Îmbunătățirea coeziunii între modern și conceptul medieval al orașului prin dotarea cu mobilier urban adecvat.			
P72.	Retea municipală de comunicații prin fibra optică			
P73.	Reabilitare și modernizare Piața Stadion (Centru de practicare a sporturilor)			
P74.	Piste biciclisti (Retea de comunicare între obiective turistice.)			
P75.	Sistem integrat de închiriere biciclete prin amenajarea de centre de preluare și predare electronice.			
P76.	Reabilitare dig de protecție Mureș (Reabilitare și înființare pistă biciclete.)			
P77.	Reabilitare Centru cultural Dragău Muntean.			
P78.	Construcție ansambluri de locuințe sociale și ANL.			
P79.	Reabilitare și modernizare a Centrului Administrativ Integrat.			
P80.	Reabilitarea și modernizarea instituțiilor de învățământ.			
P81.	Reabilitare sediul actual al Primăriei.			
P82.	Extindere și modernizare rețea străzi.			
P83.	Resistemizarea rutieră a zonei Barițiu.			
P84.	Regenerare urbană prin dezvoltarea de locuri de parcare modulare și eliberarea spațiilor ocupate de autoturisme; redarea în acest mod a grădinilor de bloc cetățenilor pentru dezvoltarea de spații verzi, locuri de joacă, spații de recreere pentru adulți și seniori.			
P85.	Regenerare urbană prin modernizarea și reabilitarea fântânilor arteziene din Municipiul Deva.			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P86.	Sistem integrat autonom de irigații a spațiilor verzi din zona de acțiune urbană.			
P87.	Reamenajare Piața Agroalimentară Cioclovina - Micro 15			
P88.	Reamenajare Piața Agroalimentară B-dul M. Kogălniceanu - Deva			
P89.	Reabilitare loc de joacă în Progresul, Str. Griviței, din Municipiul Deva.			
P90.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Împaratul Traian.			
P91.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Neptun din Municipiul Deva.			
P92.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Neptun (vânătorul și pescarul).			
P93.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Muncii (ITM) din Municipiul Deva.			
P94.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Pacii (lângă Școala Andrei Saguna).			
P95.	Reabilitare loc de joacă pe Calea Zarandului, intersecție cu Str. Mărăști din Municipiul Deva.			
P96.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Saturn din Municipiul Deva.			
P97.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Minerului (Uzo Balcan) din Municipiul Deva.			
P98.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Mihai Eminescu (Maxxa) din Municipiul Deva.			
P99.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Patriei din Municipiul Deva.			
P100.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Archia Bl. 9 din Municipiul Deva.			
P101.	Reabilitare loc de joacă pe Str. Scărișoara din Municipiul Deva.			
P102.	Reabilitare loc de joacă pe Aleea Constructorilor din Municipiul Deva.			
P103.	Reabilitarea și refuncționalizarea spațiului public din zona Parcului I.C. Bratianu.			
P104.	Amenajare loc de joacă în cartier Viile Noi - Str. Mercur			
P105.	Amenajare loc de joacă în satul Santuhalu			
P106.	Amenajare teren de minibaschet pe Aleea Patriei			
P107.	Amenajare teren de minibaschet pe Aleea Românilor Bl. 15			
P108.	Amenajare teren de minibaschet pe Aleea Panselutelor, Bl. 27 - 28			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P109.	Amenajare teren de minibaschet pe Aleea Străului			
P110.	Amenajare teren de minibaschet pe Aleea Cioclovina			
P111.	Amenajare teren de minibaschet pe Str. Progresului			
P112.	Amenajare teren de minibaschet pe Str. C. Porumbescu			
P113.	Extindere Str. Gheorghe Lazar – Deva.			
P114.	Modernizare Str. Scurta în satul Cristur.			
P115.	Modernizare Str. Sarni în satul Cristur.			
P116.	Amenajare parcare pe Aleea Crizantemelor.			
P117.	Amenajare drum de legatura între Str. 1 Mai și Str. Titu Maiorescu.			
P118.	Reamenajare parcare în zona IPH.			
P119.	Amenajare trotuar pe Str. Zavoi			
P120.	Amenajare trotuar pe Str. Scarisoara			
P121.	Actualizarea studiului zonelor de risc natural și antropic din municipiul Deva.			
P122.	Modernizarea stațiilor de autobuz și dotarea acestora cu mijloace moderne de informare interactivă.			
P123.	Crearea de puncte de transport intermodal și promovarea transportului ecologic prin promovarea bicicletei ca mijloc de transport urban			
P124.	Alinierea la standardele internaționale în domeniu, care impun alegerea și aplicarea unor soluții tehnice optime care să permită atingerea obiectivelor specifice referitoare la îmbunătățirea parametrilor de mediu afectați de transportul public (zgomot, vibrații), îmbunătățirea generală a traficului urban”			
P125.	Reabilitarea sistemului de termoficare în municipiul Deva, în vederea îndeplinirii standardelor de mediu privind emisiile de gaze și creșterea eficienței energetice a sistemului de furnizare a agentului termic			
P126.	Reabilitare/modernizare clădire în vederea înființării centrului de Cursuri de formare profesională pentru specializarea forței de muncă / reconversia profesională a șomerilor			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P127.	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și a spațiilor publice din centrul istoric al orașului pentru protejarea patrimoniului cultural istoric de valoare națională și universală, în vederea creșterii calității urbane și a atractivității municipiului Deva.			
P128.	Definirea și asigurarea spațiilor necesare astfel încât cimitirele să corespundă nevoilor actuale și de perspectivă ale municipiului Deva.			
P129.	Realizarea studiului referitor la "Necesitatea construirii unui pod peste Râul Mureș", amplasat în conexiune cu locația viitoare a zonei de agrement de pe malul Râului Mureș.			
P130.	Construirea unui pod peste râul Mureș, conform concluziilor studiului anterior.			
P131.	Întocmirea unui studiu de navigabilitate a Râului Mureș în zona de proximitate a municipiului, cu luarea în considerare a amplasamentului zonei de agrement și a eventualei pod peste Râul Mureș.			
P132.	Realizarea de parcuri moderne în zonele dintre blocuri, cu realizarea parcajelor sub și / sau supraterrane, inclusiv în varianta modulară.			
P133.	Înființare centru de informare urbanistică.			
P134.	Studiu de specialitate asupra cerințelor de transport public local în prezent și pe termen mediu, cu definirea fluxurilor de transport de persoane.			
P135.	Actualizarea traseelor și a programelor de transport public local, funcție de rezultatele studiului de specialitate.			
P136.	Actualizarea Regulamentului privind activitatea de transport în regim de taxi.			
P137.	Elaborarea Regulamentului privind activitatea de transport în regim de închiriere, cu identificarea și asigurarea cerințelor conexe în vederea punerii în aplicare în cadrul zonei administrative Deva.			
ACȚIUNI SPECIFICE				
A95.	Acțiuni de tip Hard: Modernizarea centrelor istorice ale orașelor			
A96.	Modernizarea ansamblurilor / clădirilor arhitecturale de patrimoniu			
A97.	Conversia funcțională a clădirilor abandonate și punerea în valoare a arealelor urbane părăsite			
A98.	Înlocuirea mobilierului urban învechit			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A99.	Construcția de noi cartiere rezidențiale pentru grupurile dezavantajate sau pentru tineri			
A100	Îmbunătățirea condițiilor de trai prin reabilitare și modernizarea fondului locativ și al utilităților			
A101	Modernizarea / extinderea spațiilor verzi și parcurilor vechi, precum și amenajarea de parcuri și spații verzi noi			
A102	Introducerea de noi obiective de atracție urbană			
A103	Modernizare străzi urbane			
A104	Creșterea calității serviciilor aferente transportului în comun			
A105	Achiziționarea de material rulant nou, ecologic, precum și re tehnologizarea / modernizarea materialului rulant vechi			
A106	Modernizarea stațiilor de așteptare pentru toate tipurile de transport în comun. Introducerea unui sistem performant de informare al călătorilor cu privire la durată, traseul, frecvența și legăturile sistemului de transport public local			
A107	Accesibilizarea mediului fizic pentru persoanele cu dizabilități			
A108	Reducerea timpilor de deplasare prin crearea culoarelor speciale pentru transportul în comun (gradul de confort și siguranță a deplasărilor)			
A109	Extinderea unui sistem de "prioritate" în trafic (semafoare, intersecții, sensuri giratorii etc) în favoarea transportului public			
A110	Crearea unor facilități de tipul park and ride îndeosebi în gări și puncte centrale din orașe			
A111	Modernizarea și extinderea rețelei de piste de biciclete			
A112	Construirea unor spații de parcare			
A113	Crearea/ reabilitarea/ extinderea zonelor pietonale			
A114	Acțiuni de tip SOFT: Instruirea de specialiști pe domeniul arhitecturii urbane și planificarea spațiului teritorial			
A115	Ateliere de lucru regionale pe domeniul urbanistic și al peisajului rural			
A116	Consultări publice cu cetățenii despre cum vor să fie definită imaginea localităților acestora			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A117	Reactualizare Plan Urbanistic General			
A118	Inventarierea clădirilor istorice cu scopul restaurării acestora			
A119	Sprrijinirea proprietarilor pentru reabilitarea monumentelor istorice/ ansamblurilor urbane de mare valoare			
A120	Crearea unor schimburi de experiență între diversele regii de transport în comun din regiune			
A121	Promovarea tipurilor de transport ecologice prin oferirea de anumite facilități			
A122	Introducerea unui sistem de taxare pe baza unui raport de calitate și servicii oferite			
A123	Îmbunătățirea coordonării activității de transport în comun la nivelul fiecărui județ (prin crearea unor centre de coordonare)			
A124	Crearea unui centru regional de urbanism			
Domeniul de intervenție 2.5.				
Valorificarea oportunităților transfrontaliere regionale. [Obiectiv specific: Întărirea legăturilor și cooperării din zona transfrontalieră cu scopul de a genera o dezvoltare social-economică sustenabilă.]				
<i>Sursa de finanțare: Programul de Cooperare Teritorială România-Ungaria.</i>				
PROIECTE				
P138.	Proiect de cercetare comun privind testarea toleranței la secetă a unor genotipuri de secară cultivate în partea de vest a României și sud-vest a Ungariei	USAMVB		
P139.	Proiect de cercetare comun privind îmbunătățirea tehnologiei de cultură a roșiilor în condiții de solar pentru obținerea produsului finit de calitate – localitățile aparținătoare	USAMVB		
P140.	Master plan privind potențialul turistic al localităților aparținătoare			
P141.	Modul inovativ de studii și cercetări aplicative pentru energii neconvenționale	UTH		
ACȚIUNI SPECIFICE				
A125	Proiecte comune pentru reabilitarea monumentelor cu valoare arhitecturală			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A126	Dezvoltarea unor centre comune de cercetare și dezvoltare tehnologică			
A127	Dezvoltarea unor parcuri de afaceri, zone libere, etc.			
A128	Schimburi de experiență între partenerii din regiune și din afara țării			
A129	Sesiuni de instruire pentru medici, profesori, mediul antreprenorilor, personalul din administrația publică, etc.			
A130	Realizarea unor programe de instruire - reconversie profesională pentru forța de muncă			

Obiectivul strategic OS3. Realizarea unui portofoliu integrat de servicii de susținere eficientă și oportună a capacităților economice, operaționale, de resurse umane, utilizare și sociale ale polului urban Deva

Tabel 11.1.3			
Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Prioritate
Domeniul de intervenție 3.1.			
Modernizarea și eficientizarea sistemului și infrastructurii educaționale și de formare profesională. [Obiectiv specific: Creșterea participării populației la educație asigurarea unui proces educațional modern și de calitate, capabil să asigure resurse umane pregătite pentru piața muncii.]			
Sursa de finanțare: PO Regional; PO Capital Uman.			
PROIECTE			
P142.	Modernizare pistă de atletism și pistă de sărituri la Colegiul Național Sportiv Cetate – Deva.		
P143.	Modernizarea bazei sportive de la Colegiul Ion Mincu Deva - teren de handbal.		
P144.	Amenajare terenuri de sport în incinta școlii Gimnaziale Andrei Saguna.		
P145.	Amenajare teren de minifotbal Colegiul Național Sportiv Cetate – Deva.		
P146.	Amenajare teren sport la Liceul de arte Sigismund Toduta - locatia A- Str. Ciprian Porumbescu, nr. 1.		
P147.	Modernizare teren de sport Școala Andrei Mureșanu.		
P148.	Amenajare teren sport în incinta Colegiului Tehnic Transilvania Deva.		
P149.	Amenajare teren sport la Liceul de arte Sigismund Toduta - locatia B- Str. Avram Iancu.		
P150.	Modernizare teren sport la Liceul teoretic Grigore Moisil.		
P151.	Modernizare teren sport Colegiul Tehnic Transilvania, Școala Generala Eminescu – Petofi.		
P152.	Modernizare teren sport Liceul Teoretic Traian.		
P153.	Modernizare teren sport la Liceul Pedagogic Sabin Dragoi.		
P154.	Amenajare teren de sport Școala Generala Regina Maria – Deva.		
P155.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale a Colegiului Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu".		

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P156.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale din municipiul Deva prin reabilitarea, modernizarea și accesibilizarea spațiilor destinate desfășurării activităților în cabinete de lucru și terapii compensatorii protejate			
P157.	Îmbunătățirea procesului educațional prin asigurarea și modernizarea bazei tehnico – materiale a instituțiilor de învățământ din municipiul Deva			
P158.	Îmbunătățirea condițiilor în școli, creșterea accesului la educație timpurie prin refacerea infrastructurii educaționale – construirea unei grădinițe în municipiul Deva			
P159.	Îmbunătățirea condițiilor în școli, creșterea accesului la educație prin refacerea infrastructurii - Reabilitare școli primare în localităților aparținătoare.			
P160.	Extinderea și modernizarea școlilor din localitățile aparținătoare			
P161.	Implementarea de sisteme de acces și monitorizare în instituțiile de învățământ din municipiul Deva pe bază de legitimații electronice			
P162.	Realizarea managementului integrat cu acces la sistemele de monitorizare și supraveghere video ale școlilor din Municipiul Deva			
P163.	Definirea și implementarea unui program de îmbunătățire a calității învățământului obligatoriu și asigurarea accesului la educație pentru toți copiii din mediul rural.			
P164.	Definirea și implementarea unui program pentru adulții din comunitățile rurale fără ocupație și care au abandonat școala.			
P165.	Definirea și implementarea unui program de acordare de facilități tinerilor educatori și profesori pentru a-i reține în mediul rural.			
P166.	Înființarea unui birou de orientare profesională și intermediere locuri de muncă la nivel municipal.			
ACȚIUNI SPECIFICE				
A131	Acțiuni de tip Hard : Crearea/ reabilitarea/ extinderea/ modernizarea grădinițelor			
A132	Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale: învățământul obligatoriu, liceal și a campusurilor preuniversitare, inclusiv dotarea cu echipamente specifice			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A133	Crearea/reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii universitare și a campusurilor universitare, inclusiv dotarea cu echipamente specifice			
A134	Crearea/modernizarea/reabilitarea/extinderea centrelor de formare profesională continuă, inclusiv dotarea cu echipamente specifice			
A135	Creșterea nivelului de dotare cu TIC în unitățile de învățământ și asigurarea conexiunii la internet			
A136	Susținerea accesului la educație prin asigurarea facilităților de transport pentru elevi/ studenți/ profesori, precum și prin măsuri specifice pentru elevii, studenții și profesorii cu dizabilități (ex: rampe de acces în instituție, grupuri sanitare adaptate nevoilor specifice, mobilier adecvat, material didactic etc).			
A137	Acțiuni de tip Soft: a) sisteme Crearea unui mecanism pentru o evaluare periodică a stadiului infrastructurii educaționale existente			
A138	Analiza ofertei educaționale în relație directă cu cerințele actuale și viitoare de pe piața muncii și evaluarea diferențelor existente la nivelul deprinderilor și al educației			
A139	Crearea unui mecanism permanent care să se ocupe de adaptarea curriculumului la nevoile existente pe piața muncii			
A140	Reintegrarea în educație a celor care au părăsit timpuriu școala (inclusiv programe de educație de tip "a doua șansă")			
A141	Dezvoltarea de programe integrate pentru creșterea accesului și participării în învățământul primar și secundar pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile (consiliere, mediere, programe de tip "școală după școală", educație remedială și învățare asistată, etc), inclusiv sprijin financiar pentru familiile acestora			
A142	Măsuri de creștere a siguranței în școli (supravegere video, pază sporită, testarea psihologică a elevilor) și campanii de prevenire a violenței în școli			
A143	Încurajarea activităților extracurriculare care utilizează metode de educație nonformală și informală, în sprijinul acumulării de competențe cheie			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A144	Măsuri pentru facilitarea accesului la educația preșcolară și creșterea calității educației preșcolare (0-6 ani), îndeosebi a segmentului 0-3 ani			
A145	Stabilirea unor criterii clare și transparente de evaluare a performanței și formularea unor măsuri care să facă posibilă aplicarea lor în regiune și/sau utilizarea unor standarde europene			
A146	Dezvoltarea și adaptarea ofertelor de formare profesională continuă în conformitate cu cerințele de pe piața forței de muncă			
A147	Extinderea cursurilor privind învățarea pe parcursul întregii vieți din cadrul universităților			
A148	Atragerea absolvenților cu rezultate bune în sistemul educațional prin stimularea mobilității (cu posibilitatea de încadrare în sistemul privat) și posibilitatea dezvoltării unei cariere în cadrul sistemului educațional			
A149	Finanțarea educației în funcție de rezultate			
A150	Punerea accentului pe materiile creative (muzică, arte plastice), sport (inclusiv înot) și competențe lingvistice			
A151	Implementarea unui standard de calitate educațională regională --- POLUL DE EDUCAȚIE VEST			
A152	b) TIC în educație: Utilizarea noilor tehnici și tehnologiilor moderne de predare și dezvoltarea de către profesori a abilităților specifice necesare pentru a putea să le pună în aplicare			
A153	Introducerea și extinderea utilizării TIC în activitățile de predare și învățare, management și planificare în învățământul preuniversitar			
A154	Promovarea unor metode moderne de învățare (de exemplu e - learning)			
A155	Dezvoltarea și implementarea soluțiilor/ instrumentelor software pentru îmbunătățirea proceselor și activităților educaționale			
A156	c) cadre didactice: Asigurarea accesului cadrelor didactice la programe de formare profesională continuă, inclusiv stagii de specializare realizate în cadrul firmelor și evaluarea periodică a competențelor acestora.			
A157	Formarea profesională și creșterea competențelor manageriale ale personalului de conducere a unităților de învățământ.			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A158	d) parteneriat: Crearea unor programe pentru o pregătire suplimentară în vederea inserției studenților pe piața forței de muncă, prin plasarea studenților în companii (stagii de practică, stagii de ucenicie, etc).			
A159	Crearea și promovarea de parteneriate viabile și funcționale între școli și mediul de afaceri, în vederea facilitării stagiilor de practică a elevilor în firme, adaptării curriculumului, sprijin didactic, etc			
A160	Elaborarea și livrarea în parteneriat cu întreprinderile din regiune a unor module de curriculum pentru învățământul profesional și tehnic, care să răspundă nevoilor angajatorilor			
A161	Crearea unor parteneriate între școli, părinți și comunități, care să ducă la diminuarea riscului abandonului școlar			
A162	e) orientare și consiliere: Informarea, orientarea și consilierea elevilor în etapele de trecere de la un nivel educațional la altul, în funcție de aptitudinile și abilitățile acestora, capacitatea de învățare și piața forței de muncă			
A163	Organizarea de campanii de conștientizare, precum și furnizarea serviciilor integrate de orientare și consiliere pentru copiii și părinții copiilor expuși riscului de părăsire timpurie a școlii			
Domeniul de intervenție 3.2.				
Dezvoltarea de programe și servicii flexibile cu impact pe piața muncii. [Obiectiv specific: Crearea unei piețe a forței de muncă moderne, flexibile și inclusive, precum și pregătirea resurselor umane pentru modificări structurale.]				
Sursa de finanțare: PO Regional; PO Capital Uman.				
PROIECTE				
P167.	Pregătire, calificare și reconversie pentru activități de turism.			
P168.	Întreprindere virtuală - Incubator de afaceri - Centru de cercetare.			
P169.	Carta de investiții a Municipiului Deva			
P170.	Pregătire profesională pentru angajării Primăriei			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
P171.	Dezvoltarea resurselor umane ale personalului Primăriei municipiului Deva prin crearea de parteneriate și schimb de experiență la nivel transnațional în domeniul resurselor umane, incluziunii sociale și ocupării forței de muncă			
P172.	Definirea și implementarea de servicii de calitate în formarea profesională a șomerilor, adaptate la noile cerințe ale pieței muncii			
P173.	Realizarea de centre sociale pentru formarea profesională în localitățile aparținătoare.			
P174.	Realizarea centrului de Cursuri de formare profesională pentru specializarea forței de muncă / reconversia profesională a șomerilor	ISJD CCIJH		
ACȚIUNI SPECIFICE				
A164	Acțiuni de tip Hard: Crearea observatorului regional al forței de muncă			
A165	Crearea unui centru de excelență pentru specializările de top din regiune			
A166	Acțiuni de tip Soft: a) măsuri active: Modernizarea și diversificarea serviciilor oferite de Serviciului Public de Ocupare			
A167	b) ocupare: Adoptarea unor măsuri de tipul celei „de-a doua șansă” pentru cei care au părăsit școala fără să obțină o calificare			
A168	Sprajin pentru deschiderea unei întreprinderi de către tineri și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă/ șomeri/ persoane inactive (acordarea de servicii juridice, de marketing, financiare, metode și tehnici eficiente de management și alte servicii de consultanță, inclusiv stimulente financiare)			
A169	Dezvoltarea unor tehnici și instrumente pentru îmbunătățirea capacității serviciului public de ocupare și a entităților private care acționează în domeniul formării profesionale și/sau plasării forței de muncă, de a evalua potențialul profesional al șomerilor/ persoanelor inactive aflate în căutarea unui loc de muncă/ persoanelor din grupurile vulnerabile			
A170	Organizarea burselor de locuri de muncă și a job cluburilor pentru șomeri/ persoane inactive aflate în căutarea unui loc de muncă/ persoane din grupurile vulnerabile			

Strategia pentru dezvoltare durabilă a Municipiului Deva 2014-2020

Nr.crt.	Proiecte / Acțiuni specifice	Parteneriat	Proiecte conexe	Prioritate
A171	Furnizarea de programe de calificare/ recalificare pentru creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și corelarea programelor de calificare / recalificare adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, cu cererea de pe piața muncii			
A172	Crearea unui mecanism organizat pe baza unui program tematic-teritorial pentru finanțarea oportunităților de învățare și formare profesională care au la bază cerințele pieței			
A173	Sporirea furnizorilor de formare profesională pentru dezvoltarea și diversificarea ofertelor de formare profesională în conformitate cu cererea de locuri de muncă			
A174	Încurajarea angajatorilor pentru a sprijini participarea la formare profesională continuă a angajaților			
A175	Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă prin stimularea și promovarea acceptării unui loc de muncă în altă localitate decât cea de domiciliu prin: sprijin financiar, facilități pentru obținerea unei locuințe, facilități de transport, alte tipuri de măsuri de sprijin.			
A176	Sporirea implementării metodelor de organizare flexibilă a muncii			
A177	Încurajarea responsabilității sociale a întreprinderilor, inclusiv angajarea de persoane aparținând grupurilor vulnerabile			
A178	Extinderea și flexibilizarea sistemului de stimulare a angajatorilor în vederea încadrării în muncă a tinerilor			
A179	Crearea unor programe de pregătire suplimentară pentru inserția tinerilor pe piața forței de muncă, prin plasarea tinerilor (elevi, studenți, absolvenți) în firme (stagii de practică, programe de ucenicie, etc).			
A180	Îmbunătățirea condițiilor de muncă			
A181	Dezvoltarea de soluții pentru rezolvarea problemei șomajului neînregistrat			
A182	c) mecanisme de monitorizare: Crearea unei platforme web cu informații despre piața forței de muncă regionale și realizarea unui forum pentru găzduirea unui dialog eficient între sistemul educațional, mediul de afaceri și agențiile de ocupare/ angajare			